j u o d o j i   s e r i j a

ED McBAIN

Kita Niujorko pusė

amerikietiškas detektyvas

ED McBAIN

Kita Niujorko pusė

Iš anglų kalbos vertė
Virgilijus Savickas

baltos lankos

Visi šio romano veikėjai,
policininkai ir kiti asmenys išgalvoti

Dailininkė Vida Kuraitė
Redaktorė Audrė Kubiliūtė

Viršelyje panaudota Algimanto Kezio nuotrauka *Šešėliai*, 1976
Versta iš Ed McBain, *Another Part of the City*,
New York: The Mysterious Press, 1987

Printed in Lithuania
ISBN 9955-429-01-1

Skiriu Alanui Landsburgui

1

Šiąnakt šals, pagalvojo Seidi.

Ji tiksliai nežinojo, kuri diena, jai tai neberūpėjo, tačiau ji žinojo, kad gruodžio mėnuo, ir iš papuoštų parduotuvių vitrinų bei gatvės šurmulio suprato artėjant Kalėdas.

Vitrinos išgražinamos rudenį, ir papuošimai vis tie patys – spalvotų lempučių girliandos ant metalinių lankų, jungiančių skersai gatvės vieną pastatą su kitu. Taip puošiama visada, kai švenčiama kokia nors italų šventė, kaip ir spalio mėnesį. Ji turėjo išsinešdinti iš savo tarpdurio, kai čia prasidėjo ta jų šventė, ar kaip dar ji vadinama. Visoje gatvėje buvo išrikiuoti prekystaliai. Prekiaujama maistu ir rengiama loterija, panaši į laimės šulinį. Žmonių buvo prisirinkę iš viso miesto. Tai nebuvo *jos* šventė, tad jai tiek terūpėjo, kad per prekystalius ir gatves užplūdusius žmones ji negalėjo apsistoti įprastame tarpduryje.

Artėjant Kalėdoms papuošimai būdavo tokie pat, tik gatvių žibintai būdavo sujungti eglių šakų pynėmis ar kažkuo panašiu. Visur karojusios girliandos vis tiek

atrodė beveik vienodai. Visos šventės buvo panašios viena į kitą. Kalėdos irgi nebuvo jos šventė. Nebebuvo. Per Kalėdas perki dovanas kitiems, o kiti perka tau. Seidi nebeturėjo kam pirkti. Niekas ir jai nepirko.

Tarpdurys, kuriame ji žiemą vasarą gyveno, išskyrus tą laiką, kai šalia šurmuliuodavo šventės, kadaise buvo pagrindinis alyvų aliejaus kompanijos įėjimas, tačiau savininkui pasitraukus iš verslo – tai atsitiko bene prieš porą trejetą metų – niekas kitas lentomis užkaltu pastatu nesinaudojo. Ji čia parsirasdavo kas vakarą beveik visada tokiu metu. Baigusi savo maršrutą, parsitempdavo krepšius, pilnus maisto atliekų ir daiktų, kuriuos apžiūrinėdavo, ar jie ko verti. Anksčiau, kol bilietai nebuvo tokie brangūs, ji metro važiuodavo į priemiesčius, tačiau dabar dažniausiai rankiodavo Kanalo gatvėje, nesiekdama Kinų kvartalo: siauraakiai niekada *nieko* neišmeta, gobšūs išgamos. O kartais ji nuklysdavo į Centro gatvę, kur visuose dideliuose pastatuose buvo teismai. Ten šiukšlių dėžėse buvo galima rasti visiškai gerų daiktų – teisininkai išmeta daugybę gero šlamšto.

Ji džiaugėsi šiandien prisirinkusi šūsnį laikraščių, nes šiąnakt, galėjo lažintis, turėjo ne juokais šalti, o laikraščiai itin tiko įsisupti. Iš tiesų jie geresni už antklodes, ypač *New York Times*. Laikraščių ji niekada *neskaitė*, visiškai nesidomėjo, nei kas vyksta čia, Niujorke, nei kur nors kitur, tiesiog rinkdavo juos, kad vėliau, jeigu kaip šiąnakt pašaldavo, galėtų į juos įsisiausti.

Ji rūpestingai taisėsi guolį: pirmiausia ištiestą gofruoto kartono lapą apklojo skarmalais, šalia tvarkingai sukrovė šūsnį laikraščių, kad vėliau į juos įsisuptų. Sunkiausiais krepšiais ji prispaudė laikraščius. Vėjo gūsis galėjo išnešioti juos po gatvę – nesinorėjo prarasti nak-

tinių marškinių. Pasiraususi kitame krepšyje ko nors valgomo, ji patogiai įsitaisė tarpduryje – kelius prispaudė prie kūrinės, ilgą medvilninį sijoną ir juodą švarką susikišo tarp kojų – šiąnakt ketino išties šalti, ir vien nuo tos minties ją nupurtė šiurpas. Pilkų vilnonių jos pirštinių pirštai buvo nukirpti. Dešinėje rankoje ji laikė Lafajeto gatvėje šiukšlių dėžėje rastą duonos kriaukšlę. Bedante burna žiaumodama duoną gūžėsi tarpduryje, žvelgdama į gatvės šviesas ir šventines vitrinas, kurių jai jau nebereikėjo.

Kad tik nesnigtų, pagalvojo.

Sniegas pavojingas.

Lyg ir jauti šilumą, tačiau iš tiesų, jei apsnigtų miegantį, gali mirtinai *sušalti*.

Ji žiaumojo kietą duonos kriaukšlę.

Gatve iš lėto privažiavo automobilis, didelė ruda mašina įsirėmė į šaligatvį už kokių dvylikos pėdų nuo ten, kur atrėmusi nugarą į lentomis užkaltas buvusios alyvų aliejaus kompanijos duris sėdėjo Seidi. Ji žiūrėjo į automobilį. „Mercedes“, pagalvojo. Prieš daugelį metų Vege, kai buvo jauna ir graži, ji važiavo atviru „Mercedes“, vėjas plaikstė jos ilgus šviesius plaukus. Šis nebuvo atviras. Anas buvo didelis, rudas, blizgantis sedanas, su trikampe žvaigžde ant kapoto, puiki mašina, „Mercedes“, šviesūs, vėjo glamonėjami plaukai, ir Polio ranka po jos sijonėliu.

Iš mašinos išlipo du vyrai, po vieną abipus.

Trečiasis sėdėjo prie vairo, jo veidą dengė šešėlis.

Trinktelėjo mašinos durelės, po vieną abipus.

Išlipusiųjų veidus dengė slidininkų kaukės.

Žino, kad šiąnakt šals, pagalvojo Seidi.

Kramsnodama duoną ji nenuleido nuo jų akių.

Perėję gatvę vyrai pasuko į italų restoraną. Vienas iš jų, gręžiodamasis per petį, žvalgėsi aplinkui. Prie restorano durų vyrai pakišo rankas po apsiaustais.

Seidi pamatė ginklus.

Mandolina skamba per garsiai, jis groja labai garsiai, pagalvojo Ralfas. Jis visada groja labai garsiai, kada jie čia ateina. Nori padaryti įspūdį vildamasis, galbūt jie pakvies jį pagroti per kokias nors iškilmingas gangsterių vestuves. Geriau jie čia nesilankytų, galvojo jis. Man jų čia nereikia.

Septintą vakaro restoranas buvo pilnutėlis, ir Ralfas nerimavo, kad per garsi mandolina gali nepatikti kai kuriems klientams, bet, atrodė, niekas nepaiso įkyraus, iš kampo sklindančio skimbsėjimo, kur Ralfo sūnus, užtiesęs stalelį balta staltiese, buvo papuošęs Kalėdų eglutę. Ralfas gūžtelėjo pečiais: gal šįvakar čia visi apkurto. Visi, išskyrus *mafiosi*, valgomojo kampe priešais lauko duris prie stalo susėdusius nugara į sieną. Jie visada sėdasi, iš kur galėtų matyti laukujes duris. Vienas iš dviejų stuobrių kartu su Fortunatu spragsėjo pirštais į mandolinos taktą. Mandolinos muzikantas jam pritariamai šypsojosi. Prie virtuvės durų vienas iš Ralfo padavėjų, įbedęs žvilgsnį į muzikantą, o ne klientą, kuris bandė atkreipti jo dėmesį, lingavo galva į mandolinos taktą. Ralfas priėjo prie padavėjo. Pasakė jam itališkai: „Paklausk, ko tie prie trečiojo stalelio nori“.

Tada jis energingai perėjo per restoraną, stabtelėdamas prie kai kurių stalelių ir angliškai paklausdamas, ar ko netrūksta. Artėjo prie šalia vidinių durų įrengto baro, už kurio jo sūnus maišė gėrimus, o žmona prie kasos aparato žymėjo čekius. Norėjo paklausti, ar ji

nemananti, kad mandolina groja per garsiai, bet atsivėrė lauko durys.

Duryse pasirodė du vyrai su ginklais.

Mandolinos garsai išsiliejo į gatvę.

Vyrų veidus slėpė slidininkų kaukės. Vienas iš jų uždarė duris.

Ralfo žmona prie kasos aparato sušnabždėjo: „*Madonna mia!*"

Takas nuo lauko durų buvo nedidelis, siauras ir užgriozdintas. Kairėje, kur stovėjo ginkluoti vyrai, ant kabyklos buvo sukabinti paltai.

Vyriškis, stovintis arčiau baro, tarė: „Ramiai, niekas nenukentės".

Jis kalbėjo su akcentu, bet Ralfas niekaip nesuvokė kokiu. Ispanišku? Ne, skambesys kažkoks kitoks...

– Ne! – suriko antrasis vyras.

Jis puolė prie Ralfo sūnaus, kuris kažko siekė iš po baro. Ralfas žinojo – po baru yra šautuvas.

– Rankas aukštyn! – sušuko vyriškis ir pakartojo garsiau. – Aukštyn *rankas*!

Jo balsas visus nutildė. Iki šios akimirkos restorano lankytojai dar nesuvokė, kas vyksta prie laukujų durų, tačiau bandito balsas nutildė mandagių pokalbių ūžesį, sidabrinių šakučių tarškėjimą į lėkštes ir ledo balzgėjimą kokteilių taurėse. Visi nuščiuvo. Nutilo netgi mandolina.

Pirmasis vyras su atkištu pistoletu žengė į valgomąjį.

– Visi pasilikite, kur esate, – pasakė jis. – Be triukšmo.

Ir vėl tas keistas akcentas. Ne ispaniškas, o kitoks, kurio Ralfas niekaip negalėjo atpažinti. Antrasis vyras atsisuko nuo baro, už kurio iškėlęs rankas aukštyn, atsišliejęs nugara į veidrodį ir viskio butelius stovėjo Ralfo sūnus.

Akimirką buvo neaišku, kuo viskas baigsis.

Restorano gilumoje prie kampinio stalelio nugaromis į sieną sėdintys trys vyrai tylėdami stebėjo įvykius. Vienas iš jų kyštelėjo ranką švarkan. Vyriškis jam iš dešinės švelniai sustabdė jo ranką, beveik nepastebimai galva duodamas ženklą.

Siaurame perėjime iš valgomojo prie lauko durų vienas banditas vis dar stovėjo atkišęs pistoletą. Kitas banditas nuo Ralfo žvilgsnį nukreipė į jo sūnų.

– Tu, – jis pasakė. – Kas esi? Kuo vardu?

– Markas. Markas D'Anuncijus.

Vyras vėl atsisuko į Ralfą, stovėjusį iškeltomis virš galvos rankomis.

– O tu? – paklausė.

– Ralfas D'Anuncijus.

– Stok čia, – tarė nurodydamas pistoletu.

Ralfas nusisuko į barą.

Banditas, stovintis perėjime, atsisuko tuo pat metu.

Nuaidėjus šūviams, Seidi krūptelėjo.

Keturi.

Vienas po kito keturi driokstelėjimai sudrebino nakties tylą.

Ji prisimerkė ir įsistebeilijo į restoraną kitapus gatvės.

Durys atsivėrė ir du vyrai su slidininkų kaukėmis išbėgo ant šaligatvio, tada kirto gatvę link tos vietos, kur išjungtu varikliu stovėjo „Mercedes". Seidi išgirdo restorane kažką klykiant. Trinktelėjo automobilio durelės. Dabar iš restorano jau buvo aiškiai girdėti balsai. „Mercedes", žviegdamas padangomis, trūktelėjo iš vietos. Dabar jau iš restorano šaukdami puolė bėgti žmonės.

Seidi pasičiupo krepšius, palikdama, kur buvo, laikraščių stirtą ir skarmalus bei gofruoto kartono lovą.

Skuosdama iš tarpdurio ji nė nepažvelgė į restoraną kitapus gatvės.

Už kampo pasileido bėgti.

Kinų kvartale, maždaug už poros kvartalų nuo restorano, iš Mot gatvės suvenyrų parduotuvės išniro Kalėdų Senelis. Parduotuvės vitrinoje, didelio plakato, vaizduojančio šalia gluosnio stovinčią kinų mergaitę, fone buvo išdėliotos vėduoklės, skulptūrėlės, smulkūs žalvariniai ornamentai, skaitytuvai ir karoliukai. Kalėdų Senelio maišas iro per siūles. Maišą jis nešė užsivertęs ant peties, o kairėje rankoje laikė varpelį, kuriuo, peržengęs parduotuvės slenkstį, pradėjo skambinti, ir uždainavo. Neono nutvieksta gatvė ir šį pirmadienio vakarą, likus dešimčiai dienų iki Kalėdų, buvo pilna turistų ir pirkėjų. Kalėdų Senelis buvo storas ir atrodė įsilinksminęs, dėvėjo tradicinį raudoną kostiumą ir kepurę, juodą diržą, batus, baltus ūsus ir barzdą. Kalėdų Senelis linksmai dainavo.

– Dindilin, – traukė jis, – dindilin, varpeliai skamba vis, Kalėdų Senio dovanoms jie atveria duris...

– Stok, seni, kaip įbestas!

Balsas pasigirdo seniui už nugaros truputį iš kairės. Jis nedelsdamas apsisuko ir pamatė vyrą su į jį nutaikytu pistoletu dešinėje rankoje. Tai buvo kokių trisdešimt septynerių aštuonerių metų vyriškis, vilkintis tamsiomis velvetinėmis kelnėmis ir juoda odine striuke, ant galvos – vilnonė jūreiviška sargybinio kepurė. Rudaplaukis, akys mėlynos, kairėje rankoje jis laikė policijos seklio ženklą. Senis apsisukęs susiruošė bėgti, tačiau atsidūrė priešais kitą vyrą su pistoletu.

– Kur taip skubi, Seneli? – paklausė šis.

Jis buvo kokių penkiasdešimties metų, užsitempęs mėlynus džinsus, dėvėjo mėlyną languotą apsiaustą ir smailią beisbolininko kepurę. Jis buvo žilas, o jo akys tokios rudos, kad senis dar tokių nebuvo matęs. Senis stovėjo tarp dviejų vyrų spėliodamas, kuris iš jų bus nuosaikesnis.

– Šit kaip... nagi... kas čia dabar? – paklausė senis. – Kas per velniava?

– Tavo šiaurės elniai perkrauti, – pasakė žilasis. – Pažiūrėkim, ką turi maiše.

– Maiše? – pasakė senis, tarsi pirmąkart pamatęs, kad rankoje laiko maišą. Jis išsiviepė. – Ką jūs, vaikinai. Aš iš Gelbėjimo armijos.

– Padėk maišą, Seneli, – pasakė rudaplaukis.

Kalėdų Senelis nuleido maišą ant šaligatvio.

– O dabar, – rudaplaukis tarė maloniai, – atrišk.

Senis atrišo maišą. Rudis įsikišo pistoletą į dėklą, o ženklą odiniame aplanke įsidėjo kišenėn. Tai užtruko. Žilasis stebėjo jį tarsi tai būtų neapsakomai įdomu. Rudis ėmė raustis maiše. Pirmiausia ištraukė radijo imtuvą.

– Puiku, sveikinu! – pasakė jis.

Kalėdų Senelis šypsojosi.

Rudaplaukis vėl ėmė raustis maiše ir ištraukė skrudintuvą.

– Kaip gražu, – tarė žilaplaukis.

Aplink, ant šaligatvio, pradėjo rinktis žiopliai.

Rudis vėl ėmė raustis maiše ir ištraukė porą kiniškų vėduoklių, fotoaparatą, moterišką blizgantį kokteilių švarką, rankinį laikrodį, parkerį, sidabro padėkliuką, dubenį ir ąsotėlį grietinėlei.

– Truputį per anksti bėgti stogais, Seneli, – pasakė žilaplaukis. – Šiandien dar tik penkiolikta.

– Baikit juokus, – tarė senis. – Kas jums *užėjo*, vaikinai. Tai mano kalėdiniai pirkiniai.

– Girdėjai, Braj? – paklausė žilaplaukis. – Tai jo kalėdiniai pirkiniai.

– Girdėjau, Čikai, – atsakė rudaplaukis, siekdamas antrankių prie savo diržo. – Pone, jūs apsipirkote E kategorijos kriminaliniam nusikaltimui.

– Jie areštuoja *Kalėdų Senelį*, – sušuko aštuonmetis berniukas iš minios.

„Penktoji PN, automobilis keturi-nulis-trys“, – pranešė balsas per radiją. Senis atsisuko į tą pusę, kur atviromis durimis prie šaligatvio stovėjo automobilis be užrašų.

– Rankas! – įsakė rudaplaukis, ir senis automatiškai sudėjo rankas už nugaros.

„Penktoji PN, automobilis keturi-nulis-trys“, – vėl pasigirdo balsas per radiją.

– Aš atsiliepsiu, – tarė žilaplaukis, ir nuėjo prie automobilio.

– Jūs, vaikinai, darote siaubingą klaidą, – sumurmėjo senis.

Rudaplaukis jį jau vedėsi prie automobilio. Žilagalvis nuo priekinės sėdynės kėlė nešiojamojo telefono ragelį.

– Keturi-nulis-trys, – atsiliepė.

– Hofmanai, – tarė balsas per radiją. – Turite dešimtą-dvidešimt: vienas nušautas restorane „Luna Mare“ Malberi ir Hesterio sankirtoje. Mirė vietoje.

– *Siaubinga* klaida, – vėl sumurmėjo senis.

Sotbio aukcionas Septyniasdešimt antrosios gatvės ir Jorko aveniu sankryžoje turėjo prasidėti penkiolika po septynių vakare. Pagrindinės pardavimo salės antrajame

aukšte stumdomos sienos buvo atitrauktos, kad publikai, kurios, tikėtasi, susirinks daugiau nei įprasta, būtų patogiau, tačiau vis tiek šimtai žmonių liko stovėti patalpoje, kuri paprastai būdavo priimamasis. Televizijos komanda pagaliau išsidėstė įrangą laiptų, vedančių nuo pagrindinio įėjimo, viršuje, ir Džulijas Garsija – televizijos kanalo aktualijų reporteris – nekantriai laukė interviu su žmogumi, kurį tą akimirką buvo apsupę laikraščių korespondentai. Garsija laikė save žurnalistu tyrinėtoju, ir pirmiausia jį glumino tai, kad daro reportažą iš *meno* aukciono, o antra – kad laikraštininkai pirmiau už jį sugebėjo už pakarpos nutverti Sardžentą Kidą. Nespaudė terminai, nė dar kas nors nekėlė rūpesčių, tai nebuvo kokia sensacija, ir tas interviu turėjo būti paleistas iš įrašo. Jis tiesiog manė, kad televizijos naujienų reporteris visais atžvilgiais pranašesnis už laikraštininkus, ir jį erzino, kad jie dabar iš Kido sunkia dalykus, kurie vėliau skambės kaip atpasakojimas, o ne kaip gyvas tiesioginis reportažas iš įvykio vietos.

Jis apžvelgė tuntą reporterių aplink Kidą, matydamas, kaip jo padėjėjas pagaliau nutveria šį už alkūnės ir švelniai paragina eiti link laiptų, kur laukė filmavimo grupė. Garsija spėjo, kad Kidas buvo kokių šešių pėdų ir dviejų colių ūgio ir svėrė apie du šimtus su ketvirčiu svarų, stambus, apkūnus, ketvirtą dešimtį pradėjęs vyras, su kaubojišku kaklaraiščiu ir balta Stetsono skrybėle. Padėjėjas, vesdamas Kidą prie Garsijos, jau buvo visiškai benusikratąs reporterių.

– Filmuok! – Garsija paliepė operatoriui, pradėdamas įžangą. Kai padėjėjas įvedė Kidą į kameros matymo lauką, Garsija kalbėjo, – ...tikriausiai pati puikiausia ir didžiausia impresionistų tapybos kolekcija pasaulyje. Jos

savininkas Robertas Sardžentas Kidas yra su mumis Sotbyje...

Jis linktelėjo operatoriui, kuris kreipė kamerą link tos vietos, kur stovėdamas laukė Kidas. Garsija pasirodė kadre.

– Pone Kidai, – paklausė jis, – ar galėtumėte mums paaiškinti, kodėl savo kolekciją nusprendėte parduoti kaip tik dabar?

Kidas nusišypsojo prieš kamerą. Ištęstai tardamas žodžius, kas skambėjo labiau pietietiškai nei vakarietiškai, jis pasakė: „O, man regis, aš tiesiog nuo jos pavargau". Žodį „pavargau" jis ištarė „pavarhau".

– Man sakė, kad ji verta kokių dvidešimties milijonų dolerių, – tarė Garsija, – kiek jūs tikitės?..

– Žinoma, aš negalėčiau pasakyti, *kokia* jos vertė yra iš tiesų, – atsakė Kidas. – Tai nustatys tik pirkėjai.

– Ką ketinate daryti su tais pinigais? – paklausė Garsija.

Kidas išsišiepė. „Išleisiu, tikiuosi", – tarė.

Garsija nusišypsojo ir žinodamas, kad jo televizijos žiūrovai visuomet mėgo sąmojų, pasakė: „Puiku, pone Kidai, tik pasistenkite visų neišleisti vienoje vietoje". Žvelgdamas tiesiai į operatorių, Garsija tarė: „Džulijas Garsija, Sotbyje..." Tačiau staiga, nusisukdamas nuo kameros, prarijo žodžius viduryje sakinio ir sušuko.

– Panele Kid? Atleiskite, panele Kid!

Garsija beveik išbėgo iš kadro, tačiau operatorius greitai ir tvirtai nusekė jam iš paskos. Garsija brovėsi per minią paskui aukštą blondinę, kuri iš vestibiulio jau buvo bežengianti į prekybos salę. Ant mėlyno „Chanel" kostiumėlio ji buvo užsimetusi audinės kailiukų apsiaustą. Po kostiumėliu vilkėjo šviesiai melsvą palaidinę su tiesiu

kaklaraiščiu. Jos šviesūs, ilgi plaukai buvo atmesti nuo įstabiai gražaus veido, o safyriniai auskarai atkartojo švelnų palaidinukės ir nepaprastai gilų jos akių mėlynumą. Garsija iš to, ką apie ją buvo skaitęs, žinojo, kad ji įpusėjusi ketvirtą dešimtį – trisdešimt šešerių, o gal trisdešimt septynerių, nors atrodė gerokai jaunesnė: jos kūno sudėjimas buvo tobulas, veidas be makiažo – tik lūpų dažai ir šešėliai akims. Garsijai priartėjus ji atsigręžė.

– Panele Kid, atleiskite, – pasakė jis. – Aš Džulijas Garsija iš Penktojo naujienų kanalo. Ar galėčiau akimirką jus sutrukdyti?

Olivija Kid, išlenkusi vieną antakį, žvelgė sau po nosimi, tarsi kas nors neapsakomai šlykštaus ropštųsi aukštyn jos audinės apsiausto atlapu.

– Panele Kid, – tarė Garsija nesutrikęs. – Ką jūs manote apie tai, kad jūsų brolis parduoda tuos vertingus paveikslus?

Prie restorano „Luna Mare“ du radiofonizuoti Penktosios policijos nuovados patruliniai automobiliai šalia Bykmano ligoninės greitosios pagalbos ir policijos kilnojamosios laboratorijos automobilių buvo sustatyti kampu, kad sudarytų užtvarą. Kai Riardanas ir Hofmanas privažiavo juodu sedanu „Plymouth“ be užrašų, aplink jau buvo užtverta juosta su užrašu „NUSIKALTIMO VIETA“. Hofmanas norėjo kartu vežtis ir Kalėdų Senelį, kad šis pajustų svarbesnių dalykų negu parduotuvių švarinimas skonį, bet Riardanas perdavė senį Mot gatvėje sutiktam policininkui. Abu sekliai, artėdami prie patrulio, stovinčio prie restorano durų, prisisegė ženklus: Riardanas – prie juodo odinio švarko apačios, Hofmanas – prie nukarusios apsiausto kišenės. Riardanas nusiėmė

jūreivišką kepurę ir paliko ant priekinės automobilio sėdynės. Žvarbus vėjas įsikibo į jo rusvus plaukus. Hofmanas tebebuvo su smailia beisbolininko kepure.

– Ar medicinos ekspertas vis dar čia? – Riardanas paklausė policininko.

– Atvyko prieš kelias minutes, – policininkas atsakė linktelėdamas. Jis galvojo, kad prieš akis ilga, šalta, sušikta naktis, kurią teks praleisti čia, už durų, o dar kaip tyčia neapsimovė šiltų apatinių kelnių.

– Ar žinai, kas auka? – paklausė Hofmanas.

– Restorano savininkas, vyras, vardu Ralfas D'Anuncijus. Jo žmona ir sūnus – viduje. Sūnaus vardas Markas, žmonos vardo neįsiminiau.

Riardanas linktelėjo ir ranka parodė, kad atidarytų duris.

Kūnas gulėjo kraujo klane prie baro. Jis nesiderino su aplinka. Išnešus kūną restoranas būtų atrodęs jaukus ir šiltas. Ant baro gulėjo pilka vyriška fetrinė skrybėlė ir pora pilkų odinių pirštinių. Prie kūno buvo palinkęs vyriškis pilku apsiaustu. Įėjus Riardanui ir Hofmanui, jis pažvelgė į juos.

– Riardanas, PPN, – prisistatė Riardanas.

– Daktaras Noris, – pasakė vyriškis ir vėl grįžo prie kūno. Laboratorijos technikas ir žmogus su fotoaparatu „Polaroid" laukė, kol Noris baigs darbą prie kūno. Jie kalbėjosi apie merginas. Riardanas žvilgtelėjo į valgomąjį. Visur kalėdiniai papuošimai, viename kampe ant balta staltiese užtiesto stalo stovi Kalėdų eglutė. Pora sumišusių uniformuotų policininkų – tokių kaip visada šalia nužudytojo. Prie vieno stalo sėdėjo šeštą dešimtį pradėjusi moteris ir verkė. Šalia jos, stengdamasis nuraminti, stovėjo jaunuolis, jis atrodė sukrėstas. Riardanas

suprato, kad tai sūnus ir žmona. Jis linktelėjo Hofmanui, kuris linktelėjo atgal, ir abu aplenkdami kūną pasuko į valgomąjį.

– Ponia D'Anuncijo? – pasiteiravo Riardanas.

Ji pakėlė akis. Jos veidu sruvo ašaros.

– Aš seklys Riardanas iš Penktosios policijos nuovados, o čia mano kolega – seklys Hofmanas.

Ji linktelėjo ir švelniai užsidengė akis nosinaite nėriniuotais kraštais.

– Apgailestauju, kad tokią valandą kaip ši privalome jus apklausti, – pasakė Riardanas. – Jeigu jūs papasakotumėte, kas atsitiko...

Ponia D'Anuncijo paplūdo ašaromis. Jos sūnus, – jie manė, kad jis jos sūnus, – glostė jai ranką ir kažką šnabždėjo ramindamas. Tai nebuvo žodžiai, tik garsai. Jis taip pat, atrodė, gali bet kurią akimirką pravirkti.

– Ar jūs Markas D'Anuncijus? – paklausė Riardanas.

D'Anuncijus linktelėjo. Jis, Riardanas spėjo, buvo bebaigiąs trečią dešimtį, aukštas, tamsaus gymio, garbanotų juodų plaukų ir tamsiai rudų akių. Liesas, ilgoka nosimi. Riardanas būtų galėjęs lažintis, kad ta nosis mušta, ir ne kartą.

– Pone D'Anuncijau, – pasakė jis, – gal papasakotumėte, kas atsitiko?

– Jie čia atėjo su revolveriais, – tarė D'Anuncijus.

– Keliese? – paklausė Hofmanas.

– Dviese.

– Kada tai nutiko?

– Prieš pusvalandį.

– Kaip jie atrodė? Baltieji, juodaodžiai?..

– Jie buvo su slidininkų kaukėmis.

– O kokios buvo jų rankos? – paklausė Hofmanas.

– Rankos?

– Baltos ar juodos?

– Nepastebėjau, – atsakė D'Anuncijus. – Viskas įvyko akimirksniu. Akimirką viskas klostėsi įprastai, o kitą... kitą...

– Ar jie ką nors kalbėjo? – paklausė Riardanas.

– Jie liepė laikytis ramiai, tada niekas nenukentės. Jie paklausė manęs, koks mano... Ne, palaukite. Pirmiausia jie mums įsakė pakelti rankas, o paskui paklausė, kuo aš vardu...

– Atleiskite, – tarė balsas Riardanui už nugaros.

Jis atsisuko. Priešais, laikydamas dešinėje rankoje sugniaužtas pilkas pirštines, o kairėje – nedidelį juodą krepšelį, stovėjo medicinos ekspertas daktaras Noris.

– Norėčiau trumpai pasikalbėti, – tarė jis.

Riardanas nusekė paskui jį pro arką prie įėjimo. Fotografas jau darė momentines „Polaroid" nuotraukas. Laboratorijos technikas apžiūrinėjo lavono rankas.

– Šiuo metu lavoninėje sausakimša, – pasakė Noris. – Visos blakės iš karstų išsilaksto Kalėdų. Skrodimo raporto jums gali tekti laukti keletą dienų. Tuo tarpu mirties priežastis aiški. Galite užrašyti, kad mirė nuo šautinių žaizdų.

– Gerai, dėkui, – pasakė Riardanas.

Noris linktelėjo, atrodė, kad nori dar kažką pasakyti, tačiau jis tiesiog užsitempė pirštines ir išėjo gatvėn. Jam užveriant duris, šiauraus vėjo gūsis įsiveržė į vidų. Riardanas sugrįžo į valgomąjį. Ponia D'Anuncijo raudojo į nosinaitę. Marko D'Anuncijaus veidas tebebuvo apstulbęs.

– Dėl ko jis tave kvietė? – paklausė Hofmanas.

– Dėl skrodimo raporto, – atsakė Riardanas, – tai gali užtrukti ilgiau nei...

– Ką reiškia *skrodimo*, – tarė D'Anuncijus, – kas jums liepė skrosti?..

– Deja, pone D'Anuncijau, bet mirus nuo žaizdų tai privaloma bet kuriuo atveju, – atsakė Riardanas.

– Nenoriu, kad pjaustytų mano tėvą, – pasakė D'Anuncijus. – Su kuo dėl to galėčiau pasišnekėti?

– Žinau, ką jaučiate, – pasakė Riardanas, – bet...

– Jūs žinote, kaip jį nužudė. Kam jį dar pjaustyti?

– Apgailestauju, – tarė Riardanas.

Jų akys susitiko. D'Anuncijus vos sulaikė ašaras. Riardanas ranka švelniai trumpai palietė jo petį.

– Patikėkit manim, – vėl tarė jis. – Atleiskit.

D'Anuncijus krestelėjo galvą ir, slėpdamas ašaras, nusisuko. Stojo trumpa, nejauki tyla. Hofmanas krenkštelėjo.

– Pone D'Anuncijau, – tarė jis, – gal papasakotumėte mums, kaip tie vyrai *kalbėjo*.

– Kalbėjo?

– Taip. Ar jie kalbėjo angliškai?

– Taip, – atsakė D'Anuncijus.

– Kokio nors rajono akcentu ar tarme?

– Taip, tačiau negaliu pasakyti kokiu...

– Gal ispanišku?

– Ne. Nemanyčiau. Tai nebuvo ispaniškas akcentas.

– Gal tada kiniškas?

– Aš... tiesiog nežinau. Viskas įvyko taip greit.

– Ar tai *galėjo* būti kiniškas akcentas?

– Galbūt. Ne. Nemanau. Iš tiesų aš nežinau. Suprantate, jie...

– Ką jūs *darote*?! – suklykė ponia D'Anuncijo.

Išplėtusi akis ji spoksojo už Riardano į įėjimą po arka. Jis iškart apsisuko. Laboratorijos technikas vis dar buvo

palinkęs virš kūno. Vienoje rankoje jis laikė šaukšto formos medinę lazdelę. Kitoje – rašalo volelį.

– Palikite jį *ramybėje*! – šaukė ponia D'Anuncijo. Staiga pakilusi nuo kėdės, pro Riardaną ji puolė prie išėjimo. – Dinkite iš čia! – klykė ji, įsikibusi į techniko petį, beveik išversdama jį iš pusiausvyros.

Technikas, vis dar pasilenkęs, verčiamas atgal nepajėgė išsilaikyti rankomis. Riardanas žengė prie baro ir staiga atsidūrė už ponios D'Anuncijo. Technikas atsisuko į jį kaip į atsakingą pareigūną.

– Aš tiktai... – pradėjo sakyti.

– Palik ramybėje, – pasakė Riardanas.

– *Privalau* paimti jo pirštų atspaudus, – pasakė technikas. – Tai žmogžudystė.

– Bet palik ramybėje, – pasakė Riardanas.

Technikas gūžtelėjo.

– Gerai, bičiuli, – tarė. – *Tu pats* tai paaiškinsi vėliau, supratai?

– Paaiškinsiu, – atsakė Riardanas.

Ponia D'Anuncijo vėl apsiašarojo ir nusisuko nuo vyro lavono. Riardanas ją nerangiai apkabino. Hofmanas stovėjo perėjime į valgomąjį po arka. Riardanas žvilgtelėjo į jį. Hofmanas linktelėjo.

– *Sinjora*, – tarė Riardanas, – mes ateisime kitąkart. Kodėl jums dabar nėjus namo? Pone D'Anuncijau, prašom nuvesti savo motiną namo. Mes su jumis pasikalbėsime vėliau.

D'Anuncijus spoksojo į jį, tarsi svarstydamas, ar gali jam vienam patikėti tėvo lavoną.

– Gerai? – tarė Riardanas.

D'Anuncijus pritariamai linktelėjo.

2

Žmogžudysčių Penktojoje nuovadoje pasitaikydavo retai.

Riardano apskaičiavimu, šiemet jų buvo tik aštuoniolika, o kasmetinis vidurkis – apie dvidešimt. Tai jam itin patiko. Jam patiko čia dirbti; jei būtų perkeltas į A-Hausą, kaip 4-1 Bronkse, arba į Devintąją, kuri šalia, pietų Manhatane, jis, ko gero, būtų seniai palikęs policiją. Penktoji nuovada tikrai nebuvo vieta, kur gausu nusikaltimų. Praėjusiais metais įvykdyta apie šimtas įsilaužimų, apie aštuoniasdešimt penki apiplėšimai ir keturiasdešimt šeši sulaikymai dėl stambių vagysčių. Tiesą sakant, didžiausią grėsmę čia kėlė kinų jaunimo gaujos, užsiiminėjusios plėšikavimu ir kriminaliniais užpuolimais. Gaujų vardai buvo keisčiausi: „Šmėklų šešėliai“, „Skrendantieji drakonai“, „Ereliai“ ir „Čing Jy“. Visi jie, Riardano nuomone, buvo smulkūs chuliganai. Gaujų veikla apsiribodavo Kinų kvartalu, kuris tebuvo nedidelis visos Penktosios nuovados teritorijos kampelis.

Dauguma skyriaus žmonių Penktosios seklių padalinį vadino „Kinų kvartalo rinktine“. To, žinoma, galima buvo tikėtis: nuovados pastatas stovėjo tiesiog Kinų kvartalo viduryje, Elizabetos ir Kanalo gatvėse, suspaustas kinų restorano, pavadinto „Y.S.“, ir pigių prekių parduotuvėlės, tačiau nuovados teritorija rytuose ribojosi su Aleno gatve, vakaruose – su Brodvėjumi, pietuose – su Yst Riverio upe, o šiaurėje – su Hiustono gatve. Etninis katilas čia virė permainingai. Tarp Perlo ir Kanalo gatvių galėjai sutikti savo kinus. Nuo Buverio iki Aleno – daugiausia ispanų kilmės ir juodaodžiai. Nuo Springo iki Hiustono gatvių – visur pilna dominikiečių, kubiečių ir puertorikiečių. Buverio gatvė buvo gyvenama įvairiausio plauko ir spalvų valkatų. O Mažojoje Italijoje, kuri driekėsi nuo Kanalo iki Hiustono gatvių, šįvakar septintą trisdešimt, – nuovadoje, kurioje retos žmogžudystės, – buvo nušautas italų restorano savininkas.

Vis dėlto jie buvo „Kinų kvartalo rinktinė“. Visi Penktosios sekliai turėjo mėlyną kortelę su užrašais anglų ir kinų kalbomis. Riardanas turėjo tokią pat kaip ir Hofmanas:

第五分局偵探部 5TH PRECINCT DETECTIVES	5-OSIOS NUOVADOS SEKLIAI
依利沙伯街十九號 19 ELIZABETH STREET	19 ELIZABETOS GATVĖ
偵探 DETECTIVE... (負責處理閣下之案) (HAS YOUR CASE)	SEKLYS .... (TIRIA JŪSŲ BYLĄ)
案件號碼 CASE No....................................	BYLOS Nr. ....
電話「三三四—〇七四二」 PHONE 334-0742	TELEFONAS 334-0742

Buvo beveik dešimta, kai jie grįžo į nuovadą. Vakarinį turą tąkart pradėjo ketvirtą po pietų tikėdamiesi, kaip įprasta, didesnių ar mažesnių atsitikimų, bet tik ne žmogžudystės. Šiemet aštuoniolika jau buvo. Šioji – devyniolikta. Kopdami žemais plačiais nuovados laiptais pagrindinių durų link, abu vyrai mąstė, kad jiems tos žmogžudystės nereikėjo.

Juodi mediniai skaičiai 1881, žymintys pastato įkurtuvių datą, kabėjo virš įėjimo. Penktoji savo šimtmetį atšventė prieš penkerius metus. Sekliai senojo namo trečiame aukšte poilsio kambaryje išgėrė šampano butelį (žinoma, tai draudžia skyriaus nuostatai, bet koks, po velnių, skirtumas). Leitenantas Farmeris nežinojo apie vidurnakčio šventę. Nuo leitenanto Farmerio jie stengdavosi laikytis kiek galėdami toliau. Po trikampiu frontonu buvo medinė lenta su užrašu „5-oji nuovada“. Žemiau jos kita data – 1921. Riardanas spėjo, kad tai paskutinis kartas, kai nuovada perdažyta. Virš pačių durų kabėjo rudas ženklas geltonomis raidėmis:

BŪK VIENAS ŠAUNIŲ VAIKINŲ
PAPILDYK 5-OSIOS N-DOS
POLICIJOS RĖMĖJŲ GRETAS

Durys buvo apkaltos policijos pastatui įprasta stikline plokšte, nors niekas čia nelaukė įsiveržimo. Stiklinės plokštės apačioje užrašas skelbė: VISI ASMENYS PRIVALO SUSTOTI PRIE STALO. Tie patys žodžiai žemiau buvo pakartoti kiniškai, o dar žemiau – ispaniškai.

Riardanas stumtelėjo duris.

Apžiūros kambaryje buvo šalta. Penktosios pusrūsyje vis dar kūreno katilinę. Ko gero, vienintelė tokia palaiminga nuovada visame mieste. Žiemą patalpų neįmanoma

apšildyti. Vasarą, kadangi neįrengta oro kondicionavimo, neįmanoma atvėsinti. Riardanui Penktojoje labiau patiko žiemos. Pakako šilčiau apsirengti. Vasarą – nesvarbu, koks nuogas būtum, – negalėjai išsinerti iš odos.

Seržantas Maklalinas, pridėjęs telefono ragelį prie ausies, sėdėjo prie aukšto apžiūros stalo kairėje kambario pusėje. Už jo nugaros kabėjo didžiulė Amerikos vėliava. Maklalinas buvo vien su liemene. Jis svėrė du šimtus penkiolika svarų ir buvo bene vienintelis nuovadoje nuolat skundęsis, kad viduje nežmoniškai karšta. „Lukterėk, Maikai, – pasakė jis į ragelį ir tarė Riardanui ir Hofmanui, kirtusiems kambarį link laiptų tolimajame kampe. – Jūsų Kalėdų Senelis ten, galiniame, kelia audrą".

„Ten, galiniame" – taip policininkai vadino 124-ąjį kambarį, kuriame dirbo nuovados raštininkas, stovėjo kompiuteris ir buvo dabar jau nebeegzistuojanti sulaikymo proceso patalpa su nedideliu suėmimo narveliu ir stalu pirštų atspaudams imti. Dabar dauguma sulaikytųjų buvo iškart pristatomi į Centrinę areštinę valdyboje, buvusią ne toliau kaip per šešis kvartalus. Tačiau, radus turto, kaip vagysčių, įsilaužimų arba narkotikų atvejais, nusikaltėlius pirmiausia nuveždavo į Penktąją, kur, prieš valdyboje oficialiai pareiškiant apie sulaikymą, paimdavo pirštų atspaudus ir užpildydavo reikalingus popierius. Penktojoje nebuvo sulaikymo kamerų. Vienintelis suėmimo narvas buvo 124-ajame kambaryje. Kalėdų Senelis tupėjo narve ir visa gerkle stūgavo apie pažeistas teises.

– Pasiųsk jį į Šiaurės ašigalį, – tarė Hofmanas.

– Kada jūs jį užregistruosite? – paklausė Maklalinas.

– Vėliau, – tarė Riardanas. – Turime žmogžudystę.

124-ajame kambaryje raštininkas sėdėjo prie kompiuterio, stengdamasis atlikti visus reikalingus ritualinius

veiksmus, kad tik kompiuteris atgytų. Kalėdų Senelis vis šaukė ir rėžė tiradas, tačiau raštininkas nė nepakėlė akių nuo klaviatūros. Tikroji ir garbingoji kompiuterio paskirtis buvo STN. Riardanas nežinojo, ką reiškia tos raidės. Visi Penktosios policininkai tai vadino Storąja Nele. To prireikdavo tikrinant įgaliojimus, automobilių registraciją ir pan. Kompiuteryje buvo informacija iš visų miesto nuovadų. Kaip juo naudotis, Penktojoje mokėjo tik trys žmonės. Kalėdų Senelis suėmimo narve šaukė: „Po velnių, duokite man advokatą!“

Apžiūros kambaryje Maklalinas, įsitvėręs ragelio, kalbėjo:

– Na, tai kaip sekasi, Maikai?

Hofmanas su Riardanu kilo laiptais aukštyn.

Už jų nugaros šūkavo Kalėdų Senelis.

Žingsniai aidėjo geležimi kaustytose laiptų pakopose.

Antrojo aukšto koridorius beveik iš karto atsiverdavęs žema sienele, už kurios buvo nedidelis kambarėlis su metalinėmis spintomis, stalais ir kėdėmis. Ant galinės sienos kabėjo mažesnė nei apačioje, apžiūros kambaryje, Amerikos vėliava. Po vėliava prie sienos stovėjo medinė spinta įstiklintomis durimis. Į spintą prigrūsta knygų. Viršus nukrautas skyriaus trofėjais dar nuo tada, kai kambaryje buvo raštinė. Dabar, dešimtą vakaro gruodžio mėnesį, kambarys buvo tuščias. Dailus užrašas žemosios sienelės viršuje pirmiausia kiniškai ir angliškai skelbė:

KINŲ KVARTALO PROJEKTAS

Kinų kvartalo projektas sumanytas kaip pagalba kiniškai kalbantiems miesto gyventojams, kurie kreipdavosi dėl nusikaltimų. Dabar kiaurą parą nuovadoje galėjai sutikti kiniškai kalbančių piliečių ir, kaip atrodo, čia

buvo tvarkomi *visi* Kinų kvartalo gyventojų reikalai, neišskiriant nė kopijavimo paslaugų. Žemosios sienelės apačioje buvo prilipintas ranka rašytas raštelis:

„XEROX“ KOPIJOS
NUO PIRM. IKI TREČ.

Riardanas ir Hofmanas pasuko į dešinę.

Abu jie suko į dešinę jau daugelį metų.

Dešinėje virš durų užrašas:

SEKLIAI

Po užrašu – rodyklė į kairę. Žemiau rodyklės – užrašas smulkesnėmis raidėmis:

5-OJI N-DA
TYRIMO PADALINYS

Po užrašu buvo kita rodyklė, nukreipta kairėn.

Pro duris vaikščiojantys sekliai sukdavo kairėn.

Kasdien didesnę dienos dalį ši vieta jiems buvo namai. Užlipi laiptais, suki dešinėn, įeini pro duris, suki kairėn ir patenki į nedidelę kontorą, kurioje buvo įsikūręs nuovados nusikaltimų tyrimo skyrius – tokio pavadinimo dabar nevartojo. Vieną dieną, pagalvojo Riardanas, kas nors pakeis tuos senus užrašus. 5-osios nuovados nusikaltimų tyrimo skyrius dabar buvo vadinamas 5-uoju NSS, tai reiškė 5-osios nuovados seklių skyrius, nors telefonu senu įpročiu atsiliepdavo: „Penktasis skyrius“. Pavadinimus, taisykles ir procedūras Niujorko policija keisdavo taip pat dažnai kaip ir apatinius marškinius. Vienintelis dalykas, nesikeitęs niekada, – tai seklių kambarys. Seklių kambariai visose miesto nuovadose atrodė vienodai, nesvarbu, kaip juos vadino. Nutrupėję, žalių obuolių

spalvos besilupančios sienos. Visur ant langų grotos. Patys Penktosios nuovados langai – aptraukti šimtamečiais suodžiais. Skelbimų lentos su ieškomų asmenų nuotraukomis. Segtuvai ant sienų, prikalti vinimis. Metalinės bylų spintos: BE LEIDIMO NEIMTI JOKIOS BYLOS! Elektrinis sieninis laikrodis su nutįsusiu iš rozetės laidu. Elektros lemputės be gaubtų. Penktosios seklių kontoroje nebuvo sulaikymo kameros; ji įrengta apačioje. Dieną naktį šiame kambaryje dirbo trys seklių komandos. Dieną naktį keturi komandos vyrai. Šis kambarys niekada nesiilsėjo. Hofmanui, Riardanui ir dar dešimčiai tokių kaip jie šis kambarys buvo namai. Seklių skyriuje iš viso dirbo penkiolika vyrų: leitenantas, du „auksinių skydų" seržantai, vienas pirmojo rango seklys, vienas antrojo rango seklys ir dešimt trečiojo rango seklių.

Kai Hofmanas ir Riardanas įėjo į kambarį, seklys Džianelis kalbėjo telefonu. Prie kito stalo skaitė seklys Ruisas. Džianelis buvo keturiasdešimties metų, juodų garbanotų plaukų, tamsaus pietietiško gymio ir kaip dviračio vairas lenktais ūsais. Ruisas buvo dvidešimt aštuonerių, šviesios odos ir lieknas kaip toreodoras. Niekas iš šių vyrų nepasisveikino nei su Hofmanu, nei su Riardanu.

– Ką tuo nori pasakyti? – kalbėjo Džianelis.

– Ar man kas nors skambino? – Riardanas paklausė Ruiso.

– Ko lauki, – nepakeldamas akių nuo knygos tarė Ruisas. – Ypatingojo įgaliotinio?

– Nenoriu nieko žinoti apie susisukimus, nusileidimus ir įpjovas, – kalbėjo Džianelis į ragelį. – Aš nieko apie tai neišmanau!

– Šis vaikinas niekada aiškiai neatsako, – tarė Riardanas Hofmanui. – Taip ar ne, Aleksai?

– Ne, gerbiamasai! – atsakė Ruisas.

– Tenorėčiau žinoti, iš kokio ginklo šaudyta, – Džianelis kalbėjo į ragelį. – Tik tiek mane domina. – Jis klausėsi. – Gerai, pasakykite, – tarė ir paėmė pieštuką. – Ta-ip, – sakė rašydamas, – ta-ip, ta-ip, ta-ip. Gerai, ačiū, – ir padėjo ragelį. – Suskiai iš balistikos skyriaus kaskart man užgieda tą pačią giesmelę, – tarė jis, į nieką nesikreipdamas.

– Gal žino, kad esi muzikantas, – pasakė Hofmanas.

– Nusiunti kelias kulkas, o tau pradeda apie mikroskopus.

– Eik, papūsk jiems į dūdą, Gabrieli, – pasakė Hofmanas.

– Ką ten nudėjo? – Džianelis paklausė Riardano. – Ir daugiau nevadink manęs Gabrieliu, – tarė Hofmanui.

– Vaikiną, vardu Ralfas D'Anuncijus, – atsakė Riardanas, – restorano „Luna Mare" savininką.

– Malberi gatvėje? – paklausė Ruisas.

– Taip.

– Mano vardas Artūras, – užsiplieskė Džianelis. – Mano motina mane vadina Artūru, tėvas mane vadina Artūru, visas šūdinas pasaulis mane vadina Artūru. Tik šioje išvietėje bet kas mane gali pavadinti Gabrieliu!

– Atleisk, Gabry, – tarė Hofmanas, merkdamas akį Riardanui.

– Restoraną jis atidarė prieš keletą savaičių, – pasakė Ruisas, – dar prieš Padėkos dieną.

– Tu jį pažinojai? – paklausė Riardanas.

– Kartą ten valgiau, – tarė Ruisas ir grįžo prie savo knygos. Jis skaitė Kerio ir Eizenbergo veikalą apie korporacijas.

– Šešiolika metų grojau triūba Niujorko policijos orkestre, – tęsė Džianelis, – ir niekas manęs nevadino Gabrieliu. Tik šioje išvietėje...

– Nereikėjo tau, Gabry, padaryti to žygdarbio, – pasakė Hofmanas.

– Buvau sustojęs prisipilti benzino, – tarė Džianelis.

– Nereikėjo tau, Gabry, sustoti benzino.

– Kas galėjo pamanyti, kad ten vyksta ginkluotas apiplėšimas? Šlykštus vagišius man praskėlė lūpą ir sugriovė karjerą.

– Nesakyk. Juk tu jį sulaikei, – tarė Hofmanas. – Štai tikri nuopelnai.

– *Kam reikėjo* to sulaikymo? *Kam reikėjo* trečiojo rango seklio? Laimingas buvau pūsdamas triūbą. O dabar aš čia, šitoje išvietėje, klausausi, kaip būrelis gudruolių mane vadina Gabrieliu.

– Geriau čia negu pietiniame Bronkse, – pakeldamas galvą tarė Ruisas. – Kas jį nušovė? – paklausė Riardano.

– Pora tipų, užsimaukšlinusių slidininkų kaukes, – atsakė Riardanas. Ar yra leitenantas?

– Kalbasi telefonu su valdyba, – tarė Ruisas. – Didžioji baltoji plunksna šioje nuovadoje nemėgsta žmogžudysčių. Nereikėjo tau, Braj, šįvakar tos žmogžudystės pasičiupti.

– Ar tas, kur apačioje, – Kalėdų senis? – paklausė Džianelis.

– Tai Endis Bertjuzis, – tarė Hofmanas, – vienas iš tavo *numylėtinių*. Geriausias parduotuvių švarintojas visoje nuovadoje.

– Jeigu jis geriausias, tai kaip jį *sugavote*? – paklausė Džianelis.

– Nori skaityti – drožk į biblioteką, – Hofmanas tarė Ruisui, – man reikia rašomosios mašinėlės.

– O man reikia teisės laipsnio, – tarė atsistodamas Ruisas.

– Čia sėdi būsimasis valstijos gubernatorius, – pasakė Hofmanas.

– Liko keturi semestrai, – pasakė Ruisas, šlepterėdamas kitame kambario gale į kėdę. Hofmanas atsisėdo prie rašomosios mašinėlės.

– Atskleisk planus, Aleksai? Advokatas, apskrities prokuroro padėjėjas...

– Pasilaikyk sau tuos niekus, – atkirto Ruisas – Pirmasis valstijos gubernatorius puertorikietis.

– Ar tu esi tikras – niekas man neskambino? – paklausė Riardanas.

– Neabejoju, – atsakė Ruisas.

Hofmanas pradėjo spausdinti.

– Kol pildau dokumentus, – pasakė jis, – kodėl neini su ja pasikalbėti, Braj?

– Noriu pirmiausia raportuoti leitenantui, – pasakė Riardanas.

– Ech, *finalmente*, – tarė Džianelis, tiesdamas rankas durų link.

Duryse visam kambariui išsiepęs dantis stovėjo dešimtmetis kinų berniukas, rankomis apglėbęs rudus popierinius maišelius. Jis dėvėjo mėlynais džinsais, avėjo sportiniais bateliais ir, kaip atrodė, buvo užsivilkęs vieną ant kito mažiausia trejetą skirtingų spalvų megztinių.

– Kur taip ilgai užtrukai, Tomi? – paklausė Džianelis.

– Daug reikalų šįvakar, kapitone, – atsakė Tomis.

– Puiku, kaip aš išalkęs, – pasakė Hofmanas, atsistodamas iš už rašomosios mašinėlės.

– Palauk, palauk, palauk, – tarė Džianelis. – *Jums* aš nieko neužsakinėjau.

– Ar atnešei lazdeles? – paklausė Hofmanas.

– Lazdeles užmiršau, – tarė Tomis.

– Aš *neužsakinėjau* jokių lazdelių, – pasakė Džianelis. – Jūs, vyrai, dabar tiriate tą suknistą *žmogžudystę*.

– Mes jau grįžome, Gabrieli, – tarė Hofmanas. – Dalykis, ir dalykis po lygiai.

– Paklausykit, vyrai...

Ruisas jau kapstėsi viename maišelyje. „Kur kepinti ryžiai?“ – paklausė jis.

– Duok žmogui jo *arroz con pollo*, – pasakė Hofmanas.

– Duok žmogui jo lazdeles, – pasakė Ruisas, – kol dar jų *nepavogė*.

– Ar tu žinai, kas yra šis žmogus? – paklausė Džianelis.

– Žinoma, – atsakė Tomis. – Tai seklys Hofmanas.

– Šaunuolis, Tomi, – tarė Hofmanas, glostydamas vaiko galvą, – tačiau kitąkart nepamiršk lazdelių.

– Jis pirmojo rango seklys...

– *Pirmojo* rango, Tomi, – pasakė Ruisas.

– ...Čarlzas Hofmanas, – pridūrė Džianelis, – kuris prieš devynerius metus išaiškino didžiausią šiame mieste ginkluotą apiplėšimą.

– Taip, ponas Hofmanas? – pasakė Tomis įsistebeilijęs.

– *Seklys* Hofmanas, prašyčiau vadinti, – pasakė Džianelis.

– Pirmojo *rango* seklys Hofmanas, – pasakė Ruisas.

– Nekimšk vaikučiui to mėšlo, – pasakė Hofmanas.

– Trys šimtai penkiasdešimt tūkstančių per tą apiplėšimą, – tęsė Džianelis.

– Oho! – tarė Tomis.

– Trys šimtai penkiasdešimt gabalų, berniuk, – tarė Ruisas.

– Naudotais banknotais, – pasakė Džianelis.

– *Naudotais* banknotais, – pabrėžė Ruisas.

– Ir spėk, Tomi, kas iš to? – pasakė Džianelis. – Pinigai išgaravo.

– Dingo! – tarė Ruisas.

– Kaip vėjo nublokšti, – pasakė Džianelis. – Tą dieną, kai seklys Hofmanas išeis iš policijos, visi šio miesto policininkai pradės jį sekioti.

– Jie gali atrasti landynę, Tomi, – pasakė Ruisas.

Riardanas išsišiepdamas tarė:

– Kur tu tuos banknotus paslėpei, Čikai?

– Taip, taip, – vėl tarė Hofmanas.

– Užsičiaupkite, – tarė Džianelis.

Atsivėrė leitenanto kabineto durys.

Seklys leitenantas Maiklas Tomas Farmeris buvo penkiasdešimt dvejų metų, žilstelėjusiais plieno spalvos plaukais, jau slenkančiais nuo viršugalvio. Vartydamas mėlynas akis, jis stovėjo tarpduryje iki pat bicepsų paraitotomis rankovėmis, rūsčiu, raukšlėtu veidu.

– Riardanai, užeik, – pasakė jis. Pamatęs vyrus valgant, tarė: – Po velnių, kas čia jums – restoranas? Jei norite valgyti, eikite viršun į poilsio kambarį. O tu – mauk iš čia, – pasakė Tomiui. – Eik žaisti madžongo, – skubiai apsisuko ir nušlubavo į kabinetą, užtrenkdamas duris.

– Didžioji baltoji plunksna atkasė karo kirvį, – sušnabždėjo Ruisas.

– Statyk vežimus ratu, Braj, – tarė Džianelis, išsitraukdamas piniginę. – Kiek mes tau skolingi? – paklausė Tomio. Riardanas jau laikė ranką ant leitenanto kabineto rankenos. – Tau, kiek pravalgei, pranešiu vėliau, – pasakė šiam jau pravėrus duris.

Leitenanto kabinete ant sienos kabėjo didelis nuovados planas.

Pats kabinetas buvo taisyklingos kubo formos: sujaukto stalo kairėje – grotuotas langas, už stalo ant sienos prikabinėta segtuvų, prie sienos priešais duris stovėjo geltonas šaldytuvas. Kai Riardanas įėjo, Farmeris buvo prie šaldytuvo. Jis paėmė iš šaldytuvo pakelį pieno, prisipylė pilną iki pat kraštų stiklinę, padėjo pakelį atgal į šaldytuvą, o stiklinę su pienu nusinešė ant savo stalo. Jis nepakvietė Riardano atsisėsti. Nustūmęs šalin kažkokius popierius, jis padarė vietos pieno stiklinei pastatyti ir be įžangų tarė:

– Man ką tik skambino kapitonas Heilis iš laboratorijos. Rodos, šios nuovados seklys Brajanas Riardanas vienam iš techninių darbuotojų neleido paimti lavono pirštų atspaudų.

Farmeris, įtraukdamas žandus, sriūbtelėjo pieno. „Nemėgstu pieno“, – burbtelėjo, ir paklausė:

– Ar tiesa, Riardanai?

– Taip, sere, – atsakė Riardanas.

– Pagal statutą ir taisykles bet kokios žmogžudystės arba savižudybės atveju reikia paimti pirštų atspaudus, – pasakė Farmeris.

– Taip, sere, tačiau šalia buvo to žmogaus žmona ir sūnus. Jie susijaudino tai pamatę. Pamaniau, kad...

– Man nepatinka, kai skambina kapitonai, – tarė Farmeris.

– Vyrą nušovė jų akyse. Motinos ir sūnaus akivaizdoje.

– Man nepatinka, kai skyriaus pareigūnai prikaišioja, kad savo komandai nevadovauju pagal nuostatus.

– Taip, sere.

– Štai ką tau pasakysiu, Riardanai.

– Taip, sere.

– Noriu, kad išklausytum.

– Klausau, sere.

– Ar nenorėtum sužinoti, kodėl šlubuoju? Ar nenorėtum sužinoti, kaip įsitaisiau šią žaislinę koją?

– Manau, žinau, kaip apšlubote.

– Papasakosiu tau, kaip apšlubau, – pasakė Farmeris, tarsi neišgirdęs Riardano atsakymo. – Vienas subingalvis kvailys nesilaikė statuto reikalavimų – štai kas nutiko.

– Taip, sere.

– Jis privalėjo pranešti dienos spalvą. Spalva buvo *mėlyna*, Riardanai.

– Taip, sere.

– O aš privalėjau už skrybėlės užsikišti *mėlyną* plunksną, kad koks nors bukas policininkas manęs nesupainiotų su paprastu vagišiumi. Ir tas klerkas, kuriam buvo *nusispjauti* į statuto reikalavimus, pasakė, kad spalva *balta*. Tad aš už skrybėlės užsikišau *baltą* plunksną, ir vienas bukagalvis policininkas mane pašovė. Štai kaip apšlubau.

– Taip, sere.

– Supratai, Riardanai?

– Taip, sere.

– Ar buvai girdėjęs šią istoriją?

– Taip, sere. Taip ir maniau, kad pasakojate apie savo nelaimę.

– Ir *prie stalo* dirbu *dėl* šlubumo.

– Taip, sere.

– Manai, man toks darbas *patinka*?

– Ne, sere.

– Manai, kad man *patinka* turėti opą? Manai, kad man *patinka* gerti šlykštų pieną?

– Ne, sere.

– Jeigu taisyklėse numatyta, kad privaloma paimti žmogžudystės aukos pirštų atspaudus, tai, dėl Dievo

meilės, jie *bus* paimti arba tau teks pasivaikščioti po sušiktą Staten Ailendą! Ar įsidėjai į galvą, ką pasakiau, Riardanai?

– Taip, sere, viską.

– Paimk to lavono pirštų atspaudus ir atnešk savo raportą iškart, kai atspausdinsi.

– Čikas dabar rašo raportą, sere.

– Pasakyk jam, kad savo nuovadoje nemėgstu neišaiškintų žmogžudysčių.

– Aš taip pat, sere. Mes visi nemėgstame.

– Pasakyk jam, – tarė Farmeris baigdamas.

– Taip, sere, – pasakė Riardanas, eidamas prie durų.

Hofmanas pakėlė akis, kai Riardanas įėjo į seklių kambarį.

– Jis nori lavono pirštų atspaudų, – pratarė Riardanas. – Gal gali tuoj pat vykti į lavoninę.

– Aš tuo pasirūpinsiu, – pasakė Hofmanas. – Eik, tvarkyk savo reikalus.

– Ką darysime su Kalėdų Seneliu?

– Tuoj ir jo imsiuosi.

– Tu man skolingas du su puse dolerio, – pasakė Džianelis.

Riardanas išsitraukė piniginę.

– Ar tikrai vienas susitvarkysi?

– Gali eiti, – atsakė Hofmanas.

Drabužinė buvo trečiajame nuovados aukšte. Tame pačiame aukšte šalimais buvo tualetai policininkams ir policininkėms. Riardanas vyrų tualete nusiplovė rankas ir veidą ir nuėjo į drabužinę pasikeisti darbo drabužių į civilinius, su kuriais eidavo gatvėn. Drabužinės buvo už poilsio kambarių, sujungtų su treniruočių sale, kur stovėjo biliardo ir teniso stalai, sunkumų kilnojimo stovas

bei didelis televizorius, neva skirtas mokomiesiems filmams rodyti. Dabar buvo įjungtas vienas iš vietinių kanalų. Kai Riardanas ėjo per salę, uniformuotas policininkas vienas pats skaldė biliardą.

Televizoriaus ekrane laidos vedėjas kalbėjo: „...įrašyta anksčiau šįvakar Sotbio galerijoje. Džulijau?“

Ekrane pasirodė kitas vyriškis.

– Esame Jorko aveniu, – sakė jis, – kur netrukus prasidės tikriausiai pasaulyje puikiausios ir didžiausios impresionistų tapybos kolekcijos aukcionas. Savininkas Robertas Sardžentas Kidas yra čia, Sotbyje, kartu su mumis...

Operatorius parodė vyriškį vakarietiška eilute ir balta Stetsono skrybėle. Reporteris priėjo prie jo, ekrane praslinkus titrams

ROBERTAS SARDŽENTAS KIDAS

– Pone Kidai, – tarė reporteris, – sakykite, kodėl kaip tik dabar nusprendėte parduoti savo kolekciją?

– Ak, tikriausiai pavargau nuo jos, – atsakė Kidas šypsodamasis.

– Aštuoni rutuliai šoninėje kišenėje, – tarė sau policininkas prie biliardo stalo. Jis smogė į pagrindinį rutulį ir tarė: „Labai gerai, Toni, dešimt rutulių kampe“. Ir smogė vėl. „Puiku, Toni. Ketiname tave rekomenduoti“, – kalbėjo sau vienas. Pakėlęs galvą pasakė: „Pažvelk, Braj. Šeši rutuliai kampe, štai ten“. Jis smogė ir prašovė. „Šūdas!“ – susikeikė.

Televizoriaus ekrane pasirodė graži blondinė.

– Panele Kid, – tarė reporteris, – ką *jūs* manote apie tai, kad jūsų brolis parduoda tuos vertingus paveikslus?

Ekrano kampe pasirodė užrašas:

Operatoriaus kamera priartino blondinės veidą.

– Mano brolio paveikslai – jo reikalas, – pasakė ji. – Tai jo kolekcija, ir jis su ja gali daryti ką tinkamas.

– Išjunk dėžę, Braj, gerai? – pasakė policininkas. – Ji žlugdo mano žaidimą.

Riardanas priėjo prie televizoriaus.

– Kada jūs, panele Kid, tikitės grįžti į Fyniksą? – paklausė reporteris.

– Neturiu supratimo, – atsakė blondinė, ir Riardanas išjungė televizorių.

Riardanas gerai žinojo šią ligoninę.

Šv. Vincento, Septintoji aveniu ir Vienuoliktoji gatvė. Kaip tik pačiame Šeštosios nuovados centre, kuri driekėsi iš šiaurės į pietus nuo Vakarinės keturioliktosios iki Hiustono ir iš rytų į vakarus nuo Brodvėjaus iki Hudzono, susijungdama su Penktąja pačiame jos šiaurvakariniame kampe. Jis laukė jos čia tiek kartų, kad nebeatmena skaičiaus. Šaltos žiemos naktys kaip šioji, kai net eismas gatvėse, šliaužiant stovinčiam laikui, atrodė, užšąla, tvankios vasaros naktys, atviri, vandenį į gatves švirkščiantys hidrantai, kurių pursluose vienomis glaudėmis krykštaudami žaidžia vaikai. Rudens naktys, kai norėdavosi išbučiuoti žvaigždėmis nusėtą dangų. Ir pavasaris. Didmiesčio dvelksmas pavasarį. Ketės dvelksmas pavasarį. Jis jos čia laukdavo palydėti namo arba eiti gerti kapučino arba alaus kiek tolėliau link centro Vilidže. Laukdavo jos išeinančios iš šio pilkai balto pastato – dabar tai buvo dalis Greitosios pagalbos ligoninės sparno, nors anksčiau šis pastatas buvo pagrindinis, beje, *vienintelis*

namas, prieš pradedant statyti gretimą raudonų plytų priestatą bei pastatą kitoje gatvės pusėje. Jos prisiminimas, kai ją pamatydavo leidžiantis laiptais balta medicinos sesers uniforma, tie šviesūs, krintantys plaukai, nuovargio raukšlelės aplink mėlynas akis – kaskart priversdavo pašėlusiai plakti širdį. Ji dirbo pamainomis, kaip policijos patruliai: nuo aštuonių iki keturių arba nuo keturių iki vidurnakčio, o kartais kapinių pamainoje – nuo vidurnakčio iki aštuntos ryto. Ir laukdavo jos čia taip, kaip dabar. Laukdavo, kad paimtų jos ranką ir nubučiuotų nuo akių nuovargį. Kartais jis stebėdavosi, kas sunkiau – kasdien būti su ligoniais ar su nusikaltėliais? Skausmas ir kančios. Medicinos seserys susibaigdavo taip pat greitai, kaip ir policininkai. Jis tuo šventai tikėjo.

Jeigu ją pakeisdavo laiku, kaip ir policininkus, penkiolika minučių prieš baigiantis valandai, ji turėdavo išeiti pro anas duris laiptelių viršuje...

Štai ji.

Ketė.

Kaip visada išniro šviesi galva, tas pats susimąstęs žvilgsnis strazdanotame airiškame veide, kiek kreivai prisegta maža medicinos sesers kepurėlė, juodas apsiaustas dengė baltą uniformą, dailios, grakščios kojos baltuose, laisvuose medicinos sesers bateliuose. Jo širdis vėl pradėjo pašėlusiai plakti.

– Kete, – pašaukė jis.

Ji leidosi laiptais. Buvo jau beveik prie šaligatvio. Šviesoforas ant kampo pakeitė šviesas, raudonai nuspalvindamas baltą kepurėlę. Ji nustebusi pažvelgė į jį ir liūdnai nudelbė akis.

– Sveikas, Brajanai, – tarė.

Balse nebuvo girdėti džiaugsmo. Pavadino oficialiai, Brajanu. Balsas miręs.

Jis priėjo per žingsnį nuo jos.

– Skambinau tau ištisą dieną, – pasakė. – Ar tau nieko nuo manęs neperdavė?

– Perdavė, – atsakė ji. – Norėčiau, kad atstotum...

– Mes vis dar esame vedę, – tarė jis. – Dar galėtum sugrįžti...

Ji sustojo kaip įbesta vidury šaligatvio.

– Advokatai nepageidauja, kad mes bendrautume, – pasakė ji. – Advokatai...

– *Velniop* advokatus! – užriko jis.

– Gerai, velniop advokatus, – sutiko ji. – Vis tiek nenoriu, kad mes bendrautume. Maniau, aiškiai leidau tai suprasti.

Ji kresnojo galva, lyg dėtų skyrybos ženklus sakinyje, kiekvienu krestelėjimu artėdama prie pabaigos. Ji išdidžiai žvilgtelėjo į jį. Ar dabar supranti? – tarsi klausė jos akys. Ar dabar aišku? Ji vėl pajudėjo iš vietos. Ant Septynioliktosios aveniu kampo pasuko tolyn nuo centro. Naktis buvo itin šalta. Tą akimirką, kai pasuko už kampo, perkošė žvarbus vėjas. Jie ėjo vienas šalia kito tylėdami, susikūprinę. Jos apsiaustas triukšmingai plazdeno, besivyniodamas aplink ją tarsi vėjo susuktas šikšnosparnis.

– Kur Elizabetė? – paklausė jis.

– Neprivalau tau atsakyti.

– Ne. Privalai. Ji – mano duktė. Kur ji? Skambinau į butą, niekas neatsiliepė.

– Kalbėk su mano advokatu, – tiesiai atkirto Ketė.

– Aš kalbuosi su tavim. Kur mano duktė?

Ji neatsakė.

– Kete, kur ją dėjai? – paklausė.

– Ji – Džersyje, – pagaliau atsakė atsidusdama.

– Kur? Pas tavo tėvus?

– Taip.

– Ką, po velnių, ji ten veikia?

– Vėl pradėjau dirbti. Ir tu tai *žinai*. Negaliu rasti auklės, kuri prisiderintų prie mano besikeičiančių pamainų...

– Kodėl nepasitari su manimi?

– Kodėl? Ar kas nors iš seklių prisiduria prie algos, dirbdamas aukle?

– Turiu teisę žinoti, kokius planus kuri dėl mano dukters.

– *Mūsų* dukters, – pasakė Ketė, – ir visai nesu įsitikinusi, kad tokią teisę *turi*.

Jie artėjo prie Keturioliktosios gatvės, kur ant kampo prie įėjimo į metro švietė oranžiniai rutuliai, o už jų – Chemijos bankas. Autobuso stotelė buvo Keturioliktojoje gatvėje. Ji norėjo sulaukti M-14-ojo, kuris – *jeigu* tik ji važiuotų namo – per visą miestą nuvežtų į Pirmąją aveniu. Jis nežinojo, ar ji važiuoja namo. Jis ištiesė į ją ranką.

– Kete, – pasakė, – kodėl mes negalėtume tiesiog?..

Ji nedelsdama atšoko, tarsi nutvilkyta jo prisilietimo.

Jie stovėjo, žvelgdami vienas į kitą.

– Atleisk, – pasakė jis.

Ji tylėjo.

– Kur tu dabar eini? – paklausė jis.

– Namo. O kur tu manei?

– Leisk man eiti kartu.

– Ne...

– Kete... kas tau? Paaiškink, kas tau...

– Mes skiriamės, – atsakė ji. – Maniau, žinai.

– Jėzau, nejaugi turime urgzti vienas prieš kitą kaip žvėrys?

Iš metro pasipylė žmonės. Ką tik atvažiavo traukinys. Jie žvelgė vienas į kitą. Minia praeivių plūdo į naktį. Akys ašarojo nuo žvarbaus vėjo. Ji tyrinėjo jo veidą. Pagaliau atsiduso ir tarė:

– Atleisk, Braj, man visa tai ne mažiau sunku negu tau.

– Ne, nemanau, kad tau sunku, – pasakė jis.

– Patikėk manim.

– Tada užmiršk tai.

– Ne.

– Kete, įsivaizduok – viskas kaip prieš aštuonerius metus. Įsivaizduok – ką tik baigei Belevju medicinos seserų mokyklą, o aš – jaunas paieškos policininkas...

– Braj, prašau, nereikia.

– Ar atmeni tą dieną? – tarė jis.

– Atmenu, – ji atsakė tyliai.

– Seklys Brajanas Riardanas, panele, – pasakė jis, iš naujo suvaidindamas aną akimirką. – Suprantu, kad bakalėjos parduotuvėje buvote tuo momentu, kai...

– Prašau, – ji pasakė.

– ...įvyko apiplėšimas, – baigė jis, tęsdamas balsą. Jis pažvelgė jai į akis. – Mes galėjome išvis nesusitikti. Viskas – grynas atsitiktinumas...

– Man labai gaila, kad susitikome, – tarė ji.

– Tu ne tai nori pasakyti.

– Būtent.

– Kete, – tarė jis. – Aš nenoriu skirtis.

– Aš noriu, – ji nusigręžė ir žingtelėjo link kampo.

– Kete, palauk, – pasakė jis. – Prašau!

Ji dvejojo.

– Pažvelk į mane, – tarė jis.

Ji nežvelgė jam į akis. Panarinusi galvą prieš vėją, ji žvelgė jam pro petį aveniu tolyn.

– Pažvelk į mane ir pasakyk, kad manęs nebemyli, – sakė jis.

Ji pakėlė galvą. Staigus vėjo gūsis vos nenuplėšė prie šviesių plaukų prisegtos medicinos sesers kepurėlės. Pakėlusi kairę ranką, ji spėjo laiku nutverti kepurėlę. Jis pamatė, kad ji nebenešioja vestuvinio žiedo.

– Aš nebemyliu tavęs, – pasakė ji.

– Kete, – prabilo jis, – brangioji...

– Aš tavęs nebemyliu, Braj, – šįkart ji tai ištarė tvirčiau ir vėl pradėjo suktis tardama, – labanakt.

Jis bandė ją dar sugriebti, staigiu judesiu paliesdamas petį.

– Nebandyk manęs *liesti*, – griežtai tarė ji, atšokdama nuo jo ir vos išsilaikydama ant kojų.

Jis prilaikė ją ir iškart atitraukė rankas. Akimirką ji žvelgė į jį įniršusi, iškreiptu veidu. Dieve, koks gražus airiškas snukutis. Nepratarusi nė žodžio, ji apsisuko ir dingo už kampo.

Jis dar žiūrėjo pavymui.

Paskui susikišo rankas į kišenes ir nuėjo.

3

Šitas prakeiktas miestas. Policininkas praleisdavo daugiau laiko teisme, stengdamasis įrodyti kaltę, nei gatvėse, sulaikydamas nusikaltimo vietoje. Devynis kartus iš dešimties sulaikytasis, pateikęs įvairiausius argumentus, gaudavo juokingai mažą bausmę ir po kelerių metų vėl darydavo tą patį. Kartais Riardanas jausdavo, kad teismai labiau simpatizuoja nusikaltėliams nei tiems, kurie mėgina juos pasodinti. Netgi šitie prakeikti *pastatai* atrodė grėsmingai.

Šį rytą jis atvažiavo metro į Čemberso gatvę, perėjo per Siti Holo parką, toliau pro Apygardos teismo rūmus, kur ant didelio fasado peristilio buvo iškalti žodžiai „*Teisingumo vykdymas yra tvirčiausias gero valdymo pagrindas*“ („Kvailystė“, – pagalvojo), paskui pro Baudžiamojo teismo rūmus Centro gatvėje, kur dar viena iškalta legenda, jam atrodė, vėl tyčiojosi iš įstatymo saugotojų pastangų, šį kartą žodžiais: „*Kur baigiasi įstatymas, prasideda tikroji tironija*“. „Kas gi čia nauja? – galvojo jis. – Kaip kitaip, jei ne tironija, *galima* pavadinti tai, kas

šiandien dedasi gatvėse?“ Jis kartais manydavo, kad nemoka dirbti.

Riardanas sėdėjo medžiu iškaltoje teismo salėje, apšviestoje pro aukštus langus sklindančios sidabrinės žiemos šviesos; kairėje – prisiekusiųjų suolas, dešinėje – teisėjas, apsivilkęs iškilmingais teismo rūbais. Jis atsakinėjo Jurgenso gynėjui į pakartotinį klausimą:

– Taip, taip. Aš jį sulaikiau.

Gynėjo pavardė buvo Barouzas. Tai buvo apskritas mažas žmogelis rudu kostiumu ir šviesiais marškiniais. Jo plaukai, kaip ir kaklaraištis, buvo pilkai rusvi. Jis nešiojo akinius, kuriuos dažnai nusiimdavo ir laikydamas rankoje, kad įrodytų savo tiesą, mosikuodavo prieš liudytojo veidą.

– Remdamasis mergaitės parodymais ir *kitais* įrodymais, – pasakė Barouzas.

– Ar tai klausimas? – pasitikslino Riardanas.

– Taip, tai klausimas, – atsakė Barouzas. – Ar jūs suėmėte Haroldą Jurgensą, remdamasis Frensės Monogan parodymais?

– Remdamasis jos parodymais ir kitais įkalčiais, – pasakė Riardanas. – Jo pirštų atspaudai buvo ant mergaitės rankinės. Prieš ją išprievartaudamas, jis...

– Jūsų Šviesybe, – pasakė Barouzas, – reikalauju pastarąjį teiginį atmesti. Mes čia esame būtent tam, kad *tiksliai* nustatytume, įvykdė ar ne...

– Atmesta, – pasakė teisėjas Abrahamsas.

– Ar galiu atsakyti į klausimą dėl įkalčių? – paklausė Riardanas.

– Prašom, – pasakė Abrahamsas.

– Rankinukas buvo iš tikros odos, – kalbėjo Riardanas, – nuo jo mes paėmėme ir kai kuriuos užslėptus įkalčius.

Pirštų atspaudų skyrius nustatė, kad tie atspaudai priklauso Haroldui Jurgensui, anksčiau teistam prievartautojui, kuris trejus metus kalėjo Atikoje. Remdamasis šiais įkalčiais, aš kreipiausi dėl išankstinio sulaikymo sankcijos.

Riardanas pakėlė akis į gynėjo stalą, kur, klausydamasis kiekvieno žodžio, sėdėjo kokių trisdešimt penkerių metų blyškaus veido kaltinamasis Haroldas Jurgensas.

– Remdamasis turima informacija ir įsitikinimu, kad vyriškis buvo ginkluotas ir pavojingas, – jis atsakė. – Jūsų Šviesybe, išprievartavęs ją, jis pagrasino...

– Jūsų Šviesybe, – įsiterpė Barouzas.

– Patenkinu, – pasakė Abrahamsas. – Išbraukite tai.

– Pone Riardanai, ar ne tiesa, – vėl kreipėsi Barouzas, – kad jūs paprašėte atmesti nekaltumo prielaidą, kad būtų lengviau apkaltinti poną Jurgensą?

– Tiesa, aš siekiau pranašumo, – patvirtino Riardanas, – tai tiesa. Žmogus, kuris išprievartavo Frensę Monogan...

– Jūsų Šviesybe...

– Tegul jis baigia, – pasakė Abrahamsas.

– Ačiū, – tarė Riardanas. – Tas žmogus buvo ginkluotas automatiniu peiliu, kuriuo perrėžė jos veidą, sužalodamas visam gyvenimui. Taip, kai supratau su kuo turiu reikalą, aš siekiau pranašumo.

Jis pažvelgė į prisiekusiųjų suolą. Penktoji prisiekusioji – patraukli, trisdešimties metų moteris, iš įtampos net palinkusi į priekį, klausėsi taip pat atidžiai, kaip ir Haroldas Jurgensas.

– Ir jūs buvote visiškai *patenkintas* savo pranašumu? – paklausė Barouzas.

– Nesuprantu, ką tai reiškia, – pasakė Riardanas. – Koks čia klausimas?

Barouzas sugrįžo prie gynėjo stalo. Jis pažvelgė į savo klientą, paskui paėmė gulinčią šalia jo portfelio blizgančią aštuonių iš dešimties centimetrų fotonuotrauką.

– Jūsų Šviesybe, – kreipėsi, – prašyčiau tai pridėti prie bylos kaip įrodymą.

– Kas tai? – paklausė Abrahamsas.

– Haroldo Jurgenso nuotrauka, daryta dvi savaites prieš suėmimą. Mes padidinome ją iš momentinės. Norėčiau, kad prisiekusieji ją pamatytų.

– Prašom paduoti pirma man pažiūrėti, – pasakė Abrahamsas.

Barouzas padavė nuotrauką. Abrahamsas pasižiūrėjo į nuotrauką, paskui atsisuko į apygardos prokuroro pavaduotoją.

– Pone Kionigai? – kreipėsi jis.

– Neprieštarauju, – atsakė Kionigas.

– Įtraukite ją į bylą kaip pirmą gynybos daiktinį įrodymą, – pasakė Abrahamsas, paduodamas nuotrauką teismo tarnautojui.

– Ačiū, – tarė Barouzas.

Riardanas žiūrėjo, kaip Barouzas nuėjo prie prisiekusiųjų suolo ir padavė nuotrauką pagyvenusiai moteriai, kuri buvo pirmininkas, pirmininkė, pirmininkaujanti, velniai griebtų, kaip jie dabar vadinami.

– Štai taip Haroldas Jurgensas atrodė dvi savaites prieš suėmimą, – pasakė jis. – Gal pasižiūrėjusi perduotumėte toliau?

Jis sugrįžo prie gynėjo stalo ir paėmė kitą aštuonių iš dešimties centimetrų nuotrauką.

– Jūsų Šviesybe, – pasakė, – prašyčiau ir šitą pridėti prie bylos kaip daiktinį įrodymą. Tai padidinta momentinė

nuotrauka, padaryta policijos valdyboje iškart atvežus poną Jurgensą.

Jis priėjo prie stalo ir įteikė nuotrauką Abrahamsui.

– Pone Kionigai? – paklausė Abrahamsas.

– Neprieštarauju.

– Įtraukite ją kaip antrą daiktinį įrodymą.

Barouzas nunešė antrąją nuotrauką prie prisiekusiųjų suolo ir įteikė ją pirmininkei. Paimdama ją, ji pažvelgė į Riardaną. Atrodė, tarsi būtų jį perpratusi. Nuotrauka ėjo per rankas. Paėmusi ją penktoji prisiekusioji metė žvilgsnį į Riardaną.

– Štai taip Haroldas Jurgensas atrodė iškart po suėmimo, – pasakė Barouzas. – Jūs pastebėsite, kad jo kairioji akis pamėlusi, lūpos sumuštos ir ištinusios, o ant viso veido pilna sužalojimų bei įdrėskimų.

Jis pažiūrėjo į Riardaną. Riardanas pažiūrėjo į Kionigą, sėdintį prie kaltintojo stalo, kuris kažką paišė geltoname liniuotame bloknote. Barouzas grįžo prie liudytojų suolo.

– Pone Riardanai, – pasakė, – ar jūs matėte šias nuotraukas?

– Mačiau tą darytą policijoje, – atsakė Riardanas.

– Tada leiskite man, – pasakė Barouzas ir, nuėjęs prie savo portfelio, jį atidarė. – Jūsų Šviesybe, ar galiu jam parodyti tų nuotraukų kopijas?

– Taip, taip, – nekantriai atsakė Abrahamsas.

Barouzas išėmė dvi aštuonių iš dešimties nuotraukas iš portfelio ir nunešė jas prie liudytojų suolo. Jis padavė jas Riardanui. Riardanas pasižiūrėjo į jas. Tos pačios nuotraukos, kurias matė ir prisiekusieji. Penktoji prisiekusioji dabar žvelgė į jį dar atidžiau.

– Nepaprastas skirtumas, ar ne? – paklausė Barouzas.

Riardanas nieko neatsakė.

– Pone Riardanai? – paklausė Barouzas. – Gal jūs norėtumėte paaiškinti tą skirtumą tarp nuotraukų? Juk jūs matote skirtumą?

– Taip, matau.

– Kaip jūs paaiškintumėt tą skirtumą, pone Riardanai?

– Niekaip.

– Ar pono Jurgenso veidas buvo toks sumuštas ir sudraskytas, kai jūs įsilaužėte į jo butą?..

– Aš *neįsilaužiau*, – Riardanas iškart atsakė. – Aš ten įėjau turėdamas sankciją.

– Ar *buvo* jo veidas sumuštas ir apdraskytas? – primygtinai kartojo Barouzas, nusiimdamas akinius ir mojuodamas jais prieš Riardaną. – Ar *buvo* jo akis pamėlusi? Ar *buvo* jo lūpos sutinusios?

– Ne, – atsakė Riardanas.

– Bet policijoje daryta nuotrauka liudija, kad šie sumušimai, šie įdrėskimai, šie prievartos ženklai atsirado *po* Haroldo Jurgenso apklausos Penktojoje policijos nuovadoje.

– Jeigu jūs norite pasakyti...

– Aš konstatuoju *faktą*, pone Riardanai, kad prisipažinimas iš kaltinamojo buvo išgautas *prievarta*.

– Tai melas! – pasakė Riardanas. – Aš nepaliečiau...

– Argi jūs nesakėte, dalyvaujant policininkui Entoniui Ajelui, kad kalėjimas ponui Jurgensui per gerai?

– Taip, sakiau.

– Argi jūs nesakėte, ir vėl prie policininko Ajelo, kad poną Jurgensą reikėtų tempti gatve pririšus prie laukinių arklių?

– Sakiau ir tai.

– O kai jūs buvote vieni su ponu Jurgensu, tariamai *apklausinėdamas*, argi jūs tada nenusprendėte paimti įstatymą į savo rankas ir?..

– *Ne*, – tvirtai atsakė Riardanas.

– Argi jūs iš tikrųjų *per apklausą* slaptame kambaryje nepasinaudojote guminės žarnos metodu, nors tai draudžia tie patys įstatymai, kurių prisiekėte laikytis?

– Ne, aš to *nedariau*.

– Tada kaip jūs paaiškinsite skirtumus tose dviejose nuotraukose?

– Penktojoje nuovadoje jis nebuvo nufotografuotas ir nebuvo paimti jo pirštų atspaudai, – kalbėjo Riardanas. – Tai buvo padaryta Centrinėje valdyboje, kur jį uždarė. Ten jį laikė su daugeliu kitų kalinių. Dauguma kriminalinių nusikaltėlių nelabai mėgsta prievartautojų ir vaikų tvirkintojų. Aš nežinau, kaip jam atsirado tie sumušimai, tačiau visai galimas dalykas...

– Daugiau klausimų neturiu, Jūsų Šviesybe, – pasakė Barouzas.

Kionigas tuoj pat pakilo nuo kaltintojo stalo.

– Klausimų neturiu, – pasakė jis.

Riardanas paliko liudytojų suolą. Penktoji prisiekusioji tebestebėjo jį. Jis atsisėdo šalia Kionigo ir sušnibždėjo:

– Klausykite, juk *galėjote* paprieštarauti.

– Kam? – paklausė šypsodamasis Kionigas. – Jis mane įtikino.

Netoli tos vietos, kur Riardanas, kalbėdamasis telefonu su leitenantu Farmeriu, skundėsi, kad Kionigas nuleido jų bylą į unitazą, vienos maklerių firmos, esančios Teisingumo rūmuose Brodvėjuje tarp Cedar ir Pain gatvių, beveik tiesiai prieš didžiulį juodą „Merrill Lynch“ pastatą, pažymėtą pirmuoju Liberti Plaza aikštės numeriu, kampiniame kabinete sėdėjo du vyrai.

Lovelas Rotšteinas buvo trisdešimt aštuonerių tamsaus gymio gražuolis, garbanotais juodais plaukais ir rudomis

akimis, kurias jis pats laikė dvasingomis. Jis dėvėjo pagal užsakymą siūtą kostiumą, rūkė cigaretę „Dunhill“, kurią ką tik prisidegė auksiniu žiebtuvėliu. Minutės tiksėjo jo auksiniame laikrodyje „Rolex“ ant dailaus riešo. Jo partneris Džozefas Felpsas buvo metais jaunesnis, neišvaizdus, nuo pakaušio plinkąs vyriškis, vilkįs suglamžytu pilkos flanelės kostiumu ir avįs juodais batais, kurie labai prašėsi šepečio... Jis atrodė labai sunerimęs. Nerimas buvo girdėti ir jo balse.

– Kodėl ji nori su mumis susitikti? – paklausė jis ir papurtė galvą. – Tokį kelią iš Arizonos? – Jis vėl papurtė galvą. – Jos brolis čia pardavinėja kažkokius paveikslus? Ar tu manai, kad tai tik draugiškas vizitas?

– Kidai nedaro draugiškų vizitų, – tarė Rotšteinas.

Felpsas žvilgtelėjo į laikrodį ant partnerio stalo.

– Kokį laiką ji minėjo?

– Vienuoliktą, – pasakė Rotšteinas. – Nesinervink.

– Labai turtingi mane verčia nervintis, – paaiškino Felpsas.

– O mane verčia nervintis labai *vargingi*, – pasakė Rotšteinas. – Arba, tiksliau tarus, tie, kurie niekaip *neužmiršta* buvę vargšai.

– Ir aš buvau vargšas, – pasakė Felpsas. – Didelis.

– Bet dabar tu ne vargšas.

– Nesu aš ir turtingas. Žinok, dar žiūriu į dešinę valgiaraščio pusę.

– Kur?

– Kur surašytos kainos. Mano didžiausias troškimas, kad vieną dieną galėčiau nueiti į restoraną ir užsisakyti, ko tik geidžiu, prieš tai nežvilgtelėjęs į dešiniąją valgiaraščio pusę.

– Na jau nesakyk, *toks* vargšas nesi.

– Blogas kvapas išlieka, – atsakė Felpsas. – Dabar gyvenu Satone, turiu vasarnamį Hemptone, tačiau tebejaučiu Šipšed Bei gatvės smarvę. Pinigai mane baugina, Lovelai. Jų gali netekti per minutę.

– Tu ne tuo keliu eini, – pasakė Rotšteinas.

– *Kokį* laiką ji minėjo? Ar tu jau man sakei?

– Vienuoliktą.

– Jau dešimt po.

– Labai turtingi turi privilegiją vėluoti, – tarė Rotšteinas, truktelėdamas pečiais.

Ant jo rašomojo stalo suskambėjo telefonas. Jis ištiesė ranką ir paspaudė mygtuką.

– Taip?

– Pas jus panelė Kid, – pranešė sekretorė.

– Siųsk ją tiesiai pas mus, Dženi, – pasakė Rotšteinas. – Atsipalaiduok, – jis kreipėsi į partnerį.

Po minutės durys atsidarė. Olivija Kid prasegtais šermuonėlių kailiniais ant tamsiai žalio „Chanel" kostiumėlio įėjo į kabinetą, tiesdama ranką.

– Lovelai, – pasakė ji, spausdama jo delną. – Džo, – spausdama partnerio. – Atleiskit, kad vėluoju, kaltas švenčių transportas.

Ji numetė kailinius ant vieno iš odinių krėslų, atidarė savo aplanką ir išėmė iš jo du popieriaus lapus. Paduodama vieną lapą Rotšteinui, ji pasakė:

– Tu jau tai matei, Lovelai, bet galbūt dar norėsi peržiūrėti atidžiau.

Antrąjį lapą ji padavė Felpsui, kuris nustebęs žvilgterėjo į partnerį.

– Džo, – tarė ji, – perskaitykit atidžiai.

Ji įsitaisė krėsle ant savo išskleistų kailinių, užsimetė koją ant kojos ir išsitraukė iš rankinuko cigaretę. Rotšteinas

auksiniu žiebtuvėliu pasiskubino pridegti. Felpsas žvelgė į popieriaus lapą savo rankoje.

Lapo viršuje jis perskaitė:

KIDŲ ATEITIES KONTRAKTŲ PROGRAMA:
CMX PER ROTŠTEINO IR FELPSO FIRMĄ, NIUJORKAS

Toliau per visą puslapį – stulpelių pavadinimai:

PARD. DATA	SĄSK.	PARTIJOS	IŠ VISO UNCIJŲ	PRISTATYMO MĖNUO

Kol abu vyrai skaitė, buvo visiškai tylu.

– Ką manote? – pagaliau paklausė Olivija.

– Nesuprantu, – pakeldamas akis atsakė Felpsas.

– Ko nesupranti, Džo?

– Ar čia tai, ko jums *reikia*? Ko jums iš tiesų *reikia*?

– Žinoma, kaip tik tai. Kodėl gi?..

– Vidutiniškai šešių šimtų kontraktų *per dieną*? Nuo dabar iki Kalėdų?

– Taip.

– Tai septynios darbo dienos. Jūs minite keturis tūkstančius du šimtus partijų?

– Taip.

– Dvidešimt vieną milijoną uncijų?

– Taip.

– Trijose sąskaitose?

– *Bendrose* sąskaitose, – Olivija pataisė.

– Bendrose, ar kaip jas vadintume, vis dėlto yra taisyklės, Olivija. Ir „Comex“, ir CFTC...

- Taip, Džo, aš žinau taisykles.

– „Comex“ viešai skelbiamas lygis yra du šimtai penkiasdešimt partijų.

– Taip, žinau.

– O CFTC reikalauja, kad mes pildytume atskirą formą bet kokioms prekėms, kai viršijama *šimto* partijų riba.

– Tai kas tau neaišku, Džo, pasakyk man. Keturi tūkstančiai partijų kiekvienoje sąskaitoje yra gerokai žemiau bendros šešių tūkstančių partijų ribos vienam valdytojui. Mes nenusižengiam įstatymui. Viskas čia atvira ir neperžengia ribų.

– Galiausiai mes turėsime įvardyti kiekvienos sąskaitos valdytojus. „Comex“ to pareikalaus.

– Mes įvardysim juos, kai mūsų to paprašys. Džesika čia, Sardžas čia, o aš čia. Nematau problemos. Mes *neketinam* viršyti šešių tūkstančių partijų ribos.

Felpsas ilgokai tylėjo.

– Aš manau, kad yra pagrindo abejoti, – pagaliau pasakė.

– Viskuo galima abejoti, – atsakė Olivija.

– Ką jūs turit galvoj?

– Mes jaučiamės tarsi biržos spekuliantai, – pasakė Olivija ir nusišypsojo.

– Ar žinai, apie kokią grynųjų pinigų sumą kalbama? Gal paminėti depozitų ribą?

– Ją jau turime.

– Čia kalbama apie tris tūkstančius už kontraktą.

– Maždaug, – sutiko Olivija.

– Tai sudarys apie dvylika trylika milijonų dolerių.

– Taip, aš žinau.

– Ar jūs pasiruošusi priimti viską, ką pristatys?

– Ne.

– Na, ačiū Dievui nors *už tai*, – pasakė Felpsas. – Bet man *vis tiek* nepatinka. Mes siunčiam savo žmogų į tą skylę pirkti tokios gausybės kontraktų per dieną, kur daugybė smalsių prekeivių jam žiūrės per petį.

– Tegul žiūri, – gūžtelėdama pečiais pasakė Olivija.
– Lovelai, – tarė Felpsas. – Argi tu nesutinki su manim?
– Aš vis dėlto norėčiau žinoti *kodėl*, – pasakė Rotšteinas. – Ar tai toks dalykas, į kurį Džo ir aš norėtumėm veltis asmeniškai?
– Ką į tai galėčiau atsakyti, Lovelai?
– Na, kai sakote, kad „*mes* jaučiamės kaip spekuliantai“, ar norite pasakyti, kad ir *Kapitonas* jaučiasi kaip spekuliantas?
– Tikra teisybė.
– Gal vertėtų apsvarstyti geriau, Džo?
– Nemėgstu azartinių lošimų, – atsakė Felpsas.
– Mes dar pakalbėsim apie tai, – Rotšteinas pridūrė.
– Ponai, – tarė Olivija, žvilgtelėjusi į savo laikrodį. – Gal geriau pradėkite dirbti.
– Leiskite man dar kai ko jūsų paklausti, – pasakė Rotšteinas.
– Žinoma.
– Ar jūs pirksite kontraktus tik per „Comex“? Tik Niujorke? Ar naudositės ir užsienio biržomis?
– Kodėl jums tai rūpi, Lovelai?
– Nes tai galėtų pakeisti padėtį.
– Kokiu būdu?
– Tokiu būdu, kuris nulemtų, ar mudu su Džo norėtume dalyvauti sandoryje.
– Tuo būdu, kuriuo dalyvavo ponas Dodžas? – paklausė Olivija.
Felpsas vėl nukreipė suglumusį žvilgsnį nuo partnerio į Oliviją.
– Turiu pasakyti, – kalbėjo Olivija, – biržos, kuriomis naudojamės, ne jūsų reikalas. Ir dar *štai kas*: kadangi „Kid International“ priklauso dvylika procentų Rotšteino ir

Felpso firmos ir kadangi jūs ilgus metus mums taip gerai dirbote, matyt, nebūtų klaida atskleisti ir jums tą reikalą. – Ji šypsojosi. – Jei kainos, pavyzdžiui, iki kito gruodžio pakiltų iki keturiasdešimties dolerių už unciją, investavę šešis dolerius už unciją, jūs turėtumėt progą uždirbti daug pinigų, – ji palaimingai nusišypsojo. – Pagalvokit, ponai.

Rotšteinas pažiūrėjo į Felpsą.

– Bet nekalbėkite per daug, suprantat? – tarė ji.

Rotšteinas nusišypsojo.

Felpsas susiraukė.

– Ar viskas aišku? – paklausė Olivija. – Grafiką jūs turit. Norėčiau, kad jis būtų įvykdytas iki Kalėdų. – Ji šyptelėjo. – Lovelai, – pratarė. – Džo. Viso labo, ponai.

Restoranas Pelo gatvėje buvo gerokai nuskuręs, palyginti su jį supančia neono girliandomis tviskančia aplinka. Ant priekinio veidrodinio lango stiklo, papuošto karoliukais siuvinėtomis užuolaidomis, juodomis raidėmis buvo rašyta: „Ryžių dubenėlis". Dešinėje panašiai papuoštos įėjimo durys su iš vidaus ant stiklo priklijuotu valgiaraščiu. Laikrodžiui rodant be dvidešimties minučių dvylika, gatvę užplūdo priešpiečių skubantys žmonės.

Riardanui įeinant, nuaidėjo durų varpelis, bet nei padavėjai, nei klientai nežvilgterėjo į jį, kai jis uždarė duris, nutraukdamas vėjo gūsį, staiga pūstelėjusį į mažą kambarėlį. Jį pasitiko koks tuzinas stalų, visi be staltiesių, tvyrantis sultingo kepamo maisto aromatas, dainingi kalbos garsai, nes dauguma valgytojų ir visi padavėjai buvo kinai. Jis iškart priėjo prie bufeto kairėje, kur suvargęs jaunas kinas, kaip pastebėjo, skaitytuvais skaičiavo sąskaitą

padavėjai, stovinčiai nugara į bufetą ir žiūrinčiai į kambarį. Riardanas, kol jaunuolis baigė skaičiuoti ir atidavė sąskaitą padavėjai, nieko nesakė. Bufetininkas pakėlė į jį akis.

– Benis Vongas, – tarė Riardanas.

Žmogus iš už bufeto nueinančiai padavėjai kažką pasakė kiniškai. Ši linktelėjo. Jis atsigręžė į Riardaną ir kapota anglų kalba paklausė:

– Jūs kas?

– Seklys Riardanas.

– Ponas Vongas pažinti jus? – vėl paklausė bufetininkas.

– Jis mane pažįsta.

Bufetininkas pakėlė telefono ragelį, surinko vieną numerį, kažką pasakė kiniškai, pasiklausė ir vėl kažką pasakė. Riardanas šiaip jau nesuprantamame kiniškų žodžių sraute išgirdo savo vardą.

– *Okay,* – bufetininkas tarė angliškai ir padėjo ragelį. – Jis būti čia. Jūs laukti, – pratarė.

Riardanas linktelėjo, siekė cigarečių pakelio kišenėje ir jau ruošėsi prisidegti, bet bufetininkas perspėjo.

– Prašom nerūkyti. Ponas Vongas nerūkyti.

Riardanas numetė neuždegtą cigaretę į vazą ant bufeto. Tolimajame kambario gale, į dešinę nuo virtuvės, atsidarė durys. Mažas kinas tamsiomis kelnėmis ir juoda palaidine priėjo prie durų, kur stovėjo Riardanas.

– Ponas Riardanas? – pasakė jis be jokio akcento. – Aš esu Džilbertas Čanas. Prašom čionai.

Riardanas nusekė paskui jį į užpakalinę restorano dalį. Nuo pusryčių jis nieko nebuvo valgęs, iš arčiau užuodęs pikantiškus virtuvės kvapus, pasijuto labai alkanas. Čanas atvėrė tas pačias duris, pro kurias įėjo į restoraną, ir

praleido Riardaną priešais save į mažą neapstatytą prieškambarį. Kitos durys buvo prieškambario gale. Atidarė jas ir nusilenkęs pasakė:

– Prašom.

Kambarys, į kurį įėjo Riardanas, būtų nustebinęs kiekvieną prieš tai jame nebuvusį. Jis buvo apstatytas, Riardanas būtų pasakęs, kaip britų advokatūra – sienas juosiančios knygų lentynos, oda aptrauktas rašomasis stalas, du odiniai krėslai, vienas už stalo, kitas priešais jį. Benis Vongas sėdėjo krėsle prie stalo. Grakščiai mostelėjęs dešine ranka, jis pasiūlė kitą krėslą Riardanui ir atleido Čaną. Kaip pasirodė Riardanui, Vongas buvo arti septyniasdešimties, nors ir atrodė jauniau – to turtingasis kinas ir siekė, buvo apsivilkęs tamsiai mėlynu verslininko kostiumu, auksiniai rankogalių segtukai švietė ties riešais. Virš lūpos – juodi ūsai, truputį praplikęs. Veide jokios šypsenos. Šaltas kaip kobra.

Jis palaukė, kol Čanas išeidamas uždarė duris.

– Nekalbėkite, – iškart pasakė Riardanui. – Leiskite man pačiam spėti.

Balsas šiek tiek dainuojantis, be angliško kinų žargono, nebūdingas žmogui, kuris Amerikoje pragyveno nuo 1926 metų.

– Restoranas Malberi gatvėje. Praėjusią naktį, tiesa?

– Pataikei, – pasakė Riardanas.

– Tu, aišku, prisimeni 1982-uosius.

– Suprantama.

– „Auksinė žvaigždė“, – Vongas pasakė. – Rytinio Brodvėjaus Penkiasdešimt pirmoji gatvė. Antra, trečia valanda ryto. Jie įeina su slidininkų kaukėmis, su kojinėmis, su popieriniais maišais ant galvų, užmuša tris žmones ir dar aštuonis sužeidžia, tarp jų ir mano labai

artimą draugą, – pasakė Vongas ir pliaukštelėjo liežuviu. – Tai ne tas pat dalykas, Riardanai.

– Ne tas pat?

– Tikrai ne tas pat. Tada tai buvo sugrįžusios gaujos likučiai. Ten, bare, dėl įtakos sferų kovėsi „Laisvieji masonai“ ir „Baltieji tigrai“. Štai ir viskas.

– O kaip *dabar*? Ar prieš Ralfą D'Anuncijų ranką pakėlė kuri nors gauja?

– Iš kur man žinoti? – mestelėjo Vongas.

– Manau, reikėtų žinoti, – tarė Riardanas.

Kinų kvartale buvo dvi pagrindinės srovės. Atsiradusios iš slaptų Gvangdungo provincijos bendruomenių. Dabar jos vadinamos „verslininkų asociacijomis“, bet Riardanas žinojo, kad iš jų An Liang Šang Cung Hui ir Hip Sing T'ango grupės kontroliavo visus to rajono lošimo namus, o jauniklių gaujos, kaip siurbėlės prilipusios prie didžiųjų ryklių papilvės, gynė tuos namus nuo kaukėtųjų, kurie vieną gražią naktį galėjo sumanyti juos apiplėšti. Be to, šitos gaujos iš sąžiningų Kinų kvartalo pirklių rinkdavo pinigus apsaugai – „Šmėklų šešėliai“ darbavosi Mot gatvėje, o „Skraidantieji drakonai“ veikė Pelo gatvėje – nustatytą 5–10 tūkstančių dolerių savaitinę duoklę. Jeigu viena iš gaujų buvo nusprendusi išsiplėsti iki pat Malberi gatvės...

– Tu klysti, – pasakė Vongas. – Patikėk manim, tu klysti. Tai buvo ne kinai.

– Pasiklausinėk aplinkui, – tarė Riardanas.

– Aš tau ką nors skolingas? – paklausė Vongas, nuoširdžiai nustebęs.

– Ne, bet padaryk man tą paslaugą, Beni.

– Pasiklausinėsiu, tik, patikėk, aš jau dabar žinau atsakymą. Šitie nebuvo kinai.

*

Robertas Sardžentas Kidas tą antradienį miegojo iki popietės. „Park Leino“ viešbutyje padavėjas, atnešęs pusryčius, palinkėjo jam geros dienos ir pranešė, kad temperatūra lauke – dvidešimt du laipsniai. Laikraščio *New York Times* numeris gulėjo ant pusryčių padėklo. Apatiniame pirmojo puslapio kampe dešinėje jo dėmesį iš karto patraukė dviejų skilčių reportažas:

PRANCŪZŲ IMPRESIONISTŲ KOLEKCIJA
PASIEKĖ 36 MILIJONŲ REKORDĄ.

Gurkšnodamas kavą, Sardžas skaitė.

Šimtas vienas paveikslas buvo parduotas per Sotbio aukcioną vakar vakare. Kainos svyravo nuo 55 000 dolerių už palyginti nedidelį Monė paveikslą iki 4 600 000 dolerių už tikrai įspūdingą Modiljanio nuogybę. Kolekcija, kuriai surinkti prireikė daugelio metų – Matisas, van Gogas, Renuaras, Sera, Sezanas, Dega, Brakas, Koro, – buvo parduota, kaip dabar regėjos, per akimirką, nors tada sausakimšame kambaryje varžytinės, atrodė, niekada nesibaigs.

Sardžai, tu turi atsikratyti šių paveikslų.

Jam sakė tėvas.

Man reikalingi pinigai už juos.

Endriu Kidas. Jie vadino jį Kapitonu. Ir, žinoma, Kapitonas buvo davęs savo Sardžentui, o tiksliau – savo seržantui, įsakymą. Ne paprastą reikalavimą – o ne! – šį kartą *įsakymą*. O kai Kapitonas amteli įsakymą, tu tuoj pat puoli vykdyti, nes, Dievas mato, už nepaklusnumą reikėtų brangiai sumokėti.

O dabar viskas parduota.

Už trisdešimt šešis milijonus su trupučiu.

Parduota.

Už pinigus.

Kad dar daugiau gautų pinigų, jeigu Kapitono planas išdegs. Jis, žinoma, išdegs. Jo planai visada išdega. Ir Kidų klanas praturtės. Smarkiai. Visi, išskyrus Sardžą, kuris nuo šiol, kai brangieji paveikslai jau nebe jo nuosavybė, amžinai save laikys vargšu.

Jis gurkšnojo kavą.

Ir žiūrėjo pro langą į plikas medžių šakas Centriniame parke.

„Kada nors, – galvojo, – aš norėčiau..."

Bet jis ir pats nežinojo, ko kada nors norėtų.

Jis tik žinojo, kad jo paveikslų jau nebėra.

D'Anuncijus gyveno Brumo gatvėje raudonų plytų pastate, greta „Arfi & Mazolla" vaistinės. Kitoje gatvės pusėje priešais Šv. Nukryžiuotojo bažnyčią, kur užrašas kairėje nuo paradinių durų skelbė, kad Mišios aukojamos anglų ir ispanų kalbomis. Į dešinę nuo bažnyčios maisto produktų kompanija „Chia Sheung" buvo atidariusi parduotuvę. Toks tautų mišinys trumpoje gatvelėje Riardanui tarsi veidrodis atspindėjo, kas vyksta visoje policijos nuovadoje.

Jis lipo aukštyn, peržengdamas iš karto po du laiptelius – įprotis dar iš paauglystės metų, – siauru koridoriumi pasiekė trečiojo aukšto aikštelę ir pabeldė į 31-ojo buto duris. Duris atidarė Markas D'Anuncijus.

– Atleiskite, kad sutrukdžiau, – tarė Riardanas. – Leitenantas Farmeris man sakė, kad jūs skambinote...

– Taip, įeikite, – pasakė D'Anuncijus.

Buto durys vedė į mažą virtuvę. Priešais jas stovėjo kriauklė, viryklė ir šaldytuvas. Viršum kriauklės –

apšerkšnijęs, užuolaida užtrauktas langas. Kampe prie sienos glaudėsi apvalus stalas su klijuotės staltiese. Žiemos saulės spindulyje matėsi į viršų kylančios dulkės. Namai atrodė tušti ir tylūs.

– Dėl ko skambinau, – prabilo D'Anuncijus, – sėskitės, gal išgersit kavos?

– Dėkui, – tarė Riardanas.

D'Anuncijus nuėjo prie viryklės, kur ant silpnos dujų liepsnos kaito kavinukas. Jis paėmė iš spintelės du puodelius, pripylė ir atnešė juos ant stalo.

– Su pienu, su cukrumi? – paklausė.

– Juodos, – atsakė Riardanas.

D'Anuncijus atsisėdo priešais. Abu vyrai gurkšnojo kavą, o dulkės nepaliaudamos kilo į viršų tyliuose namuose. Kažkur dusliai tiksėjo laikrodis.

– Norėčiau sužinoti, – pradėjo kalbą D'Anuncijus, – kiek dar jie užtruks. Tai yra... mes juk turime pasiruošti laidotuvėms...

– Suprantu, – tarė Riardanas.

– Žinau, yra įstatymas, kad privaloma daryti skrodimą, bet jūs neįsivaizduojate, kaip tai pribloškė mano motiną.

– Prieš ateidamas pas jus, skambinau į Teismo medicinos skyrių, – linkčiodamas galva, kalbėjo Riardanas. – Šiandien turėtų būti parengtos išvados. Jūs galite ruoštis laidotuvėms, pone D'Anuncijau. Pasirūpinsiu, kad kūn... kad jūsų tėvas... ar jau pasirinkote laidotuvių salę?

D'Anuncijus niūriai linktelėjo.

– Riversaide, – pasakė jis, – Kanalo gatvėje.

– Liepsiu jiems susisiekti su lavonine. Nesijaudinkite, aš tuo pasirūpinsiu.

– Žinote, giminės nuolat skambina, nori žinoti, kada laidosim.

– Pasakykit jiems, kad rytoj.

– Tiek daug giminių, – kalbėjo D'Anuncijus. – Ir draugų. Jis turėjo daugybę draugų... mano tėvas. Kai kas nors panašaus atsitinka...

Jis nebaigė sakinio.

Riardanas klausėsi, kaip tiksi laikrodis.

– O priešų? – paklausė. – Žinau, kad tai apiplėšimas, iš pirmo žvilgsnio čia apiplėšimas, bet kartais viskas būna priešingai, negu atrodo. Vis galvoju apie tai, ką jūs sakėte. Kad vienas iš jų klausė jūsų vardo.

– Mano tėvo vardo taip pat.

– Ar jie norėjo sužinoti ir *jo* vardą?

– Taip. Paskui liepė eiti prie baro, ir tuo metu, kai jis ėjo, jie... Jie šovė jam į nugarą.

– Gal žinote, ar jūsų tėvas gaudavo grasinamų laiškų arba skambučių?

– Ne, nieko panašaus.

– Kokie nors nesutarimai su padavėjais? Arba dar su kuo nors iš darbuotojų. Gal kas nors jam pavydėjo?

– Ne.

– Ar jis buvo kam nors skolingas?

– Visas sąskaitas apmokėdavo iki cento, – pasakė D'Anuncijus. – Maisto ir gėrimų tiekimas, atliekų surinkimas, staltiesės – viskas iki cento.

– Ar jums žinoma, kas visa tai jam *tvarkė*? – paklausė Riardanas. – Surinkdavo atliekas, staltieses.

– Kodėl? Jūs galvojate, kad gangsteriai?

– Aš tik noriu patikrinti visas versijas.

– Ne, nemanau, kad būtų buvę kas nors panašaus, – pasakė D'Anuncijus. – Jie visada ateidavo valgyti į restoraną,

nuo pat jo atidarymo, bet patikėkite, nėra jokios priežasties, dėl ko tie berniukai būtų norėję nužudyti mano tėvą.

– Pone D'Anuncijau, atleiskite, bet privalau jūsų paklausti.

– Ko?

– Ar jūsų motinos ir tėvo vedybos buvo laimingos? Gal buvo kitas vyras ar kita moteris, kas nors, kas...

– Jie buvo vedę beveik keturiasdešimt metų. Mano tėvas niekada *nė nepažvelgė* į kitą moterį nuo tos dienos, kai jie susitiko. – Jis papurtė galvą. Pakėlė kavos puodelį lyg ketindamas gerti, bet paskui pastatė ant stalo. – Čia nėra jokios logikos. Apiplėšimas, kaip jūs sakote, iš pirmo žvilgsnio tie du vaikinai atėjo mūsų apiplėšti. Tačiau kodėl jie nieko nepaėmė? Ir kodėl jie nužudė jį? Juk tai aš siekiau šautuvo po baru, kodėl gi jie?..

– Ar jūs turėjote po ranka šautuvą?

– Medžioklinį. Laikau jį po baru. Ir kai tik siekiu jo, užpuolikas surinka – ne! O kai mano tėvas artinasi prie baro, jie nušauna jį. Vaikinas liepia jam eiti „štai ten", eiti ten, kur jis sako, ir mano tėvas eina prie baro, atsisuka į juos nugara, ir jie nušauna jį. Bet juk čia tikrai nėra prasmės.

Ne, pagalvojo Riardanas, čia nėra jokios prasmės.

– Aš norėčiau dar kartą apžiūrėti restoraną, – pasakė jis.

Tą antradienio popietę apie antrą valandą smarkiai snigo. Septyniasdešimt pirmosios gatvės raudonų plytų namo pirmojo aukšto kambaryje uždegtos šviesos turėjo apsaugoti nuo tamsos.

Moteris, žingsniuojanti Bucharos kilimu, avėjo aukštakulniais bateliais ir vilkėjo tamsiai raudona atlasine pižama, kuri derėjo prie kilimo raudonio. Moteris buvo

įniršusi. Jos rudos akys žybčiojo ir su kiekvienu žingsniu ji krestelėdavo galvą, atmesdamas ilgus juodus plaukus. Ji buvo nepaprastai graži, bet įtūžis iškraipė jos veidą, o balsas tapo šaižus ir aukštas.

– Aš nedarysiu *nieko*, ko tu nori, po velnių! – ji šaukė.

Olivijos nenustebino staigus sesers pykčio priepuolis. Nors Džesikai jau buvo dvidešimt ketveri, ji dažnai elgdavosi kaip trylikametė. Ramiai sėdėdama supamojoje kėdėje prie židinio, traškant ir spragsint ugniai, Olivija tik žiūrėjo į ją ir nieko nesakė.

– Vieta užsakyta septynioliktai! – kalbėjo Džesika. – Tai rytoj, ir būtent tada aš išvykstu!

– Atidėk, – tarė Olivija.

– Ne, *neatidėsiu*! – šaukė Džesika. – Mano lėktuvas išskrenda iš Kenedžio aštuntą ryto, Ciūriche būsiu rytoj naktį, o ketvirtadienį – Šv. Moriso kalnuose, kaip ir kiekvienais metais.

– Bet šiais metais ne, brangioji, – pasakė Olivija.

– Taip, ir šiais metais, ir kitais metais, ir dar kitais, ir kada tik *panorėsiu*! – šaukė Džesika. Ji sustingo priešais Olivijos kėdę, įsirėmusi į klubus, įžūliai patempusi apatinę lūpą.

Olivija papurtė galvą.

– Ir kaip tu tapai tokia bjauri mergiščia, – pasakė ji.

– Tai mano kraujyje, – tarė Džesika.

– Tikriausiai iš *tavo* motinos pusės.

– Ar tiesa, kad *tavo* motina buvo baro kekšė?

– Nevyk Dievo į medį, Džesi, – pasakė Olivija. – Juk mes vieno tėvo.

– Paskambink jam, eik ir paskambink jam, – sušuko Džesika. – Pasakyk jam, kad nori mane priversti atidėti kelionę į kalnus. Pamatysi, ką *jis* pasakys.

– Aš čia ir atvykau jo paliepimu, – pasakė Olivija.
– Tai *jis* nori, kad aš atidėčiau kelionę?
– Arba kad visai atsisakytum, gali rinktis.
– Netikiu, – pasakė Džesika. – Tu meluoji.
– Galėtum paskambinti, bet dabar gal jis snaudžia. Turėsi pasikliauti mano žodžiu.
– *Tavo* žodžiu! – sušuko Džesika, vartydama akis.
– Taip! Kurio, beje, niekada...
– Tu jau *davei* žodį, kad šis butas bus *mano*.
– Jis ir yra tavo.
– Jaukus namas mieste, Septyniasdešimtosios gatvės kvartale, – kalbėjo Džesika, stengdamasi pamėgdžioti žemesnį Olivijos balsą. – Visi trys aukštai tavo, štai raktas, Džesika. Tik pasitrauk nuo mūsų galvos Fynikse.
– Aš niekada taip nesakiau, – ramiai paaiškino Olivija.
– Tačiau galvojai, – tęsė Džesika. – Ir aš visai nemanau, kad butas *mano*, jeigu tu ir Sardžas turite raktus ir galite įeiti kada panorėję, net jei aš nesu viena. Jis ne *mano*, Olivija, tai tik dar viena sušiktos Kidų *imperijos* nuosavybė.
– Kai būnu Niujorke, visada apsistoju viešbutyje, – pasakė Olivija. – Tu tai žinai. Ir aš niekada...
– Bet tu juk ir šią popietę įėjai.
– Aš pirma pasibeldžiau. Tavo nuosavybė šventa, Džesi, gali nesijaudinti. Gali linksmintis...
– Tik draugai mane vadina Džesi.
– Na, gerai, tebūnie *Džesika*. Gali čia kiek nori linksmintis su jaunaisiais disko bičiuliais, *Džesika*, tik su sąlyga, kad neatkreipsi policijos dėmesio. Kapitonas pavargo, traukdamas tave iš visokių bėdų.
– Negirdėjau, kad kas skųstųsi, – tarė Džesika.

– Dabar girdi. Būdama Niujorke nepakliūk į laikraščius, nekrisk į akis.

– O kodėl aš negaliu važiuoti į Šveicariją? – paklausė Džesika.

– Nes tu Kapitonui reikalinga čia.

– Gerai, *paskambinkim* jam. Sužinokim, ar jis *iš tikrųjų*...

– Jeigu nori sulaukti jo pykčio, skambink. – Ji mostelėjo galva į rašomąjį stalą kitoje kambario pusėje. – Telefonas ten.

Džesika svyravo. Ji nuėjo prie baro ir įsipylė taurėn truputį konjako. Grįžo prie židinio, valandėlę stovėjo, žiūrėdama į liepsną, kairiąja ranka įsirėmusi į klubą, dešiniojoje – konjako taurė – tikra manekenės poza. Atrodė, Olivija kiaurai mato, kaip jos puikioje galvoje virte verda. Kai ji atsigręžė nuo židinio, jos veidas jau buvo nurimęs. Pyktis praėjęs. Balsas skambėjo maldaujamai, kaip vaiko.

– Juk per Kalėdas mano visi *draugai* tenai, – pasakė ji.

– Žinau, – tarė Olivija.

– Kaip man trūks visų tų pokylių.

– Surenk pokylį čia.

– Šveicarijoje jie geresni.

– Užtenka, Džesi. Jeigu tave pririštume prie to vaikiškų žaidimų aptvarėlio...

– Prie aptvarėlio?

– Taip, prie tos nuolat dunksinčios lovos viršuje, kur ir yra tavo vaikiškų *žaidimų* vieta, brangi sesute. Jei man reikės tave prie jos *pririšti*, kad sulaikyčiau čia, taip ir padarysiu, patikėk.

Ji pakilo, nuėjo prie sofos pasiimti ant atlošo užmestų kailinių. Lyg tarp kitko, pasakė:

– Aš taip pat pastatysiu ką nors už tavo durų, kad tau sulaužytų abi kojas, jei mėgintum išeiti su lagaminu.

Ji nusišypsojo.

– Supratai, *Džesika*? – paklausė.

Džesika susiraukė.

– Gerai, – tarė Olivija ir įsisupo į kailinius.

Raštelis ant restorano „Luna Mare“ durų skelbė:

UŽDARYTA DĖL MIRTIES ŠEIMOJE

Po juo ant durų bumbulo kabėjo nedidelis gedulo vainikas. Restorano viduje prie vieno stalelio sėdėjo Markas D'Anuncijus, pasistatęs priešais butelį „Chianti“ ir laikė rankoje taurę vyno. Riardano taurė stovėjo ant baro. Jis pats, pasilenkęs kitoje baro pusėje, žiūrėjo į seifą. Laikrodis ant sienos rodė pusę šešių. Lauke smarkiai snigo. Nors D'Anuncijus buvo uždegęs tik kelias lemputes, kambaryje buvo jauku ir šilta, palyginti su šalta tundra už veidrodinių langų.

– O prieš nušaudami jūsų tėvą, – paklausė Riardanas, – ar jie paėmė pinigų iš kasos?

– Ne, – atsakė D'Anuncijus. – Palaukite, aš tuoj prisiminsiu. Šiaip ar taip, dar buvo ankstus metas ir kasoje negalėjo būti daug pinigų. Bet jie netgi neprisiartino prie jos. Jie mums liepė stovėti ramiai ir pakelti rankas, o paskui manęs paklausė, kuo aš vardu, tada paklausė mano tėvo, kuo jis vardu, ir nušovė jį. Ir viskas. Ir išbėgo.

– Jūs stovėjote maždaug ten, kur aš dabar, – paklausė Riardanas ir pridūrė, – kai jie šovė į jį?

– Kaip tik ten.

– Ar jie žinojo, kad už baro yra seifas? Ar atrodė, kad jie žinotų?

– Nemanau. Iš kur jie galėjo žinoti?

Atrodė, jis vėl apsipils ašaromis. Riardanas, laikydamas vyno taurę rankoje, apėjo aplink barą ir atsisėdo priešais jį.

– Jūs neįsivaizduojate, ką šis restoranas jam reiškė, – kalbėjo D'Anuncijus. – Mano senelis atvyko į šią šalį 1901 metais, kai Italijoje visai neužderėjo vynuogės. Jis buvo paprastas darbininkas, net nemokėjo kalbos, bet kad išlaikytų šeimą ir jai nieko netrūktų, dirbo kaip juodas jautis. Net nuosmukio metais mano senelis pasirūpino, kad jo vaikai būtų aprengti ir pamaitinti.

Riardanas linktelėjo. D'Anuncijus dar įpylė vyno.

– Suprantate, yra žmonių, – kalbėjo, – jie atvyksta į šią šalį ir tenori praturtėti. Mano senelis ne toks. Jis norėjo būti tikras jankis, vos išlipęs iš laivo, kreipėsi dėl pilietybės. Savo vaikus jis auklėjo tikrais amerikiečiais, net neprimindamas, iš kur atvyko.

Jis gurkštelėjo vyno. Jo žvilgsnis dabar buvo tarsi nutolęs. Atrodė, jis atgaivina tolimus, ne tokius sudėtingus kaip dabar ir saugesnius laikus.

– Mano tėvas buvo jauniausias, – tęsė. – Vašingtone gyvena trys vyresnės seserys ir brolis.

Jis palingavo galvą. Paskui ilgai tylėjo.

– Šis restoranas buvo jo svajonė, – pagaliau vėl prabilo. – Jis taupė jam visą gyvenimą.

Ir vėl tyla, šį kartą dar ilgesnė.

– Kai jis surado šią vietą, čia buvo šiukšlynas, kad būtumėt matęs tą viryklę aname gale – su peiliu negalėjai riebalų nugrandyti.

Jis papurtė galvą, švystelėjo maža šypsenėlė.

– Jo svajonė. Sudėjo visas santaupas, kad ją įgyvendintų, viską užstatė, kiek trūko – pasiskolino. O dabar

taip atsitiko. Žmogus pagaliau įgyvendina svajonę, ir *šitaip* atsitinka.

Jis vėl papurtė galvą. Šypsenos veide nebeliko.

– Pone D'Anuncijau, – kreipėsi Riardanas, – anksčiau jūs man sakėte, kad jūsų tėvas niekam nebuvo skolingas.

– Taip.

– Bet ką tik ištarėte, – jeigu teisingai supratau, – kad jis *pasiskolino*, kiek jam trūko.

– Taip.

– Ar tai reiškia, iš ko nors asmeniškai?

– Taip manau. Nes kiek galėjo, jis paėmė iš banko, tačiau to neužteko.

– Kiek jis pasiskolino?

– Nežinau.

– Ar tai buvo nemaža suma?

– Nežinau.

– Iš ko jis galėjo pasiskolinti?

– Nežinau. Šiaip ar taip, koks skirtumas? Ar tie pinigai jam išėjo į gera? Jis įsigijo restoraną, įgyvendino savo svajonę, bet...

Jis ir vėl ūmai pravirko. Riardanas padėjo jam ant peties ranką.

– Atleiskite, – kūkčiodamas pratarė D'Anuncijus.

– Nieko, – pasakė Riardanas. – Nieko.

– Jis buvo man toks geras tėvas, – pasakė D'Anuncijus, ieškodamas kišenėse nosinės, – toks geras žmogus. Ir kodėl jie tai turėjo *padaryti*, tie galvijai!

Jis išsišnypštė nosį, o paskui pažvelgė tiesiai į Riardaną.

– Mes niekada jų nerasim? – paklausė. – Mes nežinom, kaip jie atrodo, mes net...

– Aš rasiu juos, – pasakė Riardanas. – Pažadu.

Nors pats anaiptol tuo nebuvo įsitikinęs.

*

Vyno bare Bruklino tilto šešėlyje sėdėjo Rotšteinas ir Felpsas, gerdami daug brangesnį vyną nei tas, kurį gurkšnojo Riardanas su D'Anuncijumi. Rotšteinas buvo užsakęs vyną – 1969-ųjų „Lafite-Rothschild Pouliac". Felpsas to niekada nebūtų išdrįsęs. Atrodė, kad Felpsas nervingai siurbčioja kai ką ypač brangaus. Po kiekvieno gurkšnio jis vis žiūrėdavo į taurę, tarsi apgailėdamas prarastus dolerius, kurie pavirto bebaigiančiu išnykti skysčiu.

– Atsipalaiduok, – pasakė jam Rotšteinas.

– Tiesiog bijau tokios rizikos. Turiu galvoje – asmeniškai. Juk tai *mūsų* pinigai, Lovelai. Tai ne tas pat, kaip investuoti kieno nors kito pinigus.

– Man rodos, galime tai laikyti gana saugia investicija, – atsiliepė Rotšteinas.

– Ar todėl, kad Kidai užima tokią *tvirtą* padėtį.

– Taip, be abejo, ir visa kita.

– Kodėl taip manai?

– Atsimeni, ką ji pasakė?

– Ką?

– Kai kalbėjome apie demaskavimą, ji paminėjo, jog šeima yra čia, Niujorke! Man rodos, tai reiškė, kad jie galės pasirašyti visus dokumentus, kurių pareikalaus CFTC.

– Na taip, bet...

– Kartu ji pasakė, kad pirkimai bus užsienyje. Taigi aš manau, tuos pirkimus padarys *kiti*, tardamiesi su Kidais dėl procentų.

– Ar tu manai, kad tam vadovauja Kapitonas?

– Viskam, ką daro Kidai, vadovauja Kapitonas.

– Nes tai atrodo beprotiškai drąsu. Juk tereikia, kad koks nors įžvalgus biržos vyrukas suprastų...

– Klausyk, Džo, jie nedaro nieko neteisėta. Jie tik stengiasi paimti tuos laisvus pinigus, kurie susidarys iki Kalėdų, štai ir viskas.

– Nieko sau laisvi pinigai! Keturi tūkstančiai du šimtai kontraktų? Po tris tūkstančius dolerių už kiekvieną kontraktą? Ar žinai, kiek tai bus? Tai bus vien išlaidų dvylika milijonų šeši šimtai tūkstančių dolerių.

– Teisingai.

– Penki tūkstančiai uncijų kiekviename kontrakte yra dvidešimt vienas milijonas uncijų, Lovelai. Jeigu *iš tikrųjų* bus mokama po keturiasdešimt dolerių už unciją, tie kontraktai bus verti aštuonių šimtų keturiasdešimties milijonų dolerių. Pelnas sudarys daugiau nei tris ketvirčius milijardo! Ir tai – vien Niujorke.

– Kidams tai ir bus laisvi pinigai. Klausimas, Džo, tėra, ar mes norime eiti paskui juos. Tiktai toks klausimas.

– Kokia suma tu sutiktum rizikuoti, Lovelai?

– Visa, kurią gausime. Sutikčiau užstatyti viską, kiek gausime. Štai koks esu tikras.

– Žinok, galime prarasti viską.

– Žinau.

– Viską, – pasakė Felpsas. – Ir atgal į Šipšed Bei gatvę.

– Man dar blogiau, – pasakė Rotšteinas.

– Kodėl?

– Jei pradedi be nieko ir grįžti vėl prie nieko, nieko neprarandi. O jei esi gimęs su laiminga žvaigžde, Lovelai Rotšteinai, finansininko Džeikobo Rotšteino sūnau, ir staiga pasijunti be cento... tai gali pribaigti, drauguži, išties gali pribaigti.

Felpsas siurbčiojo vyną.

– Čia gyvenimo šansas, – jis tyliai pasakė.

– Abu tapsime multimilijonieriais, – pasakė Rotšteinas. – Žinai, turime rizikuoti.

– Žinau.

– Tavo taurė tuščia, – pastebėjo Rotšteinas ir mostelėjo padavėjui. Padavėjas iškėlė butelį iš vyno šaldiklio. Pripylė abiejų taures.

– Dėkui, – tarė Felpsas.

Padavėjas nusinešė padėklą.

– Ką ji turėjo galvoje? – jis paklausė.

– Kas? – nesuprato Rotšteinas.

– Olivija. Kai sakė, kad tu jau matei pirkimų sąrašą.

– Ar ji taip pasakė?

– Taip man pasigirdo.

– Maža ką ji gali turėti galvoj, kas žino? – pasakė Rotšteinas, patraukdamas pečiais. Jis nurijo didelį gurkšnį vyno.

– A-ch-ch, – nutęsė su pasigėrėjimu.

– O kas yra Dodžas? – vėl paklausė Felpsas.

– Nežinau, kas tas Dodžas.

– Kai kas, turintis gerą padėtį, ar ne tai ji pasakė?

– Kas gali supaisyti Oliviją? – atsakė Rotšteinas ir vėl patraukė pečiais. – Męs imamės šito ar ne?

– Aš manau, – pasakė Felpsas. – Aš manau, galime tikėtis, kad jie žino, ką daro.

– Pasitikėjimas Kidais negali išeiti į bloga, – pritarė Rotšteinas.

– Dieve, mes juk galėtume praturtėti!

– Milijonas milijonų milijonų.

Felpsas staiga sukikeno.

– Aš paprašysiu savo dalies sidabriniais doleriais, – pasakė.

– Kalbėk aiškiau, – tarė Rotšteinas.

– Ne, pamaniau, supilčiau iš jų didžiulę *krūvą* ir šokinėčiau ant jos, ir mėtyčiau monetas į viršų, ir tegul jos krinta nenutrūkstamu lietumi man ant galvos.

– Vien monetos, tai bent!

– Aš mėgstu pinigų kvapą. O tu ar mėgsti pinigų kvapą?

– Mėgstu.

– Bet jis ir gąsdina mane, – pasakė Felpsas.

– Ne, nereikia gąsdintis, – nuramino Rotšteinas ir pakėlė taurę. – Na, Džozefai, mano drauge, – pasakė, – pone...

– Lovelai, mano drauge, – pakėlė taurę ir Felpsas. – Pone...

– Už mūsų sėkmę! Po savaitės arba viską praradę atsidursime griovyje...

– Arba įsigysime pasaulį, – užbaigė Felpsas.

– Įsigysime pasaulį, – pritardamas linktelėjo Rotšteinas. – Bent jau geroką jo gabalą.

Iškilmingai, tylėdami vyrai susidaužė taurėmis.

4

Trečiadienio, gruodžio 17-osios, rytas išaušo šaltas, niūrus ir vėjuotas. Anglimi kūrenama krosnis apatiniame Penktosios nuovados aukšte narsiai kovojo su Arktikos šalčiu, bet policijos patalpos buvo šaltos, o skyriuje – jis buvo trečiajame aukšte, krosnies ventiliatorius nepajėgė pastūmėti šilumos taip toli – buvo neką šilčiau nei lauke. Džianelis, kažką spausdinąs mašinėle prie savo stalo, tebevilkėjo paltu. Riardanas po kostiuminiu švarku buvo pasivilkęs megztinį. Šį rytą, prieš išeidamas į darbą, jis dar apsivilko ilgus apatinius marškinius. Leitenantas Farmeris, susikūprinęs prie raporto, kurį Hofmanas parašė nužudymo naktį, sėdėjo be švarko. Džianelis pasidomėjo, ar tik jis ne šiaurės meškų giminės.

– Kur čia Čiko raporte kalbama, kad jie klausė senio, kuo jis vardu? – paklausė Farmeris.

– Čia neparašyta, – atsakė Hofmanas. Jis stovėjo prie vandens šaldiklio, svarstydamas, ar jam verta atsigerti. Buvo lyg ir per šalta gerti vandenį. Jis tebevilkėjo savo šiltąjį puspaltį, kuriuo apsirengė ryte, išeidamas į darbą.

– Aš sužinojau tik vakar vakare, – pasakė Riardanas.

– Gal dėl to jį ir nušovė, – įsiterpė Džianelis, pakėlęs akis nuo rašomosios mašinėlės. – Gal jiems nepatiko Ralfo vardas.

To paties kambarėlio priešingoje pusėje Ruisas kalbėjosi su sena dama, kuri atėjo į policijos nuovadą pranešti apie triukšmą praėjusią naktį. Kaip ir kiti sekliai, išskyrus Farmerį, jis buvo pasirengęs policijos tundros sąlygoms – vilkėjo trumpą vairuotojo apsiaustą su dirbtinio kailio apykakle.

– Ir kam šauti į žmogų, kuris daro viską, kas liepiama? – pasakė Riardanas. – Jis ėjo prie baro, būtent ten, kur jam liepė.

– Jūs sakote, kad tai įvyko vidurnaktį? – Ruisas paklausė senąją damą.

– Taip, lygiai dvyliktą valandą, – ši atsakė. Ant ausų ji buvo užsitraukusi vilnonę skrybėlę, dėvėjo juodos medžiagos paltą. Nors ant ilgų kelnių dar buvo užsitempusi šiltas kojines iki kelių, neatrodė panaši į Brodvėjaus šokėją.

– Jeigu ateini apiplėšti, kam šauti į žmogų ir nieko nepasiimti? – svarstė Riardanas.

– Teisybę šneki. Pinigai, – atsakė Džianelis.

– Pabeldė į duris ir pasakė, kad tai jūsų vyras, taip? – klausė Ruisas.

– Taip, – atsakė senoji dama.

– Baik ieškojęs paslaptingų dalykų, Riardanai, – tarė Farmeris.

– Aš tik sakau...

– Policijos darbe paslaptingų dalykų nebūna. Būna tik nusikaltimai ir žmonės, kurie tuos nusikaltimus daro.

– Gal tai buvo *jūsų* vyras, – paklausė Ruisas. – Ar jūsų vyras buvo tuo metu namie?

– Mano vyras jau dvidešimt metų kaip miręs, – atsakė ponia.

– A, – tarė Ruisas. – Tvarka, tada užrašykime tą informaciją.

– Čia tikriausiai buvo du alkani valkatos, kurie mėgino apiplėšti restoraną, – toliau aiškinosi Farmeris, – bet išsigando ir nužudė savininką. Štai kas įvyko.

– Jeigu jie buvo tokie alkani... – pasakė Riardanas.

– Peržiūrėk registracijos knygą, – kalbėjo Farmeris. – Pateik sau klausimus, patikrink piniginių perlaidų kartoteką, išsiaiškink, kas buvo paleisti prieš laiką po ginkluoto apiplėšimo. Čia atvejis, kai žmogus, įvykdęs ginkluotą apiplėšimą, kaskart jį kartoja, nes tai yra vienintelis darbas, kurį moka.

Suskambo telefonas ant Hofmano stalo. Jis pakėlė ragelį.

– Penktoji nuovada, – pasakė. – Seklys Hofmanas klauso.

– Aš nebūčiau šovęs į žmogų, prieš tai neapšvarinęs kasos, – pasakė Riardanas. – Net jeigu ir ateičiau apvogti.

– Aš irgi, – pritarė Džianelis.

– Aha, – Hofmanas pasakė į ragelį. – Vieną sekundę, gerai?

– O kas sako, kad vagys turi elgtis protingai? – paklausė Farmeris ir numetė pasirašytą raportą ant Riardano stalo. – Nusiųsk raporto kopiją Žmogžudysčių skyriui, – jis pasakė. – Ir Riardanai...

– Braj, tau, – pasakė Hofmanas.

– *Rask* tuos valkatas, – Farmeris pasakė ir nušlubčiojo į savo kabinetą.

Riardanas pakėlė kito telefono ragelį.

– Alio! O, Martinai, puiku, džiaugiuosi, kad vėl mane susiradai.

– Koks butas? – Ruisas paklausė senosios damos.

– Keturioliktas, – atsakė ji.

– Ir jūs sakote, kad tai buvo apie vidurnaktį?

– Tiksliai vidurnaktį, – pasakė ponia.

– Na, aš norėčiau žinoti, ar ji turi teisę išsiųsti mano vaiką į Džersį, – Riardanas kalbėjo telefonu. Paskui klausėsi. – Jos tėvai ten, – pasakė ir vėl klausėsi. – Šešiasdešimt penkeri, kažkas panašaus. Jos tėvas dirbo telefonų bendrovėje, bet dabar pensijoje, – jis vėl klausėsi.

– Ar taip atsitikdavo ir anksčiau? – uždavė klausimą Ruisas.

– Visados, – atsakė ponia.

– Ką? – nesuprato Ruisas.

– Ką? – pasakė Riardanas. – Na iš kur, po velnių, man žinoti, ar galime įrodyti, kad jie dėl ko nors netinkami?

– Kaip tai suprasti – visados? – paklausė Ruisas.

– Kiekvieną naktį, – atsakė ponia.

– *Kiekvieną* naktį?

– Vidurnaktį. Man rodos, jis mane įsimylėjo.

– A-ha, – Riardanas pasakė į telefono ragelį. – A-ha. Gerai, o ką, jeigu šiandien popiet? Ne, tuoj pat ateiti negaliu, Martinai. Gal per priešpiečius? Na, tai kada tu laisvas? Tvarka, tada antrą valandą, iki pasimatymo, puiku, – pasakė ir padėjo ragelį.

– O ar jūs žinote, kas tas žmogus? – paklausė Ruisas.

– Taip. Tai Džonas Travolta, – atsakė dama.

Ruisas pasižiūrėjo į ją.

– Jis mane įsimylėjo, – pridūrė ji.

– Kas skambino? – Hofmanas paklausė Riardano.

– Mano advokatas, – atsakė Riardanas. – Sumautas asilas. – Jis metė žvilgsnį ten, kur senoji dama Ruisui

porino, kad Travolta vieną kartą iššoko iš ekrano, kad ją pabučiuotų.

– Kokia problema? – paklausė Hofmanas.

– Stengiuosi pasimatyti su *dukterimi*, štai kokia problema.

– Šalčiau, – pasakė Hofmanas. – Juk ne aš ją išsiunčiau į Džersį.

– Taip, – nuleido balsą Riardanas, bet jis visas virte virė.

Hofmanas paėmė raportą, kurį Farmeris numetė ant stalo.

– Čia kažko trūksta, – pasakė.

– Čia *daug ko* trūksta, – tarė Riardanas.

– Nusiramink gi pagaliau.

– Ta nelaiminga, be jokios priežasties išardyta šeima.

– Apie kurią šeimą kalbi, Braj? – paklausė Hofmanas. – Apie D'Anuncijų... ar apie savo?

Riardanas įsistebeilijo į jį.

Ruisas tarė:

– Aš paskambinsiu ponui Travoltai asmeniškai ir pasakysiu, kad daugiau jūsų netrukdytų.

– Ne, nesakykit jam, kad manęs netrukdytų, – pasakė dama. – Tiktai tegul tai daro ne taip vėlai.

– Atleisk, – Riardanas pasakė.

– Tiesiog neduok jausmams valios.

– Ką *darysime* su raportu?

– Ar atsimeni tuos žmones, kuriuos mes klausinėjome gatvėje?

– Taip.

– Kur buvo Seidi?

– Kas?

– Seidi. Ta dama su plastmasiniais krepšiais. Ji paprastai būna tarpduryje tiesiai prieš restoraną. Ten ji ir *gyvena*, Braj. Tas tarpduris yra jos *namai*.

– O gal ji išvyko į pietus atostogauti, – pasakė Riardanas. – Gal susirado šiltesnį tarpdurį Čemberso gatvėje.

– Manau, mums reikėtų jos paieškoti, – tarė Hofmanas.

– Tegul jis mane trukdo apie devintą, pusę dešimtos, – pasakė senoji dama, išeidama iš policijos.

Buverio aveniu Niujorke buvo pavojinga vieta bet kuriuo metų laiku, bet dabar, šalikelėse stūksant suodino sniego krūvoms ir pučiant atšiauriam vėjui, ji atrodė grėsmingesnė negu paprastai. Girtuokliai buvo tarsi suparalyžiuoti. Paprastai jie būtų išėję į vidurį gatvės, siūlydamiesi nuvalyti automobilių, stabtelėjusių prie šviesoforo, stiklus, tikėdamiesi tai šen, tai ten gauti kokią monetą. Arba jie būtų ant šaligatvių, mėgindami laimę tarp praeivių, nes žmonės čia atvykdavo apsipirkti parduotuvėse, kurios rikiavosi abiejose pusėse.

Žemiau Delensio parduotuvėse buvo prekiaujama apšvietimo įrengimais, keletoje siūlomi stiklo dirbiniai bei stalo reikmenys. Aukščiau Delensio dominavo parduotuvės, tiekiančios prekes restoranams: virtuvės įrangą, kasos aparatus, porcelianą, santechniką, picų krosneles, – o jų visų viduryje, įlindęs į svetimą teritoriją, buvo vienišas kiniškas viščiukų turgus.

Šio miesto girtuokliai ir benamiai būriais sėdėdavo tarpduriuose, stiklinėmis akimis žiūrėdami į šaltį ir žinodami, kad bet kuris iš jų gali mirtinai sušalti. Termometras prie vieno iš bankų Kanalo gatvėje, kai pro jį važiavo Riardanas su Hofmanu, rodė dvylika laipsnių. Jiems išlipus iš automobilio, atrodė dar šalčiau.

– Viskas per tą žvarbų vėją, – pasakė Hofmanas.

Jie veikė griežtai pagal taisykles, ir tai būtų labai patikę Farmeriui.

– Dama apie šešiasdešimt. Ją vadina Seidi. Dama su plastmasiniais krepšiais. Seidi. Gal matei ją kur nors?

– O kaip jos pavardė? – paklausė girtuoklis. Jis sėdėjo tarpduryje šalia „Bowery“ kontoros. Kojas buvo apsivyniojęs laikraščiais. Jis prisišlapino į kelnes, ir šlapimas dabar sunkėsi pro laikraščius.

– Mes nežinome jos pavardės. Ji tiesiog Seidi. Ji visą laiką čia būna. Visi pažįsta Seidi.

– Tik nepagalvok, kad aš su ja kaifavau, – pasakė girtuoklis.

Jie ėjo Buverio aveniu tolyn.

– Šalta, – tarė Riardanas.

Hofmanas palinko. Jo akys ašarojo.

Dar vienas tarpduris. Šitas – netoli Grand gatvės.

Dar vienas girtuoklis.

– Jūs pasakėte Seidi?

– Nebereikia.

Vėl vienas.

Ir dar vienas.

Buverio aveniu klaikiai švilpė vėjas.

Jie artėjo prie pačios šiaurinės policijos nuovados ribos, kur tarp Rivingtono ir Stentono gatvių buvo įsispraudusi Gelbėjimo armijos būdelė. Ten vienas vyriškis jiems pasakė matęs Seidi pirmadienį.

– Kada pirmadienį? – pasitikslino Hofmanas.

– Apie popietę.

– Ji neparėjo pirmadienio *vakarą*? Po septintos valandos?

– Ne, bent kol aš ten buvau, – pasakė vyriškis. – O kodėl? Ką ji padarė?

Jie grįžo kita aveniu puse, priėjo viešbutį netoli Brumo gatvės kampo, kur budėtojas jiems pasakė, kad pirmadienio vakarą ji čia buvo nusisamdžiusi kambarį.

– Ar ji vis dar čia? – paklausė Riardanas.

– Ne, ji turėjo pinigų tik vienai nakčiai.

– Kada ji išėjo? – pasiteiravo Hofmanas.

– Vakar anksti ryte.

– Ar pasakė, kur išvyksta?

– Taip, į Paryžių, į Prancūziją, – sausai atsakė budėtojas. – Paryžiuje, Prancūzijoje, yra daugybė šiukšlių dėžių.

Automobilyje buvo šilčiau, nors šildytuvas gerai neveikė. Jie suko gatvėmis, žvalgydamiesi. Daugybė moterų su krepšiais, bet Seidi nėra. Daugybė vyrų, gulinčių tarpduriuose. Daugybė žmonių, skubančių pro juos. Vėjas blaškė sniegą, sukastą į krūvas prie šaligatvių, kėlė sūkurius, todėl atrodė, kad vėl sninga.

– Prarastos sielos, – tarė Hofmanas. – Visi jie – mėšlas. Kai kurie jų tikriausiai buvo gydytojai, galbūt advokatai, bet paskandino save šūdinam butely.

– Ar nenorėtum pertraukos priešpiečiams? – paklausė Riardanas.

– Pasižvalgykim dar keliose vietose, – tarė Hofmanas.

– Tikiesi tapti komisaru?

– Riebus kąsnelis. Šiame mieste, jeigu nesi airis arba juodukas, daugiau kaip kapitonu nebūsi.

– Nori pasakyti, kad *aš* galėčiau tapti komisaru? – šaipydamasis paklausė Riardanas.

– Žinoma, tik pakalbėk su savo rabinu.

Vyrai nutilo. Šildytuvas barškėjo ir džeržgė.

– Čia ištisos džiunglės, – tarė Hofmanas.

Jie važiavo toliau tylėdami.

– Tu kalbi apie paaukštinimus, – prabilo Hofmanas, – ta apiplėšimo byla man taip pat nepadės.

– Ką turi galvoje?

– Tuos dingusius pinigus.

– Kažin, – tarė Riardanas.

– Jie galvoja, kad aš *susišlaviau* tą apdergtą grobį, – pasakė Hofmanas.

– Niekas to negalvoja.

– Negalvoja, ką? Man penkiasdešimt metų, tą bylą nutraukiau prieš devynerius metus. Devyneri šūdini metai, Braj. Tada buvau pirmojo rango seklys ir *tebesu* pirmojo rango seklys. Kažkas ten viršuje mane stebi, Braj. Policijos valdyboje yra aplankas, pažymėtas Čiko Hofmano vardu, ir po mano vardu parašyta: „Sulaikyti". Manęs nepraleidžia, Braj. Galėčiau rytoj pasiekti teisėją Kreiterį ir *vis tiek* negaučiau paaukštinimo. Gali įsivaizduoti, ką reiškia dirbti darbą ir žinoti, kad jį labai gerai dirbi, bet nematyti perspektyvos.

– Pažiūrėk į priekį, – tarė Riardanas.

– Ką?

– Ten ji.

Seidi stovėjo priešais pastatą šalia Hesterio gatvės, rausdamasi šiukšlių dėžėje. Jie privažiavo prie šaligatvio pakraščio. Kai Riardanas išjungė variklį, Hofmanas jau stovėjo ant šaligatvio. Jam prisiartinus, Seidi pakėlė galvą, iš karto atpažino policininką ir jau buvo bebėganti.

– Sveika, Seidi, – kreipėsi Hofmanas. – Kaip laikaisi?

Seidi stovėjo nejudėdama, nukreipdama žvilgsnį į priėjusį Riardaną.

– Ar turi keletą minučių? – pasakė Hofmanas. – Norėtume su tavimi pasikalbėti.

– Dabar labai užsiėmusi, – atsakė Seidi.

– Eime, nupirksime tau išgerti, – pasakė Riardanas.
– Kodėl ne? – iškart sutiko Seidi.

Tą popietę truputį prieš pirmą „Cathay“ baras Bajaro gatvėje buvo visiškai tuščias. Ant taburečių prie baro sėdėjo trys kinai, bet tai ir viskas. Priešais Seidi stovėjo du tušti stikliukai. Ji ką tik per porą sekundžių juos abu ištuštino ir dabar jau ėmėsi trečiojo, bet šįkart gėrė pasigardžiuodama, neskubėdama.

– Kur tu buvai pirmadienio naktį, Seidi? – paklausė Riardanas. – Kaip atsitiko, kad tavęs nebuvo tarpduryje?
– Buvau išėjusi su draugais, – atsakė Seidi.
– Ką veikei? – paklausė Hofmanas.
– Ėjome į kiną.
– Kokį kiną?
– Užmiršau pavadinimą. Apie kaubojus.
– Kaubojus?
– Taip, apie kaubojus, – ji pakartojo ir šyptelėjo, patenkinta savo atsakymu. Ji gudriai žvelgė mėlynomis akimis. Ji žiūrėjo į juos iš po šaliko, apvynioto aplink galvą ir surišto po smakru. Ji vėl gurkšnojo savo viskį, lyg matuodama, kas dar buvo likę stiklelyje, ir svarstydama, kiek ilgai jie dar pirks jai gėrimą.
– O kaip atsitiko, kad tu negrįžai į Malberi gatvę? – vėl paklausė Riardanas.
– Aš ten buvau, – ji atsakė.
– Bet ne savo įprastajame tarpduryje.
– Taip, bet aš ten buvau.
– Ar tau nebepatinka tas tarpduris? – paklausė Hofmanas.
– Kuo puikiausias, – atsakė Seidi ir truktelėjo pečiais. – Bet šiame mieste yra daug kitų tarpdurių. – Ji dvejodama

pasižiūrėjo į stiklelį, paskui, matyt, nusprendusi, kad galėtų pasinaudoti jų dosnumu, vienu gurkšniu prarijo viskio likutį. Dabar jau liūdnai pažvelgė į tuščią stikliuką. Paskui pakėlė akis į seklius. Jos akys buvo stebėtinai mėlynos. Riardanui šovė mintis, kad ji kadaise buvo labai graži moteris. Jis davė ženklą barmenui ir parodė į Seidi stikliuką. Barmenas paprastai staliukų neaptarnaudavo, bet policininkus jis iš toli atpažino ir, kai tik pastebėjo jų mostą, atskubėjo su buteliu.

– Palik butelį, – tarė Riardanas.

– Kaip tai atsitiko? – paklausė Hofmanas.

– Kaip atsitiko kas? – perklausė Seidi, pildama pati sau.

– Kaip atsitiko, kad tu negrįžai į tą tarpdurį?

– Aš pavargau nuo to tarpdurio, – atsakė gerdama. – Retkarčiais mėgstu išmėginti ir kitus tarpdurius.

– Bet tu nemėginai kitų tarpdurių per pastaruosius trejus metus, – pasakė Riardanas.

– Na, laikas pasikeisti, tiesa? – atsakė Seidi, vėl patenkinta savo atsakymu, žybčiodama mėlynomis akimis.

– Kur tu dabar gyveni, Seidi?

– Na, aš radau gerą tarpdurį Kenmario gatvėje tą naktį po...

Ji sustingo.

– Naktį po ko? – Riardanas paklausė.

– Po pūgos, – ji iš karto susigriebė.

– Tu kalbi apie praėjusią naktį? – pasakė Hofmanas.

– Tikriausiai.

– Ar *pirmadienio* naktį?

– Ne, ne, pirmadienio naktį aš miegojau „Čelsyje“.

– O kodėl gi ne tarpduryje?

– Na, aš turėjau truputį pinigų, todėl paskaičiavau...

– Ar bijojai miegoti tarpduryje pirmadienio naktį?
– Kodėl turėčiau bijoti?
– Tai tu mums pasakyk, – tarė Riardanas.
– Ne, aš nebijojau.
– Ko tu bijojai, Seidi?
– Ar tave kas nors įbaugino, Seidi?
– Ar tu matei, kaip šaudė, Seidi?
– Nemačiau jokio šaudymo pirmadienio naktį, – pasakė Seidi.
– O kas gi sakė, kad šaudė pirmadienio naktį?
– Betgi jūs ką tik manęs paklausėt...
– Kur tu buvai pirmadienio naktį, Seidi?
– Aš sakiau jums, – atsakė. – Kine.
– Kokiam kine?
– Apie kaubojus.
– Ne apie *filmą* klausiu, apie *kino teatrą*, – pasakė Hofmanas. – Koks kino teatras?
– Tas, kur Buverio ir Hesterio kampe.
– „Muzikos rūmai"?
– Taip.
– Tai kinų teatras, – pasakė Hofmanas.
– Jis rodo tik kinų filmus, – tarė Riardanas.
– Taip, tai buvo kinų kaubojai, – paaiškino Seidi.
– Tu buvai savo įprastajame tarpduryje pirmadienio naktį, juk taip? – paklausė Riardanas.
– Tu juk matei, kaip šaudė, – pasakė Hofmanas.
– Ką tu matei, Seidi?
– Tu juk *buvai* savo tarpduryje, kaip visada?
– Ne, sere, – pasakė ji ir įsipylė dar kartą.
– Tau nėra ko bijoti, – tarė Riardanas. – Jeigu tu ką nors matei, gali mums pasakyti.
– Žinoma, ir įkliūti į bėdą, – tarė Seidi.

– Nužudė žmogų, – Hofmanas pasakė. – Mes norim žudiką uždaryti į kalėjimą, kad ir kas tai būtų padaręs.

– Žinoma, o po šešių mėnesių jie išeis.

– Jie? – paklausė Riardanas.

– Iš kur tu žinai, kad jų buvo daugiau negu vienas, Seidi?

– Aš nežinau, *kiek* jų ten buvo. Aš nieko nemačiau.

– Seidi, jeigu mes sučiupsime tuos žmones, mes išsiųsime juos labai ilgam. Tau nereikia jaudintis, Seidi. Jeigu tu ką nors matei...

– Aš nenoriu bėdos, – pasakė Seidi. – Aš gerai gyvenu, aš nenoriu bėdos.

– Ar *matei* juos? – paklausė Hofmanas.

Seidi pasižiūrėjo į savo stikliuką.

– Seidi, – pasakė Riardanas. – Prašau, padėk mums.

Ji tebežiūrėjo į savo stikliuką.

– Aš gerai gyvenu, – sakė ji.

Sekliai tylėjo.

– Aš nenoriu bėdos, – sakė ji.

Jie laukė.

Pagaliau ji pakėlė akis. Jose buvo ašaros.

– Aš mačiau juos, – pasakė.

– Kur tu buvai? – paklausė Hofmanas.

– Savo tarpduryje. Jie privažiavo automobiliu.

– Keliese?

– Trise. Vienas liko mašinoje.

– Ar jie buvo užsidėję kaukes?

– Ne tada, kai atvažiavo.

– Kaip jie atrodė?

– Tai buvo puertorikiečiai.

– Visi trys?

– Visi trys.

– Kokia mašina jie atvažiavo?
– Rudu „Mercedes-Benz“.
Hofmanas pažvelgė į Riardaną.
– Ginkluoti plėšikai su „Mercedes-Benz“? – jis pasakė. – Ar tu tikra, kad tai ne „Chevy“ markė?
– Aš pažįstu savo automobilius, – pasakė Seidi. – Tai buvo „Mercedes-Benz“.
– Gal tu netyčia pastebėjai numerį?
– Ne. Man rūpi savi reikalai.
– Ar numeriai buvo Niujorko?
– Aš jų nemačiau.
– Trys puertorikiečiai su „Mercedes-Benz“, – pasakė Riardanas.
– Automobilis vaiduoklis, – niūriai tarė Hofmanas.
– Gerai, Seidi, ačiū, – pasakė Riardanas ir abu vyrai pakilo.
– Gal galėtumėte palikti butelį? – labai negarsiai paprašė Seidi.

Jau buvo arti pusės dviejų, kai Sardžas įėjo į raudonų plytų namą Septyniasdešimt pirmosios gatvės rytinėje dalyje. Jis ištraukė savo raktą iš spynos ir įsidėjo į kelnių kišenę, paskui apatiniame aukšte už įėjimo durų ant žalvario pakabos pasikabino paltą.
– Džesi! – pašaukė.
Niekas neatsiliepė.
Jis užmetė šaliką ant palto, vėl pašaukė „Džesi!“ ir įėjo į svetainę. Kambaryje jautėsi užgesusių pelenų kvapas. Senų rūkalų tvaikas. Priešais židinį ant kavos staliuko stovėjo neplauti konjako stiklai. Ten pat gulėjo ir vienas moteriškas aukštakulnis batelis.
Sardžas nuėjo prie laiptų, vedančių į viršutinius aukštus.

– Džesi! – jis šūktelėjo ir vėl ėmė lipti kilimu uždengtais laipteliais. Pro vitražinį langą pirmojo aukšto aikštelėje skverbėsi saulės spindulys. Dešinėje – valgomasis ir virtuvė. Jis užlipo į antrą aukštą, kur įrengti miegamieji. Koridoriaus gale buvo ąžuolinės durys su variniu bumbulu. Jis pasuko durų bumbulą, staigiai atidarė duris.

– Džesi, – sušnibždėjo.

Ji miegojo baldakimu dengtoje lovoje kitoje kambario pusėje, vatinė antklodė užtraukta iki smakro, ant pagalvės draikėsi ilgi juodi plaukai. Jis įėjo į kambarį ir valandėlę stovėjo, tylomis ją stebėdamas: smaila nosytė ir aukšti skruostikauliai, gražus sudėjimas, lygiai kaip jų motinos nuotraukoje, kai dar buvo jauna. – Džesi, – jis vėl pasakė.

Ji sujudėjo.

Mieguistai paklausė:

– Kiek dabar laiko?

– Pusė dviejų, – pasakė Sardžas.

– Dar tik aušta, – Džesika pasakė ir apsivertė, vis dar užsimerkusi.

Jis stovėjo, žiūrėdamas į ją.

– Vakar vakare ilgai linksminomės, – sumurmėjo, įsikniaubusi į pagalvę.

– Gal vis dėlto atsikeltum, – jis pasakė. – Jau pusė dienos praėjo.

– *Kiek*, sakei, laiko? – vis dar užsimerkusi.

– Pusė dviejų.

– Mmm, – ji pramerkė vieną akį. – Jaučiuosi siaubingai, – pasakė ir apsivertė patogiau. – O! berneli, iš tikro baisiai jaučiuosi.

– Aš tau išvirsiu kavos, – pasakė Sardžas.

– Nenoriu jokios kavos, – tarė Džesika.

Ji atmetė antklodę, nuleido savo ilgas kojas nuo lovos krašto ir taip valandėlę sėdėjo, sukeitusi rankas ant kelių, palenkusi galvą, pusiau užkritusiais ant veido ilgais juodais plaukais. Ji buvo apsivilkusi melsvus vaikiškus naktinius marškinius. Surietė kojų pirštus, žiūrėdama į savo pėdas.

– Ar Olivija sugrįžo į Fyniksą? – paklausė ji.

– Anksti rytą.

– Laimingo kelio, – pasakė ir iššoko iš lovos. Po naktiniais marškiniais ji buvo be kelnaičių. Jai lipant iš lovos švystelėjo tamsūs plaukeliai. Ji pasirąžė, nusižiovavo ir po to tyliai nuėjo į vonią. Sardžas girdėjo, kaip ji spjaudė į kriauklę. Paskui išgirdo, kaip iš dušo ėmė tekėti vanduo.

– Kas darosi, Sardžai? – ji paklausė.

– Apie ką tu kalbi?

– Ką?

– Aš sakiau...

– Negirdžiu. Įeik čia, gerai?

Jis nuėjo prie vonios durų ir sustojo tarpduryje. Ji įėjo į dušo kabiną, dešiniąja ranka išmėgindama vandens srovę.

– Kodėl aš negaliu važiuoti į Šveicariją?

– Nes tu reikalinga čia, – atsakė Sardžas.

– Nuo kada *aš* kur nors reikalinga? Kas reikalinga, tai tik mano *parašas*.

– Na... taip. O gal ir ne. Kaip žiūrėsi. Tavo parašo nereiks tol, kol jo nepaprašys. Bet tuo atveju Kapitonas nori, kad tu būtum Niujorke.

– Ar mes ką nors perkam?

– Taip.

– Ką?

– Geriau nesakysiu.

– Bet tu dėl to pardavei visus savo paveikslus?

Ji nusivilko naktinius marškinius per galvą, pastovėjo nuoga, atsukusi jam nugarą, paskui įėjo į dušą.

– Ar taip? – paklausė ji.

– Tarkim, kad mums prireikė grynųjų pinigų, – pasakė Sardžas.

Jis matė, kaip ji muiluojasi už dušo kabinos matinio stiklo durų. Jis prisiminė, kaip kartą, kai jie dar buvo vaikai, tėvas prilupo jį už tai, kad jis buvo vonioje, kol Džesika maudėsi. Ji tada buvo šešerių metų. Visa muilo putose, vonioje ji žaidė su guminiu žaisliuku. Sardžas sėdėjo ant nuleisto tualeto dangčio ir žiūrėjo, kaip ji maudosi. Tuomet jam buvo aštuoneri.

– Taigi tu ir buvai tas, kuris privalėjo sudėti tą auką, – pasakė Džesika.

– Tai nebuvo didelė auka.

Tą naktį jis norėjo užmušti savo tėvą.

Gulėjo lovoje, jausdamas, kad visur skauda, ir planavo, kaip jis užmuš tėvą.

– Nemeluok, – pasakė Džesika, – aš žinau, ką tie paveikslai tau reiškė.

Besimuiluojanti. Iškreiptas vaizdas už matinio stiklo. Rankos, slystančios kūnu.

– Ar tai Kapitonas sumanė juos parduoti?

Pliuškeno vanduo. Jos balsas kabinoj skambėjo dusliai.

– Taip.

– Iš tikrųjų taip labai reikia pinigų?

– Ne, jis tiesiog juto, kad juos labiausiai verta paaukoti, – gūžtelėjo pečiais. – Tai – nedidelis sandoris, Džesi.

– Pasakyk man, koks tai sandoris, – vėl paprašė Džesika.

– Geriau ne, – atsakė jis.
– Kodėl?
– Žinoti kartais pavojinga.
Ji užsuko vandenį. Jis girdėjo, kaip ji giliai atsiduso. Už stiklo ji perbėgo rankomis per kūną vėl, nubraukdama vandens lašelius. Paskui atidarė kabinos duris ir žengė ant plytelėmis išklotų grindų, nuoga, siekdama rankšluosčio.
Neskubėdama ji pasakė:
– Užsisuk. – O paskui, jau apsivyniojusi rankšluosčiu, pridūrė: – Nekreipk dėmesio.
Ji pasuko iš vonios, stabtelėjo ties juo, stovinčiu tarpduryje, ištiesė ranką, švelniai palietė jo veidą, nusišypsojo ir nuėjo į miegamąjį. Jis pasisuko, kad ją matytų.
– O ką paaukojo *Olivija*? – ji paklausė.
– Na...
– Nieko, tiesa?
Ji nuėjo prie komodos, ištraukė viršutinį stalčių, paėmė iš jo rausvas juostele apsiūtais krašteliais kelnaites ir tokios pat spalvos juosmenėlį. Ji rausėsi stalčiuje, ieškodama panašaus atspalvio nailoninių kojinių.
– Kapitonas nė *nesvajotų* prašyti *jos*, kad parduotų savo brangiuosius arklius Kentukyje.
– Na, arkliai ne tiek daug verti, – pasakė Sardžas.
– Ir vis dėlto jis nepaprašė jos?
– Ne, nepaprašė.
Džesika nuėjo prie lovos, apsišluostė, numetė rankšluostį į šalį ir apsijuosė juosmenėlį aplink liemenį. Ji nebeprašė jo nusisukti, ir jis nenusisuko. Jis prisiminė, kaip pirmą kartą pamatė jos krūtis. Jai tada buvo trylika metų, Kapitonas už tai būtų jį užmušęs. Stovėjo vienomis kelnaitėmis vonioje prie kriauklės, laikydama krūtis

rankose ir žvelgdama į save veidrodyje. *Argi jos per mažos?* ji paklaususi. Jis užtikrinęs ją, kad ne per mažos.

– Žinoma, ne, – ji pasakė, sėdėdama ant lovos, ir ištiesusi vieną koją, užtraukė ant jos nailoninę kojinę, išlygindama ją ties blauzda. – *Tu* turi parduoti savo paveikslus, *aš* turiu atsisakyti kelionės į Šveicariją, tuo tarpu Olivija kuo linksmiausiai gyvena toliau.

Jis nieko neatsakė. Žiūrėjo, kaip ji užsimovė kitą kojinę, prisegė ją prie juosmenėlio ir įlipo į kelnaites. Vėl švystelėjo juodi plaukeliai. Jis prisiminė, kaip kartą – jau vėliau, kai jie buvo paaugliai – jis žiūrėjo, kaip ji rengėsi į paplūdimį. „Mano vasarinis drabužis", – ji tada pasakė šypsodamasi ir įšoko į bikinį.

Ji sugrįžo prie komodos, pasiėmė iš jos pasijonį ir užsimovė. Kiek jis atsimena, ji niekada nedėvėjo liemenėlio. Ji nuėjo prie tualetinio staliuko, atsisėdo, sukryžiavo savo ilgas kojas, paėmė plaukų šepetį ir pradėjo šukuotis plaukus.

– Aš dar tebeturiu visus ikikolumbinius kūrinius, – pasakė Sardžas, patraukdamas pečiais.

– Koks jis geras, kad tau leido juos turėti, – ironiškai tarstelėjo Džesika. Ji žiūrėjo į save veidrodyje ir braukė plaukus šepečiu, sėdėdama visiškai tiesiai, o jos kietos krūtys ritmiškai krypavo pagal šepečio judesius. Ji nusišypsojo jam.

– Pasakyk man, kokio dydžio tas sandoris? – paklausė.

– Negaliu, – tarė jis. – Negaliu, kol praeis Kalėdos.

– O kas ypatinga *prieš* Kalėdas?

– Didelė paslaptis, – pasakė Sardžas su šypsena.

– Neabejok, gali patikėti tą paslaptį savo tikrai seseriai, – ji pasakė. Dešinioji ranka tebejudėjo. Ritmiški šepečio brūžiai. Ritmiškas krūtų krypavimas.

– Šitos negaliu, – pasakė jis.

– Pasakyk, Sardžai, – ji prašė, žiūrėdama jam į akis veidrodyje.

– Negaliu.

– Tu man viską pasakydavai, – ji kalbėjo nepatenkinta veido išraiška. – Pasakyk, Sardžai.

Jis papurtė galvą.

– Nė neprašyk, Džese.

– Nedorėlis, – ji pasakė ir vėl nusišypsojo. Padėjusi šepetį, ji staiga pasisuko ant kėdės, suspaudusi ilgas kojas, ištempusi kojų pirštus, laikydama rankas ant šlaunų.

– O kada *tu* grįžti į Fyniksą? – paklausė.

– Turiu būti Niujorke, – atsakė jis. – Kaip ir tu.

– O kam?

– Dėl pinigų iš Sotbio, tai viena.

– Ir dėl parašo?

– Na...

– Jeigu prireiks?

Ji pakilo, praėjo pro jį prie spintos, išsirinko paprastą lygią suknelę, apsivilko ją per galvą, išlygino ant klubų. Atsiklaupusi paėmė derančių prie suknelės aukštakulnių batelių porą. Atsisėdo ant lovos krašto, sukryžiavo kojas, apsiavė pirma vieną batelį, paskui kitą.

– Ar nenorėtum šią savaitę kurį nors vakarą nueiti su manim pašokti? – paklausė ji.

– Aš nesu toks geras disko šokėjas kaip tu, – jis pasakė.

Ji vėl pakilo ir nuėjo ten, kur stovėjo jis.

– Aš išmokysiu tave, – pasakė ir pabučiavo jį pavojingai arti burnos.

*

Tai buvo senamiestis.

Vieta, kur seniau buvo įsikūrę olandai. Siaurose gatvėse rikiavosi aukšti pastatai, bet Riardanas aiškiai įsivaizdavo arklių traukiamas karietas, dardančias per grindinio akmenis. Istorinis Niujorkas. Dabar didelių finansų ir įstatymų tvirtovė.

Martino Beneto advokatūra veikė pastate Byverio gatvėje, netoli nuo tavernos „Fraunces". Benetas buvo to pastato savininkas. Didžiąją laiko dalį jis praleisdavo, sekdamas nuomos terminus ir rinkdamas mokesčius. Riardanas kartą jam buvo padaręs paslaugą: pasinaudodamas identifikavimo skyriaus kartoteka policijos centre, susekė besislapstantį klientą, ir Benetas dabar nemokamai vedė jo skyrybų bylą. Riardanas, kada tik pasitaikydavo proga, visada mėgo pasinaudoti nemokama pagalba, žinoma, jeigu tai nebuvo susiję su kuo nors nusikalstama. Bet kartais jis suabejodavo, ar nebūtų buvę geriau turėti šeimyniniuose reikaluose patyrusį advokatą.

Benetas buvo netoli šešiasdešimties, nuolat besišypsantis, amžinai papsintis vieną ar kitą pypkę didžiule galva ir lenktu kandikliu. Jis gerokai priminė smailianosį Šerloką Holmsą, tik neturėjo veltinės skrybėlės ir sugebėjimo daryti išvadas, remiantis negausia informacija. Jo tankūs antakiai buvo panašūs į šerius; Riardanas įtarė, kad jis niekada jų nekirpdavo, be to, dar įtarė, kad jis laikė juos tam tikru firmos ženklu, kaip baltos Maiklo Džeksono pirštinės. Jo stalas visada apkrautas popieriais. Nesuklysdamas jis sugebėdavo pasiekti bet kurios krūvos apačią arba vidurį, arba vietą, esančią trečdalyje kelio nuo krūvos viršaus, ir iš netvarkingo popierių pluošto ištraukti kaip tik tą dokumentą, kurio reikėdavo. Fokusininko triukas. Nors ne Šerlokas Holmsas, tačiau

savotiškas burtininkas. Sėdėdamas už pageltusių popierių užtvaros, paskendęs tirštų dūmų debesyje, traukdamas pypkę, jis ramiai raportuodavo apie naujausius bylos Riardan prieš Riardaną įvykius. Laikrodis ant sienos už jo stalo rodė dešimt minučių po dviejų.

– Kodėl tu man šito nepasakei iš ryto telefonu? – paklausė Riardanas.

– Nes iš ryto *dar* nežinojau, – atsakė Benetas. – Jos advokatas paskambino prieš dešimt minučių.

– Ir pasakė, kad jie jau turi teismo orderį?

– Taip. Draudžiantį tau matytis su Kete *arba* su dukterimi. – Benetas patraukė pypkę. – Ar kada nors esi joms kenkęs, Braj?

– Kenkęs! Ji išgabena mano dukterį į Džersį, jos tėvai gyvena galas žino kur prie Pensilvanijos sienos.

– Orderyje sakoma, kad priekabiavai, – pasakė Benetas.

– Nieko panašaus. Kas jį išdavė?

– Teisėjas Santandželas. Po pusvalandžio tas orderis bus čia. Aš pasiunčiau kurjerį. – Benetas padarė pauzę. Vėl patraukė pypkę. Paskui įtariamai pasižiūrėjo į jos galvutę, brūkštelėjo medinį degtuką ir pridėjo jį prie nebaigto rūkyti tabako. Tirštų dūmų debesys apsupo jo galvą ir nusidriekė aukštyn link senų skardinių lubų knygų lentynomis apjuostame kambaryje. Ne, jis nebuvo Šerlokas Holmsas. Jis buvo panašus į kažką iš knygos „Didžiosios viltys“. – Jie sužinojo apie tavo prievartavimo bylą, – jis pasakė, išpūsdamas dūmus, vis dar tebelaikydamas degtuką prie pyplės galvutės, žiūrėdamas kažkur viršum jos.

– Apie ką tu kalbi? – nesuprato Riardanas. – *Kas* sužinojo? Sužinojo *ką*?

– Ketė, jos advokatas, kas ten žino. Apie tavo šiurkštų elgesį su tuo vyruku po...

– Ką? Kas po velnių?..

– Tai viešai paskelbtas *dalykas*, – pasakė Benetas.

– Viešai paskelbtas dalykas? Aš juk paliudijau teisme, kad *ranka* nepaliečiau to vaikino!

Benetas truktelėjo pečiais ir sviedė sudegusį degtuką į didžiulę peleninę, iki kraštų pripildytą pypkės krapštiklių, degtukų ir lipnių nebaigto rūkyti tabako likučių.

– Matyt, Santandželas skaitė protokolą ir patikėjo tuo, kuo norėjo patikėti, – jis pasakė. – Jo nuomone, tu esi įtūžęs žmogus, kuris neduoda ramybės moteriai, norinčiai išsiskirti. Ką gi aš galiu tau pasakyti, Braj? Jis pasirašė orderį.

– Ką tai reiškia? – rūsčiai paklausė Riardanas.

– Tai reiškia, kad tu nuo jų atskirtas. Taškas.

– Jokiu būdu.

– Braj...

– Jokiu sušiktu *būdu*!

Riardanas nuvažiavo į laidojimo biurą Kanalo gatvėje tik apie trečią valandą. Nors iki trumpiausios metų dienos dar trūko keturių dienų, apsiniaukęs dangus anksti atnešė tamsą. Niūri prietema tvyrojo ir koplyčioje, kurią juosė dirbtinių šviesų sietynai, turintys vaizduoti amžinąją ugnį, ir gėlių puokštės, primenančios pavasarį, tačiau nei šviesa, nei gėlės nepajėgė nuslėpti, kad tai mirties koplyčia.

Per airių šermenis gedintiems artimiesiems būdavo sakoma: „*Priimkit mano užuojautą*“.

Jis čia atėjo, kad D'Anuncijų šeimai pareikštų užuojautą.

Koplyčia buvo pilna artimųjų ir draugų. Ralfo D'Anuncijaus palaikai gulėjo atvirame karste pačiame kambario gale. Į jį šovė keturis kartus – visus į nugarą, todėl laidotuvių biuro darbuotojų kosmetikos, kad paslėptų žaizdas ant veido, nė neprireikė. Ir vis dėlto jis atrodė tikrai miręs. Kai kuris nors iš gedinčiųjų tardavo Riardanui: „Jis atrodo kaip gyvas" arba „Jis atrodo lyg miegantis", Riardanas tyliai pagalvodavo: „*Nesąmonė.* Negyvi ir atrodo kaip *negyvi*". Jis mindžiukavo tarpduryje, dairydamasis ponios D'Anuncijo arba jos sūnaus. Pastebėjęs Marką D'Anuncijų tyliai besikalbantį su grupele žmonių, pasuko link jo. Markas jį pamatė ir pats priėjo, tiesdamas ranką.

– Pone Riardanai, – jis pasakė lyg stebėdamasis. – Ačiū, kad atėjote.

– Kaip jūs laikotės? – Riardanas paklausė, spausdamas jam ranką.

– Na, žinote, – atsakė Markas.

– Štai, atnešiau, – pasakė Riardanas ir padavė Markui suvyniotą paketėlį. – Jūsų tėvo asmeniniai daiktai. Pagalvojau, kad jūs norėtumėt juos turėti.

– Ačiū, – tarė Markas ir paėmė paketėlį.

– Pone Riardanai?

Jis atsisuko. Marija D'Anuncijo, velionio žmona, dabar jau velionio našlė, juodai apsirengusi, be jokio grimo ant veido, pavargusiu žvilgsniu, su ašarų žymėmis ant skruostų, ištiesė jam ranką. Jis suėmė ją abiem delnais.

– *Sinjora*, – tyliai pasakė. – Man taip gaila.

„Priimkite mano užuojautą", – jis pagalvojo.

– Ačiū, – pasakė ji.

Lyg sukaustytas, jis tebelaikė jos ranką savosiose.

– Jis atnešė tėčio daiktus, – pasakė Markas.

– Ačiū, – pakartojo ji. Jos akys susitiko su Riardano. – Ar jūs ką nors sužinojote? – ji paklausė.

– Nieką, – atsakė Riardanas ir paleido jos ranką. Jis nežinojo, ką dabar daryti su savosiomis. – Ar jūs nepažįstate nieko, kas vairuoja rudą „Mercedes“? – paklausė.

– *Cosa*?

– Tai automobilis, mam, – pasakė Markas ir papurtė galvą. – Aš nieko nepažįstu, – tarė.

– Ar jūsų tėvas turėjo kokių nors verslo reikalų su puertorikiečiais?

– Mam? – paklausė Markas.

– Ne, – ji atsakė.

– Ar kas nors iš puertorikiečių lankėsi restorane pastarąją savaitę?

– Nė vieno neprisimenu.

– Pasikalbėti su tėvu, pavalgyti ar dar ko nors?

– Jie kalbėjo ne ispanišku akcentu, pone Riardanai, – pasakė Markas, – aš galiu tai patvirtinti.

– Mes turime liudininką, kuris matė tris puertorikiečius, – paaiškino Riardanas.

– Neįsivaizduoju, kaip čia gali būti, – pasakė Markas. – Mam? Ar jų akcentas tau pasirodė ispaniškas?

– Ne, ne ispaniškas, – patvirtino ponia D’Anuncijo.

– Gal jūs atsimenate, *kaip* jų kalba skambėjo? Gal kaip kinų?

– Ne, ne kaip kinų, – pasakė Markas.

– Ne, – pasakė ponia D’Anuncijo.

– Na, gerai, – atsiduso Riardanas. – Ponia D’Anuncijo, kai aš apžiūrinėjau jūsų vyro piniginę – ji ten, tarp daiktų, kuriuos grąžinau, – radau kredito kortelės kvitą, kad pirktas lėktuvo bilietas. Jis buvo išduotas gruodžio

keturioliktąją. Tai diena prieš užpuolimą. Sekmadienis. Ar jūsų vyrui tą dieną reikėjo kur nors skristi?

– Taip, – linktelėdama galva, pasakė ponia D'Anuncijo. – Jo brolis gyvena Vašingtone.

– Ar ten jūsų vyras ir skrido?

– Taip. Sekmadieniais mes nedirbame. Jis manė, kad ta diena būtų tinkamiausia.

– Pasimatyti su broliu?

– Taip.

– Gal žinote kodėl?

– Ne.

– Sakykite, kuo vardu jo brolis.

– Džonas D'Anuncijus.

– Jis dirba administratoriumi aukščiausios klasės restorane, – pasakė Markas. – Namie turiu restorano pavadinimą ir adresą, jeigu jums reikia.

– Taip, malonėkit, – Riardanas pasakė, – ir jo namų adresą bei telefoną, jeigu žinote. Užsuksiu vėliau. – Jis patylėjo. – Jeigu dar galėčiau kuo nors padėti, ko jums reikėtų...

– Ačiū, – pasakė ponia D'Anuncijo ir vėl paėmė jo ranką.

Jis vis galvojo: *„Priimkite mano užuojautą"*.

5

Sudėjus Stiuvesantauną ir Piterio Kuperio kaimelį į vieną, galvojo Riardanas, kai kuriose šalies dalyse išeitų tinkamiausio dydžio miestas. Ir tuo labiausiai stebino Niujorkas. Jei kam nors iš Rainašūdžių Vajomingo valstijoje mėgindavai paaiškinti, kad visą jo sušiktą miestą galima perkelti bet kur greta Niujorko, jis tik švilptelėjęs pro dantis pažvelgdavo į tave kaip į pamišėlį. Dvi gyvenamųjų namų eilės Yst Riverio gatvėje tęsėsi iš šiaurės į pietus, sudarydamos septynių kvartalų masyvą, ištįsusį per beveik trečdalį mylios, o paskui dar trys kvartalai – ilgesni, nes jie tęsėsi iš rytų į vakarus tarp Pirmosios aveniu ir upės. Raudonų plytų pastatai – jie atrodė labiau rudi negu raudoni – šiaurėje ribojosi su Belevju gatve, kur Ketė kadaise atliko medicinos sesers praktiką, o pietuose – su kita pastatų grupe, kuri formavo dar vieną miesto dydžio rajoną, tai Džeikobo Rijso, Lilianos Vold ir Baruchų namai. Geriausias kvartalas prie vandens smulkiajai buržuazijai. Kai jis gyveno Stiuvesantaune, nebuvo per sunku važinėti į policijos nuovadą. Pakyli

Keturioliktąja gatve iki IRT metro stotelės Trečiojoje aveniu ir sėdi į traukinį, einantį į miesto centrą iki Kanalo gatvės – tik keturios stotelės: Astoro aikštė, Blykerio, Springo ir Kanalo, paeini kvartalą iki Elizabetos gatvės, ir jau vietoje. Taip atkeliauji iš namų.

Šis butas, vilkikų garsas upėje, Grinpointas kitapus, gyvenamųjų kvartalų fone šmėstelintis Kvinsboro tilto vaizdas – miesto policininkai prisimindavo tiltų pavadinimus pagal abėcėlę, pradedant Bruklino tiltu toliausiai pietuose, tada Manhatano, po to Viljamsbergo, tačiau visa sistema nueidavo niekais, kai pasiekdavo Kvinsboro tiltą Penkiasdešimt devintojoje gatvėje – šis butas kadaise buvo jo namai. Bet dabar nebe. Dabar čia gyveno Ketė. Ir jo duktė. Kol dar nebuvo išvykusi pas tuos prakeiktus senolius Džersyje.

– Man nereikėjo tavęs įsileisti, – pasakė ji.

Buvo pusė aštuonių ryto. Blankus pilkas ketvirtadienis, gruodžio aštuonioliktoji, savaitė prieš Kalėdas. Ji jau buvo apsirengusi į darbą, tik dar be batų. Ji sėdėjo jo mėgstamiausiame fotelyje, varstydama plačius baltus batus.

– Advokatai man sakė...

– Kaip tik apie tai ir norėjau pasikalbėti, – tarė Riardanas, – apie tavo advokatus. Martinas sako, kad jie turi patvirtintą teismo orderį...

– Nieko nežinau apie teismo orderį, – tarė Ketė. – Palieku šį reikalą tik jiems, Braj. Norėčiau, kad ir tu taip darytum. – Ji turėjo įprotį pabrėžti savo kalbą gestais, pridėdama žodžiams jėgos.

– Ne, aš nepaliksiu to jokiems advokatams, – pasakė Riardanas. – Tik ne tada, kai sprendžiama dėl mano dukters. – Kiek pasvyravęs, dar pasakė: – Ar pasamdei, kad mane sektų, Kete?

– Žinoma, ne, – atsakė ji, pakilo ir nuėjo į virtuvę. Ant viryklės garavo kava. Ji įsipylė puoduką, bet jam nepasiūlė.

– Tada kaip jie sužinojo apie mano vakarykščius parodymus?

– Nesuprantu, apie ką kalbi.

Gurkšnojo kavą. Tikriausiai, neparodydama vaišingumo, pati ėjo prieš savo valią, nes tai buvo jos antroji prigimtis. Užtat ji leido suprasti: dabar tai mano namai. Tu nebepriklausai jiems. Tai mano kava. Mano maistas. Tu čia nereikalingas.

– Jie tvirtina, kad aš prikūliau tą vaikiną, kuris išprievartavo...

– Aš nenoriu to girdėti, – pasakė ji.

– Jie tvirtina, kad aš esu piktas žmogus, priekabiautojas...

– Tu ir kimbi prie manęs! – sušuko ji. – Ateini čia septintą ryto...

– Pusę aštuonių...

– Keikdamasis ir šaukdamas... Nors aš dar neprabudusi!

– Ligoninėje man pasakė...

– Tau nereikėjo skambinti į ligoninę.

– Man reikėjo su tavim pasikalbėti.

– Nėra apie ką kalbėti.

– Pakalbėti apie tą sušiktą teismo orderį!

– Aš tau sakiau, kad nieko nežinau apie jokį teismo orderį. – Ji pastatė kavą, priėjo prie kėdės, kur buvo užmestas apsiaustas ir gulėjo medicinos sesers kepuraitė. Paėmusi kepuraitę, smeigtukais prismeigė prie plaukų. – Man reikia eiti, – tarė. – Aš pavėluosiu.

– Teismo orderis draudžia man matytis su tavimi ir su Elizabete, – kalbėjo Riardanas. – Kodėl tu taip padarei, Kete? Ar tu iš tikrųjų manęs taip labai nekenti?

– Ne, tai netiesa, – pasakė ji.
– Kodėl tu taip padarei?
– Aš nieko nepadariau, galų gale. Aš viską pavedžiau advokatams. Jeigu jie paprašė teismo orderio...
– Jie paprašė. Ir gavo jį.
– Liepsiu jį suplėšyti, gerai? Ar dar ką, velniai griebtų, jūs darote su tokiais dalykais?
– Tai ne taip paprasta.
– Ko iš manęs nori, Braj? Paskambinsiu savo tėvams, gerai? Pasakysiu jiems, kad gali pasimatyti su Elizabete, nesvarbu, kas tame orderyje rašoma.
– Gerai, – pasakė jis ir patylėjo. – Ar žinojai apie tą orderį?
– Aš tau sakiau, kad ne.
– Tu man daug ką sakei, Kete.
– Braj, aš turiu eiti. – Apsivilkusi apsiaustą, nežiūrėdama į jį tarė. – Būk geras, daugiau čia neateik.
– Kadaise aš čia gyvenau, – atsakė jis.
– Bet dabar negyveni.
Riardanas atsiduso.
– Gerai, paskambink jiems, – pratarė.
– Kai tik nueisiu į ligoninę, – pasakė ji ir pasižiūrėjo į laikroduką. – Jau vėluoju.
– Pasakyk jiems, kad būsiu po pietų. Kai tik baigsiu teisme.
– Pasakysiu.
– Aš pasiilgstu jos, Kete, – pasakė jis švelniai ir vėl patylėjo. – Ir tavęs taip pat.
Nekreipdama į tai dėmesio, ji nuėjo prie durų, atidarė jas ir, palaukusi, kol jis išeis iš buto, užrakino.
Laiptinėje ji pasakė:
– Tikiuosi, pavyks pasigauti taksi.

*

Šalta buvo net Fynikse. Sinoptikai pranešė, kad arktinis frontas veržiasi per didelę šalies dalį. Nors čia švietė saulė, vis tiek buvo šalta. Bent jau tokioje vietoje kaip Fyniksas. Trisdešimt keturi laipsniai. Šis braškantis namas nebuvo pritaikytas tokiam orui. Vidutine maksimalia žiemos temperatūra čia buvo laikoma šešiasdešimt penki laipsniai. Trisdešimt keturi buvo neįtikėtina. Namas turėjo centrinį šildymą, tačiau kai temperatūra nukrito taip žemai, negalėjai prisitaikyti psichologiškai. Čia neturėjo būti taip šalta. Kai atėjo šitie šalčiai, atrodė, kad neįmanoma apšildyti namų, nors patirtis tvirtino priešingai. Ką reiškia įsitikinimas, pagalvojo Olivija. Pasakyk kam nors, kad paduodi ananasų sulčių, o vietoj to paduok stiklinę puikaus balto vyno, ir jis išspjaus vyną, nes laukė ananasų sulčių. Kaip juodi kiaušiniai. Kažkur, ji užmiršo kur, vištos dėjo kiaušinius juodais tryniais. Vietiniai žmonės valgė tuos kiaušinius, bet kiti ne. Jie tikėjosi geltonų trynių. Juodatryniai kiaušiniai turėjo lygiai tokį pat skonį, deja. Įsitikinimas.

Namas, kuriame ji užaugo, galėjo būti suprojektuotas Franko Loido Raito, ir būtų buvęs suprojektuotas – pinigai čia nebuvo kliūtis, – jeigu tada, kai jos tėvas į jį kreipėsi, jis nebūtų užsiėmęs šimtais kitų projektų. Žemas ir padrikas, sunkiomis akmeninėmis sienomis ir dideliais stiklais namas tįsojo virš Arizonos peizažo, tarytum būtų buvęs jo dalis nuo pat Žemės sukūrimo laikų. Žemė čia daugiausia buvo nederlinga. Pro didžiulę stiklinę kabineto sieną Olivija matė tuziną ar daugiau besiganančių arklių pievelėje, kuri smėlyje žvilgėjo kaip smaragdas. Už jos – atviros žiotys – apleistos vario kasyklos, dabar nebeveikiančios, tik keliančios prisiminimus. Kabinetas

buvo aiškiai vakarietiško skonio, baldai ir kilimai atkartojo žemės atspalvius, keletas Sardžo ikikolumbinių skulptūrų – didžioji jo kolekcijos dalis buvo saugoma Niujorke – pabrėžė rusvai raudonus tonus.

Tame kabinete prie rašomojo stalo sėdėjo Endriu Kidas.

Jis sėdėjo invalido vežimėlyje.

Buvo apsivilkęs mėlynu chalatu. Ant kelių užklota vilnonė antklodė. Jo veidas buvo išbalęs, akys ašarotos, beveik permatoma rankų oda, išmarginta apie nesveikas kepenis bylojančiomis tamsiomis dėmėmis. Kai jis peržiūrinėjo popierius ant stalo, saulė apšvietė jo pliką galvą. Septyniasdešimt aštuoneri. Olivija prisiminė, kaip jiems drauge jodinėjant po laukus vėjyje plevendavo jo šviesūs plaukai, o rankos tvirtai laikydavo pavadį.

– Tu negeri arbatos, – pasakė ji.

– Aš nemėgstu gerti per šiaudelį, – paaiškino jis.

– Ji tave sušildys, tėveli.

– Kai sensti, visuomet atrodo per šalta. Kaip tu manai, kodėl taip yra?

– Ir yra šalta.

– Ne taip šalta, kaip atrodo. Nekenčiu senatvės, Livi.

– Tu nesi senas.

– Velniškai senas. Kur, po galais, dingo tas laikas? – Jis žvilgtelėjo pro langą, kur toli horizonte ryškėjo bjauri šachta. – Aš atsidūriau čia 1922 metais be cento, – pasakė jis, – pradėjau dirbti geležinkelyje. Išlošiau šį apleistą žemės lopinėlį žaisdamas pokerį, maniau, kad ji bevertė, ir vietoj jos mieliau būčiau paėmęs šimtą dolerių grynais. – Prisimindamas praeitį, jis palingavo galvą. – Ir kas gi būtų susapnavęs, kad joje yra vario. – Jis vėl palingavo galvą. – Kol gyvas, niekada neužrausiu tos pirmosios

šachtos. – Jis atsisuko į ją. – Tikiuosi, ją ten paliksi ir po mano mirties, Livi.

– Tu vienintelis pasaulyje mane vadini Livi, – ji pasakė.

– Tu vienintelė vadini mane tėveliu. Tėvelis, kažkaip senamadiška. Bet gražu. Sardžas mane vadina tėvu, Džesika – tėte. Visi kiti mane vadina Kapitonu nuo tada, kai prieš keturiasdešimt metų aš išpirkau Lamberto laivyną. Kapitonas. Sardžas tuo piktinasi. Galvoja, jog aš jį pavadinau Sardžentu, kad valdyčiau: kapitonas ir seržantas. Jis klysta. Aš pavadinau jį Džono Zingerio Sardžento, geriausio visų laikų portretisto, vardu. Aš tikrai nežinojau, kad mano vienintelis sūnus taps kolekcionieriumi. Ar jis nusiminė?

– Truputį.

– Na, nereikėtų. Jokiu būdu nenorėčiau, kad kompanija ko nors netektų, tuo labiau už tokią menką sumą kaip šita. Kiek jis gaus už tai aukcione?

– Truputį daugiau negu trisdešimt šešis milijonus.

– O koks susidarys skirtumas tarp pasaulinių pirkimo ir pardavimo kainų? Kiek mums tai atsieis?

– Maždaug tiek pat.

– Na, po Kalėdų jis galės atpirkti savo paveikslus. Ir šimtus naujų, jei panorės.

– Aš tikra, kad jis tai žino.

– O kaip Džesė priėmė tai, ką jai pasakei?

– Blogai.

– Ji neverta krūvos pinigų, ta mergiotė, tokia pati kvaiša kaip ir jos motina, visą savo gyvenimą prašokusi, praištvirkavusi. Vienintelis vertas dalykas yra jos parašas. Nelabai jai patiko, kai tu atšaukei jos kelionę?

– Nelabai, tėveli.

– Velniai jos nematę. Man reikėjo seniai prilupti tą kvaišą, būčiau pamokęs, kaip sėdėti ant nuogo užpakalio. Tačiau pamokiau Sardžą. Tąkart vonioje su ja. – Jis papurtė galvą. – Jo tikra sesuo nuoga kaip žvirblis, o jis sau sėdi ir spokso į ją. Išblizginau jam užpakalį, kad nebegalėjo paeiti. Kokia gėda.

Prisiminęs jis susiraukė, bet greitai jo veidas sušvelnėjo.

– Tu esi viskas, ką aš turiu, Livi. Myliu tave labiausiai.

– Ir aš tave, – pasakė ji švelniai.

– A, aš tikiuosi, – pasakė Endriu, – aš tikiuosi.

Jis vėl pažiūrėjo pro langą į vario kasyklą tolumoje.

– Ar manai, kad esu godus? – jis paklausė.

– Taip, – atsakė ji ir nusišypsojo.

– Štai kokia mano mergaitė, – pasakė jis vėl šypsodamasis. – Niekada man nemeluoja. Aš godus, tu visiškai teisi. Tu ir aš, abudu žinome, kas atsitiks su Kidų naftos investicijomis po Kalėdų. Tad ko dar jaudinuosi dėl tų kitų pinigų? Kodėl darau Sardžą nelaimingą? Dėl tų šlykščių trijų keturių milijardų pelno? Jeigu mes iš tikrųjų sugriebsime tiek daug, galų gale. Smulkmenos, palyginti su tuo, ką mes gausime vien iš naftos. Bet aš negaliu nesirūpinti Sardžu... Ar žinai istoriją apie Teksaso naftininką ir meksikietį?

– Ne, – atsakė ji.

– Teksaso naftos multimilijardierius...

– Kaip ir tu.

– Taip, tik aš Arizonoje. Teksaso naftos milijardierius sėdi mažos koplytėlės gale melsdamasis, kai įeina nedidukas čikanas, prieina prie altoriaus, pasižiūri į Kristų ant kryžiaus ir pradeda garsiai melstis. „Dieve“, – kalba jis... Aš norėčiau tai pasakyti ispanišku akcentu, bet

nemoku. „Dieve, – kalba jis, – man taip reikia Tavo pagalbos. Mano žmona ką tik pagimdė penktą kūdikį ir dabar labai serga, mano sūnus sėdi kalėjime, mano duktė prostitutė. Jeigu Tu galėtum kaip nors padaryti, kad gaučiau penkis šimtus dolerių, aš būčiau toks dėkingas. Penki šimtai dolerių tai viskas, ko man reikia, Dieve, tai viskas, ko aš Tavęs meldžiu, padėk man, jei gali!“ Tada didysis teksasietis prieina prie altoriaus, paduoda mažajam čikanui penkis šimtus dolerių ir sako: „Imk, nevargink Dievo dėl tokio šūdniekio“.

Endriu pratrūko juoku.

– Sardžas gali stebėtis tik dėl to, kodėl aš vargstu dėl tokio šūdniekio. Jei jis tavęs paklaustų, Livi...

– Nemanau, kad jis manęs klaustų.

– Aš sakau „jeigu“. Tu tik pasakyk jam, kad tai godumas. Geras, senamadiškas godumas. Aš noriu visko, Livi, visko, ką tik galiu sugriebti. Noriu prieš mirtį...

– Nenoriu klausytis, kai kalbi apie mirtį, – nutraukė ji.

– Anksčiau ar vėliau mes visi turime išeiti.

– Bet ne tu.

– Ne? – jis pasakė šypsodamasis. – O ką tu darysi? Padarysi mano iškamšą ir pastatysi svetainėje?

– Nekvailiok, – pasakė ji piktai.

– Štai apie ką aš kalbu, Livi. Apie Kidų tvirtumą, Kidų charakterį. Mes panašūs, tu ir aš, kaip du vandens lašai. Tegul Dievas gelbsti tą, kuris pamėgins tau stoti skersai kelio.

Ji priėjo prie jo ir apkabino per pečius.

– Gal įpilti tau karštos arbatos? – švelniai paklausė.

– Ne, manau, kad dabar reikėtų pailsėti, – pasakė jis.

Ji pataisė jam ant kelių antklodę.

– Aš tave myliu, tėveli, – pasakė.

– Taip, taip, – jis tarė, plekšnodamas jos ranką... – mano mieloji mergaite. Mano brangioji, mieloji mergaite.

Tą rytą Jurgenso bylos prisiekusieji įėjo vienuoliktą valandą.

Riardanas, sėdėdamas prie prokuroro stalo kartu su Kionigu, stebėjo tų dvylikos vyrų ir moterų veidus, kai jie sėdosi į prisiekusiųjų suolą, mėgindamas išskaityti, kas juose parašyta. Teisėjas Abrahamsas į juos atsigręžė, kai tik jie susėdo.

– Ponios ir ponai prisiekusieji, – prabilo jis. – Ar jūs jau susitarėte dėl šios bylos?

– Taip, – atsakė pirmininkė.

– Prašau grąžinti dokumentus teismui, – pasakė jiems tarnautojas.

– Ponia pirmininke, – vėl tarė teisėjas Abrahamsas, – koks yra prisiekusiųjų sprendimas?

– Mes nutarėme, kad kaltinamasis nekaltas, – pasakė pirmininkė.

Haroldas Jurgensas plačiai išsišiepė.

Riardanas tučtuojau atsisuko į Kionigą: „Tegul kiekvienas pasako“, – tarė jis.

– O kam? – paklausė Kionigas.

– Aš noriu, kad jie susivoktų, ką padarė. Kad pajustų asmeninę atsakomybę.

Kionigas atsiduso ir pakilo.

– Jūsų Šviesybe, – pasakė jis, – ar galėčiau pareikšti prašymą, kad pasakytų kiekvienas prisiekusysis.

Abrahamsas linktelėjo teismo tarnautojui.

– Pirmoji prisiekusioji, – kreipėsi tarnautojas, – Alisa Luis Filips. Jūsų nuomonė apie kaltinamąjį?

– Nekaltas, – pasakė pirmininkė.

– Antrasis prisiekusysis, Arturas Horvicas, jūsų nuomonė apie kaltinamąjį?
– Nekaltas.
– Trečiasis prisiekusysis, Džeimsas Krygeris, jūsų nuomonė apie kaltinamąjį?
– Nekaltas.
– Ketvirtoji prisiekusioji, Miriama Hais, jūsų nuomonė apie kaltinamąjį?
– Nekaltas.
– Penktoji prisiekusioji, Marta Sanderson...
Ji pakilo. Rudi plaukai, nukirpti iki pečių. Lygi ruda suknelė su sage prie kaklo.
– Jūsų nuomonė apie kaltinamąjį?
Ji nukreipė žvilgsnį į prokuroro stalą. Akimis susirado Riardaną. Išsitiesė, provokuojamai pakėlė galvą, kiaurai gręždama jį savo rudomis akimis.
– Nekaltas, – pasakė ji ir pabrėžtinai linktelėjo galva. Jos akys įsirėmė į jo akis.
– Šeštasis prisiekusysis, – šaukė iš eilės teismo tarnautojas, – Alanas Lėmanas...

Jis jos laukė koridoriuje. Tik su šita norėjo pasikalbėti asmeniškai. Tai dėl to jam mesto niekinamo žvilgsnio jis ją norėjo informuoti ir paauklėti atskirai. Kai ji išėjo iš teismo salės, jis prisigretino prie jos. Minutėlę ji nejuto, kad kažkas eina greta, bet paskui grįžtelėjo į jį ir krūptelėjusi iš netikėtumo apmirė marmuriniame koridoriuje.
– Ar jūs didžiuojatės savimi, panele? – užkalbino jis.
– Ką? – paklausė ji. Rudos akys išsiplėtė, viena ranka tarsi gindamasi pakilo iki sagės prie kaklo. Ji buvo čia,

akis į akį su maniaku, sumušusiu vargšą bejėgį nekaltą žmogų.

– Prašom, dabar galite su manimi pasikalbėti, – pasakė Riardanas, – viskas jau baigta ir nuspręsta.

– Klausykite, pone... – ji pasakė.

– Ne, tai jūs klausykite, – nutraukė jis. – Jūs paleidote žvėrį į laisvę, į gatves vėl, ar jūs tai suprantate?

– Aš neprivalau jums aiškintis, sekly Riardanai, dėl vienbalsio sprendimo...

– Sugaišom šešis mėnesius, kol jį sučiupom, ar jūs tai žinote? Per tą laiką jis išprievartavo keturias moteris. Galiausiai mes gavome...

– Klausykite, kodėl jūs ne...

– ...pritarimą iš Vidaus reikalų ministerijos, be to, jo pirštų atspaudai ant tos moters rankinės...

– Tai kodėl jums reikėjo išmušti iš jo prisipažinimą?

– Ir jūs tuo tikrai tikite?

– Taip, aš tuo tikiu, – patvirtino ji.

– Jūs klystate.

– Man nepatinka tai, ką palaikote jūs, sekly Riardanai, – pasakė ji. – Jeigu yra pažeistos vieno piliečio teisės, tai ir visų piliečių...

– Niekieno sušiktos teisės nebuvo pažeistos, – įsikarščiavo jis. – Tas žmogus yra recidyvistas, prievartautojas, kuris...

– Pasakykite tai teisėjui, – atlaidžiai pasakė ji. – Ir atkreipkite dėmesį į savo sušiktą kalbą.

Staiga apsisukusi ji nuėjo, marmuro koridoriuje kaukšėdama aukštais kulniukais, pasipiktinusiai kraipydama mažą subinėlę, aptemptą lygia ruda suknele.

Jis pašnibždomis sumurmėjo:

– Tikiuosi, kad kita jo auka būsi tu.

*

Ten nuvykti prireikė pusantros valandos skubant visą kelią, tikintis, kad jeigu koks nors uolus Niū Džersio kelių patrulis jį sustabdys, padės seklio ženklas, tačiau vis tiek jau buvo per vėlu nusivesti ją priešpiečių.

– Ji jau pavalgė priešpiečius, – pareiškė Ketės motina ir aiškiai parodė – nepageidaujanti, kad jis sėdėtų čia, namuose, plepėdamas su savo dukra, nors temperatūra lauke buvo nukritusi žemiau aštuoniolikos laipsnių ir švilpė vėjas.

Kurgi nusivesi šešerių metų vaiką, kuris jau pavalgęs priešpiečius? Jis šiandien dirbs nuo keturių iki vidurnakčio, iš Džersio turėjo išvykti ne vėliau kaip pusę trijų, o dabar jau buvo pirma valanda. Argi išsėdėtumėte „Baskin Robinse“ pusantros valandos, valgydami ledus, kai lauke kaip Sibire? Jis nutarė nueiti su ja į riedučių čiuožyklą netoli jos senelių namų.

Didžiulę salę užliejo fisharmonijos garsai. Jis nebuvo čiuožęs nuo vienuolikos ar dvylikos metų, bet seni įgūdžiai atgijo beveik iš karto. Elizabetė čiuožė puikiai. Tikras motinos atvaizdas: lygūs šviesūs plaukai ir ryškiai mėlynos akys, buka nosytė ir strazdanos, išsibarsčiusios po visą airišką veidą, apsivilkusi languotu vilnoniu sijonėliu ir mėlynu megztiniu su Piterio Peno apykakle, glaudžiai apgulusia kaklą. Jie darniai čiuožė drauge šokdami kaip garsi ispanų šokėjų ant ledo pora. Ji pasakojo jam apie senelę ir senelį. Fisharmonijos muzika bangavo virš jų penktojo dešimtmečio melodijas.

– Žinai, jie geri, – kalbėjo Elizabetė, – tiktai tokie seni, tėveli.

– Na, ne tokie jau seni, brangioji.

– Ne? Einu lažybų, kad seneliui mažiausia keturiasdešimt.

– Mažiausia, – šypsodamasis pritarė Riardanas.

– Jie nenori nieko daryti, supranti? Mes tik sėdim ir sėdim kaip kvailiai ištisą dieną.

– Kaip tu kalbi, brangioji?

– Ką aš pasakiau?

– Nesvarbu.

– Kodėl aš turiu čia būti? – paklausė Elizabetė. – Aš taip pasiilgau mokyklos ir visko, tėveli. Noriu paklausti, ar mama turi grįžti į darbą?

– Ji to norėjo, Liza.

– Ar jums trūksta pinigų?

– Ne, pinigų mums užtenka.

– Nes aš galvojau, kad mes turtingi, ir šiaip. Aš maniau, kad sekliai uždirba daug pinigų.

– Milijonus, – atsakė jis.

– Na, gal ne milijonus. Bet šimtus ir tūkstančių tūkstančius.

– Vien tik iš kyšių, – pasakė Riardanas.

– Aišku, – tarė Elizabetė. – Tai kodėl gi ji turėjo grįžti į darbą?

– Brangioji... – jis pasakė, – išgerkime karšto šokolado, gerai?

Jie nučiuožė prie užtvaros, o paskui perėjo per tarpą kilimais uždengtomis grindimis.

Prie bufeto Elizabetei jis užsakė karšto šokolado ir paklausė, ar ji nenorėtų dar ko nors. Ji atsakė, kad vis dar soti nuo priešpiečių. Jis buvo žvėriškai alkanas, tas prakeiktas teismas šį rytą, ta maža storžievė Samalson, ar kaip jos pavardė. Jis užsisakė puodelį kavos, dvi bandeles su karštomis dešrelėmis ir pusę prancūziško kepsnio. Jie sėdėjo prie stalo su suoliukais, netoli bufeto. Vargonininkas dabar mėgino groti roką, čia visai netinkamą.

Šiuo metu salė buvo visiškai tuščia. Riardanas spėjo, kad daugiau ir neprisirinks iki pamokų pabaigos.

– Kaip tau patinka karštas šokoladas? – paklausė jis.

– Nuostabus, – atsakė ji.

Valandėlę abu tylėjo. Vargonininkas žvygino Stounso melodiją. Vienišas čiuožėjas ant ledo sukosi, lyg šokdamas breiką...

– Mieloji, – tarė Riardanas, – aš tau kai ką turiu pasakyti. Noriu, kad dabar būtum didelė mergaitė ir pasistengtum suprasti.

– Aš ir esu didelė, – ji pasakė. Šokoladas apdžiūvo lankeliu aplink jos burną. Dieve, kaip jis ją mylėjo!

– Aš žinau.

– Didesnė už Suzi, o jai septyneri.

– Taip, meilute. Todėl pasistenk suprasti, ką aš tau pasakysiu.

– Gerai, tėveli. – Jos veidas staiga surimtėjo, mėlynos akys išsiplėtė.

– Liza... mudu su mama išsiskyrėme. – Jis pažiūrėjo jai į akis. – Ar žinai, ką tai reiškia?

– Ne, ką tai reiškia? – pasakė ji. Tas nekaltas veidas. Kristau!

– Tai reiškia... reiškia, kad mes daugiau nebegyvename kartu. Visos tos istorijos, kurias ji tau pasakojo, neva aš turiu skristi į Majamį perduoti nusikaltėlį... tai netiesa, Liza.

– Tai kur tu buvai, jei ne Majamyje? – Jos akys suglumo.

– Viešbutyje. Mieste. Niujorke. Aš gyvenau viešbutyje, Liza.

– Kur?

– Dvidešimt šeštojoje ir Brodvėjuje.

– Ar aš kada nors galiu ten ateiti? – ji paklausė.

– Aš nemanau, kad tau ten labai patiktų, Liza.

– O kada tu skrisi į Majamį?

– Aš neskrisiu, – jis pasakė. – Tai buvo melas, Liza. Aš išvis neskrisiu į Majamį.

Ji spoksojo į jį.

– Liza... mudu su mama skiriamės.

– Oi, – ji pasakė.

Vienintelį žodį. Nieko daugiau. Viskas tame vieninteliame žodyje. Ir jos didelėse mėlynose akyse.

– Ar tu žinai, ką reiškia skyrybos?

– Taip, – ji atsakė. – Suzi išsiskyrusi.

– Jos tėvai, – pataisė jis.

– Nesvarbu, – ji pasakė. Valandėlę ji mąstė. – Ar dėl to aš ir esu Niū Džersyje?

– Taip, kol advokatai viską sutvarkys.

– Ką sutvarkys?

– Na, alimentus, vaiko išlaikymą. Ir... daug ką reikia paruošti, Liza.

Ji linktelėjo.

Vargonininkas pradėjo „Tenesio valsą“.

– Su kuo aš gyvensiu, tėveli? – ji paklausė. – Noriu pasakyti, po skyrybų.

– Aš manau, su mama.

– Aš noriu gyventi su jumis abiem, – ji pasakė.

– Na... mieloji, aš taip pat to norėčiau, bet...

– Aš jus abu myliu, – pasakė ji, – ir noriu su jumis abiem gyventi.

Dar kartą linktelėjo. Paprasta vaiko logika. Kai myli du žmones, su abiem jais ir gyveni. Taškas.

– Mieloji, – jis pasakė, – tai neįmanoma.

– Kodėl ne?

– Kai du žmonės išsiskiria...
– Na, kodėl jūs su mama turite išsiskirti?
– Nežinau. Iš tikrųjų nežinau, brangioji.

Ji žiūrėjo jam į veidą. Ji tikriausiai jame kažką matė, – turbūt jo skausmą, sumišimą, nors jis ir labai stengėsi tai paslėpti, – nes staiga metėsi jam į glėbį... Jis ją stipriai suspaudė, užmerkęs akis, beviltiškai jos įsitvėręs.

6

Tą dieną pusę penkių policijos nuovadoje degė žibalinis šildytuvas, neleisdamas žmonėms sušalti. Dabar lauke buvo šalčiau negu iš ryto. Saulė jau buvo nusileidusi, nepermatomi langai atrodė kaip šalčio įrėminti juodi stačiakampiai. Riardanas penkiolika minučių pavėlavo. Atvyko lygiai ketvirtą, užuot kaip įprasta be penkiolikos keturios. Jis užgulė telefoną, mėgindamas prisiskambinti į Vašingtoną, Kolumbijos apygardą. Prie savo stalo sėdintis Džianelis taip pat kalbėjo telefonu.

– Gerai, aš palauksiu, – Džianelis pasakė ir nukreipė akis į Riardaną. – Balistika, – tarstelėjo. – Neapkenčiu balistikos.

– Aš žinau, kad galima prisiskambinti tiesiogiai, – kalbėjo Riardanas į ragelį. – Aš jau tris kartus sukau tiesiogiai, bet nė karto nepavyko. Nieko, taip. Tuštuma. Tyla. – Pasiklausęs tarė:

– Na, gal jūs galėtumėte pamėginti?

– Balistikos skyrius ir telefonų kompanija turbūt yra partneriai, – pasakė Džianelis.

Hagertis, vienas Penktosios nuovados darbuotojų, viršum uniforminių marškinių apsivilkęs megztinį smaila iškirpte, o ant jo dar vieną didelį mėlyną nertinį, įėjo į kabinetą, nešdamasis lapą popieriaus.

– Štai tas pranešimas, kurį išplatinome, – pasakė jis Riardanui. – Nedaug iš jo naudos. Nei metų, nei numerių, tik pasakyta, kad rudas „Benz".

– Kas jį gavo? – paklausė Riardanas.

– Visos miesto nuovados.

– Aš norėčiau, kad gautų visos trys valstijos aplink.

– Taip, čia aš, – Džianelis atsiliepė savo telefonu. – Aš amžinai čia.

– Iš to nieko gero nebus, Braj, – tarė Hagertis. – Dabar prieškalėdinė savaitė, šiandien jau aštuoniolikta. Koks policininkas eis ieškoti automobilio?

– Ką? – Džianelis pasakė į ragelį. – Niekada apie tai negirdėjau. Gerai, padiktuokit man. Tik prašom lėtai ir aiškiai.

– Jeigu jie ko ir ieškos, tai tik dovanų savo žmonoms, – tęsė Hagertis...

– Vis tiek išsiuntinėk jį, – pasakė Riardanas.

– Arba savo merginoms, – Hagertis kalbėjo toliau. – Jie neieškos jokio rudo „Benz", tuo labiau be metų ir be numerių.

– Alio! – atsiliepė Riardanas ir mostelėjo Hagerčiui, kad išeitų.

– Ar čia „Café de la Daine"?

– *Oui, bien sur*, – pasakė balsas kitame laido gale.

– Aš seklys Riardanas, skambinu jums iš Penktosios Niujorko policijos nuovados. Norėčiau pasikalbėti su ponu Džonu D'Anuncijumi. Ar jis yra?

– *Oui, monsieur.*

– Ar galiu su juo pasikalbėti?

– *Un moment, s'il vous plaît.*

– Apgyvendinti ką? – paklausė Džianelis. – Ar tai buvo? Tada kam jūs gaišinate mane? – Jis kiek palaukė, paskui pasakė: – Kokios galimybės? Taip. Ar dar kas nors? Gerai, ačiū. – Jis nutrenkė ragelį.

– Alio! – tarė vyriškas balsas.

– Ponas D'Anuncijus? – paklausė Riardanas.

– Taip?

– Čia kalba seklys Riardanas iš Manhatano.

– Taip?

– Tikiuosi, jums buvo pranešta apie brolio mirtį...

– Taip?

– Norėčiau užduoti jums keletą klausimų.

– Kokių klausimų, pone Riardanai?

– Kaip man žinoma, jis vyko į Vašingtoną gruodžio keturioliktąją. Ar jis tenai vyko susitikti su jumis, pone D'Anuncijau?

– Taip, – pasakė D'Anuncijus.

– Tai turėjo būti sekmadienis...

– Taip, jis atėjo į restoraną. Mes atsidarėme pietums sekmadienio vakare.

– Kodėl jam reikėjo susitikti su jumis, pone D'Anuncijau? Ar galite man pasakyti?

Šlubčiodamas iš savo kabineto išėjo Farmeris. Jis įsirėmė rankomis į klubus ir klausėsi Riardano pokalbio pabaigos.

– Ar jis pasakė, kas jam suteikė šią paskolą? – paklausė Riardanas.

Farmeris stovėjo klausydamasis.

– Ką? – pasakė Riardanas. – Atleiskite, aš ne visai supratau... kada jums būtų patogu? – paklausė, tada vėl tarė:

– Pamėginsiu vėliau, ačiū.

Jis padėjo ragelį ir pasižiūrėjo į Farmerį.

– D'Anuncijus ten nuvažiavo pasiskolinti septynių su puse tūkstančio „žaliųjų“. Pasakė broliui, kad jam reikia tų pinigų grąžinti skolai.

– Kam? – paklausė Farmeris.

– Jis nežino. Jie dengia stalus pietums, jis nori, kad aš vėl jam paskambinčiau maždaug po valandos. – Jis atsigręžė į Džianelį. – O ką nustatė balistika?

– Ar kas nors šioje nuovadoje dar tiria ką nors, išskyrus D'Anuncijaus nužudymą? – paklausė Farmeris.

– Tai svarbiausia, bose.

– Svarbiausia, taip.

– Kulkos buvo devynių milimetrų parabelio. Pistoletas... minutėlę. – Jis pasižiūrėjo į savo užrašus. – SIG P–210–5.

– Koks? – paklausė Farmeris.

– Užsieninis pistoletas. Pagamintas Šveicarijoje, įvežtas čia H.F. Gryderio. Jis gali būti pritaikytas ir 7, 65 patronui, bet šitas nebuvo pakeistas. Kulkos čia buvo devynių milimetrų.

– Niekada negirdėjau apie tokį pistoletą, – tarė Farmeris, paskui atsigręžė, išgirdęs Hofmano balsą koridoriuje.

– Šiame mieste, – pasakė Džianelis, – gali gauti kokį tik nori šaunamąjį ginklą už trisdešimt penkis centus.

Į policijos nuovadą įėjo trys jauni ispanai užpakalyje surakintomis rankomis. Už jų stovėjo Hofmanas ir Ruisas. Šioje nuovadoje ispanais galėjo būti laikomi visi: puertorikiečiai, kubiečiai, dominikiečiai, salvadoriečiai, kolumbiečiai. Policininkams, gal tik išskyrus Ruisą, jie visi atrodė vienodai. Šie ispanai iš tikrųjų atrodė vienodai.

Visi trys šviesiaodžiai. Visi trys retais ūseliais ant viršutinės lūpos. Visi trys įpusėję trečiąją dešimtį. Visi trys dėvėjo mažas juodas fetrines skrybėles siaurais kraštais. Vienas buvo apsivilkęs rudą odinį švarką. Kiti du vilkėjo trumpus medžiaginius paltus. Visi trys buvo apsiavę smailianosiais batais; tarakonams traiškyti, sakydavo policininkai.

– Įsitaisykite čia patogiai, jūs tinginio pančiai, – pasakė Ruisas.

– Nesakykit man, kad aš čia turiu daug dirbančių policininkų – tarė Farmeris.

– Sučiupome juos švarinant juvelyrinę parduotuvę Kanalo gatvėje, – pasakė Hofmanas ir metė ant stalo tris slidininkų kaukes. – Štai ką jie buvo užsidėję.

Riardanas pasižiūrėjo į kaukes.

Seidi buvo mačiusi tris puertorikiečius su slidinėjimo kaukėmis nužudymo naktį.

– Tačiau „Mercedes-Benz" nėra, Jūsų Šviesybe, – pasakė Ruisas.

– Jie nekalba angliškai, – tarė Hofmanas.

– Štai kaip jie sako, – pridėjo Ruisas. – *Habla inglés, maricón*? – jis paklausė to su rudu odiniu švarku.

– *No, señor policía*, – atsakė vyriškis.

– O kaip tavo draugužiai? – paklausė Ruisas, atsisukdamas į tuos, vilkinčius medžiaginiais paltais... – *Alguno de ustedes vagabundos halba inglés*?

Tiedu atsakė beveik unisonu, papurtydami galvas.

– *No, nosotros no hablamos inglés*.

– Sėskis, – tarė Hofmanas, parodydamas ranka. – Štai ten, ant suolo.

Vyrai atsisėdo, jų akys lakstė į visas puses. Tas su odiniu švarku pažvelgė į nuovados skelbimą ant sienos.

Hofmanas linktelėjo Riardanui ir Ruisui, parodydamas į kitą kambario pusę, kur stovėjo Farmeris.

– Tie vyrukai, kurie nužudė D'Anuncijų, kalbėjo angliškai, – jis pasakė.

– Su akcentu, – papildė Riardanas.

– Bet ne su ispanišku akcentu, – įsiterpė Farmeris. – Tavo raportas...

– Tai nieko nereiškia, – pasakė Hofmanas. – Šeima galėjo būti per daug susijaudinusi, kad suprastų, koks akcentas. Ar tu nori čia juos surasti, Braj?

– Negalima to atmesti, – perspėjo Farmeris.

Riardanas nuėjo prie suolo, kur sėdėjo tie trys ispanai.

– Kuris iš jūsų moka kalbėti angliškai? – jis paklausė.

Visi trys suglumę žiūrėjo į jį.

– Nė vienas? – Jis pasisuko į Hofmaną. – Gal iš tiesų taip yra, Čikai, – pasakė.

– Panašu į tai, – tarė Hofmanas.

– Ar jūs tikrai nemokat angliškai?

Jie nieko neatsakė. Iš veidų žvelgė išsprogusios akys.

– Nes jeigu jūs kalbate, geriau tuoj pat man prisipažinti. Kitaip jums bus blogai, patikėkit.

– *Que dice el*? – dėvintis rudą švarką paklausė Ruiso.

– Nereikia, Aleksai, – tarė Riardanas. – Gerai, paklausykit, – jis kalbėjo, įsirėmęs rankomis į klubus. – Praėjusio pirmadienio naktį buvo apiplėštas restoranas Malberi gatvėje. Nužudytas savininkas. Ar jūs tai suprantate?

Bereikšmės akys.

– Nesuprantat? Tai gal dabar suprasit? Tie vyrukai, kurie ten įėjo, kalbėjo vien tik ispaniškai. Nė žodžio angliškai. Tik ispaniškai, supratot?

Vyrai žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą.

Rudašvarkis pasakė:

– *No entiendo. No hablo inglés.*

– Jūs ne *entiendo*? – tarė Riardanas. – Štai ką aš jums pasakysiu, geriau tuoj pat pradėkite *entiende*. Jeigu kalbėsite angliškai, jums dėl nieko nereikės jaudintis. Nes kitaip mes pagalvosim, kad jūs ir buvote tie žudikai, kurie ten atėjo ir šaudė.

Tyla. Suraukti antakiai.

– Na kaip? Duodu jums trisdešimt sekundžių.

– *Que quiere el*? – rudašvarkis vėl paklausė Ruisą.

– Jis jums nieko nepadės, – kalbėjo Riardanas.

– Viena, kas jums padėtų, – pradėti kalbėti angliškai. Vienas iš tų, kurie dėvėjo medžiaginiais paltais, pasakė:

– *Nosotros no sabemos que dice usted.*

– Dvidešimt sekundžių, – tęsė Riardanas. – Virš jūsų galvos kabo žmogžudystės kilpa, apiplėšimas dar niekis. – Jis pažiūrėjo į savo laikrodį. – Dešimt sekundžių, – pasakė.

Sučirškė telefonas. Džianelis pakėlė ragelį.

– Penktoji nuovada, Džianelis klauso, – pasakė jis.

– Laikas baigėsi, – tarė Riardanas ir pasisuko į Hofmaną. – Jie arba nekalti, arba kvaili, – pasakė.

– Tau, Braj, – kreipėsi į jį Džianelis. – Ketvirtuoju. Tai Markas D'Anuncijus.

– Atveskit čia Seidi, – pasakė Farmeris. – Surenkit jai slaptą akistatą.

Dėvintis rudą odinį švarką pasakė:

– *Usted tiene que decirnos nuestras leyes en español.*

– *Cállate, pendejo*! – tarė Ruisas.

Riardanas pakėlė ragelį.

– Klausau, pone D'Anuncijau, – pasakė jis.

– Jis nori, kad mes perskaitytumėm jo teises ispaniškai, – Ruisas paaiškino Farmeriui. Jis pasisuko į tris vyriškius, sėdinčius ant suolo, ir tarė:

– *Yo les voy a dar sus leyes, pendejos*!

– Kada tai buvo? – Riardanas pasakė į ragelį ir klausėsi. – Aha, – pasakė. – Kur jūs esate? Aha. Palaukit manęs, aš tuoj būsiu.

Jis padėjo ragelį.

– Pas D'Anuncijaus sūnų ką tik buvo Bobis Nardelis, – pasakė Riardanas. – Reikalavo palūkanų nuo paskolos, kurią jie davė jo tėvui.

Robertas Alfredas Nardelis buvo smulkus chuliganas, tris kartus teistas trumpam laikui – du už įsilaužimą ir vieną už pasikėsinimą apiplėšti. Jis buvo dalyvavęs gangsterių operacijose kaip skolų išlupėjas, ir Riardanui tai kėlė didelį susirūpinimą. Iki šiol jis galvojo, kad pirmadienio nakties nužudymas neturi nieko bendra su tais berniukais. Markas D'Anuncijus buvo jam sakęs, kad nemato jokio ryšio tarp tėvo mirties ir gangsterių. „Jie visada ateidavo valgyti į restoraną“, – sakė jis.

Dabar gi pas jį apsilankė Bobis Nardelis ir reikalavo palūkanų už pinigus, kuriuos jie buvo paskolinę tėvui. O tai jau atrodė šūdina.

Bobį jis rado baldų parduotuvės Baksterio gatvėje tarnybinėse patalpose. Parduotuvė buvo objektas, kurį kovos su narkomanija padalinys stebėjo jau nuo rugpjūčio pradžios. Riardanas, pagal teismo orderį vykdęs slaptą pasiklausymą, spėjo, kad ir krovininė mašina, be numerių stovinti priešais parduotuvę, buvo pakrauta narkotikų. Jis taip pat galvojo, kad Bobis žino, jog ta mašina įrašyta į Niujorko policijos valdybos įskaitą. Šiame mieste nuo

vagių nedaug ką nuslėpsi. Galėjai lažintis, kad parduotuvės telefono laidais tesklido žodžiai, priklausantys Bobiui ir visam legionui mergelių, kurios, jam pasirodžius, tariamai alpdavo. Vienas Dievas težino kodėl.

Bobis buvo žmogus arti trisdešimties, apie šešių su puse pėdų ūgio, sveriantis mažiausia du šimtus dvidešimt svarų. Jeigu reikėtų pasamdyti skolos išlupėją, vargu ar rastum geresnį už Bobį. Jo rankos, padėtos ant stalo, buvo stambios, su didžiuliais gatvės mušeikos krumpliais. Nuo dešiniojo antakio galo iki smilkinio vidurio ėjo nedidelis randas. Jo ledinės akys galėjo sušaldyti dykumą.

– Jis pasiskolino pinigų, – pasakė jis ir truktelėjo pečiais. – Aš nuėjau jų atsiimti. Ar tai draudžia įstatymas? Žmogui, norinčiam atsiimti jam priklausančius pinigus?

– Ar tu žinojai, kad jis mirė? – paklausė Riardanas.

– Ne. Koks skirtumas? Žmogus skolinasi pinigus, jis jų neatiduoda, tada jo šeima juos grąžina. Kas nors juos grąžina, Riardanai. Mes juk sugebėsim apsiginti.

– Kas tie mes? – paklausė Riardanas.

Bobis truktelėjo pečiais.

– Kiek jis pasiskolino?

– Septynis gabalus. Ir dar truputį.

– Kada?

– Porą savaičių prieš atidarydamas savo smuklę. Aš irgi bendrininkas, tiesa, Riardanai?

– Aišku, – pritarė Riardanas.

– Jam stigo pinigų, bankas nebūtų jam davęs dar vienos paskolos. Jie, tie bankai, dabar reikalauja tokių pat didelių palūkanų, kaip ir mes. Ar tu tuo netiki?

– Kas tie mes? – vėl paklausė Riardanas.

Bobis vėl truktelėjo pečiais.

– Mes čia jau kalbam apie žmogžudystę, – pasakė Riardanas.

– Tai ko iš manęs nori su savo žmogžudyste? – kalbėjo Bobis. – Aš esu verslo žmogus. Mes paskolinom žmogui duonai. Jis žinojo, kokios yra palūkanos, žinojo ir tai, kada jas reikia mokėti.

– Kokios buvo palūkanos?

– Ar tokios paslaptys išduodamos?

– Kada turėjo jas mokėti?

– Kiekvieną ketvirtadienį. Šiandien ketvirtadienis.

– O kada jis paskutinį kartą mokėjo?

– Praėjusį ketvirtadienį. Kada ir priklausė.

– Ar tu tikras, kad jis sumokėjo?

– Taip.

– O ar tikras, kad neįsibrovei tenai jėga pirmadienio naktį...

– Visiškai.

– Kas tai padarė?

– Tu įtari mane, bičiuli.

Riardanas atsiduso.

– Gerai, – pasakė, – palikite tuos D'Anuncijus. Tavo palūkanos palauks.

– Nepalauks, – pasakė Bobis. – Tai ne mano rankose.

– O kieno rankose?

Bobis truktelėjo pečiais.

– Ar tu tebedirbi Saliui Fortunatui?

– O kas sako, kad aš kada nors jam dirbau?

– Liaukis, Bobi, užteks.

– Man naujiena, kad dirbu Saliui.

– Kai kitą kartą su juo kalbėsiesi, – pasakė Riardanas, – o tai tikriausiai bus maždaug po trijų minučių, man išėjus, pasakyk, kad užsuksiu pas jį.

– Aš net jo numerio nežinau.

– Tada nusiųsk pašto karvelį.

– Beje, – šypsodamasis tarė Bobis, – kas gi nori, kad būtų klausomasi, kas kalbama tavo sunkvežimiuose gatvėje.

Salvatorės Luidžio Fortunato B kortelėje buvo parašyta, kad jo amžius – šešiasdešimt ketveri, gimimo vieta – Palermo miestas Sicilijoje, o jo pravardės – Salis, Salvijus, Didysis Lu ir Buhalteris. Jis sėdėjo kalėjime tiktai vieną kartą, tuoj po to, kai atvyko į Ameriką, už antrojo laipsnio padegimą, dabar apibrėžiamą kaip „tyčinį pastato sugadinimą, sukeliant gaisrą arba sprogimą". Už C klasės kriminalinį nusikaltimą jis buvo nuteistas trejiems metams kalėti. Metus iš jų atsėdėjo Osininge, kol buvo paleistas prieš laiką. Jam pavyko išvengti įkalinimo, matyt, todėl, kad jis buvo susijęs su nusikaltėlių sluoksniais ir galėjo laisvai naudotis jų juridiniais patarimais. Pilvotas ir pražilęs, apsivilkęs mėlynu kostiumu ir baltais marškiniais, apsiavęs juodais batais, su tamsiai mėlynu kaklaraiščiu ir pensnė – tai iš tikrųjų jį darė panašų į buhalterį – jis sėdėjo prie savo stalo mažame Andželo Karos konditerijos parduotuvės tarnybiniame kabinete, esančiame Grand gatvėje, ir kalbėjo:

– Taip, aš pritariau paskolai. Tai kas?

Jį saugojo du stuobriai. Vienas iš jų su dantų krapštuku valė sau nagus. Riardanui pasirodė, kad jį buvo matęs kažkokiame filme. Antrasis skaitė žurnalą *Penthouse*. Abu dėjosi esą visiškai abejingi pokalbiui.

– Ar jis atėjo pas tave asmeniškai? – paklausė Riardanas.

– Ne, ne, jis nuėjo pas Bobį. Bobis paskambino man, aš pasakiau – gerai. Tai buvo menka suma, kas čia baisaus?

– Baisu tai, kad jis buvo nužudytas.

– Aš tau duosiu ekonomikos pamoką, – Fortunatas pasakė. – Klausaisi?

– Klausausi.

– Mirusieji negali sumokėti, ką skolingi.

– Ar tai ir yra ta pamoka?

– Tai geriausia pamoka, kurios kada nors klauseisi.

– Ačiū. Bet kartais įvyksta nelaimingi atsitikimai.

– Ne, Riardanai. Nelaimingi atsitikimai neįvyksta atsitiktinai. Jie įvyksta tik tada, kai tam yra pagrindas. Kiek laiko dirbi policininku? Ir aš turiu tau tai aiškinti?

– Ralfas D'Anuncijus buvo nužudytas, Sali.

– Niekas iš mano žmonių jo nenužudė. Nei atsitiktinai, nei kaip kitaip.

– Matai, Sali... Aš kaip tik dabar įsivaizduoju.

– Na taip, kalbėk, kalbėk, vaizduokis.

– Įsivaizduokime, kad D'Anuncijus nemokėjo palūkanų...

– Tu jau klaidingai vaizduojiesi. Jis paėmė paskolą prieš mėnesį. Apie Padėkos dieną turbūt arba prieš mėnesį. Maždaug. Reikalas tas, kad jis mokėjo visas palūkanas. Tai kam tada reikėtų?..

– Aš turiu tik Bobio liudijimą apie tai.

– Ir mano.

– O ką, jeigu kas nors ten įėjo pasiimti pinigų, Sali, ir suvaidino apiplėšimą, tada būtų panašu į...

– Man ten esant? Jie turėtų būti išprotėję.

Riardanas pažvelgė į jį.

– Apie ką tu kalbi?

– Aš buvau ten pirmadienio vakarą. Kai tie vaikinai įėjo, aš ten sėdėjau ir valgiau. – Jis parodė į stuobrį, skaitantį *Penthouse*. – Džeris norėjo įsikišti, bet aš jam

liepiau nusiraminti. Tai viskas, ką galiu pasakyti dėl ginkluoto apiplėšimo. Jūs, vaikinai, įsivaizduojate, kad aš esu tas, kuris tam vadovavo.

– Betgi tu nesi tas?

– Liaukis, Riardanai, kam man vargintis? Dėl tų sušiktų septynių su puse tūkstančio? Kai žmogus moka palūkanas? Liaukis. – Jis sunkiai atsiduso, papurtė galvą, tartum būtų susierzinęs dėl savo mokinio bukumo. – Be kita ko, man tas vyrukas patiko. Aš ten valgydavau nuo pat atidarymo. Malonu, švaru, geras maistas. – Jis plačiai išsišiepė. – Aš nemėgstu valgyti ten, kur lankosi mafija, niekada nežinai, kada kas nors pradės šaudyti.

– Jeigu jis tau taip patiko, atšauk savo skalikus.

– Aišku, aš pasakysiu Bobiui palaukti kurį laiką. Mes negalim užmiršti paskolos, Riardanai, tai biznis. Bet reikia gerbti mirusįjį. Mes leisim tai šeimai truputį atsikvėpti.

– Ačiū, – pasakė Riardanas.

– O tu atšauk savo skalikus, gerai? Mano žmonės nekišo nagų į tą reikalą, sakau tau.

– Kaip tie vaikinai atrodė, Sali? Juk tu ten buvai, matei, kaip šaudė.

– Du buvo su slidininkų kaukėm. Atrodė menko sudėjimo. Ar patikrinai kinų bendruomenę? Nenustebčiau, jei tai būtų viena iš kinų gaujų. Tiems kinų valkatoms reikia gerokai atspardyti subines.

– Jeigu ką nors išgirsi, būčiau dėkingas, kad man praneštum, – pasakė Riardanas.

– O, žinoma, – tarė Fortunatas, nors jo šypsena ir prieštaravo žodžiams. – Tu sužinosi pirmas.

Riardanas išėjo iš konditerijos parduotuvės ir nuėjo ten, kur prie šaligatvio buvo pasistatęs savo sedaną be

numerių. Jis pasižiūrėjo į laikrodį... Beveik šešios. Jau buvo beužvedąs automobilį, kai per ant sėdynės gulintį radijo telefoną pasigirdo sujaudintas dispečerio balsas.

– Penktoji policijos nuovada, visiems automobiliams! Penktoji policijos nuovada, visiems automobiliams! Dešimt trylika, Rivingtono ir Forsito sankryža. Dešimt trylika, Rivingtono ir Forsito sankryža.

Riardanas pakėlė telefoną.

– Keturi-nulis-trys, – jis pasakė.

– Pirmyn, Braj!

– Ar žinai, kas vadovauja?

– Čikas Hofmanas, – atsakė dispečeris.

Rivingtono ir Forsito gatvės buvo pačiame šiaurrytiniame policijos nuovados kampe – paėjai du kvartalus link centro, perkirtai Hiustono gatvę ir jau esi Devintojoje, kuri visai netinkama pasivažinėti. Viskas čia lipa viena ant kita, ne tiktai policijos nuovados.

Riardanui kartais šis miestas, ypač ši miesto dalis, primindavo vaikišką žaidimą galvosūkį, kuriame paveikslas sudedamas iš atskirų tarpusavyje sukibusių gabalų. Kaimelis įsmigęs į Žemutinio Brodvėjaus ir Mažosios Italijos gatves; mažosios Italijos gatvė įsiterpusi į Buverio ir Kinų kvartalo gatves; Buverio gatvė įsiliejusi į Žemutinio Istsaido gatvę; Kinų kvartalas ir Žemutinio Brodvėjaus gatvės pavirsta Vaitholu ir Volstrytu – tai galvosūkis, kuris likdavo galvosūkiu net tada, kai visi gabalai būdavo nejudinami savo vietose. Čia, Rivingtono ir Forsito kampe, šis atskiras paveikslo gabalas dabar buvo ispaniškas, nors šiuo metu apleista sinagoga gatvės pradžioje buvo pradėta statyti 1886-aisiais, o baigta 1903-iaisiais.

Dispečeris buvo nurodęs tik Rivingtoną ir Forsitą, be tikslaus adreso. Viename kampe išsiskyrė plytų pastatas, kur auksinių raidžių užrašas virš įėjimo arkos skelbė, kad tai Niujorko suaugusiųjų mokymo centras. Kitame kampe buvo tuščias žemės sklypas, nuklotas akmenimis ir apjuostas tvora. Šalia jo stovėjo penkiaaukštis gyvenamasis namas, kurio adresas virš durų buvo užpurkštas dažais. Ispanų bendrijos klubas dabar užėmė tą vietą, kur anksčiau buvo išsidėsčiusios parduotuvės, susisiekiančios su įėjimu į pastatą. Truputį po šešių vakare Rivingtono ir Forsito gatvėse buvo labai šalta, bet jose knibždėjo žmonių: mieste vyko cirkas. Tą cirką sudarė Ypatingosios policijos tarnybos furgonas ir tuzinas ar kiek daugiau policijos automobilių, pastatytų kampu į šaligatvį. Daugelis uniformuotų policininkų slėpėsi už apsauginės automobilių ir furgono užtvaros, visi rankose laikė pistoletus. Ypatingosios tarnybos policininkai – tie didieji skandalingų istorijų herojai – nerūpestingai sagstėsi neperšaunamas liemenes. Riardanas išlipo iš automobilio ir nuėjo prie sunkiai kvėpuojančio raudonveidžio seržanto.

– Ar žinote, kas pranešė budinčiajam karininkui? – paklausė.

– Patruliuojantis policininkas, – pasakė seržantas. – Išgirdo ant stogo šaudant, nuėjo ten pasižiūrėti ir rado Hofmaną, kuris slėpėsi už kamino.

– Ačiū, – pasakė Riardanas ir žengė prie pastato.

Ypatingosios tarnybos policininkas sustabdė jį prie durų.

– Mes susitvarkėme, Riardanai. Eikite namo, – jis pasakė. Jis dėvėjo neperšaunamą liemenę, rankose laikė šautuvą.

– Ten viršuje mano partneris, – paaiškino Riardanas.

Jis įėjo į koridorių. Po sudaužytu gaubtu kabėjo plika elektros lemputė. Pašto dėžučių užraktai išlupinėti. Dvokė šlapimu. Tai buvo jaunų nusikaltėlių miestas. Spalvotais dažais, grafiti stiliumi apipurkšti metro vagonai, pastatų ir paminklų šonai, net Granto antkapis – dėl Dievo meilės! – ir tas dažais išterliotas. Matydamas tiek prirašinėjimų imdavai galvoti, kad taip ir *turi* būti, tas mėšlas, prikeverzotas ant sienų, imdavai galvoti, kad taip *visada* buvo. Puikūs meno kūriniai! Patenkintas meras šypsosi iš portreto. Juk jums patinka šitas menas, žmonės? Jūs patenkinti mano veikla, tiesa? Geto tvaikas, nusėdęs ant valkataujančių vaikų, teršiantis atmosferą, žeidžiantis ausis, kaip ir tos akis badančios teplionės. Mums nerūpi šis miestas. Šikt ant jūsų miesto. Ir šikt ant jūsų pačių. Mes norime, kad jūs bijotumėte pasirodyti su auksine grandinėle Penktojoje aveniu... Mes norime, kad jūs užkaltumėte langus grotomis, kad drebėtumėte naktį lovose. Mes norime jus be paliovos prievartauti, prievartauti žinojimu, kad barbariški galvijai telkiasi už barikadų, prievartauti laukimo baime. Visas šis sušiktas miestas buvo vaizduotės prievartavimas.

Šūvis nuaidėjo tuo momentu, kai Riardanas atidarė metalines duris, vedančias ant stogo. Jis krito ant dervuoto paviršiaus ir pamatė Hofmaną, besilankstantį už kamino, šūviams trupinant nakties tylą.

– Sveikas, Čikai, – pasakė jis.

– Na, na, kavalerija, – atsiliepė Hofmanas.

– Plius dar koks tūkstantis 911-ojo būrio policininkų, susigrūdusių ant laiptų.

– Tikiuosi, jie žino, kaip paimti tą karingąjį lunatiką.

Jie abu pasilenkė, vėl išgirdę šūvius. Nuo kamino pakilo plytų dulkės.

– Kas atsitiko? – paklausė Riardanas.

– Aš čia sukinėjausi, kai pamačiau šį vyruką, išeinantį iš pastato, galvojau, kad jis bėga į autobusą.

Vėl šūviai.

– Tas pamišėlis nesiliaus nė minutės, – tarė Hofmanas. – Žodžiu, jis bėga, iš jo kišenės iškrinta ginklas ir tiesiai ant šaligatvio. Jis pasilenkia pakelti, aš jau spėju iššokti iš automobilio, o tas velnio išpera šauna į mane.

Vėl šūviai. Vyrai prigludo prie kamino mūro.

– Aš skaičiavau. Jis užtaiso po septynių šūvių. Tai turi būti automatas.

– Kodėl jis pradėjo šaudyti? – paklausė Riardanas.

– Velniai jį žino. Pamišėlis.

Šį sykį atskiras šūvis.

– Septyni. Štai dabar jis keičia apkabą. Nori, kartu paskaičiuokim, drauguži?

Tyla.

Tada du šūviai.

Vėl tyla.

Kiti du.

– Jau keturi, – suskaičiavo Hofmanas.

Jie laukė.

Tyla.

Vienas šūvis.

– Penki, – tarė Riardanas.

– Jis ten, už balandinės, – pasakė Hofmanas. – Tu laikykis dešiniau, o aš kairiau.

Žemai gatvėje sukaukė greitosios pagalbos sirena.

Dar vienas šūvis.

– Šeši, – tarė Riardanas.

– Pasiruošk.

Jie save drąsino. Rodos, praėjo ištisa amžinybė, kol pasigirdo paskutinis šūvis.

– Pirmyn! – sušuko Hofmanas. Jie pakilo ir puolė bėgti stogu, išsiskirdami į dvi puses: Riardanas – į dešinę, Hofmanas – į kairę. Negarsus metalo spragtelėjimas iš už balandinės patvirtino, kad įdedama nauja apkaba. Kai jie bėgo per dervuotą stogą, iš burnos veržėsi garas. Riardanas pasiekė balandinės kampą. Vyras buvo nugara į jį.

– Ramiai! – sušuko Riardanas, ir vyras atsisuko.

Dešinėje rankoje laikė automatinį „Colt 45".

Riardanas šovė iškart, taikydamas į petį. Vyras atbulas trenkėsi į balandinę. Siaubingas sparnų plakimas. Vyras šlumštelėjo ant stogo dangos, nusirisdamas tamsoje prie balandinės sienos. Riardanas, sunkiai kvėpuodamas, pasilenkė prie jo, apvertė jį ir surakino rankas už nugaros. Juos apšvietė ryški šviesa. Hofmanas priėjo iš už kairiojo balandinės kampo. Jis pašvietė į vyro veidą.

– Atpažįsti? – paklausė.

Riardanas pasižiūrėjo į gulintįjį.

– Taip, – atsakė, – Haroldas Jurgensas. Tas pats niekšas, kurį šįryt išteisino.

Jis pasilenkė prie jo.

– Kelkis! – pasakė.

Atsimušdamos į plytas, su trenksmu atsidarė stogo durys, 911-ojo būrio policininkas žiūrėjo į tamsą, rankose laikydamas šautuvą.

– Ar jūs sveiki, vaikinai? – paklausė.

– Judinkis! – Riardanas įsakė Jurgensui ir piktai, vėl vos nepargriaudamas, pastūmė. – Viskas gerai, – pasakė jis 911-ojo būrio policininkui.

– Jums pasisekė. Čia apačioje, koridoriuje, radome negyvą vaiką, – pasakė policininkas.

7

Televizorių ekranuose karaliavo vienintelė tema: „Pagyvenkime Jamaikoje“. Kažkas aukštybėse turėjo išgirsti. Šiandien Niujorko sityje buvo Jamaika. Tropikai atėjo į Didžiojo obuolio centrą. Penkiasdešimt keturi laipsniai gatvėje, giedras mėlynas dangus ir nė vėjelio. Seklių kambaryje vyrai sėdėjo vienmarškiniai. Hofmanas įėjo be palto, ant medvilninio golfo vilkėjo tik sportinę striukę. Jis numetė rytinį *Daily News* numerį ant Riardano stalo.

– Mūsų berniukas pateko į pirmuosius puslapius, – pasakė jis.

– O, nuostabu! – tarė Riardanas ir perskaitė antraštę:

PRIEVARTAUTOJAS NUŽUDĖ 12 METŲ MERGAITĘ

– Galiu lažintis, jį vėl paleis, – Riardanas tarė su pagieža.

– Tik ne šįkart, – pasakė Hofmanas.

– Nori lažintis?

Ant jo stalo suskambėjo telefonas. Jis pakėlė ragelį.

– Penktoji policijos nuovada, Riardanas, – jis pasakė.

– Ponas Riardanas?

Moters balsas. Jaunas, neryžtingas.

– Taip?

– Čia panelė Sanderson.

– Kas?

– Marta Sanderson. – Pauzė. – Aš buvau penktoji prisiekusioji. – Vėl pauzė. – Jurgenso byloje.

– Taip, panele Sanderson?

– Skambinu, norėdama atsiprašyti, – pasakė ji.

– Truputėlį per vėlai, ar ne? – tarė Riardanas.

– Skaičiau tą straipsnį rytiniame laikraštyje, – ji pasakė ir vėl patylėjo. – Mes klydome... ir aš atsiprašau.

– Taip, gerai, – jis pasakė švelniau, – viskas gerai. Ačiū, kad paskambinot, aš priimu atsiprašymą.

Linijoje ilgai tylėjo.

– Pone Riardanai, – ji pasakė, – aš iš tiesų gailiuosi.

– Aš suprantu, – pasakė jis.

– Nesu tikra, kad suprantate.

– Nesijaudinkit dėl to, gerai?

– Aš siaubingai jaučiuosi dėl to, iš tikrųjų. Noriu sužinoti... gal mes galėtume... norėčiau smulkiau paaiškinti. Nenoriu, kad jūs galvotumėte, jog mes priėmėm sprendimą neįsigilinę... Ir neapsvarstę. Tai buvo klaidingas sprendimas, bet aš iš tikro jaučiu, kad privalau jums paaiškinti.

– Jūs jau paaiškinote, panele Sanderson.

– Aš turiu galvoje... asmeniškai.

– Na...

– Kaip jūs manote, ar negalėtume susitikti ir ko nors išgerti vėliau šiandien? Puodelį kavos? Ar ko nors? Iš tikrųjų jaučiuosi jums skolinga.

Ir vėl ilga tyla linijoje.

– Pone Riardanai?
– Išgerti neblogai, – jis pasakė.
– Kokiu laiku jums patogu?
– Aš čia būnu iki keturių, – atsakė jis ir pažvelgė į laikrodį.
– Tai gal truputį po penkių?
– Gerai. Kur jūs esate?
– Aš dirbu žurnale *Forbes*, ties Penktąja ir Vienuoliktąja gatvėmis. Dvyliktojoje yra tokia vietelė, vadinama „Ringo“. Ar negalėtume susitikti ten, tarkime, penkiolika po penkių? Šalia stotelė, atvykus iš Šeštosios.
– „Ringo“, penkiolika po penkių. Pasimatysime ten.
– Nekantriai lauksiu, – pasakė ji ir padėjo ragelį.
Riardanas padėjo telefono ragelį ant aparato.
– Turbūt gryniausia niujorkietė, – pasakė jis. – Ji pavadino ją Šeštąja.
– Ką? – paklausė Hofmanas. Jis skaitė straipsnį apie Jurgenso suėmimą.
– Vietoj Amerikų aveniu.
– Vis tebetvirtina, kad jis niekuo dėtas dėl mirusios mergytės, – kalbėjo Hofmanas. – Ištrūko iš koridoriaus kaip garvežys, o tvirtina, kad niekada gyvenime jos nematė. – Jis truktelėjo pečiais. – Galbūt jis ir vėl išsisuks.
– Reikėjo pribaigti jį ant stogo, – pasakė Riardanas. – Du į širdį.
Jo telefonas vėl suskambėjo. Jis pakėlė ragelį.
– Penktoji policijos nuovada, Riardanas.
– Riardanai, čia Vaismanas iš Du-keturi, – pasakė vyriškas balsas. – Gavau tavo pranešimą apie rudą „Benz“ ir aš...
– Taip? – sukluso Riardanas.

– Šalčiau, kol kas nieko gero, – kalbėjo Vaismanas. – Bet čia dirbu prie nužudymo. Centrinio parko vakarinėje dalyje pirmadienio naktį užmuštas vaikinas – maždaug valandą prieš taviškio nužudymą Malberi gatvėje. Ir čia pastebėtas rudas „Benz“. Ar nenorėtum šiandien užsukti? Gali būti kas nors bendra.

Deivis Vaismanas buvo pirmojo rango seklys, kaip spėjo Riardanas, stambus, kokių trisdešimt penkerių metų vyras, ant sportinių marškinių apsivilkęs megztą liemenę. Policininkai šiame mieste dažnai kreipdavosi vienas į kitą, bet Riardanas su Vaismanu dabar susitiko pirmą kartą. Truputį plinkantis nuo pakaušio, su akiniais, traukdamas cigarą, jis stovėjo už skaidrių projektoriaus ir kalbėjo:

– Štai kaip atrodė tas butas.

Jie sėdėjo Dvidešimt ketvirtosios nuovados kvotos kambaryje miesto vakarinės dalies Šimtojoje gatvėje. Projektorius buvo pastatytas ant ilgo subraižyto medinio stalo. Ant priešingos sienos virš veidrodžio Vaismanas buvo pakabinęs ekraną.

– Kaip matai, kambaryje viskas buvo sujaukta.

Nespalvotoje skaidrėje buvo aukštyn kojomis apversta buto svetainė. Sofos pagalvės išmėtytos ant grindų. Kėdės apverstos. Stereoaparatūros spintelės ir ilgo bufeto stalčiai ir durelės atdaros. Ant šono parverstas toršeras.

– Tas, kas tai darė, matyt, kažko ieškojo, – kalbėjo Vaismanas, spausdamas nuotolinio valdymo aparato mygtuką, kurį laikė dešinėje rankoje. Trumpas spragtelėjimas. Pasirodė kita skaidrė. Nespalvota, kaip ir pirmoji.

– Tai miegamasis, – pasakė Vaismanas.

Didžiulė lova, priešais ją – komoda. Lovos apklotai ir pagalvės nusviestos ant grindų. Čiužinys perpjautas. Baltiniai iš komodos stalčių išmėtyti ant grindų. Spintelės durys atdaros. Visur išmėtyti drabužiai su pakabomis.

Dar vienas spragtelėjimas. Dar viena skaidrė.

– Tai auka.

Ekrane švystelėjo ateljė daryta nuotrauka.

– Piteris Dodžas, – pasakė Vaismanas. – Trisdešimt ketverių metų. Nevedęs. Galėsi pasiimti aštuonių iš dešimties nuotrauką, jeigu manai, kad tau pravers. Tai paskutinė jo nuotrauka.

– Taip, gerai būtų ją gauti, – tarė Riardanas.

Vėl spragtelėjimas. Tamsiaplaukio, besišypsančio vyro nuotrauką ekrane pakeitė to paties vyro nuotrauka, nuogo gulinčio ant krauju aptaškytų vonios grindų plytelių.

– Šitaip mes jį radome, – aiškino Vaismanas. – Sustingusį, viela surištomis už nugaros rankomis. Jis buvo advokatas. Nedidelės Luis ir Dodžo firmos partneris.

Vėl spragtelėjimas.

– Tai sieninis seifas miegamojo kambario spintoje. Matyt, jį privertė atidaryti, bet nieko iš jo nepaėmė. Mes tikrinome su jo draudimo agentu, gavome visų jo vertybių sąrašą.

Spragtelėjimas.

– Sidabrinių stalo įrankių dėžė valgomajame. Nieko netrūksta.

Spragtelėjimas.

– Čia biblioteka. Keletas vertingų paveikslų ant sienos. Visi tebėra.

Jis išjungė projektorių.

– Tai tiek.

Jis nuėjo prie sieninio jungiklio. Kambarį užliejo fluorescencinė šviesa.

– Kaip jį nužudė? – paklausė Riardanas.

– Peiliu. O kaip tavišką?

– Keturiom kulkom iš šveicariško pistoleto. Šovė jam į nugarą.

– Nieko sau žmonės, – pasakė Vaismanas. – Prieš nužudydami mano vaikiną kone mirtinai primušė.

– Kiek jų buvo?

– Pasak durininko, trys.

– Ir vairavo rudą „Benz"?

– Taip sakė durininkas. – Vaismanas susuko ekraną. – Pasakysiu tau, Riardanai, ši byla mane veda į neviltį. Visi įsilaužimo požymiai, tačiau nieko nepavogta. Visi požymiai, kad nužudyta baisiai kankinant, nors šis vyrukas Dodžas gyveno sąžiningai. – Jis papurtė galvą. – Nekenčiu paslapčių, o tu?

– Kada jie įėjo, kaip sakė durininkas?

– Pusę šešių, šeštą. O kurią valandą taviškiai?

– Apie septintą.

– Pakankamai laiko ten nuvykti, net esant šventinei spūsčiai.

– Jeigu tai buvo jie.

– O ar turi geresnių įkalčių?

– Šiuo metu ne.

Riardanas atsistojo ir ištiesė ranką.

– Ačiū, Vaismanai, palaikysiu ryšį. – Jis žvilgterėjo į sieninį laikrodį. – Kristau! – sušuko. – Ar teisingai rodo? – Jis pasitikrino pagal savo laikrodį. – Ar galiu paskambinti? – paklausė.

– Jauskis kaip namie, – atsakė Vaismanas ir nukėlė projektorių nuo stalo. Riardanas nuėjo iš paskos į

policijos budinčiojo kambarį. – Nuo bet kurio stalo, – pasakė Vaismanas.

Riardanas priėjo prie artimiausio stalo, pakėlė telefono ragelį, sulaukė ilgo signalo ir surinko informacijos tarnybos numerį.

– Manhatane, – pasakė į ragelį. – Vietelė, vadinama „Ringo“, Vakarų dvyliktojoje. – Jis palaukė. Paskui brūkštelėjo numerį į bloknotą, gulintį ant stalo. – Ačiū, – pasakė ir nuspaudė telefono svirtelę, tada surinko operatorės padiktuotą numerį.

– „Ringo“, – atsiliepė vyriškas balsas.

– Gal jūs žinote, ar yra pas jus panelė Sanderson?

– Kas?

– Marta Sanderson. Aš turėjau susitikti su ja penkiolika po penkių, gal jūs žinote, ar ji...

– Jau be penkių šešios, – pasakė vyras.

– Žinau. Ar ji dar tebėra?

– Palaukite minutėlę.

Jis laukė.

Vyras sugrįžo prie telefono maždaug po trijų minučių.

– Jeigu čia ta, apie kurią aš galvoju, tai ji maždaug prieš dešimt minučių išėjo, – pasakė jis.

– Gerai, ačiū, – tarė Riardanas ir padėjo ragelį. – Šūdas, – pasakė. Jis vėl pakėlė ragelį, palaukė ilgo signalo ir vėl paskambino į informaciją. – Malonėkite Manhataną, – tarė operatorei. – Marta Sanderson.

– Gal pasakytumėte pavardę paraidžiui? – paklausė operatorė.

– S-a-n-d-e-r-s-o-n, man rodos.

– Adresas?

– Adreso nežinau.

– Minutėlę.

Jis laukė.

– Pone?

– Taip?

– Tas numeris šiuo metu neskelbiamas.

– O gal jūs man leistumėte sužinoti adresą?

– Atleiskite, pone, bet mums draudžiama pranešti klientų adresus.

– Aš tai žinau, bet aš esu policininkas.

– Atleiskite, pone.

– Paklauskite savo viršininką. Esu Brajanas Riardanas, antrojo rango seklys, Penktoji policijos nuovada.

– Na, pone...

– Būkit maloni, paklauskite.

– Minutėlę, pone.

Jis laukė.

– Sušikta telefonų kompanija, – pasakė Vaismanui.

Operatorė vėl atsiliepė.

– Galiu jums pasakyti tą adresą, pone, – tarė ji.

– Ačiū, – pasakė jis ir vėl pasiruošė bloknotą.

Pastatas Aštuoniasdešimt ketvirtojoje gatvėje ir Pirmojoje aveniu buvo plytinis keturių aukštų nuomojamas namas, prie kurio plytėjo tušti, buldozeriu išlyginti sklypai. Riardanas pažvelgė aukštyn. Viename trečiojo aukšto lange buvo matyti blanki, mirksinti šviesa. Visi kiti langai tamsūs. Suglumęs jis užlipo laipteliais iki paradinių durų ir įžengė į vestibiulį. Tamsa. Jis brūkštelėjo degtuką ir palaikė prie pašto dėžučių eilės. Tik viena pašto dėžutė buvo su kortele.

M. Sanderson.

Bt. 3B

Jis numetė degtuką, atidarė vidaus duris – jos buvo be užrakto – ir ėmė ieškoti laiptų. Absoliuti tamsa. Brūkštelėjo dar vieną degtuką ir pradėjo kopti aukštyn. Kol pasiekė trečiąjį aukštą, sudegino mažiausiai tuziną degtukų. Užsidegęs dar vieną, ėmė ieškoti buto. Vos tik surado 3B, degtukas užgeso. Jis pabeldė į duris.

– Taip? – atsiliepė moteriškas balsas.

– Tai aš, Riardanas, – pasakė jis.

– O! – šūktelėjo nustebusi. – Vieną sekundę.

Jis girdėjo, kaip ji grabaliojo apie užraktą ir grandinėlę. Durys atsidarė.

– Labas, – pasakė, – kaip jūs mane suradote?

– Aš juk seklys, – tarė jis, patraukdamas pečiais.

– Nagi, užeikite.

Jis įžengė į butą. Aukštas kambarys, degė žvakės, – jų mirksinčią šviesą jis ir matė iš lauko, – židinyje liepsnojo anglys.

– Palaukiau pusę valandos, – ji pasakė, - o paskui nutariau, kad jūs apsigalvojote.

– Atleiskite. Aš mėginau jums ten paskambinti. Tiesą sakant, čia taip pat mėginau. Operatorė man pasakė...

– Taip, man atjungė telefoną. Ar norėtumėte išgerti? Turiu škotiško viskio.

Ji lukterėjo, paskui pasakė:

– Ar norėtumėte škotiško viskio? Gal tikrai, škotiško viskio?

– Škotiško, dėkui, – šypsodamasis tarė Riardanas.

Jis stebėjo, kaip ji eina prie stalo kitame kambario gale. Ji vilkėjo tamsiu sijonu, balta palaidinuke, avėjo aukštakulnius lakuotus batelius. Jis apžvelgė kambarį. Žema sofa. Pinta kėdė. Ant grindų išmėtytos pagalvėlės. Ant sienų paveikslai, prastai matomi žvakės šviesoje.

– Manau, jums patiks neatskiestas, – pasakė ji. – Ir be ledo. Jie ir vandenį užsuko.

– Kas tie *jie*? – paklausė Riardanas.

– Žmonės, kuriems priklauso pastatas. Jie griauna jį, bet aš atsisakau išsikelti. – Ji įpylė iš butelio „Johnnie Walker Red". – Aš paskutinis mohikanas, – tęsė ji. – Visi kiti nuomininkai jau pasidavė.

– Vadinasi, jūs čia visiškai viena?

– Taip, čia pasilikusi, – ji pasakė ir padavė jam taurę. Ji pakėlė savąją. – Į sveikatą.

– Į sveikatą.

Abu išgėrė.

– Ar jums įteikė iškeldinimo dokumentus? – paklausė Riardanas.

– Aš juos suplėšiau. Na, sėskitės.

Jie nuėjo prie sofos.

– Jeigu jie atsiųs teismo vykdytoją, – kalbėjo ji, – aš jį nuleisiu nuo laiptų. Tai principo reikalas. Čia mano namai, suprantate? Jie neturi teisės jų nugriauti dėl to prakeikto kondominiumo. Ar jūs žinote, kiek nuomos čia moku?

– Kiek?

– Du šimtus per mėnesį. Nuomos sutartis sudaryta trejiems metams. – Ji gurkštelėjo viskio. – Jeigu jie mane iš čia išgrūs, su visais baldais įsikursiu kieme. Buldozeriai galės dirbti aplink mane.

– Na... sėkmės, – pasakė Riardanas ir išgėrė.

Abudu ilgai tylėjo.

– Taigi, – pasakė ji.

– Taigi, – pasakė jis.

– Kaip jus vadinti?

– Braj, – tarė. – Nuo Brajano.

– Geras airiškas vardas.

– O jūs – Marta.

– Marta? O Dieve, ne. Tai tik mano gimimo liudijime, bet aš visada buvau Sendi. Nuo pat pirmos klasės.

– Tada Sendi.

– Ir Braj.

Ir vėl ilga tyla.

– Taigi, – pasakė ji vėl.

– Taigi, – pasakė jis.

– Būčiau palaukusi „Ringo“ ilgiau, bet laikausi taisyklės: pusė valandos – ir sudie.

– Tai principo reikalas, – pasakė jis šypsodamasis.

– Principo, – pritarė ji, atsakydama šypsena. – Klausykite, aš taip bjauriai jaučiuosi, – staiga prabilo ji. – Tai buvo tik... na... aš tikėjau tuo, kas buvo apie tave sakoma pateiktuose dokumentuose. Mes visi tuo tikėjome.

– Tai buvo netiesa, – tarė Riardanas.

– Dabar aš žinau. Arba bent jau manau, kad žinau. Tu... tu nepanašus į žmogų, kuris galėtų... na, aš irgi galvoju, kad tai klaida. Aš manau, jūsų darbe jūs dažnai esate priversti griebtis prievartos. Smurtinėse situacijose, noriu pasakyti. Aš noriu pasakyti... velniop, užmirškite visa tai. Šiaip ar taip, aš gailiuosi. Aš iš tiesų gailiuosi.

– Ir aš gailiuosi dėl savo elgesio. Turiu galvoje, koridoriuje. Po nuosprendžio.

– Gerai, taigi mes abu gailimės, – pasakė Sendi, – štai kaip, tai ką pagaminti pietums?

– Na, aš ne...

– Aš galvojau...

– Na...

– O gal turi kitų planų?

– Ne, – pasakė jis. – Jokių kitų planų.

– Tada...

– Taip, žinoma.

– Gerai, pasirinkimas ribotas. Juk dujų taip pat nėra. Bet mes ką nors sugalvosime. O jeigu pasiūlyčiau patiekalą iš lydyto sūrio?

– Puiku.

– Juk aš dar turiu balto vyno, šąlančio ant palangės.

– Kuo puikiausia.

– Gerai, – pasakė ji ir pakilo nuo sofos. Virtuvę nuo svetainės skyrė siena su perdavimo langeliu. Jis matė, kaip ji prikišo degtuką prie žibalinės lempos, paskui nusinešė ją ant virtuvinio stalo. – Žvakės pašėlusiai romantiškos, – kalbėjo ji, – bet jos skleidžia mažai šviesos. Žinoma, šis daikčiukas taip pat nekiek tešviečia. Ir kaip tos pionierių moterys išsiversdavo? – Ji atidarė vienos spintelės dureles, išėmė dubenėlį. – Kaip manai, ar šį kartą jis sės į kalėjimą?

– Aš tikiuosi, kad jį kameroje užrakins ilgam, – tarė jis. – Ar galiu padėti?

– Ne, nieko tokio, pailsėk. Dar viskio?

– Neatsisakyčiau.

– Tai įsipilk pats, gerai?

– Ačiū, – pasakė jis ir nuėjo prie stalo šalia svetainės sienos. Pildamasis paklausė:

– O ką veiki tame *Forbes*?

– Aš esu tyrinėtoja, siekianti didesnių ir geresnių dalykų. Ar tu iš tikrųjų mėgsti lydytą sūrį?

– Žinoma. Didesnių ir geresnių negu kas?

– Negu vyriausiasis redaktorius, savaime suprantama, – ji atsakė šypsodamasi. – Šiaip ar taip, juk ne veltui turiu ekonomikos diplomą. Jeilio, ne kitaip.

– Aš priblokštas, – tarė jis, prieidamas prie langelio atbrailos ir atsisėsdamas ten ant kėdutės.

– Nereikia, – ji pasakė, – aš pajuokavau. Kai studijavau, ten buvo ne per daug merginų. Maniau, kad numiriau ir patekau į dangų. – Ji priėjo prie langelio ir pro jį padavė indą su lydytu sūriu. – Gal palaikytum šį daiktą, – pasakė ji. – O galbūt geriau nunešk jį ant stalo. Štai ten, prie sofos.

Jis paėmė indą ir nunešė jį ant kavos stalelio.

– Kiek jau laiko dirbi policininku? – paklausė ji.

– Beveik šešiolika metų. Ar tereikia prikišti prie jo degtuką?

– Taip, tai „Sterno". Tik nesusisprogdink. O prieš tai?

– Kai mirė mano tėvas, iškritau iš Niujorko komercijos koledžo. Dvidešimt vienų, kad išlaikyčiau mažametes seseris, išėjau į armiją. Motina jau buvo mirusi. Aš išvengiau Vietnamo, nes ištraukiau laimingiausią loterijos bilietą.

– Tau pasisekė. Kiek tau metų, Braj?

– Trisdešimt septyneri. O tau?

– Dvidešimt aštuoneri. – Ji patylėjo, o paskui paklausė: – Ar buvai kada nors vedęs?

– Išsiskyręs, – atsakė jis. – O tu?

– Du kartus, – pasakė, nustebindama jį. – Paruošiu truputį salotų, – pasakė. – Šios salotos atrodo šiek tiek apvytusios. Vitrinose visai ne tokios, kokias reklamuoja. Pirmą kartą ištekėjau šešiolikos, – tęsė ji. – Mano tėvai panaikino tą santuoką. Kitą kartą – iškart po Jeilio baigimo. Už paties mylimiausio vyro pasaulyje, kuris nusprendė, kad skirti savo žavesį tiktai vienai moteriai būtų tuščias jėgų eikvojimas. Vieną dieną parėjusi namo radau jį lovoje su dviem paauglėm ir Labradoro veislės

medžiokliniu šunimi. – Ji šypsodamasi pakėlė akis nuo salotinės. – Aš perdedu, – ji prisipažino, – bet buvo pakankamai blogai.

– Kada tai baigėsi?

– Prieš ketverius metus.

Abu ilgai tylėjo.

– Taigi, – ji pasakė. – Tu alkanas?

– Tiesiog mirštu badu.

– Atnešiu vyną, – tarė ji ir nuėjo prie lango. – Ar įsivaizduoji, kai čia atvyko mano seneliai, jie taip pat neturėjo šaldytuvo?

– Ledo dėžės, – patikslino Riardanas, linktelėdamas galva. – Mano senelė turėjo ledo dėžę.

– Aš jos vos nenusipirkau, – pasakė Sendi. – Bet kas nešiotų ledą į trečią aukštą? Beje, ar šiame mieste tebėra ledą nešiojančių žmonių?

– Aš manau, taip, bet... tiesą sakant, nežinau.

– Skanus ir šaltas, – pasakė ji, atnešdama vyno butelį nuo lango ir paduodama jam. – Gal ir šitą galėtum padėti ant stalo, – pasakė ji, rodydama į salotinę, – manau, sūrį ir duoną įstengsiu nunešti pati. – Ji paėmė padėklą, įnešė jį pro virtuvės duris į svetainę ir nuėjo prie kavos stalelio, kur „Sterno“ krosnelė po lydyto sūrio puodu skleidė mėlyną liepsnelę.

– Puiku, – tarė ji. – Gražiai dega. – Pažvelgė į jį ir staiga nusišypsojo. – Smagu, ar ne?

– Taip, – atsakė jis.

Ir nė kiek nemelavo.

8

Visą kelią į Vašingtoną jis galvojo apie ją.

Svarstė, gal jam nereikėjo stengtis ją susirasti praėjusį vakarą. Dukart išsiskyrusi moteris gyvena viena – iš tikrųjų viena, – žvakių apšviestame bute, gurkšnoja vyną, merkia duoną į lydytą sūrį, gal ji tik ir laukė, kad jis ją rastų. Bėda buvo ta... na, kad ji – ne Ketė, štai kokia bėda. Gana graži moteris išraiškingomis rudomis akimis ir smėlio spalvos plaukais – kaip tik pagal jos vardą, kilnių burnos bruožų, geros figūros – bet ne Ketė. Nė viena iš jų nebuvo Ketė.

Praėjus mėnesiui po išsiskyrimo, jis buvo užmezgęs pokalbį su prostitute, kurią buvo atgabenęs Mazis. Jauna kinė. Mazis buvo plepys, kuriam reikėjo tapti ministru, o ne policininku. Riardanas nemėgdavo, kai pagal grafiką jam ateidavo eilė dirbti kartu su Maziu. Amžinai plepantis nesąmones Didysis moralistas. Kažkokia didybė, moralinė didybė. Visa tai buvo vien tik kalbos. Tai buvo Popiežius Mazis Trečiasis, kaip jie jį vadindavo, išėjęs į vieno žmogaus kryžiaus žygį prieš amoralumą.

Riardanas įtarė, kad jam patikdavo suiminėti prostitutes, kad jis mėgdavo trumpas sukneles, kurios aptempia klubus ir smarkiai apnuogina kojas bei krūtinę, storą grimą ir nešvankias kalbas. Kartą jis pasiūlė Maziui, kad šis pasiprašytų perkeliamas į Vaisą, kur būdavo laikomos visos areštuotos prostitutės. Mazis buvo pritrenktas. Į Vaisą? Į Vaisą? Jis net persižegnojo. Du kartus, kad geriau veiktų.

Kinė prostitutė buvo dvidešimt trejų dvidešimt ketverių metų, maždaug tiek. Mazis sulaikė ją gatvėje už dviejų kvartalų nuo policijos nuovados. Ji turėjo būti naujokė. Arba kvailė. Buvo vasara, rugpjūtis, antroji rugpjūčio pusė, vilkėjo ji tą patį, ką būtų vilkėjusi Honkonge arba Taivane: raudoną šilkinę suknelę, prakirptą iki pat šlaunies dešinėje pusėje, ir aukštakulnius raudonus medžiaginius batelius – nuostabus egzempliorius. Kol Popiežius spausdino raportą, Riardanas pradėjo su ja kalbėtis. Jis įtarė, kad ji neteisėtai gyvenanti užsienietė, ir spėjo, kad ji labiau bijo Imigracijos tarnybos negu kriminalinio teismo, kurį prostitutės paprastai palikdavo gavusios baudą ir įspėjimą laikytis atokiau nuo gatvių.

Kaip paaiškėjo, ji nebuvo neteisėta užsienietė. Parodė jam savo gimimo liudijimą – gimusi čia pat, Bajardo gatvėje. Nešiojosi jį, nes pirmiausia visi pagalvodavo, kad ji neteisėtai gyvenanti kinė ir kad ją reikia išsiųsti atgal į Šanchajų ar kur kitur. Taip pat ir ne kvailė. Ir ne naujokė tame gyvenime. Kaip jam prisipažino, ji vertėsi prostitucija jau trejus metus. Uždarbis buvo geras, tikrai geresnis negu trinantis lyg šūdui eketėje viename iš restoranų netoliese. Pasisakė, kad ji sukinėjosi netoli Policijos aikštės todėl, kad pastaruoju metu jai gerai sekėsi su policininkais. Ji sakė, kad policininkai supranta prostitutes.

Tam tikra prasme policininkai visus nusikaltėlius supranta geriau negu paprastus civilius, argi ne taip? Simbiozė, sakė ji. Riardanas nežinojo, ką tas žodis reiškia. Be to, policininkai negailį arbatpinigių. Jie supranta, kaip sunku užsidirbti „žaliųjų“ šiame sušiktame mieste. Ar Riardanas žinąs, kiek policininkų galų gale veda prostitutes? Jis jai atsakė nežinąs. Jis taip pat jai pasakė, kad ji pasirinkusi ne tą policininką, – „Ak, negi aš to dabar nematau?“ – tada ji paklausė Mazio, ar jis nenorįs smagiai praleisti laiko. Mazis galvojo, kad gerai leisti laiką reiškia bažnyčioje laisvą vakarą žaisti bingo. Mazis galvojo, kad gerai praleisti laiką dar reiškia žiūrėti Disnėjaus kanalą per kabelinę televiziją. Mazis buvo Kinų kvartalo popiežius.

– Ar esi girdėjusi pasakojimą apie popiežių? – Riardanas paklausė jos. Jis pats nežinojo, kodėl su šia mergina jautėsi taip laisvai. Nusprendė, kad gali papasakoti jai nešvankų anekdotą, nors Mazis sėdėjo beveik čia pat, skraidydamas pirštais rašomosios mašinėlės klavišais.

Išsiskyręs tik prieš mėnesį, tą rugpjūtį, nesugebantis ištarti dviejų žodžių iš eilės jokiai moteriai, o čia jis kalbėjosi su prostitute ir tikrai jautėsi puikiai.

– Popiežius nutaria pasivaikščioti už Vatikano ribų, – ėmė pasakoti jis, pritildydamas balsą, nes nenorėjo, kad Mazis pradėtų pamokslauti, – ir kaip tyčia susiduria su prostitute.

– Oho, – nusistebėjo mergina. Jos rudos akys išsiplėtė.

– Prostitutė ir sako: „Ar nenori čiulpinuko už šimtą tūkstančių lirų?“ Popiežius iškelia savo rankas aukštyn ir sušunka: „Nežinau, nežinau, ne, aš nežinau!“ ir bėga atgal į Vatikaną. Ilgai sėdi kabinete, galvodamas apie tai, kas ką tik atsitiko, o paskui skambina vienuolyno

viršininkei ir prašo ją užeiti. „Vyresnioji motinėle, – sako jis, – kas yra čiulpinukas?“ O vienuolyno viršininkė ir sako:

– Tiek pat kiek ir gatvėje – šimtas tūkstančių lirų.

Mergina pratrūko juoku.

Mazis pakėlė akis nuo rašomosios mašinėlės.

– Ateik pas mane rytoj, – ji sušnibždėjo Riardanui, – kai visas šitas mėšlas pasibaigs. Tau nekainuos šimto tūkstančių lirų.

Kitą dieną jis nuėjo pas ją.

Dalykiškas.

Šaltakraujiškas.

Per pastaruosius dešimt metų jis pirmą kartą buvo lovoje su kita, o ne su Kete.

Ji beveik neištarė nė žodžio.

Na, taip.

– Dvidešimt penki, – pasakė ji, – nes tu man patinki. Paprastai aš uždirbu penkiasdešimt.

Gudruolė.

Išeidamas iš ten jautėsi blogiau negu įeidamas.

O praėjusį vakarą jis buvo su gražia moterimi, kuri tame parko rajone yra lankiusis tik kartą arba du, ir viskas, ką jie darė, tai valgė patiekalą iš lydyto sūrio ir gėrė vyną, o paskui jis pasakė jai, kad iš ryto jam reikia skristi lėktuvu į Vašingtoną, o ji pasakė, kad jai taip pat reikia anksti keltis, ir jie paspaudė vienas kitam ranką, ir ji pasakė: „Labanakt, Braj, buvo smagu“, o jis pasakė: „Man buvo malonu, Sendi“. Štai kaip viskas buvo.

Jis grįžo namo į savo viešbutį miegmaišį ir pusę nakties nesumerkė akių, galvodamas apie Ketę.

Kelionės lėktuvu ne tokios velniškai geros, galvojo jis. Per daug minčių jų metu prilenda į galvą.

*

„Café de la Daine“ buvo Džordžtaune, Viskonsino aveniu netoli Dambertono gatvės. Riardanas ne per geriausiai pažino Vašingtoną – anksčiau čia lankėsi tik kartą, kai Senatui davė parodymus per bylos svarstymą, tačiau spėjo, kad tai vienas geresniųjų miesto rajonų. Restorane be penkių vienuolika tą šeštadienio rytą bėgiojo patarnautojai, ruošdami stalus priešpiečiams. Vienas iš jų pasirodė tuo momentu, kai Riardanas įžengė pro laukujes duris.

Riardanas parodė jam asmens pažymėjimą.

– Seklys Riardanas, – jis pasakė. – Niujorko policija. Norėčiau matyti Džoną D'Anuncijų.

– Nemanau, kad jis dar čia, – pasakė patarnautojas. – Aš tuoj patikrinsiu.

Jis nuėjo į kažkokią patalpą, kur, Riardano manymu, buvo virtuvė. Riardanas apsidairė. Pliušiniai foteliai, baltos lininės staltiesės, išblizgintas sidabras, žėrintis kristalas. Tokia vieta jam niekada nebūtų prieinama. Tokia vieta, kur jis niekada nebūtų kėlęs kojos, net jeigu jam ir būtų pagal kišenę. Virtuvės durys vėl atsidarė. Bebaigiąs šeštąją dešimtį vyras žilstančiais prie smilkinių plaukais, rudomis akimis ir tankiais šeriuotais antakiais minkštai žengdamas priėjo prie jo. Jis dėvėjo tamsias kelnes ir baltus rauktus marškinius, iš priekio laisvai kabojo nesurištas kaklaraištis. Panašumas tarp jo ir Ralfo D'Anuncijaus buvo neabejotinas. Jie galėjo būti dvyniai.

– Kuo galiu būti jums naudingas? – jis paklausė, ištiesdamas ranką.

– Ponas D'Anuncijus?

– Taip, Džonas D'Anuncijus.

Jie spustelėjo vienas kitam ranką.

– Noriu jums užduoti dar kelis klausimus, – pasakė Riardanas. – Apie jūsų brolio vizitą.

– Jūs dėl to sukorėte tokį kelią iš Niujorko?

– Buvo sunku jums prisiskambinti telefonu, pone D'Anuncijau. Ir čia, ir namuose.

– Na, taip, aš turėjau keletą laisvų dienų, išvykau į Vegą, – pasakė D'Anuncijus, gūžtelėjęs pečiais. – Beje, aš jums pasakiau viską, ką žinau.

– Jūs sakėte, kad brolis čia atvažiavo pasiskolinti iš jūsų pinigų, tiesa?

D'Anuncijus linktelėjo.

– Sakė man, kad kažkas reikalauja atiduoti septyniasdešimt penkis šimtus „žaliųjų". Sakė, kad jis nori grąžinti skolą, nes palūkanos jį žudo.

– Kaip jūs į tai reagavote, pone D'Anuncijau?

– Liepiau jam dingti.

– Jūs pasakėte savo broliui...

– Kokiam broliui. Aš nematau jo ištisus penkiolika metų. Staiga jis čia pasirodo ir nori septyniasdešimt penkių šimtų „žaliųjų". Aš čia sunkiai dirbu, dešimt dvylika valandų per dieną. Jūs manote, kad tokie pinigai ant medžių auga?

– Ar jis jums pasakė, kas turi skolos raštą?

– Maniau, kad tai kokie nors sukčiai? Kodėl? Ar tai jie ir nužudė jį?

– Aš nežinau, kas jį nužudė.

– Aš irgi. Tai štai kodėl jūs taip toli vykote?

– Aš maniau, kad jis galėjo paminėti ką nors, kas...

– O kam? Nes aš esu jo seniai prarastas brolis? Šlamštas. Sakykit man, kas jis per žmogus? Penkiolika metų! Jis net nepakvietė manęs į savo sūnaus Marko, mano

sūnėno, konfirmaciją. Tiesą sakant, aš turėjau būti krikštatėvis, ar ne? Mano vienintelis brolis! Jo vienintelis sūnus! Ralfas turėjo pakviesti mane į krikštatėvius. Vietoj to jis paprasčiausiai net nepakvietė manęs. Po to jis čia atvažiuoja ir prašo septyniasdešimt penkių šimtų „žaliųjų". Aš liepiau jam nešdintis.

– Kiek laiko jis čia praleido?

– Dešimt penkiolika minučių? Kas žino? Tiek laiko, kiek užtruko pasakyti „Sveikas, man reikia septyniasdešimt penkių šimtų „žaliųjų", sudie".

– Tiktai tiek? Po penkiolikos metų?

– O ką jūs norėtumėte, kad padaryčiau: surengčiau paradą? – Jis papurtė galvą. – Lijo. Aš iškviečiau jam taksi. Tai buvo praėjusio sekmadienio vakare apie pusę devynių. Štai koks buvo mūsų paskutinis pasimatymas.

– Sakote, kad iškvietėte taksi...

– Paskambinau vienai iš taksi bendrovių, tikrai.

– Kokiai? – paklausė Riardanas.

– Kas gali prisiminti? Aš turiu bent tuziną telefono kortelių.

Skambutis į vietos policiją nukreipė Riardaną į sostinės tarnybą, atitinkančią Niujorko miesto taksi ir limuzinų komisiją. Čia, Vašingtone, ji vadinosi Automobilių tarnyba ir buvo įsikūrusi Indianos aveniu 300, 2077-ajame kambaryje. Tačiau į telefono skambutį atsiliepė tik autoatsakiklis, informuojantis, kad įstaiga savaitgaliais ir per šventes nedirba. Riardanas tabako parduotuvėje išsikeitė dešimt dolerių smulkiais, užsidarė telefono būdelėje su telefono abonentų knyga, atversta ties užrašu „Taksi" ir ėmė skambinti kiekvienai miesto bendrovei. „Allied" ir „Capitol", ir „D.C.Ekspress" – kiekvienam dispečeriui

tas pats klausimas. „Dial“ ir „Globe“, ir „Mayflower“: „Ar jūs praėjusio sekmadienio vakare pusę devynių priėmėte iškvietimą iš „Café de la Daine“ Džordžtaune?“ Ir vėl „Metropolitan“, „Omega“, „Potomac“, kol galiausiai vienoje vietoje, kuri vadinosi „Regency Cab“, jis pasikalbėjo su dispečeriu, kuris lyg ir prisiminė iškvietimą iš Džordžtauno apie tą laiką praėjusio sekmadienio vakare.

– Sekundę, nedėkite ragelio, – pasakė jis.

Riardanas laukė.

– Tai turėtų būti keturiolikta, tiesa? – pasitikrino dispečeris.

– Praėjusio sekmadienio vakaras, teisingai, – atsakė Riardanas. Jis girdėjo, kaip kitame laido gale šnara popieriai.

– O šiandien... kas šiandien?

– Dvidešimta.

– Taigi tai turėjo būti praėjusį sekmadienį, tiesa? – kalbėjo tarnautojas.

– Taip, – kantriai atsakinėjo Riardanas. – Praėjusį sekmadienį. Keturioliktą.

– Teisingai, – pasakė dispečeris. – Įsėdimas nuo „Café de la Daine“, tiesa?

– Taip.

– Į Nacionalinį oro uostą, tiesa?

– Šitai aš ir noriu sužinoti, – tarė Riardanas.

– Taip, – pasakė dispečeris. – Aš tuoj čia pažiūrėsiu. Ko gero, praėjusį sekmadienį lijo, nes gavome daugybę iškvietimų. Ar praėjusį sekmadienį lijo?

– Taip, – patvirtino Riardanas.

– Dėl to mes ir gavome tiek daug iškvietimų, – tęsė tarnautojas. – Sekmadienis, sekmadienis, – kartojo jis,

braukdamas per įrašus, – sekmadienis, keturiolikta, tiesa? Štai. – Jis vedė pirštu žemyn iki puslapio apačios. – „De la Daine“, sekmadienis, keturiolikta. Štai čia, teisingai. „De la Daine“ į Nacionalinį. Iškvietimas aštuntą trisdešimt vakare. Du keleiviai.

– Ar jūs užsirašę tų keleivių pavardes? – paklausė Riardanas.

– Ar pas jus Niujorke registruojamos keleivių pavardės? – paklausė dispečeris.

– Ne, bet...

– Ne, čia irgi ne, – pasakė tarnautojas. – Aš tik radau, kad įsėdimas prie restorano, išlipimas prie Nacionalinio. Tai ir viskas, ką mums pasakė žmogus per telefoną.

– Kas vairavo automobilį? – paklausė Riardanas.

Jis surado vairuotoją truputį po vidurdienio bendrovės garaže, trečiojo aukšto koridoriuje. Jis valgė sumuštinį ir gurkšnojo dietinę „Pepsi“. Riardanui jis sakė, kad visada atsineša sumuštinį iš namų ir, prieš pradėdamas pamainą, suvalgo jį garaže. Jis papasakojo, kad dirba nuo pirmos valandos popiet iki dešimtos vakaro. Jam nepatinka dirbti po dešimtos, nes būtent tada pasirodo plėšikai. Jie mėgsta stabdyti taksi vairuotojus federalinėje Kolumbijos apygardoje. Taksistas turi žmoną ir tris vaikus ir nenori, kad plėšikai jam švininiu vamzdžiu smogtų į galvą.

– Ar jūs prisimenat būtent šį iškvietimą? – paklausė Riardanas. – Iš „Café de la Daine“?

– Aš gaunu daugybę iškvietimų iš ten, – pasakė taksistas. – Puikus restoranas, nors niekada jame nesu buvęs.

– Praėjusio sekmadienio vakarą, apie pusę devynių.

– Praėjusį sekmadienį lijo, – pasakė taksistas.

– Teisingai.

– Aš turėčiau pasižiūrėti į savo suvestinę, – kalbėjo taksistas. – Pagal 15-ąją taisyklę, kurios turėtumėm laikytis, suvestinėje fiksuojami visi įsėdimai ir išlaipinimai.

– Ar jūs tebeturite praėjusio sekmadienio suvestinę?

– O taip. Paprastai jas išmetu kiekvieno mėnesio gale. Galvoju, jei kas nors ketina skųstis, iki to laiko galėtų tai ir padaryti. Tai gal aš ir pažiūrėsiu.

Jis peržiūrėjo suvestinę. Riardanas stebėjo, kaip jis iškvietimų sąraše vedė pirštu žemyn.

– Taip, štai čia. „Café de la Daine“, įsėdimas aštuntą trisdešimt. Taip, dabar prisimenu, – jis kalbėjo, linkčiodamas galva. – Bet vien tik dėl to arabo.

– Kokio arabo? – iš karto sujudo Riardanas.

– Tas vyrukas su barzda ir ta ilga balta paklode, žinote, ir tuo daiktu ant galvos – na, kaipgi vadinami tie daiktai, kuriuos jie dėvi ant galvos, tie arabai?

– Turbanais?

– Taip, turbanais.

– Ką galite apie jį pasakyti?

– Jis buvo vienas iš dviejų vyrų, kuriuos aš paėmiau prie restorano.

– Ir nuvežėte juos abu į Nacionalinį oro uostą?

– Tiesiai į Nacionalinį. Dešimt minučių kelio.

– Į kurią liniją?

– Į Rytų.

– Ačiū, – pasakė Riardanas ir nedelsdamas nuėjo prie taksofono, kabančio ant garažo sienos. Jis atmintinai žinojo „Café de la Daine“ numerį, kurį gana dažnai suko skambindamas iš Niujorko. Jis iš karto pažino D’Anuncijaus balsą.

– „Café de la Daine“, laba diena.

– Ponas D'Anuncijus? – jis paklausė.
– O kas kalba?
– Seklys Riardanas.
– Taip, pone Riardanai?
– Atleiskite, kad vėl jus trukdau, bet noriu sužinoti, gal galėtumėt man pasakyti...
– Pone Riardanai, pas mus priešpiečiai ir mes labai užsiėmę. Ar negalite?..
– Gal jūs prisimintumėte, ar praėjusio sekmadienio vakarą restorane buvo arabas?
– Kas toks?
– Arabas. Žmogus, apsirengęs arabišku apdaru, su baltu apsiaustu, baltu turbanu. Jis turėjo važiuoti tuo pačiu taksi kaip ir jūsų brolis.
– O taip, – pasakė D'Anuncijus. – Jis čia pietavo.
– O kuo jis vardu? – paklausė Riardanas.
– Nežinau. Jis čia buvo su senatoriumi Beiliu.
– Kokiu senatoriumi?
– Beiliu. Tomu Beiliu.
– Labai ačiū, – pasakė Riardanas.
Bet, žinoma, ir Senatas, ir Kongresas praėjusią savaitę buvo padarę atostogų pertrauką; net jei būtų buvęs ne šeštadienis, kabinetai ant Kapitolijaus kalvos vis tiek būtų buvę tušti.
Tokie iš tiesų jie ir buvo.
Aklavietė.
Svetimame mieste.
Riardanas artimiausiu reisu iš jo išsinešdino.

Jis grįžo į nuovadą tądien apie pusę keturių, o apie ketvirtą jau žinojo, kad senatorius Tomas Beilis buvo vienas iš senatorių iš Konektikuto valstijos, o vėliau dar

sužinojo, kur jis gyvena ir koks jo namų telefono numeris. Pastarąją informaciją jam suteikė žmogus iš Olbanio, kuris anksčiau Niujorke dirbo apygardos prokuroru, o dabar – Baudžiamosios teisės tarnybos departamento apeliacinėje komisijoje. Olbanis buvo labai politiškas miestas, ir Riardanas manė, kad nebus nieko įžeidžiama, jeigu jis paskambins savo senam sugėrovui apygardos prokurorui į namus ir paprašys duomenų apie senatorių. Tereikėjo dvidešimties minučių, kad jie pasiektų Riardaną.

Truputį po keturių Riardanas surinko senatoriaus numerį Norvolke, Konektikuto valstijoje. Atsiliepė moteris. Riardanas prisistatė kaip seklys iš Niujorko ir paprašė pakviesti senatorių. Po akimirkos Beilis priėjo prie telefono.

– Kuo galiu jums padėti, sekly Riardanai? – paklausė jis. Jo balsas buvo užkimęs nuo rūkymo, žemas ir duslus.

– Atleiskite, kad įsiveržiau pas jus tokiu būdu, senatoriau...

– Nieko tokio, – pasakė Beilis.

– Tiriu žmogžudystę čia, Niujorke.

– Oho.

– ...ir norėčiau sužinoti, ar galiu jums užduoti keletą klausimų.

– Na, žinoma, klauskite, – pasakė Beilis.

– Senatoriau, ar jūs pietavote restorane, kuris vadinasi „Café de la Daine“ praėjusio sekmadienio vakarą?

– Jūs turite galvoje Vašingtoną?

– Taip, sere.

– Aš net negalėčiau pasakyti, ar praėjusį sekmadienį tebebuvau Vašingtone.

– Metrdoteliui atrodo, kad...

– Taip, dabar, kai jūs tai priminėte, man rodos, aš ten pietavau, taip.

– Kas buvo drauge su jumis, senatoriau?

– Aš buvau vienas, – atsakė Beilis.

Riardanas kiek paabejojo, o paskui pasakė:

– Regis, metrdotelis mano, kad su jumis matė arabą.

– Arabą? Aš turiu daug žydų rinkėjų, pone Riardanai, ir nesu įpratęs viešai pietauti su arabais.

– Toks vyras su barzda, – tęsė Riardanas. – Apsivilkęs baltu apsiaustu ir su baltu turbanu. Arabas, senatoriau.

– Na... – dvejodamas pasakė Beilis. – Galbūt kas nors atitinkantis apibūdinimą stabtelėjo prie stalo pasisveikinti.

– Kas jis buvo?

– Neprisimenu. Dvasininkai dažnai lankosi Vašing...

– O ar jis buvo dvasininkas? – tuoj pat paklausė Riardanas.

– Pone Riardanai, – Beilis pasakė, – jeigu jūs neturite galvoje ko nors ypatingo...

– Aš kalbu apie žmogžudystę, senatoriau. Nieko ypatingesnio negali būti. Kuo vardu tas arabas?

– Neatsimenu, ar esu prisiekęs Senato pakomitečiui.

– Ne, sere, nesate. Bet aš velniškai nenorėčiau, kad reikėtų papasakoti *New York Times* laikraščiui, jog atsisakėte bendradarbiauti tiriant žmogžudystę.

Linijoje ilgai tylėjo. Pagaliau Beilis pasakė:

– Velniai griebtų, ir ką jūs suradote bendra?

– Bendra? Tarp ko? – paklausė Riardanas.

– Tarp to, kas atsitiko oro uoste „La Guardia“, ir manęs?

– Ką? – paklausė Riardanas. – Apie ką jūs kalbate?

Ir vėl ragelyje ilgam nutilo.

– Kokią žmogžudystę jūs tiriate, pone Riardanai? – paklausė Beilis.

– Žmogus, vardu Ralfas D'Anuncijus, praėjusio pirmadienio vakare buvo nužudytas savo restorane...

– Atleiskit, bet aš apie tai nieko nežinau.

– O apie žmogų, vardu Piteris Dodžas, kuris buvo...

– Nesu apie jį girdėjęs. Atleiskite, daugiau negaliu jums niekuo padėti, pone Riardanai, bet...

– Senatoriau, o kokią žmogžudystę jūs manėte aš...

– Mudu su žmona kiekvieną minutę laukiame svečių, – pasakė Beilis. – Jūs turėsite man atleisti.

– Kokią žmogžudystę jūs?..

Bet senatorius jau buvo padėjęs ragelį.

Arizonoje buvo dvi valandos po pietų.

Temperatūra lauke – šešiasdešimt du laipsniai pagal Farenheitą. Šiek tiek pakenčiamiau, pamanė Olivija. Saulė tvieskė pro kabineto langus. Jos tėvas sėdėjo ratukuose prie rašomojo stalo. Šiandien jis atrodė sveikas ir judrus, skruostai įgavę spalvą, kibirkštėlė akyse. Liūtas, pasiruošęs paskutiniam šuoliui, galvojo ji.

– Ar Sotbis sumokėjo Sardžui? – pasiteiravo jis.

– Mes jau veikiame. Trylika milijonų buvo pervesta į slaptą Rotšteino ir Felpso sąskaitą, kad padengtų pirkimus „Comex“. Likusieji nukeliavo į Londoną ir Honkongą.

– Sakai, jis gavo šiek tiek daugiau kaip trisdešimt šešis milijonus?

– Trisdešimt šešis ir tris, – atsakė Olivija.

– Kelių kontraktų maržą jie kompensuos?

– Apytikriai skaičiuojant, dvylikos tūkstančių kontraktų su trijų tūkstančių dolerių marža už kiekvieną.

– Keturi tūkstančiai pirkimų kiekvienoje biržoje? – paklausė Endriu.
– Vidutiniškai. Biržoje „Comex“, pavyzdžiui, mes atliekame keturis tūkstančius du šimtus pirkimų. Londono metalų biržoje...
– Taip, suprantu. Didelių kainos šuolių dar nėra?
– Penktadieniui baigiantis, ji buvo šiek tiek didesnė kaip šeši doleriai už unciją.
– Ar CFTC niekaip nereaguoja?
– Dar ne. Nesvarbu, tėveli. Viskas čia teisėta ir atvira.
– Daugmaž.
– Na... išskyrus fiktyvias bendroves užsienyje, žinoma.
– Žinoma.
– Bet ten mes gerai pasislėpę, tėveli. O Niujorke mes pasakysim jiems viską, ką tik panorės sužinoti apie mūsų pirkimus „Comex“ biržoje. Jeigu to prireiks.
– Gali ir neprireikti, Livi. Gali ir neatkreipti dėmesio.
– Jeigu kas nors nebus itin smalsus.
– O kas girdėti apie tą incidentą oro uoste praėjusio sekmadienio vakarą?
– Grupė, pasivadinusi „Šventojo karo ordinu“ – ar panašiai – prisiima atsakomybę už tai.
– O kiti du – tie, kuriuos aš vadinu „atsitiktinėmis“ aukomis, – kas girdėti apie juos?
– Atsitiktinės aukos iš tiesų, – pasakė Olivija šypsodamasi. – Kol kas nenustatyta nieko bendra.
– Gerai. Atrodytų, einame teisingu keliu.
– Ir aš taip sakyčiau.
Endriu patenkintas linktelėjo galva ir siekė per stalą puodelio arbatos.
– Iki...
Siekdamas arbatos:

– ...artimiausio ketvirtadienio...
Ranka pakeldamas puodelį:
– ...mes turėsime...
Staiga arbatos puodelis jam iškrito iš rankos.
Jis sėsdamas išsitiesė.
Ir ėmė gaudyti orą.
Jo veidas, prieš akimirksnį buvęs beveik raudonas, staiga pabalo kaip kreida.
– Och! – jis atsiduso ir sudrebėjo.
– Tėveli? – ji sušuko išsigandusi ir metėsi aplink stalą prie jo.
– Och! – jis sudejavo ir krito nuo kėdės.
Ji iškart prie jo atsiklaupė išplėstomis iš baimės akimis. Pasisukusi per petį, ėmė šaukti:
– Čarlzai! Greičiau! Čarlzai!

Riardanas iš policijos nuovados išėjo truputį po šešių, nuvažiavo taksi į savo viešbutį, išsimaudė po dušu ir pasikeitė marškinius, o paskui nuvažiavo į Sendi butą. Šį kartą iš automobilio jis pasiėmė kišeninį žibintuvėlį. Užlipęs laiptais į trečiąjį aukštą, pabeldė į 3B buto duris, palaukė, paskui vėl pabeldė.
– Taip? – šūktelėjo Sendi.
– Sendi, – pasakė jis. – Tai aš, Braj.
– O! – nustebo ji.
– Braj Riardanas.
– Taip... aha... minutėlę, Braj.
Jis laukė. Jis girdėjo žingsnius, artėjančius prie durų, ir besisukančią spyną. Ji neatkabino grandinėlės. Pro durų plyšį jis matė jos veidą, susivėlusius plaukus, probėgomis apačioje pastebėjo nuogą kūną.
– Aš... uch... buvau prisnūdusi, – pasakė ji.

– Atleisk, – tarė jis.

– Viskas gerai, tiktai... ach...

Jų akys susitiko. Tiktai pas mane kai kas yra, sakė jos akys. Aš ką tik su kai kuo buvau lovoje, ir tu labai ne laiku pasibeldei į duris. Gali sau eiti, Čarli.

– Na, aš... – Jis tebežiūrėjo jai į akis, galvodamas, kad galbūt klysta. Bet grandinėlė nepajudėjo nuo durų, ji buvo nenugalima. – Užeisiu kitąkart.

– Paskambink man į darbą, gerai? – pasakė ji.

– Į *Forbes*, taip? – tarė jis.

– Braj, man tikrai labai gaila, – kalbėjo ji. – Aš nežinojau, kad ateisi, aš...

– Na jau, na, – pasakė jis. – Nereikia.

Dar akimirką jis žvelgė į ją.

– Labanakt, Sendi, – tarė jis.

– Labanakt, – atsakė ji.

Jis nusisuko nuo durų. Girdėjo, kaip už jo užsidarė durys. Girdėjo negarsų užsukamo užrakto sklendės spragtelėjimą.

Nuovada buvo Kinų kvartale

Kinų kvartalas ir buvo vieta, kur jis gyvena.

Kinų kvartalas buvo jo namai.

Čia šimtas tūkstančių kinų, daugmaž, nes niekas nežinojo tikslaus skaičiaus, ir jų vis daugiau atvykdavo kiekvieną savaitės dieną. Imigrantas, apsigyvendamas vieno kambario bute sukiužusiame nuomos name, mokėdavo penkis tūkstančius „žaliųjų“ „už raktą“. Prieš dvidešimt metų visi kinai čia būdavo atvykę tik iš dviejų Gvangdungo provincijos apygardų.

Šiandien čia jau buvo atstovaujamos gal kokios dvidešimt provincijų. Ką jau kalbėti apie visus tuos kinų

imigrantus iš Pietryčių Azijos. Kinų kvartalas pats pavirto tolima Kinijos provincija. Trečiuoju pasaulio miestu čia, Niujorke. Miestas mieste, išsklidęs po pietryčių Manhataną, suardęs jo nusistovėjusias ribas, išstūmęs puertorikiečius, kaip garų debesis paplitęs po Mažąją Italiją ir tose vietose Henrio gatvėje, kur anksčiau būdavo žydų nuomos namai, slenkantis link Hiustono gatvės, be paliovos judantis, visą laiką augantis. Visiškai kitokia miesto dalis, kuri buvo sunkiai suprantama tiems, kurie čia nedirbo. Jo namai.

Jis klajojo gatvėmis.

Na, nereikėjo jam tenai važiuoti. Kurių velnių. Jauna, patraukli moteris, ar jis tikėjosi, kad šeštadienio vakarą ji bus viena? Jeigu ji turėtų telefoną, būtų pirma paskambinęs. Šūdas, kodėl ji neturi telefono. Kvailė...

Klajojo po gatves.

Gatvės pilnos turistų. Artėja Kalėdos, daugybė iš kitur privažiavusių perka kalėdines dovanėles prieš grįždami į Ajovą ar velniai žino kur.

Namai.

Per šias Kalėdas jis bus vienas.

Na, ir nusispjaut.

Jis pasiekė Mažąją Italiją.

Tik du kvartalai jos dabar likę, kinai visur įsiveržę. Daržovių kioskai, kur parduodamos įvairiausios egzotinės šaknys ir žolės. Arbatinės su senais barzdotais kinais, gurkšnojančiais iš puodukų, laikomų abiem rankomis. Pramoninių prekių parduotuvės, kurių vitrinose gausybė šilkų. Kinė prostitutė, apvilkta raudono šilko drabužiais, sijonas prakirptas iki klubų. Jis sustojo priešais D'Anuncijaus namą Brumo gatvėje. Pasižiūrėjo į laikrodį. Kiek pasvyravo.

Šūdas, visai nenoriu jų trukdyti, pagalvojo jis.

Pasižiūrėjo į gatvę.

Gerai, pagalvojo jis, ir įėjo į namą.

Markas D'Anuncijus atidarė duris.

– Pone Riardanai! – nudžiugo jis. – Užeikite, užeikite.

– Nenoriu jūsų trukdyti, – pasakė Riardanas. – Aš tik...

– Koks čia trukdymas? – pasakė Markas. – Eikite į vidų.

Jis nusekė paskui Marką į kambarius. Virtuvėje ant stalo stovėjo indai. Kavos puodeliai. Ponia D'Anuncijo tuoj pat pakilo.

– Pone Riardanai, – tarė ji, – sveiki, – ir apėjusi aplink stalą, ištiesė abi rankas. – Kaip malonu jus matyti.

Jis suėmė jos rankas.

– Aš kaip tik ėjau pro šalį, – aiškino jis, – pagalvojau, kad... reikėtų pažiūrėti, kaip jūs laikotės.

– Nusivilkite paltą, – pasakė ji, – sėskitės.

– Na, ne, nenoriu jums trukdyti vakarienės.

– Mes jau baigėme. Geriame kavą. Ar negalite nusivilkti palto? Prisėsti nors minutėlę?

– Gerai...

– Ar jūs jau vakarieniavote?

– Ne, aš buvau...

– Markai, paduok ponui Riardanui lėkštę, – ir tuoj pat nuėjo prie viryklės. – Viščiukas dar karštas, – pasakė. – Ar jūs mėgstate viščiuką?

– Taip, mėgstu, – pasakė jis.

– *Cacciatore*?

– Visaip pagamintus.

– Nusivilkite gi paltą. Kas jums yra, kad stovite su paltu.

– Ačiū, – pasakė jis.

Ir nusivilko paltą.

– Užmeskite jį čia ant kėdės, – pasakė ponas D'Anuncijus.

– Ačiū, – pasakė jis vėl.

– Markai, atnešk vyno, – tarė ji. – Raudonas vynas tiks? – ji paklausė Riardano.

– *Sì, va bene, signora*, – atsakė jis. – *Grazie.*

– *Ah, lei parla italiano*, – pasakė ji.

– *Solo un poco, signora.*

– *Ma lei parla molto bene*!

– Aš pramokau truputį čia patruliuodamas, – paaiškino Riardanas. – Prieš daugelį metų.

– Nagi, paragaukim, – pasakė Markas, pildamas iš „Chianti" butelio.

– Ačiū.

Ponia D'Anuncijo nusinešė prie viryklės jo lėkštę ir prikrovė į ją viščiuko.

– Pakaktų visai armijai, – tarė Riardanas.

– Viščiukas sveika, – pasakė ji, dėdama lėkštę priešais jį. – Mažai cholesterino.

Ji atsisėdo prie stalo šalia jo. Kai jis iš karto nepaėmė šakutės, ji pasakė:

– *Ma che cosa*? *Mangia*!

Jis pradėjo valgyti.

– Skanu, – pasakė.

– Ką jūs valgote policijos valgykloje? – ji paklausė.

– Na... paprastai sumuštinį. Mėsainį. Kokį kepsnį.

– Jums reikėtų geriau maitintis, – pasakė ji susirūpinusi. – Ir šitokiu oru jūs turėtumėte dėvėti skrybėlę. Kodėl jūs nedėvite skrybėlės, pone Riardanai?

– Man rodos, niekada nebuvau įpratęs.

– Nes karštis veržiasi jums iš ausų tikriausiai.

– Liaukis, mama, – juokdamasis pasakė Markas.

– *È vero*, tai tiesa, nesijuok. Na, kaip viščiukas?

– Nuostabus, – pasakė Riardanas.

– Tikrai, – pasakė ji. – Užeikite kada nors į restoraną, mes gaminame įvairiausius viščiukus: *cacciatore, valdostana, parmigiana*...

– Žinote, pirmadienį mes vėl atidarome, – pasakė Markas.

– Ar tai blogai? – paklausė ponia D'Anuncijo ir atsiduso. – Gal per greitai, pone Riardanai?

– Ne, *signora*, nemanau.

– Gyvenimas negali sustoti, mama, – pasakė Markas.

– Taip, – pritarė Riardanas.

Ponia D'Anuncijo vėl atsiduso. Paskui visi ilgai tylėjo. Markas įpylė dar vyno Riardanui ir pasakė:

– Aš nemanau... kad jūs dar ką nors sužinojote.

– Mes dirbame, – pasakė Riardanas. – Surasime juos, nesirūpinkit. – Jis nurijo gurkšnelį vyno, po to pasakė: – Neatėjau čia jūsų vėl klausinėti, patikėkite manimi, bet aš ką tik grįžau iš Vašingtono...

– Jūs buvote Vašingtone? – nustebo ponia D'Anuncijo.

– Taip, pasikalbėti su jūsų svainiu. Tiesą sakant, su kitais žmonėmis taip pat. Sakykite, – jis paklausė, – ar jūsų vyras, sugrįžęs iš Vašingtono, ką nors minėjo apie arabą?

– *Cosa*?

– *L'arabo*, – pasakė Markas. – Tą, kuris lėktuve paliko portfelį?

– Kokį portfelį? – sujudo Riardanas.

– *La sua cartella da viaggio*, – pasakė ponia D'Anuncijo, linktelėdama galva. – Jis išbėgo iš lėktuvo ir užmiršo jį ant lentynos. Ralfas vijosi jį, bet paskui... kai tą žmogų nušovė... visa ta sumaištis...

– Palaukite, *prašau*, – pasakė Riardanas. – Ką jūs turit omeny, sakydama „nušovė“?

– Terminale, – pasakė ponia D'Anuncijo. – Jį nušovė, ar jūs apie tai neskaitėte? Tai žmogus, kuris lėktuve sėdėjo šalia Ralfo. Ralfas mėgino atiduoti jam portfelį, bet...

– Pasakyk tiesą, mama, – tarė Markas ir atsisuko į Riardaną. – Mano tėvas išsigando. Aplink buvo pilna policininkų, to žmogaus krūtinė apsipylusi krauju, mano tėvas nenorėjo būti įveltas, – jis patylėjo, o paskui pridūrė: – Žinote, čia – Niujorkas.

– Kodėl jūs nepasakėte man viso to anksčiau? – paklausė Riardanas.

– Aš manau... Aš nežinau... Aš nemačiau nieko bendra tarp to, kas atsitiko...

– Leiskite *man* nustatyti tą prakeiktą bendrumą, gerai? – piktai atkirto Riardanas ir staiga atsisukęs į ponią D'Anuncijo tarė. – *Scusi, signora.*

– Atleiskite, – pasakė Markas. – Aš turėjau tai suprasti.

– Ar jūsų tėvas parsinešė tą portfelį namo?

– Taip.

– Jūs jį matėte?

– Taip.

– Kur jis yra dabar?

– Aš nežinau, – atsakė Markas.

Žmonių perpildytoje salėje iš magnetofono staugė muzika. Spalvotos šviesos atsispindėjo nuo besisukančių veidrodinių kamuolių, suduždamos į raudonas, mėlynas ir geltonas skeveldras, sužėrėdamos ant šokėjų veidų ir besisukančių kūnų. Veidrodinės sienos šimtą kartų padaugindavo šokėjus, garsiakalbiai iš visų kampų kėlė

neįsivaizduojamą triukšmą. Čia net savo minčių negalima girdėti, pagalvojo Sardžas ir mėgino išlaikyti Džesiką, kuri per daug išgėrė ir vos laikėsi ant kojų. Jam nepatiko, kai ji per daug išgerdavo. Jam nepatiko ši vieta. Nežinojo, ką veikti su šia muzika.

Ji ėmė suktis viena, toldama nuo jo. Jos sidabro žvyneliais puošta suknelė, atspindėdama spalvas, ir pati atsispindėjo veidrodžiuose, o nuo tų prakeiktų veidrodžių jam svaigo galva.

– Uūūps! – šūktelėjo ji ir išsišiepė kvaila grimasa.

– Liaukis, atsisėskime, – pasakė Sardžas.

– Noriu *šokti*, – apgirtusi tarė Džesika.

– Paskui, Džes.

– Dabar, – pasakė ji.

– Liaukis, Džes.

Jis paėmė ją už alkūnės, vesdamas pro žmones, Džesika mėgino ištrūkti iš jo, svyrinėdama ir tuo pat metu pagal paklaikusį ritmą purtydama savo krūtis. Kai jie sugrįžo prie staliuko, ji tuojau pat pakėlė savo taurę ir nurijo didelį gurkšnį.

– Geriau atsigaivink padažu, – pasakė Sardžas.

– O kam? – paklausė Džesika. – Šeštadienio vakarą Sent Morice aš šokčiau ir gerčiau ir šokčiau ir...

– Atleiskite, – kažkas pasakė.

Sardžas pasisuko į dešinę. Ten stovėjo aukštas jaunas vyras.

– Arturas Trevoras, – prisistatė jis. – *New York Post*. Norėčiau sužinoti, ar ne...

– Dinkit iš čia, *New York Post*, – pasakė Sardžas.

– Na, liaukitės, pone Kidai, – kalbėjo Trevoras, – jūs čia naujiena.

– Tai *Kapitonas* yra naujiena, – pasakė Džesika.

– Džesi! – griežtai tarė Sardžas.

– Tas aukščiausios prabos Amerikos pramonės lyderis... – tęsė Džesika.

– Ką pasakytumėt apie jį, panele Kid? – paklausė Trevoras.

– Nieko, – pasakė Sardžas. – Būkite malonus, palikite mus ramybėje.

– Aš tik noriu sužinoti...

– Ar norit, kad pakviesčiau direktorių?

– Ei, suteikit man progą. Aš sunkiai dirbu...

– Suteik jam progą, Sardžai, – pasakė Džesika ir žagtelėjo.

– Ką naujo dabar jūsų tėvas padarė, panele Kid? – paklausė Trevoras, pasilenkdamas prie jos.

– Klausykite, pone, – tarė Sardžas, – jūs norite, kad aš?..

– Nuvyko ir jį ištiko...

– Užsičiaupk...

– ...stiprus smūgis tenai, Arizonoje.

– Po velniais, Džesi!

– Smūgis? – paklausė Trevoras. – Jūsų tėvą ištiko smūgis?

– Eikit po velnių! – sušuko Sardžas. Jis pašoko ant kojų ir pradėjo nerangiai stumti Trevorą.

– Ar girdit mane? Lauk!

Trevoras atsitraukė nuo stalo.

Džesika pažvelgė į brolį.

– Ką nors ne taip pasakiau? – paklausė ji.

9

Sekmadienio, gruodžio 21-osios, rytas išaušo skaistus, giedras ir nepaprastai šiltas. Niujorke negalėjai patikėti, kad vos už keturių dienų Kalėdos. Visi ėmė kalbėti apie šiltnamio efektą. Sklido kalbos, kad tirpsta poliarinio ledo viršūnė. Visi ėmė iš naujo peržiūrinėti atostogų Karibų salose planus. Niujorkas staiga tapo geresnė vieta nuolat gyventi, negu šiaip apsilankyti.

Išskyrus policininkus.

Tik vienas dalykas, blogesnis, negu dirbti sekmadienį, buvo dirbti, kai tas sekmadienis dar ir toks žavus. Už Penktosios nuovados Elizabetos gatvėje langų vyrai vaikštinėjo vienmarškiniai, o moterys vilkėjo medvilninėmis suknelėmis. Seklių kambaryje nuovados viršutiniame aukšte Džianelis stovėjo prie vieno iš grotuotų langų – plačiai atverto tokiu svaiginamai švelniu oru – ir žiūrėjo žemyn į gatvę.

– Kai aš grojau orkestre, – kalbėjo jis Hofmanui, – man nereikėdavo dirbti sekmadieniais.

– Su sąlyga, jei nebūdavo parado, – pridėjo Hofmanas.

Riardanas sėdėjo prie stalo, laikydamas telefono ragelį prie ausies.

– Ar galėtumėte patikrinti suvestinę? – pasakė jis ir pasiklausė. – Ką jūs sakote, nėra suvestinės? Kiekviena oro linija turi suvestinę.

– Paradai – ne darbas, – aiškino Džianelis. – Paradai – *malonumas*.

– Prašyčiau tyliau! – pasakė visiems Riardanas, o po to į ragelį:

– Atleiskite, kas tai buvo?

– Žmonės ant šaligatvių linksminasi, šaudo konfeti...

– Ir vemia, – vėl pridėjo Hofmanas.

– Aha, – tarė į ragelį Riardanas.

– Tai nebuvo darbas, – prieštaravo Džianelis. – Čia – darbas. Šita sumauta nuovada yra darbas. Ypač sekmadienį.

– Gerai, ačiū, – pasakė Riardanas ir padėjo ragelį. – Jie neturi suvestinių, – pasakė jis. – Žmonės tiesiog įlipa ir išlipa, ir nusiperka bilietus pačiame lėktuve.

– Beje, kuo tas arabas toks svarbus? – paklausė Džianelis.

– Galima sakyti, niekuo, – atsakė Riardanas. – Nebent tuo, kad jis nušautas. Ir aš negaliu rasti nė vieno, kuris žinotų, kas jis toks, tas velnias.

– Jis važiavo tuo pačiu taksi su D'Anuncijum. Ir kas?

– Tu manai, kad tai buvo devintos valandos lėktuvas? – paklausė Hofmanas.

– Turėjo būti, – atsakė Riardanas. – Jie išvažiavo iš restorano pusę devynių, iki oro uosto tik dešimt minučių, o paskutinis lėktuvas – devintą.

– Ir abudu išlipo iš taksi prie Nacionalinio.

– Nacionalinių oro linijų? – paklausė Džianelis.

– Ne, prie Nacionalinio oro uosto.
– O kokia oro linija?
– Rytų.
– Jie abu išlipo prie Rytų oro linijos?
– Taip man sakė taksistas.
– Ir mes žinome, kad arabas atvyko į Niujorką, nes būtent ten jį nušovė.
– Ir paliko savo portfelį lėktuve, – pridėjo Riardanas.
– Kurį paėmė D'Anuncijus, ir dabar niekas nežino, kur jis yra.
– Siaubas, – pasakė Hofmanas.
– Ar nemanai, kad reikia nuvažiuoti į oro uostą „La Guardia"? – paklausė Riardanas.

Tą sekmadienio rytą oro uostas „La Guardia" buvo tiesiog prikimštas transporto... Sekmadienis buvo patogi diena išlydėti žmones.
– Įsivaizduok puertorikietį, grįžtantį į salą, – kalbėjo Hofmanas. – Jis vežasi visą giminę į oro uostą didžiajai atsisveikinimo scenai. Močiutė, senelis, visos tetos ir dėdės, pusbroliai, žviegiantys kūdikiai – visi susirinkę už vartų bučiuoja tą nendrių kirtėją, tempiantį kartoninį lagaminą. Pagalvotum, kad tas mėšlo gabalas išsiruošė į karą su rusais.
– Žiūrėk, kad neišgirstų Ruisas, – mestelėjo Riardanas.
– Velniop ir Ruisą. Tikriausiai visa giminė išlydi jį kas rytą į metro stotelę.
Jie pastatė savo automobilį trumpalaikio stovėjimo aikštelėje ir nuėjo tiesiai į terminalą.
– Šiandien čia kaip beprotnamyje, – pasakė Hofmanas. – Žinai, einu lažybų, kad šiandien čia yra žmonių, tiesiog atėjusių pažiopsoti, kaip kyla ir leidžiasi lėktuvai.

Tokį gražų sekmadienį viskas leidžiama. Pasakyk šiame mieste kokiam kvaišiui, kad jam leidžiama šokti po metro traukiniu, ir jis šoks. Nes jam leidžiama. Tik pažvelk į visus tuos suknistus žmones, matai?

Taksi dispečeris prie Rytų oro linijos buvo užsiėmęs automobilių rikiavimu ir keleivių įsodinimu.

– Na ir pasirinkote dieną, nieko sau, – pasakė jis jiems, kai Riardanas prisistatė.

– Ką jūs žinote apie tą arabą, kuris praėjusio sekmadienio vakarą Rytų linijos devintos valandos reisu atvyko iš Vašingtono?

– Na liaukitės iš manęs tyčiotis, – atsakė dispečeris ir kreipėsi į vyrą ir moterį, stovinčius prie šaligatvio krašto. – Kur jūs važiuojate, pone? – paklausė jis.

– Į Parker Meridien, – atsakė vyriškis.

– Manhatane?

– Taip, – patvirtino vyriškis.

Dispečeris mostelėjo artimiausiam iš eilės automobiliui.

– Apie tą vyruką, kurį nukepė, buvo viskas aprašyta kitos dienos laikraščiuose, ar jūs laikraščių neskaitote? – pasakė dispečeris. – Į Manhataną, – jis pasakė taksistui. – Parker Meridien. Greitai kraukis krepšius, gerai? – Vėl atsisuko į Riardaną. – Jeigu jūs sakote esąs policininkas, tai ar nepasikalbat su kitais policininkais? Kurie buvo čia, kada nudėjo tą vyruką.

– Miestas didelis, – pasakė Riardanas.

– Ar jūs dirbote praėjusį sekmadienį vakare? – paklausė Hofmanas.

– Dirbau, – atsakė dispečeris. – Į kur, ponia?

– Bruklinas, – pasakė pirmoji iš eilės moteris.

Dispečeris pamojo kitam automobiliui.

– Aš paprastai dirbu nuo keturių iki vidurnakčio, – pasakė. – Šiandien išėjau į dieninę pamainą, nes kitas dispečeris serga. Nežinau, kas, velniai griebtų, dirbs naktinėje pamainoje, nes, sakau jums, aš tai tikrai nedirbsiu. – Bruklinas, – jis pasakė taksistui. – Ar tai jūsų krepšiai, pone?

– Taip.

– Du krepšiai, – jis pasakė. – Greitai juos susikraukit.

– Ar jūs dirbote, kai atskrido devintos valandos lėktuvas? – paklausė Riardanas.

– Visą laiką dirbau iki vidurnakčio, – atsakė dispečeris. – Kas toliau? Eilė turi būti čia.

– Tai kas gi atsitiko tam arabui? – paklausė Hofmanas.

– Stokite čia į eilę, – nurodė dispečeris miniai. – Aš negaliu jums padėti, jeigu jūs nestojate į eilę. Šiaip ar taip, nėra reikalo stumdytis, nes šiuo metu taksi nėra. Pirmiau atėjęs, pirmiau bus ir aptarnautas. Kur važiuojate, pone?

– Manhatanas.

– Gerai, jūs būsit pirmutinis, kai tik čia pasirodys taksi.

– Ar jūs matėte tą vyriškį, apie kurį mes kalbame? – paklausė Hofmanas.

– Nejuokaukite, – pasakė dispečeris. – Visi jį matė. Kai jis ėjo iš terminalo, jie atidengė į jį ugnį.

– Kas?

– Du vaikinai darbo drabužiais, kas gi. O kas žino, kas jie? Ar juos jau sučiupo? O kas buvo nušautas, ar bent tai kas nors žino? Jis klausia manęs kas.

– Kur buvo nušautas? Tiesiog čia, taksi eilėje?

– Jis išnėrė iš terminalo kaip plaukiantis laivas, įsivaizduojat? – kalbėjo dispečeris. – Paklodės plevėsuoja vėjyje. Jis eina tiesiai į mane, eina link manęs, kai bum,

bum, bum pasigirsta tuzinas šūvių, jis mirė anksčiau, negu nukrito ant šaligatvio.

– O kas tada? – paklausė Riardanas.

– Tada žmonės ropom pasileidžia į visas puses, pilna policininkų, greitoji pagalba įsimeta jį ir nuvažiuoja.

– Kur? – paklausė Hofmanas.

– Į Elmesto centrinę, kur kitur. – Štai, pone, jūs sakėte į Manhataną?

Pirmajame sekmadienio *New York Times* puslapyje trijų skilčių antraštė skelbė:

FINANSININKĄ IŠTINKA SMŪGIS

Kiek žemiau po ja buvo paantraštė:

Endriu Kido būklė sunki

Laikraštis gulėjo Felpso kabinete ant stalo. Sukdamas Rotšteino numerį, jis tebespoksojo į tą pavadinimą. Jis klausėsi, kaip telefono signalas skamba šeštą kartą, septintą, aštuntą, kurgi po velnių dingo?..

– Alio!

– Lovelai, čia Džo.

– Klausau, Džo.

– Kur tu taip ilgai...

– Buvau duše. Kas yra?

– Ar matei *Times*?

– Ne. O kas?

– Kidą ištiko smūgis.

– Kas?

– Smūgis, smūgis, ką darysime?

– Tuoj pat skambinu į Fyniksą, – pasakė Rotšteinas.

– Pranešk man, girdi?

– Taip, Džo, kai tik sužinosiu, kas...
– Lovelai...
– Džo, aš pasirūpinsiu tuo.

Elmesto centrinės ligoninės priėmimo kambaryje sekmadienio rytą buvo neįprastai daug žmonių. Vienas iš dviejų budinčių studentų medikų buvo kumpanosis išblyškusio veido indas, kuris atrodė baisiai išvargęs. Hofmanas nusistebėjo, kodėl visi tie prakeikti praktikantai į šį miestą atvyksta iš Kalkutos. Dr. Bradžabiharis Hemkaras, kaip buvo parašyta ant jo mažos kortelės, jiems pasakė, kad šeštadienio vakarą paprastai būna daugiausia darbo, ką sekliai ir patys žinojo. Šiame mieste šeštadienio vakaras ir yra tas metas, kai vilkolakiai išeina staugti ir gerti kraujo. Bet dabar buvo sekmadienio rytas, sieninis laikrodis rodė penkias minutes po dešimtos, ir be įprasto skaičiaus vaikų, kurie buvo nusiplikę verdančiu vandeniu arba persidūrę šakutėmis, buvo dar du pripjauti ir vienas peršautas, kurie labiausiai ir prisidėjo prie sumaišties laukiamajame bei nuovargio dr. Hemkaro veide.

– Ką jūs norite sužinoti? – paklausė jis, nervingai žvelgdamas į laukujes duris, pro kurias ką tik buvo įėjęs uniformuotas policijos pareigūnas su vyriškiu, kuriam iš kairiosios galvos pusės smarkiai bėgo kraujas.

Nei Riardanas, nei Hofmanas neturėjo nieko, kas rodytų juos esant policijos sekliais, jokio ženklo ar asmens kortelės, prisegtos prie apykaklės, nieko, iš ko uniformuotas policininkas suprastų, kad jie dabar dirba. Bet jis iš karto atpažino, kad jie policijos sekliai, ir pasakė:

– Žmona jam trenkė beisbolo lazda.

– Labai gražu, – linktelėjęs tarė Hofmanas.

Vyras tebekraujavo. Akis nuo ištinimo buvo pusiau primerkta. Dr. Hemkaras paprašė slaugę pakviesti dr. Šeferį, tada pasivedėjo seklius į šalį ir pasakė:

– Manau, ilgai neužtruksime. Kaip matote...

– Tik keli klausimai, – pasakė Riardanas. – Norime rasti žmogų, atvežtą čia iš „La Guardia" praėjusio sekmadienio vakarą. Jis turėjo būti apsivilkęs tradiciniais arabų...

– Taip, tai kas jus domina? – Hemkaras paklausė ir pasisuko į jauną vyriškį, kuris atėjo iš kambario, esančio prie priėmimo stalo. Pro atviras duris Riardanas pamatė gulinčią ant stalo moterį, kurios palaidinukės priekis visas buvo kruvinas.

– Ar gali priimti šitą, Džeikai? – paklausė Hemkaras.

– Trečiasis pasaulinis – šiandien, – tarė kitas praktikantas. – Prašom eiti su manimi, pone.

– Žmona jam trenkė beisbolo lazda, – vėl pasakė uniformuotas policininkas.

– Ačiū, policininke. Prašom čia, pone.

– Ar aš dar reikalingas? – uniformuotas policininkas kreipėsi į Hemkarą.

– Ne, ačiū, susitvarkysim, – pasakė Hemkaras, sunkiai atsidusdamas, ir vėl atsisuko į seklius.

– Ar jūs atsimenate tą žmogų? – paklausė Hofmanas.

– Taip.

– Kiek mums žinoma, tai buvo nelaimingas atsitikimas, tiesa?

– Teisingai, – pasakė Hemkaras.

– O kas jis toks? – paklausė Hofmanas.

– Kas žino? – atsakė Hemkaras. – Tapatybė nebuvo nustatyta.

– Jokios piniginės?

– Jokio paso?

– Nieko, – pasakė Hemkaras. – Iškart, kai aš supratau, kad jis miręs, paprašiau seselės paskambinti į Šimtas keturioliktąją policijos nuovadą. Per valandą du sekliai buvo jau čia.

– O kas toliau? – paklausė Riardanas.

– Jie paskambino į Kvynso centrinę, ir tą vakarą po kurio laiko lavoninės mašina paėmė kūną. Man rodos, tai buvo apie vienuoliktą, pusę dvyliktos.

– Skrodimui?

– Kaip reikalaujama po trauminės mirties, – linktelėdamas galva pasakė Hemkaras.

Centrinės Kvynso ligoninės vyriausiasis gydytojas buvo apkūnus žmogelis su smaila barzdele ir pensnė. Kol sekliai jam pasakojo, ką sužinojo Centrinėje Elmesto ligoninėje, jis sėdėjo žaisdamas su peiliuku laiškams. Ant stalo gulėjo trikampė plokštelė su jo pavarde: Dr. Ernestas Petersonas. Garstyčių dėmelė pačiame mėlyno kaklaraiščio centre atrodė kaip smeigtuko galvutė.

– Mes norėtume sužinoti, – kalbėjo Riardanas, – ar skrodimo metu buvo išimtos kulkos.

– Mes nedarėme skrodimo, – pasakė Petersonas.

– Kaip sakė Dr. Hemkaras, jūsų mašina pasiėmė...

– Iš tiesų, – pasakė Petersonas. – Bet ją privertė išsukti iš kelio kažkurioje vietoje tarp Elmesto ir mūsų ligoninės.

– Privertė išsukti iš?..

– Taip, pone, grasindami ginklu, – pasakė Petersonas.

– Ginklu? – nustebo Hofmanas.

– Taip, pone. Kūnas buvo iškeltas iš mašinos, grasinant ginklu. Aš sakau jums, pone, kūno čia neatvežė. Jis buvo

perkeltas į automobilį, kuris privertė mašiną išsukti iš kelio.

– Koks automobilis? – tuoj pat paklausė Riardanas.

– Kiek pamenu, mūsų vairuotojas jį apibūdino kaip rudą „Mercedes-Benz“, – pasakė Petersonas.

Buvo be dešimties minučių vienuolika, kai Rotšteinas galiausiai prisiskambino į Fyniksą. Ragelį pakėlė Čarlis, Kidų šeimos vyresnysis liokajus. Rotšteinas iš karto pažino jo balsą, pseudobritišką, kažkokį aukšto ir nosinio mišinį.

– Čarli, – jis pasakė, – čia Lovelas Rotšteinas. Aš ką tik perskaičiau...

– Taip, pone Rotšteinai? – atsiliepė Čarlis. – Kaip jūs laikotės, pone?

– Ačiū, gerai. Kaip Kapitonas, štai koks klausimas. Ar galėčiau pasikalbėti su panele Kid?

– Panelė Kid neatsako į jokius skambučius, – pasakė Čarlis ir padėjo ragelį.

Apie jį šokinėjo du gydytojai, vienas iš jų matavo pulsą.

Olivija sėdėjo prie lovos, laikydama kitą tėvo ranką. Jis atrodė papilkėjęs ir sukritęs. Kai jis kalbėjo, ant lūpų pasirodydavo seilių burbuliukai.

– Istoriškai teisinga, – jis pasakė ir linktelėjo galva. – Nafta per stogą, paskui sidabras ir auksas...

Ji stebėjo gydytoją. Jo tvirtus pirštus ant plono tėvo riešo.

– Na? – klausiamai pasakė ji.

– Jis silpsta, panele Kid. Jo pulsas retas...

– Tai duokite jam ko nors! – tarė ji.

– Nieko daugiau aš negaliu jam duoti. Jūs privalote suprasti...

– Jeigu jūs leisite jam numirti... – įspėjamai pasakė Olivija.

– Panele Kid, būkit gera. Mes padarėme viską, kas įmanoma. Geriausia, ko mes galim dabar tikėtis...

– Aš nenoriu to girdėti!

Jos tėvas sukikeno.

– Kidai – ugnis ir plienas, – pasakė. – Niekas nesustabdys tavęs, Livi...

Jis pamėgino atsisėsti, bet vėl krito atgal ant pagalvių.

– Livi? – pasakė jis.

– Aš čia, tėveli.

– Niekur neik, – pasakė jis.

– Aš neisiu, – nuramino ji.

– Triukšmas, Livi, – kalbėjo jis, – tiek daug triukšmo mano galvoje, aš... Livi.

– Taip, tėveli.

Jos tėvas sudrebėjo. Ji stipriai suspaudė jo ranką.

– Padaryk tai dėl manęs, Livi, – sakė jis, – per daug triukšmo. Kalėdų išvakarės, sugriebk visa tai, Livi. – Jis plačiai atmerkė akis, – Livi? Kur tu esi?

– Čia, tėveli.

– Vėjo tunelis, – pasakė jis. – Triukšmas... balsai. – Jis papurtė galvą. – Sidabras prilygdavo auksui, – jis pasakė ir nusijuokė. – Taip sakoma Biblijoje, paskaityk. Gal ir vėl galėtų prilygti, kas žino? Iki šiol tik smulkieji, nafta tai daiktas. Užbaik tai dėl manęs, Livi. Užbaik visa tai Kalėdoms... didelis... Kalėdos... didelis...

Jo balsas nutrūko.

– Tėveli? – sušuko ji.

Jo akys tebebuvo plačiai atmerktos.

– Tėveli! – susijaudinusi ištarė ji.

Vienas iš gydytojų pakratė galvą.

– O Dieve! – šūktelėjo ji ir krito ant tėvo krūtinės, stipriai jį apkabindama.

Riardanas neturėjo susitikti su Kete ir Liza iki pirmos valandos, kai jau galėjo pasiimti dukterį priešpiečiams, kaip buvo žadėjusi Ketė. Telefonu ji taip ir pasakė: „Tu galėsi gauti Lizą priešpiečiams“, tai nuskambėjo kanibališkai. Jis neišdrįso pasijuokti, kaip kalba ir skyrybos gali atitolinti žmones. Džiaugėsi, kad turėjo dar truputį laiko. Iki šiol dar nebuvo parodęs D'Anuncijams nuotraukos, kurią buvo gavęs iš Vaismano Dvidešimt ketvirtojoje nuovadoje.

Markas D'Anuncijus buvo išėjęs, ir jo motina nežinojo kur.

Riardanas pastebėjo, kad ji buvo apsiverkusi.

Ji pasiūlė jam puodelį kavos.

Jis sėdėjo su ja prie stalo ir klausinėjo, kaip sekasi.

Ji pasakė, kad nenori rytoj atidaryti restorano. Ji kalbėjo, kad ketvirtadienį Kalėdos, jie tada nedirbs, o jeigu jie rytoj atidarys, trečiadienį vis tiek turės anksti uždaryti. Juk Kūčios. Tai kokia prasmė atidaryti rytoj? Ir per greitai rytoj atidaryti. Nebūtų parodyta tinkama pagarba.

Riardanas jai pasakė, kad kai mirė jo motina, tėvas nuėjo į darbą jau kitą dieną.

Jis nepasakė jai, kad neapkentė tėvo nuo tos dienos iki tol, kol jis, išėjęs iš baro girtas, eidamas per gatvę degant draudžiamam šviesoforo signalui, žuvo po autobusu Kolumbo aveniu. Visą laiką neapkentė jo, o tada staiga liovėsi. Suvokė, kad jis vargšas senas girtuoklis. Turbūt vargšą seną girtuoklį jis mylėjo.

– Na, – tarė ponia D'Anuncijo ir atsiduso.

Jis spėjo, kad ji pagalvojo: „Ak, tie airiai".

Jis parodė jai nuotrauką. Tą nuotrauką, kuri buvo daryta ateljė. Piteris Dodžas šypsojosi. Ne tą nuotrauką, kur jo rankos laidu surištos už nugaros ir ant baltų grindų plytelių visur kraujas.

– Ar šis žmogus kada nors buvo restorane? – paklausė jis.

Ponia D'Anuncijo pašnairavo į nuotrauką. Ji išsiėmė akinius iš juodo megztinio kišenės, kurį vilkėjo ant juodos suknelės, užsidėjo juos ir pakėlė nuotrauką prie akių.

– Jūs juokiatės iš manęs? – paklausė ji.

– Ar jūs jį pažįstate?

– Aišku, – atsakė ji. – Jis yra tas advokatas, kuris sudarė sutartį.

– Kokią sutartį? – staigiai paklausė Riardanas.

– Restoranui. Pirkti restoraną.

– Ar Piteris Dodžas yra jūsų advokatas?

– Na taip, Ralfo. Tai Ralfas kalbėjosi su juo. Aš mačiau jį tik kartą ar du.

– Kada jūs paskutinį kartą jį matėte? – paklausė Riardanas.

– Ne per seniausiai, – atsakė ponia D'Anuncijo. – Galbūt prieš kelias dienas.

– Kada?

– Tuoj prisiminsiu, – pasakė ji ir tylėdama galvojo. – Ar tai galėjo būti?

– Kas galėjo būti, ponia D'Anuncijo?

– Man atrodo, jis atėjo pirmadienį. Pirmadienį per priešpiečius.

– Dieną, kai buvo nužudytas jūsų vyras?

– Taip, aš mačiau vyrą kalbantis su juo, tikrai. Taip. Tai buvo pirmadienis. Tikrai žinau.

Jų akys susitiko.

– Ar tai ką nors reiškia? – ji paklausė.

– Galbūt, – atsakė jis.

Jos laukė prie restorano „Ryžių puodelis“, motina ir duktė, prieš saulę atrodančios labai šviesios ir mėlynakės, viena už kitą gražesnės, Liza su rankinuku kaip tikra šešerių metų ledi. Pamačius jį, jos veidą nušvietė plati šypsena. Riardanas priėjo. Jis jautėsi truputį kaltas dėl tų tikrų priešpiečių, net jei tai buvo priešpiečiai su dukterimi. Paprastai sekliai tik prabėgdami sugriebdavo kokį kąsnelį. Jis taip pat jautėsi truputį kaltas, kad atsivedė ją į „Ryžių puodelį“, kur tikėjosi užtikti Benį Vongą ir paklausti, gal jis ką girdėjo kinų bendruomenėje. Jis paėmė dukters ranką ir laikė ją savojoje. Ji droviai pasižiūrėjo į jį, lyg paauglė per pirmąjį pasimatymą.

– Jūs per anksti atėjote, – jis pasakė Ketei.

– Tu sakei pirmą valandą.

– Dar tik dešimt minučių pirmos.

– Na... aš maniau... Aš turiu ją nuvežti atgal į Džersį, matai, aš šiąnakt dirbu. Todėl pagalvojau, jeigu ateitum truputį anksčiau...

– Aišku, – pasakė Riardanas. – Jokių problemų. – Jis kiek paabejojo. – O kodėl tau nepabuvus kartu? – jis paklausė.

– Ačiū, ne, aš... hm... aš norėjau pamatyti keletą vietelių. Kol esu čia. Juk aš niekada neatvažiuoju į Kinų kvartalą.

– Šiaip ar taip, eikime į vidų, išgersim po puodelį arbatos.

– Taip, eime, mamyte, – pritarė Elizabetė.

– Braj, aš nenoriu, kad tai būtų šeimos suėjimas, supranti? – pasakė Ketė.

– Paprasčiausias puodelis arbatos?

– Pasimatysim po valandos, – ji pasakė, apsisuko ir nuėjo.

Ji užsisakė šonkauliukų, kiaušinių, vyniotinį ir sriubos. Ji jam pasakė, kad mamytei pasižadėjusi valgyti daržoves, ir paprašė jo nesakyti, kad vietoj daržovių valgo visus tuos skanėstus. Benis Vongas priėjo prie jų staliuko tuo metu, kai jie pradėjo vynioti savo laimės sausainius.

– Ar sužinojai ką nors? – paklausė Riardanas.

– Kaip ir sakiau, – tarė Vongas, – tai ne kinų darbas. Ar čia tavo duktė?

– Taip, – tarė Riardanas.

– Kaip tavo vardas, brangute? – paklausė Vongas.

– Liza. O kaip tavo?

Vongas nusijuokė.

– Prieš išeidama ateik prie baro, – pasakė jis. – Aš tau duosiu dėžutę kiniškų riešutų. Ar mėgsti kiniškus riešutus?

– Nežinau, kas tai yra, – atsakė Elizabetė.

– Čia tai labai skanus dalykas, – pasakė Vongas. – Kiniški riešutai. Stabtelk prie baro, gerai?

Vos tik jis nuėjo nuo staliuko, ji padavė Riardanui juostelę popieriaus, kurią rado savo laimės sausainyje.

– Kas ten parašyta, tėveli? – paklausė ji.

– Čia sakoma... kad tu išgirsi gerą žinią.

– Gerai, – pasakė ji. – Galbūt tu aplankysi mane per Kalėdas?

– Galbūt, – pasakė jis.

– Ar tu irgi taip manai?

– Na... aš... brangute, aš... aš iš tikrųjų taip nemanau. Aš manau, kad mamytė planuoja Kalėdas praleisti Niū Džersyje. Su močiute ir seneliu.

– O kodėl ir tau neatvažiavus?

– Nemanau, kad mamytė to norėtų, Liz.

– O ar tu to nori?

– Aš noriu, brangioji. Visa širdimi.

– Aš galvoju, kad tai kvaila, – pasakė Elizabetė.

– Taip, – jis pasakė, – kvaila.

Kai Riardanas atvyko į Stiuvesantauną, per televiziją skaitė šeštos valandos žinias. Jis baigė darbą ketvirtą, paskambino į butą, jei namie jau būtų iš Džersio sugrįžusi Ketė, bet niekas neatsakė, tada nuėjo į barą Kanalo gatvėje ko nors išgerti ir paplepėti su barmene, mergina didžiule krūtine ir labai plačia burna. Hofmanas buvo sakęs Popiežiui Maziui Trečiajam, kad ta mergina, kurios vardas Džinina, vyrų tualete darydavo čiulpinukus. Sakė Maziui, kad dėl to ir jos burna tokia didelė. Ir lūpos tokios storos. Mazis tvirtino, visa tai esą dėl to, kad mergina buvo spalvotoji, kaip jis sakė, turėjo dalį negrės kraujo. Jis tik negalėjo pasakyti, kokia ta dalis. Džinina buvo raudonų plaukų ir žalsvų akių – Riardanui atrodė, kad jas galėtum pavadinti šviesiai rudomis – ir ji nebuvo panaši nė į vieną Riardanui žinomą juodukę, bet galbūt Mazis buvo teisus. O gal buvo teisus Hofmanas, gal didelė burna ir storos lūpos atsiranda nuo čiulpinukų vyrų tualete. Jam norėjosi jos paklausti, ar ji ne maišyto kraujo, kaip tvirtino Mazis. Pusę šešių jis vėl paskambino į butą ir kai Ketė atsiliepė, padėjo ragelį. Nenorėjo jos klausti, ar galima užeiti, bijojo, kad nesutiks, jis norėjo užtikti ją netikėtai.

Ji atidarė duris, kai jis paskambino du kartus. Apsivilkusi mėlyną chalatą. Basomis kojomis. Plaukai ant pakaušio surišti į arklio uodegą. Ji stovėjo tarpduryje, užstodama įėjimą. Jis matė, kad svetainėje įjungtas televizorius. Ėjo šeštos valandos žinios.

– Ko atėjai? – paklausė ji.

– Noriu su tavimi pasikalbėti, – paaiškino jis.

– Gal tu išgėręs?

– Išgėriau taurelę.

– Smirdi kaip bravoras.

– Na gerai, dvi taureles, – pasakė jis. – Ar nuvežei Lizą į Džersį?

– Nuvežiau.

– Manai, protinga ją tampyti pirmyn atgal kaip...

– Aš šiąnakt dirbu. Po velnių, Braj, neprivalau tau duoti smulkių ataskaitų, ką darau su savo dukterimi.

– Ar galiu įeiti? – paklausė jis.

– Ko?

– Na, prašau, leisk man įeiti.

– Ar tu kada nors jutai...

– Kete...

– ...kad sukiesi karuselėje, kuri niekada nesustos?

– Aš noriu pasikalbėti apie Elizabetę.

– Braj...

– Prašau, – pasakė jis.

– Gerai, – tarė ji atsidusdama. – Užeik, trumpam.

Svetainėje televizijos diktorius kalbėjo: „...dabar pasirašomi nauji susitarimai. Tai reikštų grūdų eksporto į Sovietų Sąjungą didėjimą, jeigu branduolinio nusiginklavimo sutarties terminai bus įgyvendinti, kaip buvo numatyta“.

– Ar ji ką nors tau šiandien sakė? – paklausė Riardanas.

– Ji daug ką man sakė.

„Šįryt Fynikse, Arizonoje, – kalbėjo diktorius, – nuo vakar ištikusio kraujo išsiliejimo į smegenis mirė milijardierius finansininkas Endriu Kidas. Pasiliko trys vaikai. Olivija Kid – čia ji Puerto Valartoje praėjusią žiemą..."

Riardanas žvilgterėjo į ekraną. Aukšta blondinė, apsivilkusi bikinį, stovėjo balkone, išeinančiame, kaip jam pasirodė, į Ramųjį vandenyną.

– Jai šešeri metai, – pasakė Ketė.

„Robertas Sardžentas Kidas, kuris šią savaitę yra Niujorke..."

– Ji nesupranta...

– Ar negalėtum išjungti šitą? – paprašė Riardanas.

Ketė išjungė televizorių. Stojo ilga tyla.

– Klausyk, – pasakė Riardanas, – užmiršk *mane*, gerai? Užmiršk, kaip *aš* jaučiuosi...

– Tikiuosi, leisi man tai padaryti, – pasakė Ketė.

– Tik pagalvok apie *ją*, gerai? Tik pagalvok, kaip tai *ją* veikia.

– Ji iškentės. Ne pirmas kartas istorijoje...

– Bet tai pirmas kartas jai, Kete. Ji myli mus abu. Mes reikalaujame, kad ji...

– Niekas nereikalauja, kad ji nustotų mus mylėjusi. – Ji priėjo prie televizoriaus ir ėmė raustis rankinėje, kuri gulėjo ant jo. – Juk ne ji skiriasi, o mes, – pasakė ir išsiėmė pakelį cigarečių.

– Maniau, kad metei rūkyti, – tarė jis.

– Aš irgi taip maniau, – pasakė ji, prisidegdama cigaretę, ir įmetė žiebtuvėlį atgal į rankinę. Paskui išpūtė srovelę dūmų. – Braj, – ji pasakė, – būkim protingi, gerai? Aš žinau, ko tu čia atėjai, žinau, ko tu nori prašyti. Šimtąjį kartą. Bet ar tu nesupranti? Lizai būtų dar blogiau, jeigu mes liktume drauge. Argi nematai to?

– Mes galėtume susitaikyti, – pasakė jis.
– Tik ne po to, kas įvyko, – ji tyliai pasakė.
– Tai buvo prieš dvejus metus.
– Tai buvo vakar! – ji piktai pasakė.
– Kete...
– Juk ne tave iki šiol naktimis kankina košmarai! – ji ėmė šaukti. – Klausyk, aš nenoriu apie tai kalbėti, blogiausia, kad aš turiu tuo gyventi.
– Bet juk tu neturi gyventi...
– Ne? Kaip man nusišveisti tą purvą, Braj?
– Klausyk, tu teisi, nereikia...
– Kaip man išsivaduoti iš tos smarvės? Kaip man užmiršti tą pažeminimą ir tą...
– Kete, nekalbėkim apie tai, gerai? Tu žinai, kaip jautiesi, kai...
– O tavo draugai policininkai! – ji piktai pasakė ir užgesino nuorūką. – O, taip, ponia Riardan, mes taip apgailestaujam dėl to, kas įvyko. Bet gal jūs ką nors darėte, kad tai išprovokuotumėte? Gal vaikščiojote gundančia eisena, gal kraipėte klubus, gal purtėte savo?..
– Kete, brangioji, prašau, nėra prasmės...
– Nėra jokios prasmės, aišku! Jis išbėga subraižytu veidu – ar jūs priešinotės jam, ponia Riardan, ar jūs stengėtės išvengti to, kas buvo daroma – ir aš lieku su jo prakeiktu vaiku manyje!
Tyla.
Spengianti.
Tylos spengimas.
Ir vėl tie patys žodžiai. Jo vaikas manyje. Ir po tų žodžių tyla.
Ji vėl siekė savo rankinės. Vėl išsitraukė pakelį cigarečių.

– Ir ką gi ta graži airė katalikė mergaitė daro? – klausė ji. – Griežtai išauklėta – palaimink mane, Tėve, nes aš nusidėjau, – ką gi ji daro? Ji daro abortą, Braj, o paskui visą likusį gyvenimą ji praleidžia apimta siaubo.

Jai iš rankų iškrito dar viena cigaretė.

Jos rankos drebėjo.

– Pasižiūrėk! – šaukė ji, – pažiūrėk, ką tu su manimi darai. Ar išeisi iš čia?

Jis prisiartino jai už nugaros, kai ji ieškojo rankinėje žiebtuvėlio.

– Kete, – pasakė jis. – Kas jau įvyko – įvyko.

Jis švelniai palietė jos petį.

– Svarbiausia, kad...

Ji staigiai atsisuko į jį, jos akys blizgėjo. Dešinėje rankoje ji laikė pistoletą.

– Iš kur tu jį gavai? – sušuko jis.

– O iš kur gaunami ginklai šiame mieste? – pasakė ji. – Juk esi policininkas, Braj, tai tu ir pasakyk man.

– Padėk, – jis pasakė.

– Ne! – Pistoletas drebėjo jos rankoje. – Aš nešiojuosi rankinėje dieną ir miegu su juo po pagalve naktį. Jeigu bet kuris vyras kada nors prisiartins prie manęs...

– Bet aš nesu bet kuris vyras, – švelniai pasakė jis. – Aš esu aš.

– Tu esi bet kuris vyras, – pasakė ji. – Neliesk manęs, Braj, kitaip ištaškysiu tavo kvailą galvą.

Jie stovėjo ne daugiau kaip per keturias pėdas ir žiūrėjo vienas į kitą. Lyg juos skirtų keturi tūkstančiai mylių.

– Tai štai į ką jis nutaikytas, – jis pasakė.

Anksčiau nepagalvojo, į ką ji nusitaikė. Iki šiol nepagalvojo.

– *Būtent* štai į ką ir nutaikytas, – pasakė ji.

Pistoletas dabar nebedrebėjo. Jis buvo nutaikytas į jo galvą.

Ji nušaus mane, pagalvojo. Jėzau, ji nušaus mane.

Jie laukė, žiūrėdami vienas į kitą.

Jis galvojo: „Aš jai svetimas“.

– Gerai, – pagaliau ištarė jis ir pasuko durų link.

– Nebeateik daugiau, Braj, – pasakė ji.

– Neateisiu.

– Aš to ir noriu.

– Aš žinau, kad tu to nori.

Jis palietė durų rankeną. Atidarė duris.

– Kete, – ištarė, – sėkmės, brangioji.

Jis žengė į koridorių.

Ir taip tyliai, kad ji tikriausiai negalėjo jo išgirsti, pasakė:

– Sudie, brangioji.

10

Kai suskambėjo telefonas, jis skutosi. Veidrodyje matė muilo putomis išteptą veidą ir kambarį už savęs. Viengulė lova. Subraižyta komoda. Plika elektros lemputė, kabanti viduryje kambario. Suplyšusi užuolaida ant lango. Dar viena elektros lemputė virš kriauklės. Jo putomis muilinas veidas, skustuvas rankoje. Padėjęs skustuvą ant kriauklės, nuėjo prie telefono.

– Alio! – atsiliepė.

– Sveikas, čia Sendi.

Jis linktelėjo galva.

– Sveika, Sendi, – pasakė. Praėjusį vakarą, kai išėjo iš Ketės, jis per daug išgėrė. Gerokai per daug. Burnoje buvo sausa, tarsi pripilta smėlio. Jo akys buvo pasruvusios krauju. Pirmadienio ryto pagirios. Jas itin paaštrino geras penktadalis butelio burbono. Jis nenorėjo kalbėtis su Sendi Sanderson. Jis nenorėjo su niekuo kalbėtis. Tai buvo jo laisva diena. Jis planavo nueiti į biblioteką pasiskaityti laikraščių apie nežinomąjį arabą, kuris buvo nušautas oro uoste „La Guardia“ ir išgaravo, Dievas

žino, kur. Jis planavo apsilankyti Luis ir Dodžo advokatų kontoroje. Po to planavo sugrįžti į viešbutį ir pabaigti likusį burboną.

Ta byla jam ėmė kelti fizinį skausmą.

Jis nežinojo, ką D'Anuncijus turi bendra su arabu, kuriam buvo į krūtinę suvaryta tiek daug kulkų ir kurio kūnas buvo pagrobtas iš mėsos furgono pakeliui į lavoninę. Jis nežinojo, ką D'Anuncijaus nužudymas turi bendra su jo advokato Piterio Dodžo nužudymu. Advokatas buvo nudurtas Centrinio parko vakarinėje dalyje tą pačią dieną, kai pavalgė priešpiečius „Luna Mare" restorane.

– Man taip sunku buvo tave rasti, – pasakė Sendi.

– Man laisva diena, – paaiškino jis.

– Kas tas vyriškis nuovadoje, kuris visą laiką mane vadino Jūsų Šviesybe?

– Tai turbūt Aleksas Ruisas.

– Tol man nesakė namų telefono numerio, kol nepaaiškinau, kad užsiimi mano vagystės byla. Nemanau, kad jis manimi patikėjo.

– Bet numerį jis tau pasakė.

– Pasakė. O kur yra „Lorimaro" viešbutis?

– Dvidešimt šeštoji ir Brodvėjus.

– Skamba žavingai.

– O taip, neblogai.

Abu ilgai tylėjo.

– Skambinu todėl, kad... – pradėjo ji, kiek padvejojusi. – Taip išeina, kad aš visada tau teisinuosi. – Vėl ilga pauzė. – Atleisk dėl to vakaro.

– Na, man reikėjo paskambinti prieš ateinant, bet...

– Žinau. Nėra telefono. Šiaip ar taip, atleisk.

– Tai mano kaltė, – pasakė jis.

Ir kurių velnių jis atsiprašinėja? Juk tai ji buvo kažką atsivedusi pas save. Šūdas, galvojo jis.

– Štai ir vėl mes, – kalbėjo ji, – teisinamės vienas kitam. Pasidalykime kaltę lygiomis, gerai? Ir daugiau be atsiprašymų.

– Gerai, – pritarė jis.

Ir vėl ilga tyla. O kas dabar? Jis galvojo. Na, eik nuo telefono, ledi. Mano visas veidas muiluotas.

– Ar nenorėtum vėliau išgerti?

Jis paabejojo. Gūžtelėjo pečiais.

– Gerai, – pasakė.

– Pas tave ar pas mane?

– Ar atsisakai „Ringo“?

– Jau kartą ten laukiau, – pasakė ji. – Tada pas mane šeštą, gerai?

Jis vos nepasakė „užmiršk“. Bet vietoj to tarė:

– Atsinešiu vyno.

– Dėl vyno nesirūpink, tik atsinešk prožektorių, – pasakė Sendi. – Iki pasimatymo.

Linijoje spragtelėjo. Jis pažiūrėjo į ragelį.

Papurtė galvą, padėjo ragelį ir nuėjo prie kriauklės.

Ilgai žiūrėjo į save veidrodyje.

Paskui vėl pradėjo skustis.

Jam nepavyko susitikti su Filipa Luis tą dieną beveik iki antros valandos. Po pakartotinių skambučių į Luis ir Dodžo advokatų kontorą jis išgirdo tik tiek, kad įstaigoje jos dabar nėra ir nebus, kol pasibaigs priešpiečiai. Savo priešpiečius jis praleido Keturiasdešimt antrosios gatvės bibliotekoje, skaitinėdamas praėjusios savaitės laikraščius.

Laikraščio *Times* straipsnyje apie žuvusį arabą nebuvo parašyta nieko, ko jis iki šiol nežinojo. Nenustatytas

žmogus šovė oro uoste „La Guardia“, kūnas pagrobtas iš greitosios pagalbos mašinos pakeliui į Centrinę Kvynso ligoninę. Ilgoka istorija, bet užkišta praėjusio pirmadienio laikraščio gale. Tiek *Post*, tiek *News* buvo smulkiau aprašę šaudymą bei kūno pagrobimą vėliau. ARABO NUŽUDYMO PASLAPTIS vadinosi straipsnis *News*. ARABAS NUŽUDYTAS, LAVONAS PAGROBTAS trimitavo *Post* pavadinimas. Dabar abu laikraščius turėdamas prieš save, jis prisiminė, kad matė juos praėjusį pirmadienį. Bet tą rytą prasidėjo Jurgenso teismo procesas, ir jis buvo per daug užsiėmęs, kad galėtų skaityti kokį nors laikraštį. O tą naktį, žinoma, jis būtų pagavęs D'Anuncijaus žudiką. Šiame mieste lavonai krisdavo aplink tave kaip šaltas lietus. Policininkui tereikėjo skėčio, ir daugiau nieko. Jis tikėjosi, kad netrukus tą istoriją pirmuosiuose puslapiuose aprašys ir *Time*, ir *Newsweek*. Naujutėlė istorija kaip ši, jis stebėjosi, kaip ji dar neišgarsinta. Jis dažnai galvodavo, ar tik *Time* ir *Newsweek* nėra slapti partneriai. Jeigu ne, tai kaip galima paaiškinti, kad tokie patys straipsniai spausdinami pirmuosiuose puslapiuose savaitė po savaitės netgi tada, kai numeriai nėra griežtai teminiai. Kartais pasaulis Riardanui tapdavo per sunkus. Kartais jis galvodavo, kad visa tai yra tik didelis šūdinas sąmokslas.

Jeigu, pavyzdžiui, senatorius Beilis iš tikrųjų pietavo su nežinomu arabu jo nužudymo naktį, kodėl jis nepasisiūlė jį atpažinti?

O gal buvo du arabai tame devintos valandos lėktuve iš Vašingtono?

Arba trys? Arba visas tuzinas?

Nė vienas ne tas, kurį nušovė.

Betgi Beilis jo paklausė: „Kaip, velniai griebtų, jūs nustatėte tą ryšį?“

O paskui jis pridėjo: „Tarp to, kas atsitiko oro uoste „La Guardia“, ir manęs“.

Jie kalbėjosi apie žmogžudystę. Jie kalbėjosi apie arabą.

Taigi Beilis paminėjo „La Guardia“.

O dabar paaiškėjo, kad arabas buvo nušautas „La Guardia“, ir jo kūnas iki šiol tebeplaukioja kažkur aplinkui, o Beilis nieko apie nieką nežinojo.

Šūdinas visuotinis sąmokslas.

Riardanas mieliau būtų gaudęs vagišių.

Jis sėdėjo laukiamajame kambaryje, kai atėjo Filipa Luis. Patraukli moteris, kiek vyresnė nei trisdešimties, spėjo jis. Apsivilkusi pilką apsiaustą ant puošnaus, pilko kostiumėlio. Jis prisistatė, paaiškino, ko čia atėjęs, ir ji – tuojau pat pasižiūrėjo į laikrodį. Mandagiai, bet ne per daug entuziastingai pakvietė jį į kabinetą. Sėdėdama prie rašomojo stalo, – standžiai sušukuoti šviesūs plaukai, raudoni auskarai, mėlynos akys, – ji klausėsi, kaip jis aiškino, kad tiria nužudymą, kuris galbūt siejasi su Piterio Dodžo nužudymu.

– Net dabar, – pasakė ji, – sunku priprasti prie žodžio nužudymas. Tai mus visus čia pritrenkė. Aš neabejoju, kad jūs suprantate. – Jis atrodė tokios nepaprastos nuotaikos tą dieną, – tęsė ji tuo pačiu kažkokiu nosiniu balsu tardama žodžius pro gražią riestą nosytę. – Savaitgalį jis buvo išvykęs slidinėti, jei neklystu, į Vermontą-Stratoną. Piteris buvo aistringas slidininkas. Jis grįžo pirmadienio rytą ir apie nieką daugiau nekalbėjo, tik apie tai, kokios ten nuostabios sąlygos. Purus sniegas, saulė... Ar jūs slidinėjate, pone Riardanai?

– Ne.

– Puikus sportas, – pasakė jis.

– Ar jums žinoma, kas užsakė jam priešpiečius tą dieną?

– Na, aš manyčiau, jo sekretorė.
– Restorane „Luna Mare"?
– Taip. Jis mėgo itališką maistą.
– O kada jis parėjo?
– Apie antrą. Ir tuoj pat išskubėjo vėl.
– O! Ir kurgi jis išėjo?
Filipa svyravo.
– Kažin ar turėčiau jums apie tai sakyti.
– Kodėl ne?
– Tai buvo asmeninis reikalas.
– Moteris?
– Ne, ne, – pasakė ji ir nusišypsojo.
– Tai kas tada? Tą vakarą buvo nužudytas žmogus, panele Luis. Viskas, ką jūs man pasakysite...
– Na, aš jau pasakojau sekliui Vaismanui viską, ką jis norėjo žinoti.
– Bet tuo metu seklys Vaismanas dar neturėjo visų faktų.
– Kokių faktų? – paklausė ji.
– Viena, – pasakė Riardanas ir ėmė juos vardyti, lenkdamas kairiosios rankos pirštus. – Ponas Dodžas valgė priešpiečius tą dieną restorane, kuris vadinasi „Luna Mare". Mano žiniomis, jūsų firma pasirašė to restorano pirkimo sutartį.
– Taip, teisingai. Tą padarė Piteris.
– Gerai, antra. Jį nužudė tą vakarą maždaug tarp šešių ir pusės septynių, greičiausiai trys vyrai, kurie vairavo rudą „Mercedes-Benz". Trečia, maždaug po valandos buvo nužudytas „Luna Mare" savininkas, ir tą padarė du vyrai, kurie išlipo iš rudo „Mercedes-Benz". Aš ieškau sąryšio, panele Luis. Piteris Dodžas buvo D'Anuncijaus advokatas, bet koks tarp to sąryšis?

– Tai, kur jis lankėsi tą dieną, neturi nieko bendra su nužudymu.

– Iš kur jūs tai žinote?

– Nei su tuo žmogum, kuriam priklausė „Luna Mare“.

– Apie tai leiskite spręsti man, gerai?

– Manau, tai apskritai neturi sąryšio su tuo, ko jūs ieškote.

– Kur jis lankėsi, panele Luis? Malonėkite man pasakyti.

Filipa atsiduso.

– Tai tik... jis patikėjo man šį dalyką ir kažin ar aš turiu atskleisti...

– Ką jis patikėjo?

Filipa atsakė labai negreitai. Riardanas laukė.

– Kad pirko keletą sidabro kontraktų.

– Keletą ko?

– Sidabro kontraktų. Štai kur jis buvo. Pirkti sidabro kontraktų.

– Nežinau, ką tai reiškia.

– Jis pirko sidabro kontraktų, pone Riardanai. Daug ir ilgalaikių.

– Aš vis tiek ne...

– Tai reiškia, kad jis tikėjosi gauti didelį pelną.

– Ar tai ir yra ta paslaptis, kurią jums patikėjo?

– Taip. Kad jis nusipirko kontraktų.

– Tų sidabro kontraktų.

– Taip. Jis paragino ir mane padaryti tą patį.

– Vadinasi, jis padarė jums savotišką protekciją?

– Tebūnie taip, jeigu norite.

– Nusipirkti sidabro kontraktų.

– Taip. Daug ir ilgalaikių.

– Man atrodo, aš žinau, ką reiškia daug...

– Na, taip, didelį kiekį.

– Bet ką reiškia *ilgalaikiai*?

– Na, pareikalautų šiek tiek laiko, kol išaiškinčiau, – pasakė Filipa ir pasižiūrėjo į laikrodį. – Atleiskite, bet aš jau vėluoju į sutartą susitikimą mieste. Matote, kai žmogus perka pagal išankstinį užsakymą. Galima pirkti pagal ateities kontraktus, suprantate. Sidabras yra tokia pati plataus vartojimo prekė kaip ir sojos pupelės, kiaulių skrandžiai, grūdai... iš tikrųjų, atsiprašau, aš turiu eiti.

– Dar vienas klausimas, – pasakė Riardanas. – Kur jis pirko šiuos kontraktus?

– Rotšteino ir Felpso firmoje, – atsakė Filipa.

Šviesiaplaukė, mėlynakė Rotšteino ir Felpso firmos sekretorė sėdėjo prie komutatoriaus. Pamatęs ją, Riardanas pagalvojo, kodėl visos moterys pasaulyje yra šviesiaplaukės ir mėlynakės, kai tavo šviesiaplaukė, mėlynakė žmona tave palieka. Na, Sendi ne tokia, prisiminė jis. Molio spalvos akys, šviesiai rudo atspalvio plaukai. Bet Sendi turi draugą, kurį priėmė į savo lovą.

– Rotšteino ir Felpso kontora, laba diena, – kažkam pasakė sekretorė. – Vieną minutę. – Ji paspaudė mygtuką ir pasižiūrėjo į Riardaną. – Taip, sere, kuo galiu jums padėti?

– Seklys Riardanas, Penktoji policijos nuovada, – jis pasakė, blykstelėdamas policininko ženklu. – Norėčiau pamatyti arba poną Rotšteiną, arba poną Felpsą.

– Pono Rotšteino dabar kaip tik nėra, – pasakė sekretorė. – Minutėlę, sere, aš pažiūrėsiu, ar laisvas ponas Felpsas. – Ji paspaudė kitą mygtuką. – Alisa, – pasakė, – čia yra seklys, nori pamatyti poną Felpsą. – Ji kiek pasiklausė, paskui tarė: – Jis nepasakė. – Pasiklausė vėl. – Gerai, – tarė ji ir atsisuko į Riardaną. – Koridoriumi iki galo, sere, ir ten pro duris.

Atidaręs duris Riardanas atsidūrė smėlio spalva dažytame koridoriuje, neryškiai apšviestame iš viršaus. Jis nuėjo prie stalo koridoriaus gale ir pagyvenusiai moteriai vėl parodė savo policininko ženklą.

– Seklys Riardanas, – pasakė jis. – Pas poną Felpsą.

– Taip, sere, prašom užeiti.

Jis priėjo prie durų, kurias ji nurodė, pasibeldė ir atidarė. Prie stalo sėdėjo apkūnus, neaukštas vyras, prie ausies laikydamas telefono ragelį. Tamsus kostiumas, atlaisvintas kaklaraištis, baltų marškinių viršutinė sagutė atsegta.

– Keturi centai už svarą, – kalbėjo jis ir mostu parodė į kėdę. – Aštuoniasdešimt aštuoni doleriai už toną, – jis pasakė ir pasiklausė. – Gerai, paskambink man. – Jis padėjo ragelį, atsistojo ir ištiesė ranką.

– Atleiskite, – pasakė jis. Riardanas paspaudė jam ranką. Delnas buvo drėgnas. – Kuo galiu jums padėti, pone Riardanai? Prašom sėstis.

Riardanas atsisėdo. Jis išsiėmė savo užrašų knygutę.

– Praėjusio pirmadienio naktį buvo nužudytas žmogus, vardu Piteris Dodžas, – pasakė jis. – Ar jūs jį pažįstate?

– Piterį Dodžą? Ne.

– Jo partnerė – moteris, vardu Filipa Luis, – tvirtina, kad nužudymo dieną su jūsų firma jis sudarė keletą sandorių.

Felpsas papurtė galvą.

– Nepamenu jo pavardės tarp mūsų klientų.

– Jis pirko sidabrą.

– O! Tikrai?

Akys iškart pagyvėjo.

– Pasak panelės Luis, sidabro kontraktus... – Jis žvilgtelėjo į užrašų knygutę.

– Visiškai galimas dalykas, – pasakė Felpsas ir tuoj pat pakėlė telefono ragelį, paspaudė mygtuką, įtaisytą aparate, ir pasakė:

– Alisa, prašom patikrinti... – Jis pakėlė akis į Riardaną. – Kada, jūs sakote, tai buvo?

– Praėjusį pirmadienį. Penkioliktą.

– ...pirmadienio lankytojų sąrašą, – Felpsas pasakė į ragelį. – Ir skambtelėk Džinei dėl pono Rotšteino priėmimų grafiko. Sužinok, ką jis buvo paskyręs tai dienai, supratai? Ačiū, – jis pasakė ir padėjo ragelį.

– Jūs pats nepardavėte tų kontraktų, tiesa? – paklausė Riardanas.

– Ne. Bet mano partneris galėjo parduoti. Aš dabar šitai ir tikrinu.

– Ar tai būtų buvę kas nors nepaprasta, pone Felpsai? Pirkti tuos sidabro kontraktus.

– Kasdienis reiškinys, – atsakė Felpsas.

Akys vėl budrios. Balsas visiškai nerūpestingas.

Skambtelėjo telefonas. Jis nukėlė ragelį.

– Taip? – pasakė ir pasiklausė. – A-ha. A-ha. Gerai, ačiū, – jis padėjo ragelį. – Taip, žmogus, vardu Piteris Dodžas, buvo čia praėjusio pirmadienio popietę, – paaiškino Riardanui. – Lovelas su juo kalbėjosi. Mano partneris, Lovelas Rotšteinas.

– Ar jis pirko sidabro kontraktų?

– Atleiskit, bet aš negaliu pasakyti, – atsakė Felpsas. – Jeigu jis kalbėjosi su Lovelu asmeniškai, tiktai Lovelas gali žinoti, ką iš sidabro jis įsigijo.

– Kur galėčiau rasti jūsų partnerį? – paklausė Riardanas.

– Jo nebus visą popietę. Gal galėtumėte pamėginti rytoj rytą?

– Būtinai, – pasakė Riardanas ir kiek patylėjo. – Pone Felpsai... o ką reiškia pirkti „daug“?

– Na, – tarė Felpsas, – man atrodo, tai priklauso nuo to, kiek gali išleisti pinigų.

Jie sėdėjo Kidų rudojo smiltainio svetainėje Septyniasdešimt pirmosios gatvės rytinėje dalyje.

Lovelas Rotšteinas ir visi trys Kidų šeimos palikuonys.

– Turiu jums pasakyti, – kalbėjo Rotšteinas, – aš susirūpinęs. Aš nežinau, ar jūsų tėvo mirtis gali pakeisti planus.

– Niekas nepasikeitė, – pasakė Olivija.

– Na, tada puiku. Vadinasi, mes turime elgtis su tais pirkimais kaip numatyta, tiesa?

– Taip, – tarė Olivija.

– Mes turime tuos pinigus slaptoje sąskaitoje...

– Gerai.

– Iš kurios Džo arba aš galime paimti čekius, jei reikės. Kaina truputį šoktelėjo, ir mes pajutome šiokį tokį nerimą, bet iki šiol niekas nerodo panikos.

– Kiek dar yra toje sąskaitoje? – paklausė Olivija.

– O, aš turėčiau tai patikrinti, – atsakė Rotšteinas. – Kiek pamenu, iki penktadienio vakaro buvome nupirkę apie tris tūkstančius kontraktų. Sakyčiau, kad dar turime truputį daugiau nei keturis milijonus, maždaug.

Olivija linktelėjo galva.

– Ir dar, noriu pareikšti užuojautą dėl jūsų tėvo mirties. Tikiuosi, laidotuvės vyks Fynikse.

– Jo kūnas jau kremuotas, – pasakė Olivija.

– O, tai... tai štai kaip, – išmikčiojo Rotšteinas. – Na, aš... matote, mudu su Džo numatėme išskristi...

– Nebūtina, – pasakė Olivija.

– Na, žinoma, – pasakė Rotšteinas, linktelėdamas galva.

Visi pasijuto nesmagiai ir tylėjo.

Jis apsivilko paltą ir užsidėjo skrybėlę.

– Sardžai, – pasakė. Paskui paspaudė Džesikos ranką. – Panele Kid, – pasakė. – Buvo malonu susitikti, Olivija.

Jis nuėjo prie lauko durų. Visi svetainėje tylėjo, kol užsidarė durys.

– Ką tu perki? – paklausė Džesika. – Apie kokį grafiką jūs kalbėjote?

– Sužinosi trečiadienį vakare, – pasakė Olivija ir užsimetė audinių kailinius.

– Tėtis man būtų pasakęs dabar, – tarė Džesika.

– Aš nuoširdžiai tuo abejoju. Šiaip ar taip, jis dabar miręs, Džesika. Dabar vadovauju aš. Niekada to neužmiršk. – Ji nuėjo prie lauko durų. – Pasimatysim viešbutyje, Sardžai, – pasakė ji ir išėjo.

– Kalė, – tarė Džesika.

– Na, – pasakė Sardžas, – dabar jai begalė rūpesčių.

– Papasakok man apie tai.

– Ne.

– Ar nenorėtum išgerti? Aš ketinu tai padaryti.

– Aš manau, – pasakė jis.

– Ko tu norėtum? Ar žinai, kaip sumaišyti martinį?

– Aš manau.

– Nemanyk taip sušiktai daug, Sardžai. Tu arba žinai, kaip sumaišyti...

– Aš žinau, kaip jį sumaišyti.

– Tada ir sumaišyk du, – pasakė Džesika.

Jis nuėjo prie baro. Ji žiūrėjo, kaip jis surado butelį „Befeater“ ir vermuto ir, įkišęs ranką į ledo kibirėlį, pradėjo dėti kubelius į ąsotį.

– Padaryk jį labai sausą, – pasakė ji.

– Gerai.

– Aš pažįstu žmogų, kuris žino sauso martinio paslaptį, – pasakė ji. – Tą žmogų sutikau Akapulke. Ką jis daro, tai...

– Nenoriu girdėti apie tavo draugužius, – tarė Sardžas.

– Tai ne draugužis, jis tiesiog žmogus, su kuriuo aš susipažinau. O kodėl? – ji staiga paklausė. – Ar mano draugužiai tau kelia pavydą?

– Ne, jie man nekelia pavydo.

– Kelia. Galiu lažintis, kad kelia, – pasakė ji ir išsišiepė. – O žinai, ką jis daro, kai nusiperka stiklainį alyvų? Jis išpila visą vandenį, visą tą sūrų vandenį iš ten, supranti? Ir pripila į tą stiklainį vermuto. Vietoj vandens. Ir leidžia alyvoms prisigerti vermuto. Paskui, maišydamas martinį, jis naudoja džiną, o vietoj vermuto įmeta į jį vieną alyvą. Žinai, tą, prisisunkusią vermuto.

– Aha.

– Tada martinis būna labai sausas.

– Aha.

– Man reikėtų turėti stiklainį tokių alyvų.

– O ką tu darytum, jeigu labiau patiktų įvairių gėrimų mišinys? – paklausė Sardžas.

– Neužduok man sunkių klausimų, – atsakė Džesika.

Dabar jis pylė iš ąsočio. Priėjo prie jos ir padavė vieną taurę.

– Dėkoju, – pasakė ji. – Už didįjį sandorį, kad ir koks jis būtų.

Ji gurkštelėjo gėrimo.

– Mmm, geras, – pasakė, – tu iš tiesų moki pagaminti martinį.

– Aš tau sakiau, kad moku.

– O ar moki užkurti židinį?

– Turėsiu tuojau išeiti.

– Niekas neprašo, kad pasiliktum. Aš tik paklausiau, ar tu moki užkurti židinį.

– Žinoma, kad moku užkurti židinį. Visi moka užkurti židinį.

– Bet ne aš, – pasakė ji. – Užkurk man židinį, Sardžai.

Jis atsiduso ir nuėjo prie židinio.

– Vargšas išnaudojamas brolelis, – tarė ji. – Pasakyk man, ką mes perkam, kad toks ša ša.

– Ne, – atkirto jis.

– Reikia po malkomis padėti popieriaus, – pasakė ji.

– Žinau.

– Nematau, kad naudotum popierių.

– Aš visada dedu popierių paskiausia.

Ji žiūrėjo, kaip jis krauna malkas židinyje virš pakuros, jas gražiai sukryžiuodamas.

– Taip tvarkingai, – tarstelėjo ji.

– Jeigu nori, kad gerai degtų, turi teisingai sudėti malkas, – paaiškino jis.

– O Dieve, tu esi *toks geras* malkų krovėjas, – pasakė ji. – O kada tu įdėsi popierių?

– Dabar, – tarė jis ir ilgomis juostomis ėmė plėšyti sekmadieninį *Times*.

– Juk tu plėšai straipsnį apie tėtę. Maniau, kad popierių tik sugniaužysi, o ne plėšysi jį.

– Man labiau patinka plėšyti, – pasakė jis.

Jis brūkštelėjo degtuką ir palaikė jį po grotelėmis.

– Tikiuosi, čia gera trauka, – tarė jis.

– Niekada nesiskundžiau, – atsakė ji.

Popierius užsidegė.

– Keturi penkiasdešimt vienas pagal Farenheitą, – pasakė jis.

– Ką?
– Popieriaus užsidegimo temperatūra. Buvo toks Rėjaus Bredberio apsakymas.
– O kas tas Rėjus Bredberis?
– Užmiršk jį, – pasakė jis.
– Papasakok man apie tą sandorį, – vėl prašė ji.
– Sužinosi ketvirtadienį.
Prakuros įsidegė
– Turėtum nusipirkti smalingųjų Džordžijos malkų.
– O kam?
– Gerai dega.
– Šitos irgi gana geros, – pasakė ji. – Ateik čia pasėdėti prie manęs, Sardžai.
– Turiu eiti, manęs laukia Olivija.
– Šūdas ta Olivija, – tarė Džesika. – Sėskis čia, sušilk kojų pirštus.
Ji nusiavė batukus ir ištiesė kojas prie ugnies.
– Mmm, – pasakė.
Jis atsisėdo šalia jos.
– Na, pasakyk, – vėl pradėjo ji.
– Negaliu. Liaukis klausinėti, Džes.
– Kodėl negali?
– Nes per daug pastatyta ant kortos.
– Kiek? Mmm, tai gera karšta ugnelė, – džiaugėsi ji.
– Milijonai, – pasakė jis. – Milijardai. Po to, kai prasidės.
– Kas prasidės?
– Na, nekreipk dėmesio, – tarė jis.
– Tu užkuri gerą ugnį, – pasakė ji ir staiga sukikeno. – Tu sukeli didelę ugnį, Sardžai.
Jis linktelėjo.
– Tu nesupratai to, – pasakė ji.

– Ko nesupratau?
– Ką aš ką tik pasakiau. Apie didelę ugnį.
– Ne. O ką tai reiškia? Ką reikia suprasti?
– Ar žinai, ką reiškia sukelti didelę ugnį?
– Ne.
– Kaip gaila, – pasakė ji. – Ar dar liko šito ąsotyje?
– Truputį.
– Įpilk man dar vieną.
– O paskui aš jau eisiu, – pakildamas tarė jis.
– Papasakok man apie sandorį.
– Negaliu.
– Vis paslaptys, paslaptys, – nusišypsojo ji.
Jis paėmė jos stiklinę ir nuėjo prie baro. Įpylė. Židinyje traškėjo ugnis. Atnešė stiklinę ir padavė jai.
– Sėskis. Pasėdėk prie savo sesutės, Sardžai. Ir pasakyk jai, kas ta didžioji paslaptis.
– Aš negaliu, Džesi. Ir prašau, nustok klausinėti.
– Sėskis, – pasakė ji, sulenkdamas kojas po savimi. Apšviesti liepsnos, blizgėjo jos glotnūs keliai. Jis atsisėdo šalia.
– Pasakyk man tą didžiąją paslaptį.
– Ne, – tarė jis ir pasižiūrėjo į laikrodį. – Geriau eisiu.
– Neisi, kol nepasakysi man tos didžiosios paslapties.
– Nėra jokių būdų įtikinti mane, kad...
– Yra vienas būdas, – pasakė ji. – Pasislink, aš noriu išsitiesti.
– Gali tiestis ant visos sofos, – pasakė jis, – aš išeinu.
– Ne, Sardžai, – prašė ji, – dar neišeik.
– Na...
Ji pasislinko, ištiesė kojas ir padėjo galvą jam į sterblę.
– Pasakyk, – prašė
– Olivija mane užmuštų, – pasakė jis.

– Tu jau anksčiau buvai užmuštas, – ji pasakė. – Už tai, kad sužinojai mano paslaptis.

– Apie ką tu kalbi?

– Tą kartą vonioje. Prisimeni?

– Prisimenu.

– Aš vonioje, nuogutėlė, o tu sėdi ant unitazo dangčio.

– Prisimenu.

– Tėtis gerokai tave prilupo, – ji pasakė.

Jis linktelėjo galva.

– Ar nusipelnei to?

– Ne, – nusišypsojo jis.

– Nusipelnei, melagi, – kalbėjo ji ir perkėlė galvą jam ant šlaunų. – O ar prisimeni kitą kartą?

– Kokį kitą kartą? – paklausė jis ir tuoj pat atsiminė.

– Kai mes dar buvome vaikai. Irgi vonioje. Argi tu neprisimeni?

– Aš turiu eiti, – pasakė jis.

– Kai aš tavęs paklausiau, ar jos ne per mažos?

– Man rodos, prisimenu.

– Einu lažybų, kad tu prisimeni, – pasakė ji. – Jos tikrai buvo per mažos, juk man buvo tik trylika metų. – Ji pakreipė galvą ir pažiūrėjo aukštyn į jį. – Tau pasistojo, Sardžai.

– Ne.

– Taip. Aš mačiau.

– Tu klysti.

– Aš mačiau.

– Ne.

– Jos tikrai buvo mažos, – pakartojo ji. – Bet užtai dabar ne, – pasakė ir vėl perkėlė galvą į sterblę. – Vajetau, – tarė ji.

– Kas? – paklausė jis.

– Tu žinai kas, – atsakė.
– Džesi...
– Mmm, – atsiliepė ji.
– Džesi...
– Ramiai, – ji pasakė. – Pasėdėk ramiai, Sardžai. Pasėdėk ramiai... ir pasakyk, kokia ta didžioji paslaptis.

Iš Džozefo Felpso buto Saton Pleise Yst Riverio upės viduryje buvo matyti Delakorto fontanas. Felpsui atrodė, kad tas prakeiktas fontanas, spjaudydamas vandens čiurkšles į orą, menkino aplinkos vertę, kaip koks gaisrininkų hidrantas, purškiąs Šipšed Bei gatvėje. Jo žmona galvojo, kad fontanas „jaudinantis“. Ji laikė „jaudinančiais“ daugelį tokių dalykų, kurie Felpsui atrodė arba neįdomūs, arba kvaili. „Jaudinantis“ buvo mėgstamiausias jo žmonos žodis. Dižono garstyčios, ir tos jai buvo „jaudinančios“. Vienintelis jaudinantis dalykas, dėl kurio su Kite sutikdavo ir Felpsas, buvo jos krūtys. Kitė turėjo milžiniškas krūtis. „Ar esi matęs kada nors tokias jaudinančias krūtis?“ – klausdavo ji. Jis sutikdavo. Jos tikrai buvo jaudinančios. Bet ji vartodavo tą žodį norėdama pasakyti nuostabus ar nepaprastas, ar patraukiantis dėmesį, todėl jai ir saulėlydis buvo jaudinantis, ir restoranas buvo jaudinantis, ir Bethoveno sonata buvo jaudinanti, ir netgi tas prakeiktas Delakorto fontanas buvo jaudinantis. Jis galvojo, kad krūtys buvo jaudinančios todėl, kad jaudindavo. Pilnos ir apvalios, kietos ir baltos kaip perlas, su dideliais rausvais speneliais. Jaudinančios.

Tą vakarą geriant kokteilius Kitė vilkėjo suknelę su didele iškirpte, kuri puikiai apnuogino jos krūtis. Jie vieni sėdėjo svetainėje, langais į Yst Riverio pusę, kur

spjaudydavo į orą tas prakeiktas Delakorto fontanas. Prakeiktasis fontanas Delakortui tikriausiai kainavo milijonus dolerių. Manoma, kad tuomet, gaudamas gerus pinigus už knygas minkštais viršeliais, jis tai galėjo sau leisti. Juodi Kitės plaukai buvo apkirpti trikampiu. Kitė buvo rudaakė. Kitė turėjo nuostabias krūtis ir nosį, kurią išsirinko iš dr. Džerardžio įmanomų nosių katalogų.

– Na, ar išsirinkai sau nosį? – paklausė Felpsas tą dieną, kai ji prieš trejetą metų grįžo iš daktaro kabineto.

– Kaip keista, – pasakė jinai tada. – Apgailestauju, kad tau visa tai nekelia tokio entuziazmo kaip man.

Kreminis Kitės krūtų viršus veržėsi pro juodos suknelės iškirptę. Dešinioji ranka, plačiai išskėstais pirštais, ramiai ilsėjosi ant kairiosios krūties. Ant kokteilių staliuko gulėjo keli reklaminiai kelionių lankstinukai.

– Pamaniau apie tris dienas Gvadelupoje, – pasakė ji, – ketvirtąją išvykstant į Martiniką, kur, tikiuosi, bus jaudinanti gamta. Jeigu išvyktume Naujųjų metų dieną...

Sučirškė telefonas.

– Šūdas! – pasakė Kitė.

– Atleisk, – pasakė Felpsas ir pakilo nuo kušetės.

– Prašau, kalbėk trumpai, Džo, – tarė ji. – Man iš tiesų su tavimi reikia visa tai aptarti.

Telefonas čirškė nesustodamas. Felpsas nuėjo į kabinetą ir pakėlė ragelį.

– Alio!

– Džo? Čia Lovelas.

– Klausau, Lovelai.

– Man ką tik paskambino iš CFTC, – pasakė Rotšteinas.

– Ką? Kur tu esi?

– Aš vis dar kontoroje.

– Ko jie norėjo?
– Jie nori mus matyti.
– Kada?
– Rytoj.
– Kuriam galui?
– Jie nepasakė.
Kelias akimirkas Felpsas tylėjo.
– Džo? – tarė Rotšteinas.
– Jie gavo mūsų pranešimus, – pasakė Felpsas. – Jie prašys, kad mes atskleistume?
– Net jeigu ir taip, mums nėra ko jaudintis, – pasakė Rotšteinas. – Tik nedrebink kinkų, viskas paaiškės rytoj, supratai?
– Gerai, – Felpsas pasakė. – Dėkui, kad pranešei.
Jo ranka, laikiusi telefono ragelį, sušlapo nuo prakaito. Jis padėjo ragelį, nusivalė ranką į kelnes ir grįžo į kambarį.
– Kas čia skambino? – paklausė Kitė.
– Lovelas.
– Ko jis norėjo?
– Nieko tokio, kas nepalauktų ligi ryt ryto, – atsakė Felpsas.
Kitė įsmeigė į jį žvilgsnį. Jis vengė jos žvilgsnio. Paėmė savo martinio taurę. Jo ranka drebėjo.
– Džo? – pasakė ji.
– Taip.
– Ar esi įsivėlęs į ką nors tokio, apie ką man reikėtų žinoti?
– Ne, – atsakė jis. – Į ką nors tokio? Ne. Ką tu turi omenyje?
– Nieko, – atsakė ji, tebelaikydama įsmeigusi į jį akis.
– Papasakok man apie kelionę, – tarė jis.

*

Už židinio grotelių spragsėjo ilgai degančios anglys. Kambarys buvo nušviestas žvakių visiškai taip pat kaip pirmąkart, kada buvo užėjęs Riardanas. Jie gėrė jo atsineštą baltą vyną. Jis spėjo, kad pižama, kuria vilkėjo Sendi, vadinosi „poilsiautojos“. Ant sportinių marškinėlių jis buvo apsivilkęs megztinį. Abu sėdėjo prieš židinį ant pagalvėlių. Už lango stūgavo žvarbus vėjas. Žiema sugrįžo kerštaudama.

– Kai kalbama apie pinigus, esu idiotas, – pasakė jis, – todėl aiškink paprastai.

– Gerai, – tarė Sendi. – Taigi tu nori sužinoti apie ilgalaikius pirkimus.

– Taip.

– Priešingai trumpalaikiams pirkimams?

– Ar yra ir trumpalaikiai?

– Taip, žinoma, tačiau tu nori papraščiau, tiesa?

– Teisybė.

– Gerai... – ji siurbtelėjo vyno iš savo taurės. – Gerai. Tarkime, gegužės mėnesį rengiama apskrities mugė...

– Kas kas?

– Mugė. Karvės, kiaulės, viščiukai, pyragai. Žinai. Mugė – tai metafora, – pasakė ji. – Kad būtų papraščiau.

– Supratau, apskrities mugė kitą gegužę.

– Teisingai. Dabar gruodis, ir aš susitariau dalyvauti mugėje, kur nusisamdžiau kioską, kuriame aš, tarkime, pardavinėsiu... bučinius. Po dolerį.

– Lyg ir per pigiai, – pasakė Riardanas ir nusišypsojo.

– Dėkoju, tačiau iš tiesų tu pradedi susigaudyti.

– Nejaugi?

– Kitą gegužę aš pardavinėsiu bučinius po dolerį už vienetą. Bet aš viską apsvarstau ir matau, kad stovės dar trys kiti bučinių pardavimo kioskai, todėl man atrodo,

kad po dolerį už bučinį neatsiras pirkėjų. Gal jie mokės po pusę dolerio, gal po ketvirtį?..

– Kas tau mokės dešimt centų? – paklausė Riardanas.

– Visi! – pasakė Sendi. – Man patinka šis pokštas, nes tiksliai atskleidžia esmę. Aš nusprendžiu, kad mano bučiniai gali būti verti tik dešimties centų. Jeigu aš sudarysiu sutartis dabar, parduodama juos dabartine kaina po dolerį už kiekvieną, tiek ir turėsi man mokėti gegužės mėnesį, kai juos pristatysiu. Kitaip tariant, už kiekvieną bučinį gausiu devyniasdešimt centų pelno. Supratai?

– Ne.

– Ne? – Sendi tarė nustebusi. – Gerai, leisk man pabandyti dar kartą. Aš sudarinėju trumpalaikes pardavimo sutartis: tai yra užimu vadinamąją artimą poziciją, kada sudarau sutartis ką nors parduoti už kainą, kuri, tikiuosi, dabar yra didesnė, negu bus, kai man reikės pristatyti prekes. Ir tu sutinki sudaryti sutartis mano bučiniams pirkti po dolerį už vienetą gegužės mėnesį. Ar matai skirtumą? Sutartį sudarai dabar, nors gegužę bučiniai tekainuos dešimt centų, bet privalėsi man mokėti po dolerį, nes kaip tik tokią kainą susitarei. Šiuo atveju parduodu per trumpą laiką. Užimu artimą poziciją.

– Gerai, kokia tada tolima pozicija?

– Štai tu stovi kitoje kiosko langelio pusėje. Tiksliau, stovėsi gegužės mėnesį, nes galvoji, kad aš tokia geidžiama ir graži, tokia gera bučiuotoja, jog tu nusprendi, kad mano bučinių kaina gegužės mėnesį, tarkime, pakils... iki dviejų dolerių už vienetą kaip tik per mugę.

– Infliacija, – pasakė Riardanas.

– Nesvarbu, – pasakė Sendi, – svarbiau, kad sudarydamas kontraktą pirkti bučinius dabar po dolerį už vienetą tu sutaupysi po dolerį už kiekvieną bučinį, kurį tau

pristatys gegužę. Iš tiesų taip būtų, jeigu kaina pakiltų, – Sendi gūžtelėjo pečiais ir tarė. – Štai taip atrodytų tolima pozicija. Ilgalaikis pirkimas.

– Kitaip tariant, mes abu lošiame iš kainos, kuri bus gegužės mėnesį, po penkių mėnesių.

– Štai kodėl visa tai vadinama ateities kontraktų rinka. Mes lažinamės dėl būsimų kainų.

– Tu lažiniesi, kad kaina kris...

– Taip, aš apsidraudžiu. Parduodu dabar už aukštesnę kainą.

– O aš lažinuosi, kad kaina pakils.

– Kas realiame gyvenime – palikime bučinius – tau per penketą mėnesių gali atnešti didžiulę krūvą pinigų.

Kelias akimirkas Riardanas tylėjo.

– Vadinasi, jeigu pirkai daug ir toli į ateitį... – pasakė jis.

– Tu sudarai sutartis daugybei bučinių ir melsies, kad tik kaina pakiltų, – ji plačiai nusišypsojo. – Ir jeigu atsitiktinai tau pavyko įvaryti rinką į kampą...

– Ką tai reiškia?

– Įvaryti į kampą? Tai reiškia, kad tu sudarei sutartis su visomis merginomis, kurios pardavinės bučinius. Visas sutartis – visiems bučiniams, kuriuos gausi gegužę. Jei kas nors mugėje norės pirkti bučinių, turės derėtis jau su tavimi.

– Nes visos sutartys – mano.

– Ir visi bučiniai. O jeigu tu jų savininkas, už juos gali prašyti, kiek sumanysi. Dolerio, dviejų dolerių, penkių dolerių – virš tavęs tik dangus, – ji vėl plačiai nusišypsojo. – Galėsi paimti bučiniais visą pasaulį.

– Ar kam nors jau tai pavyko? – paklausė Riardanas.

– Ne bučiniais.

– O sidabru?

– Paskutinį kartą tai padarė Anglijos bankas... 1717 metais. Hantai bandė... 1979? 1980? Ar dar kuriais. Šiandien tai beveik neįmanoma. Per daug apribojimų, per daug reikalavimų teikti pranešimus ir atskleisti kortas. Kur kas saugiau spekuliuoti bučiniais. Ir kur kas pigiau.

Ji pakėlė vyno taurę.

Gerdama pro patį taurės kraštą ji žvelgė į jį.

– Ar... manai, kad galėtum susidomėti, ką? – paklausė ji, pastatydama taurę. – Įvyti bučinių rinką į kampą? – ir beveik droviai ištarė. – Mano bučinių?

– Taip, aš... ach...

– Štai – pavyzdys, – pasakė ji, pasvirusi arčiau jo ir įsisiurbdama į lūpas. – Ką manai?

– Manau, kad mane gali sudominti, – atsakė jis.

11

Iš kampinės Nelsono Haido kontoros Pasaulio prekybos centre galėjai žvelgti žemyn į Bateri Park Sičio statybas, o už jų – į Hudzono upę ir Džersio pakrantę. Buvo antradienio rytas, gruodžio dvidešimt trečioji, dvi dienos prieš šv. Kalėdas, ir statybų, matomų pro langą, darbininkai savo sklype pasipuošė Kalėdų eglutę. Nelsono Haido kontoroje nebuvo kalėdinės eglutės. Šiose Plataus vartojimo prekių ateities kontraktų prekybos komisijos (CFTC) patalpose buvo sienos, apmuštos nenusidėvinčiais vilnos ir nailono apmušalais, metaliniai baldai ir puikus vaizdas pro langus. Rotšteinas ir Felpsas sėdėjo veidu į langus, o Haidas – nugara. Tai buvo žilstantis, šeštą dešimtį bebaigiąs, švelnaus balso vyras. Felpsas įtarė, kad švelnios jo manieros slėpė įtarumą ir klastą. Jis stebėjo, kaip Haidas nerūpestingai vertė popierių krūvą ant savo stalo. Rotšteinas taip pat stebėjo.

– Koks eismas gatvėje? – pasiteiravo Haidas. – Didelė grūstis?

– Truputį paėjėjome, – atsakė Rotšteinas, – sustojome už kampo.

– Nuoširdžiai dėkoju jums, kad skyrėte man laiko, – pasakė Haidas, pakeldamas akis, ir nusišypsojo. – Na, kaip einasi verslas?

– *Comme ci comme ça*, – tarė Felpsas.

– Šiuo metų laiku, tikiuosi, užgriūna gausybė reikalų, – pasakė Haidas tebesišypsodamas. – Nė vienas klientas nenori nuostolių dėl mokesčių.

– Tikra teisybė, spiečius perkančiųjų ir parduodančiųjų, – atsakė Rotšteinas.

– Priežastis, dėl kurios jus paprašiau atvykti... – kalbėjo Haidas, vėl pradėjęs raustis popierių krūvoje, – yra ta, kad man praėjusią savaitę paskambino iš Niujorko „Comex" – niekada ji nepadeda taip, kad galėčiau rasti – aha, štai. Gruodžio devynioliktoji, tai turėjo būti praėjęs penktadienis.

Praplaukdamas upe suūkė vilkikas.

– Taip, praėjęs penktadienis, – pasakė Haidas, – atrodo, pranešėte apie nedidelį sujudimą sidabro prekyboje. – Jis vėl pradėjo knistis popieriuose. – Trys atskiros sąskaitos, perkant... kur po velnių pasidėjo... taip, štai. „General Business Ventures" pirko... devynis šimtus partijų. Nuo antradienio, šešioliktosios, iki penktadienio, devynioliktosios. Tuo pačiu metu korporacija „Quandax" pirko devynis šimtus keturiasdešimt partijų ir investicinė kompanija „Vandam" – devynis šimtus dvidešimt penkias. Visa tai sudaro... – jis užrašė skaičius bloknote ir sudaugino, – du tūkstančius septynis šimtus dvidešimt penkias partijas. Kiekviena partija po penkis tūkstančius uncijų, tai sudaro... – vėl užrašė ir sudaugino, – trylika milijonų... oho... aštuonis šimtus... oho...

dvidešimt penkis tūkstančius uncijų. Tai labai daug sidabro.

– Mes prekiaujame sidabru, – atsakė Rotšteinas, nusišypsodamas.

„Slidus kaip ungurys“, – pagalvojo Felpsas.

– Visa tai dabartinėmis sidabro kainomis... – pasakė Haidas.

– Žinokite, kainos svyruoja, – įsiterpė Felpsas.

– Taip, tačiau biržai užsidarant penktadienį...

– Pone Haidai, prašom man atleisti, – pasakė Rotšteinas, kėdėje pasilenkdamas į priekį, – iš tiesų tokio dydžio firmai kaip mūsų tai nėra neįprastai didelis sidabro ateities kontraktų kiekis. Tiesą sakant, įsivaizduoju, kad mūsų sidabro apyvarta prieš metų pabaigą dar labiau išaugs. Dėl tam tikros priežasties sidabras visada...

– „Comex“ manė, kad reikia man pranešti, – pasakė Haidas.

– Vadinasi, kas? – pasakė Rotšteinas. – Jeigu jūs norite pasakyti, kad mūsų firma ką nors padarė neteisėto...

– Užuominos – ne mano stilius, – tarė Haidas.

– Ar netgi amoralaus...

– Žinoma, ne, – pasakė Haidas.

– Tada... atleiskite man, bet kam visa tai?

– Būtų paprasčiau, jei galėčiau sužinoti šių trijų korporacijų pareigūnų ir direktorių pavardes, – pasakė Haidas. – Tikiu, kad turite reikalingus atskleidimo dokumentus.

– Žinoma, turime.

– Ar kas nors iš jūsų kontoros negalėtų jų užpildyti specialiai man? Ir pateikti juos pasirašyti direktoriams? Už tai būčiau dėkingas.

– Kam nors liepsime tai padaryti nedelsiant, – tarė Felpsas.

– Nereikia labai skubėti, – pasakė Haidas. – Kalėdos ant nosies, galiu įsivaizduoti, kaip jūs užsiėmę, – jis nusišypsojo vėl pakeldamas antakius. – Bet pateikite iškart po Kalėdų.

– Taip, būtinai, – atsakė Rotšteinas.

– Na, tuomet gerai, – pasakė Haidas ir pažvelgė į laikrodį ant savo rankos.

Felpsas lengviau atsiduso.

Išėjus į gatvę jis tarė:

– Tad dabar turime susisiekti su Kidais?

– Kol kas jokių problemų, – pasakė Rotšteinas, – mes vis dar neperžengiame šešių tūkstančių partijų ribos, nustatytos kiekvienam atskiram direktoriui.

– Tiesa, tačiau tai mane nervina.

– Įprastinis patikrinimas, – pasakė Rotšteinas. – Kur trauki dabar?

– Turiu susitikti su Kite. Eisime pas kelionių agentą dėl tos prakeiktos kelionės į Karibus. Grįšiu maždaug po valandos.

Bėda dėl Lovelo Rotšteino buvo ta, kad atrodė, jog jis meluoja. Ramus ir slidus kaip ledas, su malonia šypsena gražiame veide, ir vis dėlto meluoja.

– Ar jūs įsitikinęs, kad jo nepažįstate? – paklausė Riardanas.

– Ko gero, ne.

Riardanas žiūrėjo į jį ilgai ir griežtai. Kartais, kai jie meluodavo, pakakdavo ilgo, griežto žvilgsnio, kad prabiltų kitaip. Bet ne tokiam kaip Rotšteinas. Maloni šypsena neišnyko iš jo veido. Jis tvirtai atlaikė Riardano žvilgsnį.

– Jūsų partneriui atrodo, kad tas žmogus čia buvo praėjusį pirmadienį.

– Mano partneris klysta, – tarė Rotšteinas.

– Vadinasi, žmogus, vardu Piteris Dodžas, nebuvo čia atvykęs pirkti sidabro kontraktų?

– Nebuvo.

– Tai iš kur jūsų partneriui kilo ta mintis?

Rotšteinas gūžtelėjo pečiais.

– Mes esame didelė firma su daugybe pirkėjų, – jis pasakė ir vėl patraukė pečiais.

– Pone Rotšteinai, – tarė Riardanas, – sakykite, ar aš galėčiau pamatyti pirmadienio, gruodžio penkioliktosios, jūsų priėmimų kalendorių.

– Kam jums jo prireikė? – paklausė Rotšteinas.

– Nes jūsų partneris atrodė įsitikinęs, kad Piteris Dodžas buvo ten įrašytas.

– Mano priėmimų kalendorius – tai asmeniški užrašai, pone Riardanai. Biržos maklerio veikla yra tokia pat slapta kaip ir gydytojo ar advokato. Jeigu aš būčiau gydytojas, pavyzdžiui, ir jūs panorėtumėt pamatyti mano priėmimų kalendorių, kad nustatytumėte, ar čia darė abortą septyniolikmetė mergaitė, argi galėtumėte tikėtis, kad atskleisiu jums tokią informaciją? Žinoma, ne. Todėl norėdamas apsaugoti slaptumą tarp manęs ir mano...

– Piteris Dodžas buvo čia ne dėl aborto, – nutraukė Riardanas. – Jis čia buvo, kad...

– Jo čia išvis nebuvo.

– Jis čia pirko sidabro kontraktų.

– Atleiskite. Nieko panašaus neprisimenu.

– Ar jūs žinote, kad jis negyvas?

– Negyvas? – pakartojo Rotšteinas, jis atrodė nuoširdžiai nustebęs. – Ne. Iš kur aš tai galėčiau žinoti?

Riardanas atsiduso.

– Aš galiu gauti teismo orderį tam kalendoriui, – pasakė jis. – Ar norėtumėte, kad taip padaryčiau?

– Darykite kaip tinkamas, pone Riardanai, – atsakė Rotšteinas. – Aš nepažįstu Piterio Dodžo ir pirmadienį, gruodžio penkioliktąją, jo nemačiau. Jūs klystate. Dabar atsiprašau, bet...

– Dėkoju, – tarė Riardanas.

Jis nusileido liftu žemyn į apatinį aukštą ir buvo jau beišeinąs iš pastato – prie šaligatvio krašto jo laukė Ruisas, sėdėdamas prie sedano be atpažinimo ženklų vairo, bet pamatė gatve einantį Felpsą su laikraščiu po pažastimi ir portfeliu dešinėje rankoje. Jis iš karto priėjo prie jo.

– Pone Felpsai? – kreipėsi jis.

Felpsas krūptelėjo. Paskui, pažinęs Riardaną, pasakė:

– O, seklys Riardanas, kaip gyvuojate? Matau, kad jūs vėl sugrįžote.

– Ką tik kalbėjausi su jūsų partneriu, – pasakė Riardanas.

– A, gerai, – tarė Felpsas. – Ar jis jums padėjo?

– Jis neprisimena matęs Piterį Dodžą.

– O? – nustebo Felpsas. Jo akys vėl pasidarė budrios, tokios pat kaip ir vakar, kai Riardanas klausinėjo apie sidabro kontraktus. – Keista, – pasakė jis.

– Betgi jūs gavote informaciją iš jo sekretorės? Kad Dodžas čia buvo?

– Na taip, bet matote... mes esame didelė firma.

– Taip, su daugybe pirkėjų.

– Taip. Todėl tikriausiai...

– O ji paėmė informaciją iš jo priėmimų kalendoriaus?

– Na, tiesą sakant, aš nežinau, iš kur ji...

– Jūs paprašėte Alisą, rodos, taip pavadinote, kad

lieptų Dženei – ar nesupainiojau jos vardo? – pasižiūrėti į pono Rotšteino priėmimų kalendorių. Prisimenate?

– Taip, bet...

– Ir jums pasakė, kad Piteris Dodžas tikrai buvo atėjęs pas poną Rotšteiną pirmadienį po pietų... dėl sidabro pirkimo.

– Aš juk negalėčiau pasakyti, ko jis čia buvo, pone Riardanai. Jeigu jis išvis čia buvo. Jeigu Lovelas sako, kad jo nebuvo, tai juk jis žino geriau negu aš. Tikriausiai jo sekretorė apsiriko, tikrindama priėmimų kalendoriuje, o galbūt Lovelas pats...

– Paklauskite jo, gerai? – pasakė Riardanas.

– Ko paklausti?

– Ar jis nesuklydo dėl Piterio Dodžo apsilankymo čia pirkti sidabro.

– Na, būtinai. Bet jeigu jis jau pasakė jums...

– Šiaip ar taip, paklauskite jo, gerai? Ir praneškite man apie tai.

Jis įkišo ranką į kelnių kišenę, išsitraukė piniginę ir surado vizitinę kortelę.

– Štai mano kortelė, – pasakė jis.

Felpsas pažvelgė į ją.

– Dalis jos kinų kalba, a? – tarė jis, vos vos šyptelėdamas.

– Kartais būna visa tik kiniškai, – atsakė Riardanas.

Felpsas metė į jį suglumusį žvilgsnį.

– Dar pasikalbėsim, – tarė Riardanas ir nuėjo prie laukiančio automobilio. Atsisėdęs šalia Ruiso, jis matė, kaip Felpsas įėjo pro sukamąsias duris į pastatą.

– Kur dabar, Jūsų Šviesybe? – paklausė Ruisas.

– Paslankiokim aplinkui kurį laiką, – atsakė Riardanas.

Su Felpsu jis ką tik dirbo tuo metodu, kuriuo būtų dirbęs su apiplėšimo arba nužudymo bendrininku. Atskirk

jį nuo jo bendro, pasėk nepasitikėjimo sėklas ir pasižiūrėk, ar jos išleis šaknis. Felpsas – jeigu priėmimų kalendoriaus informacija tikrai buvo teisinga – dabar turėjo pagrindo galvoti, kad jo partneris melavo apie žmogų, atėjusį čia pirkti sidabro. Ar tai turės kokios nors reikšmės, paaiškės ateityje. Kartais tavo sėklos išaugdavo į mišką; kartais jos žūdavo išdžiūvusioje žemėje.

Felpsas netgi nepasakė „Labas rytas" firmos sekretorei. Jis staigiai praėjo pro jos stalą, atidarė duris ir nuskubėjo koridoriumi į Rotšteino kabinetą. Net nepasibeldė. Kai Felpsas įsibrovė, Rotšteinas diktavo laišką savo sekretorei.

– Džene, aš norėčiau pasikalbėti su ponu Rotšteinu asmeniškai, – pasakė jis.

Sekretorė pažvelgė į Rotšteiną. Rotšteinas linktelėjo.

Kai tik ji išėjo, Felpsas pasakė:

– Kodėl tu meluoji policijai apie tą Dodžą?

– Ką? Apie kokį Dodžą?

– Piterį Dodžą. Kodėl tu pasakei, kad jo čia nebuvo?

– Nes jo nebuvo, – atsakė Rotšteinas. – Kas tau yra, Džo?

– Kas man yra... Lovelai, jo pavardė buvo tavo priėmimų kalendoriuje, Džene man ją pasakė. Tai kodėl tu pasakei tam sekliui, kad jis...

– Jeigu jis čia buvo, – tarė Rotšteinas, – tai aš užmiršau, aišku ir paprasta.

– Tu nedaug ką užmiršti, Lovelai.

– O šitą užmiršau.

– Sidabro *sandoris*? Žmogų, atėjusį pirkti sidabro kontraktų? Ilgalaikių? Kai mes įsivėlėm su Kidais į tą didįjį...

– Aš tikrai nekreipiu dėmesio į kažkokį skambutį dėl...

– Vadinasi, kažkas vis dėlto skambino?

– Jeigu jo pavardė užrašyta mano priėmimų kalendoriuje, manau, kad jis skambino dėl priėmimo.

– Pasižiūrėkime į tavo priėmimų kalendorių, gerai, Lovelai? Patikrinkim, ar yra jame Piterio Dodžo pavardė.

– Tarkim, kad yra, – pasakė Rotšteinas. – Tarkim, kad jis čia atėjo, o aš užmiršau, kad jis buvo. Koks gi skirtumas, velniai griebtų?

– Kodėl tu melavai sekliui, tiriančiam žmogžudystę?

– Aš jam nemelavau. Aš iš tiesų užmiršau, kad Dodžas čia buvo.

– Bet dabar jau prisimeni, kad jis čia buvo?

– Man rodos, kad jis čia buvo. Jeigu tu taip tvirtini, kad jis čia buvo, vadinasi, jis čia buvo.

Abudu vyrai žiūrėjo vienas į kitą. Abudu ilgai tylėjo.

– Tada kodėl tu melavai Riardanui? – vėl paklausė Felpsas. – Jeigu Dodžas tikrai atėjo čia...

– Aš nemelavau. Būna daug pirkėjų, aš paprasčiausiai užmiršau...

– Ne, – tarė Felpsas.

– Na, klausyk, – pasakė Lovelas, gūžtelėdamas pečiais, – ką aš tau galiu pasakyti?

– Tu gali man pasakyti, kodėl melavai.

Rotšteinas nieko neatsakė.

– Iš kur sužinojo Olivija, kad jis čia buvo?

– Riardanas? Olivija žino, kad Riardanas buvo?..

– Ne, Dodžas. Piteris Dodžas. Ji minėjo jo pavardę. Ji sakė, kad jis su tuo buvo susijęs. Iš kur ji tai sužinojo, Lovelai?

Rotšteinas nieko neatsakė.

– Tu gali man dar kai ką pasakyti, Lovelai, nes tu tai žinai. Dar kai ką, kas man kelia nerimą. – Jis pažiūrėjo į

kitą stalo pusę ir palingavo galva, tartum tylomis sutikdamas su tuo, ką ruošėsi pasakyti. Ir vėl tylomis palingavo galva. Ir lingavo toliau.

– Kai Olivija čia buvo praėjusią savaitę, ji paminėjo, kad tu jau matei pirkimų grafiką. Kaip čia išeina, kad tu jį matei, Lovelai, o aš ne?

– Džo...

– Ne, nereikia visą laiką Džo ir Džo. Kas, po velnių, darosi? Ar tu matei tą grafiką anksčiau negu aš?

– Ne.

– Tai kodėl Olivija galvojo, kad tu jį matei?

– Aš tau sakiau. Ką ji turi galvoj, tai...

– Aš tavim netikiu ir šiuo klausimu, – pasakė Felpsas ir papurtė galvą. – Aš maniau, kad mes partneriai, maniau...

– Mes ir esame partneriai.

– Aš esu įklimpęs iki ausų...

– Aš taip pat.

– CFTC klausinėja...

– Nesijaudink dėl jų.

– Aš jaudinuosi dėl to, kad mano partneris man meluoja, – karščiavosi Felpsas.

– Džo, – pasakė Rotšteinas, – pasitikėk manim.

Felpsas žiūrėjo į jį linguodamas galvą. Jis ilgai lingavo. Po to pasakė:

– Lovelai, ar žinai, ką aš darau, kai išgirstu sakant „pasitikėk manim“?

– Ir ką gi tu darai, Džo? – paklausė Rotšteinas ir nusišypsojo.

– Aš paslepiu šeimos sidabrą, – atsakė Felpsas. Abudu vyrai įdėmiai žvelgė vienas į kitą.

Rotšteinas sunkiai atsiduso.

– Gerai, – pagaliau jis pasakė.

– Kas gerai?

– Dėl to, kas čia atsitiko, – pasakė Rotšteinas.

Jie laukė prie pastato ne ilgiau kaip dvidešimt minučių, kol išėjo Felpsas.

– Štai ten jis, – tarė Riardanas.

Felpsas nešėsi portfelį. Jis priėjo prie šaligatvio krašto ir iš karto pašaukė taksi.

– Neatsilik nuo jo, – pasakė Riardanas.

Taksi nutolo nuo šaligatvio. Ruisas sedaną nuvairavo paskui jį.

– Važiuoja iš miesto...

– Nepamesk jo, Aleksai.

Jiems pasiekus miesto vidurį, eismas padidėjo. Liko tik dvi dienos iki Kalėdų, ir miestą tiesiog buvo užplūdę pirkėjai. Taksi lėtai ir vienodai važiavo iš miesto. Gatvių kampuose Kalėdų Seneliai skambino varpeliais.

Gelbėjimo armijos moterys grojo trombonais ir kiekvienam, kuris metė monetą į jų katiliuką, sakė: „Telaimina tave Dievas". Penkiasdešimt septintojoje gatvėje taksi pasuko į dešinę ir nuvažiavo rytų kryptimi. Kai Ruisas prisiartino prie kampo, įsijungė raudona šviesa.

– Važiuok, – pasakė Riardanas.

Ruisas pasuko į dešinę.

Stovintis ant kampo eismo reguliuotojas šūktelėjo jų automobiliui.

– Ar manai, kad jie traukia link tilto? – nekreipdamas dėmesio į policininką, paklausė Ruisas.

– Nežinau, – atsakė Ruisas.

Saton Pleise taksi dar kartą pasuko į dešinę ir ėmė lėtinti.

– Atsilik, – tarė Riardanas.

Ruisas pristabdė automobilį.

Taksi sustojo priešais daugiabutį namą. Felpsas išlipo, linktelėjo durininkui ir greitai įėjo į vidų.

– Kas dabar? – paklausė Ruisas.

– Lauksime, – atsakė Riardanas.

Buvo dvidešimt minučių po vienuoliktos, kai Rotšteinas sužinojo, kad jo partneris išėjo iš įstaigos. Jis pasikvietė Felpso sekretorę, norėdamas pasiklausti, ar per priešpiečius Felpsas nebus užsiėmęs, nes buvo nusprendęs nusivesti jį į kokią ramią vietelę, kad suglostytų jo pasišiaušusias plunksnas. Alisa jam pasakė, kad Felpso priėmimų kalendoriuje nieko nenumatyta, bet ji negalinti patikslinti, nes Felpsas dabar išėjęs į saugyklą.

– Apie ką jūs kalbate? – nustebo Rotšteinas. – Į mūsų saugyklą?

– Taip, sere, aš nešiau dokumentus į pono Donahju kabinetą ir mačiau, kaip ponas Felpsas įėjo į saugyklą.

– Kada tai buvo? – paklausė Rotšteinas.

– Maždaug prieš dvidešimt minučių.

– Ir jis vis dar ten?

– Na, aš tikrai nežinau to, sere, bet kabinete jo nėra.

– Ačiū, – pasakė Rotšteinas ir tuoj pat paskambino į saugyklos skyrių.

– Alio! – atsiliepė vyriškas balsas.

– Kas kalba? – paklausė Rotšteinas.

– Donahju.

– Maikai, čia Lovelas, – pasakė jis. – Ar Džo saugykloje?

– Čia nieko nėra, tiktai mes, vargšeliai, – atsakė Donahju.

– Ar tu tikrai žinai, kad jo ten nėra?

– Nebent jis slepiasi kurioj nors užrakintoj dėžėj, – pajuokavo Donahju.

– Dėkoju, – tarė Rotšteinas ir padėjo telefono ragelį.

Piktai susiraukęs, jis apėjo aplink savo stalą, išėjo iš kabineto, praėjo pro sekretorę, paskui koridoriumi pro Felpso kabinetą ir pasuko į dešinę saugyklos link. Donahju kaip tik išeidinėjo, uždarydamas sunkias plienines saugyklos duris.

– Tebūnie, palik jas, – pasakė Rotšteinas.

Donahju linktelėjo ir nuėjo koridoriumi tolyn.

Saugykloje buvo išrikiuotos įvairių dydžių užrakintos dėžės su firmos klientų vertybiniais popieriais. Bet kuriai dėžei atidaryti reikėjo dviejų raktų: asmeniško kliento rakto ir firmos pagrindinio rakto. Klientų raktai buvo laikomi pas specialius firmos maklerius, kad būtų lengviau surinkti ketvirčio mokestį. Kiekvienas toks makleris turėjo ir firmos pagrindinį raktą. Išskyrus interjerą, čia nebuvo nieko panašaus į banko saugyklas, kur dėžės laikytojas turi pasirašyti kiekvieną kartą, kai nori prie jos prieiti. Vieninteliai žmonės, kurie naudojosi šia saugykla, buvo Rotšteino ir Felpso firmos samdyti žmonės, prieš tai visi kruopščiai patikrinti ir visi neabejotinai sąžiningi.

Buvo tiktai viena užrakinta dėžė, kuri tuo momentu kėlė nerimą Rotšteinui.

Jeigu jo partneris nebūtų kalbėjęs apie sidabro slėpimą...

Jeigu jo partneris nebūtų mirtinai išbalęs, kai Rotšteinas jam pasakė apie Dodžo apsilankymą...

Jeigu jo partneris nebūtų atrodęs taip susierzinęs, kai Rotšteinas jam pasakė apie pokalbį telefonu po Dodžo apsilankymo...

Jeigu jo partneris nebūtų išbėgęs taip baisiai išsigandęs...

Tada galbūt Rotšteinui ir nebūtų reikėję nerimauti dėl tos ypatingos užrakintos dėžės.

Ta ypatinga dėžė priklausė našlei, vardu Filis Kacman.

Joje buvo beveik trys su puse milijono JAV dolerių pateikėjo vekseliais.

Rotšteinas nuėjo tiesiai prie tos dėžės.

Jis išsiėmė savo raktus iš kišenės, susirado Kacman ir firmos pagrindinį raktą ir atrakino dėžę.

Dėžė buvo tuščia.

Trys milijonai keturi šimtai aštuoniasdešimt tūkstančių dolerių JAV iždo vekseliais, apmokamais pateikėjui pareikalavus, buvo dingę.

Rotšteiną išpylė šaltas prakaitas.

Jis tučtuojau nuėjo prie kabančio ant sienos telefono ir surinko viešbučio „Park Lane“ numerį.

Sedane „Plymouth“, stovinčiame prie daugiabučio namo Saton Pleise, Ruisas paklausė:

– Ką tu manai?

– Nežinau, – atsakė Riardanas.

– Ar jis čia gyvena, ar pas ką nors atėjo?

– Viena iš dviejų.

Ruisas žvilgterėjo į savo laikrodį.

– Darausi alkanas, – pasakė jis.

Riardanas žvilgterėjo į savo laikrodį.

– Taip, – ištarė jis.

– Gal reikia pasiklausti durininko, ar Felpsas čia yra?

– Jis galėjo užlipti laiptais, ir papūsk jam į uodegą.

– Gal mums reikėtų užlipti aukštyn? – pasakė Ruisas.

– Nesu tikras.

– Beje, ko mes norime iš šito vyruko? – paklausė Ruisas.

– Tikrai nežinau.

– Tai tik sėdėsime čia, ir viskas?

– Pamatysime, kur jis toliau važiuos.

– O kur, tavo nuomone, jis turėtų važiuoti?

– Nežinau.

– Jūsų Šviesybe, – karščiavosi Ruisas, – atsiprašau, bet aš niekada gyvenime nebuvau tokioje kvailoje situacijoje kaip ši. Tu nežinai, kokio velnio nori iš to žmogaus, nežinai, ko mes čia sėdime...

– Jis išbėgo be kvapo, Aleksai. Aš papasakoju jam apie jo partnerio melą ir po to matau, kad jis jau dumia. Ar nemanai, jog darosi įdomu, Aleksai?

– Taip, labai įdomu, – sausai atsakė Ruisas.

Jie atidžiai stebėjo priekinę pastato pusę. Ruisas vėl pažvelgė į laikrodį.

– Aš žinau čia netoliese gerą itališką smuklę, – pasakė jis.

Riardanas nieko neatsakė.

Žmonės ėjo pro automobilį.

Ledi, apsivilkusi audinių kailių paltu, išėjo iš namo ir pakėlė akis į dangų.

Durininkas žvilgterėjo į laikrodį.

Ruisas žvilgterėjo į laikrodį.

– Ar tu lauki Kalėdų? – jis paklausė Riardaną.

– Ne, – atsakė šis.

– Aš irgi ne, – pasakė Ruisas. – Nekenčiu Kalėdų.

Riedučiais pravažiavo vaikas.

Durininkas nusitraukė nuo dešiniosios rankos pirštinę ir pradėjo krapštyti nosį.

– Nagi, ištrauk man snarglį, – pasakė Ruisas.

– Ei! – sušuko Riardanas ir sėdėdamas išsitempė.

Ruisas pasekė jo žvilgsnį.

– O, sveikučiai! – šūktelėjo jis.

Priešais pastatą ėmė stabdyti rudas „Mercedes-Benz“ markės sedanas.

„Mercedes“ durelės atsidarė. Trys tamsiaodžiai vyrai išlipo iš automobilio ir ėmė skubiai eiti prie įėjimo, Riardanas metėsi pro „Plymouth“ dureles į šaligatvio pusę, laikydamas rankoje pistoletą.

– Policija! – sušuko jis. – Sustokite arba šausiu!

Ruisas tuo momentu pasirodė iš kitos automobilio pusės, jis bėgo žemai pasilenkęs, išsitraukęs ginklą.

Trys vyrai sustingo ant šaligatvio, o mažiau nei už keturių pėdų durininkas jau laikė atidaręs jiems duris. Ruisui pakako tik vieno žvilgsnio nustatyti, kad jie ne iš Lotynų Amerikos. Jis nežinojo, kas jie, bet kad puertorikiečiai, kolumbiečiai, kubiečiai, meksikiečiai ir visi tokie, galėjai iš karto atmesti. Riardanas irgi nesuprato, kas jie tokie. Bet Seidi teigė, kad jie puertorikiečiai, ir jis norėjo remtis jos vertinimu, juolab kad du iš jų buvo su mažais flamenko šokėjų ūseliais. Tiesą sakant, jam nerūpėjo, kas jie tokie. Jie atvyko rudu „Mercedes-Benz“.

Jie išlipo iš to „Benz“ ir pradėjo eiti link pastato, į kurį prieš mažiau nei keturiasdešimt minučių buvo įėjęs Džozefas Felpsas. Kurio firma pardavė sidabrą žmogui, pavarde Piteris Dodžas, kurį nužudė trys vyrai, pastebėti rudame „Mercedes-Benz“. Trys vyrai, kurie dabar buvo čia. Tai buvo svarbiausia. Jie buvo čia. Išskyrus...

Bet... jų čia jau nebuvo.

Per tris sekundes – tiek užtruko tos visos suveltos mintys, raketos greičiu praskriejusios Riardano galvoje, – tie trys vyrai dingo. Cip cap, čia yra, čia nėra, čia matai juos, čia jau ne.

Du ūsuoti vyrukai staigiai žvilgterėjo į Riardano ginklą, dar staigiau į Ruiso ir išnyko už Saton Pleiso Penkiasdešimt penktosios gatvės kampo. Plikai nusiskutęs vaikinas nesižvalgė į nieką. Jis palenkė galvą kaip bulius, puolantis raudoną vėliavą, ir ėmė bėgti link Kvynsboro tilto, irdamasis kojomis ir rankomis.

Riardanas pasileido paskui jį.

Ruisas pasileido paskui tuos su ūsais.

Diena nebuvo tinkama įtariamiesiems gaudyti.

Tiesą sakant, nelabai daug dienų buvo tinkamos įtariamiesiems gaudyti, nes sekliai – išskyrus filmuose – paprastai būdavo ne tokio jau gero fizinio pasirengimo, tuo tarpu įtariamieji buvo vyrukai, galbūt ką tik išėję iš kalėjimo, kur jie tuomet, kai neprievartaudavo savo kameros bendrų, treniruodavosi kilnodami sunkumus. Ruisas, šiek tiek jaunesnis už Riardaną, buvo geresnės formos, bet Pirmoji aveniu nuo vieno šaligatvio krašto iki kito buvo grūste prisigrūdusi kalėdinių pirkėjų, ir tie du ūsuoti vaikinai pastebimai jį lenkė. Staiga Ruisui šovė į galvą mintis, kad tie du gali būti arabai. Tai buvo puiki išvada, atsižvelgiant į faktą, kad jis sunkiai bėga šaligatviu ir stengiasi nepaleisti jų iš akių, o išvados ne itin lengvai ateina gaudynių filmų viduryje. Bet juk tas vyrukas lėktuve buvo arabas, tiesa? Atrodė, kad čia esama logikos.

Jis sukaupė dėmesį, kad jų iš akių nepamestų.

Rytinėje penkiasdešimt devintojoje gatvėje tą patį darė ir Riardanas, bet jam trūko kvapo labiau nei Ruisui. Riardanas nemėgdavo gaudyti žmonių. Filmai apie policininkus buvo jam kaip dieglys pašonėje, nes jie vertė

normalų pilietį galvoti, kad policininkai tik ir vaikosi žmones po skersgatvius ir už tvorų, metro požemiuose ir dar Dievas žino kur, nors iš tikrųjų policininkas temėgsta gerti alų ir žiūrėti televizorių. Tokiu momentu kaip šis Riardanas norėdavo mesti rūkyti. Tokiu momentu kaip šis Riardanas norėdavo, kad jam vėl būtų devyniolika metų. Dieve, kaip jis galėdavo bėgioti, kai jam buvo devyniolika! Tas vyrukas štai ten priekyje, dabar bėgantis tilto šešėlyje, turėjo būti ne vyresnis kaip dvidešimties. Uždusęs Riardanas sunkiai bėgo paskui jį.

Pirmojoje aveniu Ruisą sustabdė šviesoforas. Tiksliau, jį sustabdė ta prakeikta minia, stovinti prie sankryžos ir laukianti, kol pasikeis šviesa. Minia ir Kalėdų Senelis.

– Gal ką nors paaukosite vargstantiems, pone? – kreipėsi Senelis.

– Dink iš akių, seni! – sušuko Ruisas ir ėmė brautis pro minią. – Policijos pareigūnas! – šaukė jis. – Praleiskite, praleiskite!

Iš už kampo išsuko sunkvežimis.

Ruisas prisiekė, kad jis niekada daugiau nepirks alaus „Budweiser".

Sunkvežimis judėjo gatve.

Kitoje gatvės pusėje tie du arabai buvo jau pusiaukelėje iki kvartalo pradžios.

– Šūdas! – iškošė Ruisas ir šoko paskui juos.

Dabar arba niekados, galvojo Riardanas. Pasivyk jį, sučiupk arba nušauk, sugauk jį bet kokiu būdu. Nes, vyruti, jis bėga greičiau už tave, ir jis tuoj pabėgs, jei tu nepaskubėsi.

Ir jis skubėjo.

Jis jau norėjo viską mesti, nes bėgdamas taip pat greitai kaip ir anas jis jau priėjo ribą, bet ne. Jis negalėjo šauti, nes ant šaligatvio buvo pėstieji, atskirdami kaip Raudonoji jūra jį, šuoliuojantį su ginklu rankoje, ir tą mažą skustagalvį tamsiaodį, jau sukantį už kampo; judinkis greičiau, jis tuoj dings, judinkis, po velnių, jis pasuko už kampo ir metėsi į orą kaip raketa, smogė tam niekšeliui į nugarą partrenkdamas jį visu ūgiu ant šaligatvio, prispausdamas jį pistoletu, bet tuo metu šis apsivertė, stengdamasis atsikelti, rankomis stumdamasis nuo šaligatvio, kojomis kabindamasis į žemę, kad pabėgtų vėl.

– Nė nemėgink! – uždusęs ištarė Riardanas.

Vaikinas pasižiūrėjo į ginklą.

– Tikrai tau sakau, – patvirtino Riardanas.

Vaikinas nebebėgo.

Pirmojoje aveniu arabai įstrigo į būrį Hare Krišnos garbintojų, kurie grojo tamburinais ir giedojo „Mano Viešpatie". Arabai mėgino prasmukti, painiodamiesi tarp skustų viršugalvių ir maldininkų kepuraičių, šafrano drabužių bei sandalų, bet Ruisas jau pasivijęs griebė arčiausiai buvusį už švarko atlapų ir trenkė į už jo esančio mūrinio pastato sieną, ir tuoj pat apsisuko, kai ant jo metėsi antras.

Ruisui besisukant, buvo prispausta jo ranka, laikanti ginklą, tada jis ištraukė kairę ranką, ištiesė delną ir pirštus ir karatė smūgiu kirto arabui į galvą. Bet arabo galva buvo kaip granitas.

– Oi! – Ruisas suriko atitraukdamas ranką, tačiau arabas krito kaip akmuo, o tada Ruisas pasisuko į tą, kurį buvo tvojęs į sieną ir kuris dabar jau kilo ir ruošėsi bėgti.

Ruisas nusitaikė.

– Neversk manęs tave nušauti prieš pat šventas Kalėdas, – pasakė jis.

Tie trys arabai – jeigu jie tikrai buvo arabai, – kalbėjo, kaip manė sekliai, arabiškai ar kaip nors panašiai. Ruisas tvirtino, kad arabai kalba arabiškai. Jeigu jie buvo arabai. Sekliai nežinojo, kas jie yra, nes nė vienas iš jų neatsakinėjo nei angliškai, nei arabiškai, jeigu tikrai ta kalba jie kalbėjo. Iš aklavietės išvedė leitenantas Farmeris.

– Ir ko čia mes terliojamės su jais? – jis pasakė. – Prirašykim jiems nužudymą.

Trys arabai susižvalgė.

– Ką pasiųsite stebėti Felpso pastato? – Farmeris paklausė Riardano.

– Popiežių.

– Vieną? Jis pripasakos tau velniai žino ką, kad tik klausytum.

– Bet su juo Samiuelsas.

– Gerai, veskit iš čia tuos niekšus, nugabenkite juos į Policijos valdybą, bylą pridėkit prie pirmojo nužudymo. – Jis pažiūrėjo į tris arabus, tartum tik dabar pastebėjęs juos nuovadoje. – Jeigu tik jūs nepasakysite mums, ką veikėte Saton Pleise, – pasakė jis.

– Mes turime draugų tame pastate, – paaiškino skustagalvis. Jis adresavo savo atsakymą Riardanui, tartum tik Riardanui, kuris tada jam trenkė per makaulę, jis ir priklausytų.

– Kokių draugų? – paklausė Riardanas.

– Tokį vieną draugą.

– Jis vadinasi Džozefas Felpsas?

– Mes nepažįstam jokio Džozefo Felpso.

– Ar jūs pažįstate Ralfą D'Anuncijų?

Tyla.

– Ar jūs pažįstate Piterį Dodžą?

Tyla.

– Mes atpažinome automobilį, kuriuo jūs važiavote, – pasakė Farmeris. – Jis buvo pastebėtas prie „Luna Mare“ praėjusio pirmadienio vakarą. Ką jūs ten veikėte?

– Mes šito restorano nežinom, – atsakė arabas.

– O kas jums sakė, kad tai restoranas? – įsiterpė Hofmanas.

– Paskambink, – pasakė Ruisui Farmeris. – Aš noriu, kad jie surastų ir atvežtų čia Seidi.

– Mes turime liudininkę, kuri matė, kaip jūs su ginklais įėjote į tą restoraną, – pasakė Hofmanas. Ruisas jau rinko numerį.

– Ar jūs mums viską apie tai papasakosit, ar norite apsunkinti mūsų darbą?

– Sardžai, – pasakė telefonu Ruisas, – pasiųsk vieną policininką paimti Seidi, tą damą šiukšlininkę.

– Jeigu jūs mums apsunkinsit, – filosofiškai pasakė Džianelis, truktelėdamas pečiais, – tai ir mes jums apsunkinsim.

– Mes laukiam jos kuo greičiau, – pasakė Ruisas telefonu, o paskui, kad girdėtų arabai, – turime čia tris stuobrius, kurie nužudė D'Anuncijų.

Jis padėjo ragelį.

– Jie pristatys ją čia iš karto, kai tik suras, – pasakė Farmeriui.

– Na, tai ką jūs pasakysite? – Farmeris paklausė skustagalvį arabą, bet jo didžiausiai nuostabai atsakė vienas ūsuotųjų.

– Tai buvo ne mūsų sumanymas, – pradėjo kalbėti jis, bet tada antrasis ūsuotas vaikinas ėmė kažką šaukti ant jo arabiškai, jei tai buvo arabiškai, tikriausiai įspėdamas, kad laikytų savo sumautą arabišką liežuvį už dantų, ir tie abu vaikinai ėmė rėkti vienas ant kito nežinia kokia kalba, tiktai ne anglų, kol Riardanas ant jų užriko, kad nutiltų. Nuovadoje vėl pasidarė tylu.

– Kaip tavo pavardė? – jis kreipėsi į tą arabą, kuris buvo bepradedąs kažką sakyti, kai kitas jį nutildė.

– Anvaras Bisvasas, – atsakė arabas.

– Ką tu norėjai pasakyti, kai tavo draugužis tave nutraukė, Anvarai?

Tas kitas su ūsais kažką vėl šaukė svetima kalba, bet Anvaras sušuko: „Ne, Zahirai, aš netylėsiu!“ ir po to pasisuko į Riardaną.

– Ne mes sumanėme tai padaryti, – pasakė jis.

– Tai darėme dėl savo šalies, – pridūrė skustagalvis.

– Kaip tu vadiniesi? – paklausė Riardanas.

– Feisalas Omara.

– Sakai, kad tai darėte dėl savo šalies? – paklausė Farmeris.

– Mūsų vadui, – atsakė Feisalas.

– Kokiam vadui? – įsiterpė Hofmanas.

– Princui Ahmadui Mo...

Trečiasis arabas pratrūko vėl, ir žodžiais, ir veiksmais. Jis pašoko nuo kėdės, paleisdamas srautą arabiškai ar kažkokia kita kalba, tuo pat metu griebdamas Feisalą už gerklės, aiškiai norėdamas jį pasmaugti, bet Hofmanas jį sustabdė spyriu į tarpkojį.

– Sėskis, – pasakė Hofmanas. – Jei nori ką pasakyti, sakyk angliškai. O jeigu ne, užsičiaupk ir leisk savo draugams paaiškinti padėtį. Ar supratai? Ar nori dar vieno spyrio?

– Jūsų galvos nulėks, – pasakė arabas, įniršusiai žvelgdamas į savo tėvynainius, suspaudęs rankomis tarpkojį.

– Jeigu nori pasakyti tik tiek, tai gali visai nekalbėti, – įspėjo Hofmanas.

– Jūs abudu kvailiai, – pasakė jis kitiems.

– Tada tu tylėk, jei taip nori, – tarė jam Feisalas. – Čia juk policija! Tai tu kvailys, Zahirai.

– Teisingai! – pasakė Farmeris.

Vėl visi nutilo.

Riardanas vienu momentu pagalvojo, kad jie nebekalbės.

Tada pradėjo Feisalas:

– Praėjusį sekmadienį buvo nužudytas mūsų princo pasiuntinys.

– Kur? – iš karto paklausė Riardanas.

– Oro uoste, – atsakė Feisalas. – Išlipęs iš Vašingtono lėktuvo.

– Kuo jis vardu, tas pasiuntinys?

– Aminas Abasas.

– Susisiek telefonu, – Džianeliui liepė Farmeris. – Pasakyk paraidžiui, – vėl kreipėsi į Feisalą.

– A-M-I-N-A-S, – tarė Feisalas, – A-B-A-S-A-S.

– Užsirašei? – paklausė Farmeris. – Aminas Abasas, patikrink lėktuvo keleivių sąrašą.

– Kas jį nužudė? – paklausė Riardanas.

– Mūsų vyriausybės vidaus priešai, – paaiškino Anvaras.

– Kas? – paklausė Riardanas. – Pasakyk jų vardus.

– Aš nežinau atskirų vardų. Tai buvo grupė, vadinama „Šventojo karo ordinu“.

– O ką jūs veikėte oro uoste? – paklausė Hofmanas.

– Mes ten buvome jo pasitikti, – atsakė Feisalas.

– Mes matėme, kaip jis krito... – tarė Anvaras.

Zahiras purtė galvą. Ir trynė savo kirkšnį.

– Seklys Džianelis, Penktoji nuovada, – Džianelis pasakė telefonu. – Patikrinkit šitą savo kompiuteryje, gerai?

– Tokia gausybė policininkų, – nusistebėjo Feisalas.

– Mes negalėjom prie jo prieiti.

– Vyrukas vadinosi Aminas Abasas, – kalbėjo Džianelis. – Iš kur jis atvyko, kur jis važiavo, visus duomenis. Aš lauksiu.

– Mes sekėme paskui greitąją...

– Pirmiausia į vieną ligoninę, paskui į kitą.

– Ir galiausiai pasiėmėm jo kūną.

– Kam jums reikėjo jo kūno? – paklausė Farmeris.

– Jis vežėsi tvarkaraštį, – atsakė Feisalas.

– Kokį tvarkaraštį? – paklausė Riardanas.

– Jis turėjo turėti jį su savimi, bet neturėjo. Jo kišenėse nieko nebuvo.

– Kokį tvarkaraštį? – vėl paklausė Riardanas.

Zahiras vėl pratrūko arabų kalba. Šį kartą jis nepakilo nuo suolo. Jis tiesiog tyliai ir grasinamai tarė žodžius savo draugams, trumpai įspėdamas juos, kad nieko nesakytų. Jis palydėjo savo žodžius žvilgsniu, žadančiu sumalti juos į miltus. Tačiau nei žodžiai, nei žvilgsnis nepaveikė.

– Tvarkaraštį, kuris pateko ne į tas rankas, – pasakė Feisalas.

– Į kieno rankas? – iš karto paklausė Riardanas.

– Žmogaus, vardu Piteris Dodžas, – atsakė Feisalas.

– Žavinga, tada viską jiems pasakyk, – Zahiras staiga pasakė angliškai.

– Užsičiaupk, – tarė Hofmanas. – Kaip su tuo Dodžu?

– Aš ką tik jums sakiau, – atsakė Feisalas. – Tvarkaraštis pateko į jo rankas.

– Koks gi tas prakeiktas tvarkaraštis? – ėmė nervintis Riardanas.

– Svarbus tvarkaraštis, – atsakė Anvaras.

– Kam jis reikalingas? – paklausė Farmeris.

– Aš nežinau, – atsakė Feisalas. – Mums tik buvo liepta jį atsiimti.

– Iš Dodžo?

– Taip, – patvirtino Feisalas.

– Kas jums liepė jį atsiimti?

– Jis, – tarė Feisalas ir linktelėjo į Zahirą, kuriam kiaušai jau skaudėjo mažiau, bet jo veidas vis dar atrodė rūstus.

– Ar tu čia bosas? – paklausė jį Riardanas.

Atsakymo nebuvo.

Džianelis padėjo ragelį. Abaso bilietas buvo reisui Fyniksas–Vašingtonas–Niujorkas, kitą dieną skrendant „Concordu“ į Rabatą.

– Kur yra tas sušiktas Rabatas? – paklausė Hofmanas.

– Maroke, – pasakė Ruisas.

– O ką jis veikė Fynikse? – Riardanas paklausė Zahirą.

Atsakymo nebuvo.

– Ar ir jūs iš ten esate? – paklausė Farmeris. – Iš Maroko?

Atsakymo nebuvo. Tie du draugužiai dabar viską apmąsto iš naujo, galvojo Riardanas. Policijos nuovadoje žmonės visada apmąsto dar kartą. Pirmiausia jie išsilieja, o paskui ima svarstyti, ar nepasakė ko nors per daug. Boso užsispyrimas irgi nedaug tepadėjo... Tačiau parodė blogą pavyzdį. Burna suspausta į siaurą liniją, antakiai nuleisti, visi prakeiksmai, kuriuos tik pajėgė sugalvoti, spinduliavo iš jo tamsių akių.

– Ponuli, esi tas, ant kurio kris visa kaltė, ar supranti? – pasakė Riardanas.

– Aišku, šie kiti snargliai yra tiktai bendrininkai, – pasakė Džianelis, tuojau pat suvokęs, kur kreipia Riardanas.

– Jie jau pasakė, kad būtent jis liepė jiems atgauti tą tvarkaraštį, – tarė Hofmanas. – Tai daro jį...

– Aš tik vykdžiau įsakymus, – atsiliepė Zahiras.

– Kokius įsakymus?

– Susigrąžinti tvarkaraštį.

– Kaip tu gaudavai šiuos įsakymus?

– Telefonu.

– Iš ko? – paklausė Riardanas.

– Nežinau.

– Palauk, – tarė Farmeris, – pradėkim nuo svarbiausio. Tu sakai, kad kažkas pasiuntė jus į Dodžo butą pasiimti to tvarkaraščio – kad ir koks, po velnių, tas tvarkaraštis būtų, – bet tu nežinai, kas yra tas žmogus, kuris tau skambino, ar taip? Tai tas pats žmogus, kuris skambino, ar ne?

– Aš pažįstu tą žmogų, kuris man skambino, – atsakė Zahiras. – Bet jis tiktai perdavė kažkieno kito įsakymą.

– Gerai, tai kas gi tau skambino, pradėkim nuo to.

– Vienas mano kraštietis.

– Marokietis?

– Mes ne marokiečiai.

– Kad ir kas jūs būtumėt, šikniai, – užriko Hofmanas, – kuo vardu tas kraštietis?

– Aš nežinau jo vardo, – pasakė Zahiras. – Tik jo balsą.

Sekliai susižvalgė. Farmeris atsiduso.

– Na, gerai, tas žmogus, kurio balsą pažįsti, bet nežinai vardo, – tarė jis, – skambino tau. Ir ką gi jis pasakė?

– Jis pasakė, kad žmogus, vardu Piteris Dodžas, turi paėmęs labai svarbų tvarkaraštį ir kad mes privalome jį susigrąžinti.

– Ir tai viskas, ką jis pasakė?

– Tai viskas, ką jis pasakė.

Dabar atėjo eilė kitiems dviem arabams pašokti ir pradėti šaukti arabiškai. Sekliai klausėsi, nesuprasdami nė žodžio. Ruisas pasikasė galvą. Farmeris pasidomėjo, gal kas nors policijoje buvo kilęs iš Sirijos arba Irako. Retkarčiais pasigirsdavo ir keli angliški žodžiai.

– Mūsų įsakymai...

Toliau arabiškai.

– Tu žinai, kas...

Vėl arabiškai.

Ir galiausiai Anvaras pratrūko pikta anglų kalba, prikišęs smilių Zahirui po nosim, lyg norėdamas jį persmeigti:

– Mes gavom įsakymą jį nužudyti!

Zahiras vėl pašoko nuo suolo, šaukdamas arabiškai.

Hofmanas paklausė, ar tik nereikia jam vėl įspirti į kiaušius?

Riardanas davė ženklą, kad leistų jiems išsikalbėti.

– Arba dar ką nors, kas buvo matęs tą tvarkaraštį! – šaukė Feisalas.

Tyla.

Trys arabai žiūrėjo vienas į kitą.

Džianelis paklausė, ar jie nesiruošia pasibučiuoti ir susitaikyti.

– Judu gerai sugalvojote, – pasakė Riardanas ir paklausė, ką jie žino apie Amerikos įstatymus. – Jeigu jūs vykdėte kieno nors kito įsakymus, nėra pagrindo jūsų kaltinti.

– Juk mes taip ir veikėme! – pasakė Anvaras.

– Aišku, – pritarė Riardanas ir vėl pasisuko į Zahirą. – Ar tai tiesa? – jis paklausė.

Zahiras linktelėjo.

– Ar jums buvo duotas įsakymas nužudyti Dodžą?

– Susigrąžinti tvarkaraštį, – pasakė Zahiras.

– Ir jį nužudyti, – pridėjo Feisalas. – Kodėl tu toks užsispyręs kvailys. Ar nori, kad pakartų?

– Įsakymas jį nužudyti, taip, taip, – tyliai pasakė Zahiras ir atsiduso.

– Nes jis buvo matęs tą tvarkaraštį, tiesa?

– Taip, jis buvo jį matęs.

Nuostabus sumautas pagrindas žudyti žmogų, pagalvojo Riardanas, dėl to, kad buvo matęs tvarkaraštį.

– Leiskite man susivokti, – pasakė Farmeris, – man sunku nuosekliai suprasti šitą prakeiktą dalyką. Jūsų žmogus Abasas...

– Amžinojo princo pasiuntinys, – pagarbiai pridūrė Zahiras.

– ...turi tvarkaraštį, kai išlipa iš lėktuvo oro uoste „La Guardia“, bet jį nušauna, tas tvarkaraštis dingsta ir atsiranda Piterio Dodžo bute? – jis pažvelgė į seklius. – Ar jūs, vaikinai, tai suprantate? – jis vėl pasisuko į Zahirą. – Kokiu būdu tvarkaraštis atsirado Dodžo rankose?

– Jį davė jam žmogus, vardu Ralfas D'Anuncijus, – atsakė Zahiras.

– Ką? – paklausė Hofmanas.

Riardanas linktelėjo. Viskas pamažu stojo į savo vietas.

– Tądien per priešpiečius jis perdavė tvarkaraštį Dodžui, – tęsė Zahiras, – taip mums prisipažino Dodžas. Tvarkaraštį jis gavo D'Anuncijaus restorane „Luna Mare“.

Tyla.

Riardanas visa tai nuosekliai dėstė viena prie kito. Arba bent jau bandė sudėstyti.

– Todėl jūs turėjote nužudyti ir D'Anuncijų, – pasakė Riardanas, linktelėdamas galva.

– Taip, – patvirtino Zahiras.

– Nes jis buvo matęs tą tvarkaraštį.

– Taip.

– Koks svarbus sušiktas tvarkaraštis, – pasakė Hofmanas.

– O ką jūs veikėte Saton Pleise? – paklausė Ruisas. – Kas nors ir ten matė šitą tvarkaraštį?

– Mus ten nusiuntė, – pasakė Zahiras.

– Ir koks šiknius visą laiką siuntinėja jus į šitas vietas? – paklausė Hofmanas.

– Mums paskambino.

– Vėl jūsų draugužis? – paklausė Farmeris. – Tas, kurio balsą pažįstate, bet vardo nežinote, ir nežinote, kas jam skambina ir liepia perduoti jums tuos sumautus paslaptingus įsakymus, ar tas?

– Taip, – atsakė Zahiras, tartum Farmeris ką tik būtų pasakęs paprastą anglišką sakinį.

– Ir?

– Man tiktai buvo pasakyta, kad žmogus, vardu Džozefas Felpsas, pavogė perkamuosius vertybinius popierius ir kad aš turiu jį surasti, kol to nepadarė policija.

– Kokie dar perkamieji vertybiniai popieriai? – paklausė Riardanas.

– Neturiu supratimo, – atsakė Zahiras.

– Tai šitas vyrukas telefonu tik perduoda jums įsakymus? – paklausė Farmeris. – O jūs tuoj bėgate ir darote, ką tas šiknius...

– Panašu į policijos skyrių, – tarė Džianelis.

– Mes tai darome savo kraštui, – pasakė Zahiras.

Riardanas, kurį laiką tylėjęs, staiga paklausė:

– Tai jūs nežinojote, kas buvo parašyta tame tvarkaraštyje?

Zahiras papurtė galvą.

– Tada kaip jūs žinojote, ko ieškote?

Tyla.

– Jūs išvertėt visą Dodžo butą, ko, po velnių, jūs ieškojote?

Tyla.

Zahiras pažvelgė į kitus.

Nė vienas nepasakė nė žodžio.

– Kas yra tame tvarkaraštyje? – paklausė Riardanas.

Tyla.

– Kas pasakys mums, kas yra tame tvarkaraštyje? – pakartojo Farmeris.

Akmeniniai veidai.

Kelio galas.

– Gerai, išveskit juos iš čia, – tarė Farmeris.

12

Sendi kabinetas *Forbes* redakcijoje buvo ne didesnis už Penktosios nuovados kvotos kambarį. Ji sėdėjo prie stalo, ant kurio buvo suversta žurnalų ir laikraščių iškarpos, knygų puslapių fotokopijos, klijų indelis, žirklės, lipnios juostos ritinėlis, įvairaus dydžio ir spalvų pieštukai ir peleninė, iki kraštų prikišta nuorūkų. Kambaryje tvyrojo tabako smarvė.

– Mečiau rūkyti prieš dvi savaites, – pasakė ji. – Peleninė man turi priminti, koks tai bjaurus įprotis.

Riardanas linktelėjo.

– Žinau žmogų, kuris į stiklainį surinkęs penkiasdešimt ar šešiasdešimt nuorūkų užpylė vandeniu ir suplakė kaip kokteilį, – pasakojo Sendi. – Kai tik jam kyla noras užsirūkyti, jis nuima stiklainio dangtelį ir pauosto. Vien tos smarvės pakanka vėl prisiminti savo priesaiką.

Riardanui pasidarė įdomu, ar tai nebuvo tas pats vyras, su kuriuo ji praleido praėjusio šeštadienio naktį.

– Aš jau mečiau mažiausiai trejetą kartų, – pasakė jis.

– Niekaip nepavyko, ką?

– Paskutinį kartą ištvėriau ilgiausiai.
– Kiek?
– Trejus metus.
– Ir *vėl* pradėjai, – pasibaisėjo Sendi.
– Taip.
– Kada?
– Liepos mėnesį.
– Kaip tai atsitiko?
– Žmona pasakė, kad nori skirtis.
– Oho! – tarė Sendi.
– Taip.
– Tokiais atvejais visada taip atsitinka.
– Taip.
Kambaryje įsivyravo tyla.
– Ar nieko, jei čia užsirūkysiu, – paklausė Riardanas.
– Rūkyk, žinoma.
– Ar tikrai tavęs tai nevargins?
– Dūmai pribaigs mane, tačiau nekreipk dėmesio.
Jis siektelėjo cigarečių pakelio kišenėje, pažvelgė į ją ir apsigalvojo.
– Ne, iš tiesų, nieko tokio, – pasakė ji.
– Ne, ne.
– Ne, rūkyk. Tu mane verti jaustis kalta.
– Ne, – tarė jis, – aš iš tiesų galiu palaukti.
– Gerai, – pasakė ji ir nusišypsojo.
Jis ne juokais norėjo sutraukti tą cigaretę. Jis nežinojo, kur dėti rankas. Dešine ėmė kasytis žandikaulį.
– Priežastis, dėl ko užsukau... – pasakė ir gūžtelėjo pečiais. – Jaučiuosi labai kvailai. Tikrai, bet tu esi vienintelė, apie kurią galiu pagalvoti.
– Dėl ko?
– Dėl tos žmogžudystės aukos.

– To senio, apie kurį pasakojai? Malberi gatvėje?

– Na taip. Nors – ne. Gerai, tai susiję dalykai, bet vis dar negaliu suprasti kaip. Tiksliau, aš žinau *kaip*, bet nežinau *kodėl*. Arba... žinau *kodėl*, tačiau tas kodėl nieko nepaaiškina. Ar tikrai tave labai suerzins, jeigu užsirūkysiu? – paklausė jis.

– Rūkyk, – pasakė ji ir pastūmė pilną nuorūkų peleninę link jo.

– Dėkoju, – tarė jis, nedelsiant išsitraukė iš pakelio cigaretę ir prisidegė. – Atleisk, – tarė jis, išpūsdamas dūmų srovę.

– Nieko tokio, – tarė ji.

– Supranti, ta *kita* auka, toji *susijusi* auka buvo teisininkas...

– Aha...

– Tas, kuris susitiko su biržos makleriu...

– O! – tarė ji.

– Kaip tik dėl to aš čia. Arba iš dalies dėl to aš čia.

– Kodėl nepasakai atvirai, ko tau reikia, – pasakė Sendi ir pažvelgė į jo burną, kai jis patraukė cigaretę.

– Gerai, – tarė jis, – štai kas. Teisininkas, vardu Piteris Dodžas, pamato svarbų tvarkaraštį...

– Kokį tvarkaraštį?

– Gerai, kaip tik čia ir šuo pakastas. Palūkėk truputį, gerai? Jis pamato tą tvarkaraštį ir pasileidžia pirkti sidabro kontraktų iš tokios Rotšteino ir Felpso firmos.

– Aha, – pasakė Sendi.

– Tu žinai juos?

– Stambiausi prekiautojai mieste.

– Gerai. Kažkokie arabai tą pačią naktį nužudo Dodžą, o tvarkaraštis iš jo atimamas. *Atgaunamas*, tiksliau tariant, nes jau iš pat pradžių neturėjo jam patekti į rankas,

tačiau žmogus, vardu Ralfas D'Anuncijus... tas, apie kurį tau pasakojau... *taip pat* matė tvarkaraštį, jis irgi buvo nužudytas apytikriai po valandos.

– Fu! – pasakė Sendi, – toks svarbus tvarkaraštis, *oho*?

– Taigi, taip atrodytų.

– Dar kartą... *koks* tvarkaraštis?

– Kaip tik tai ir norėčiau sužinoti iš tavęs.

– Manęs? Ar aš panaši į traukinio konduktorę? – ji stebėjo, kaip jis užgesino cigaretę, paskui tarė: – Sakai, Dodžas, kai tik pamatė tvarkaraštį, *pirko* sidabro kontraktų.

– Daug ir ilgalaikių, – atsakė linktelėdamas Riardanas.

– Gerai, ar tai buvo atsitiktinumas? Tas skubėjimas pirkti sidabro? Ar tai buvo tiesioginis rezultatas, kai jis pamatė tą tvarkaraštį?

– Neturiu supratimo?

– Mmm, – pasakė Sendi.

– Ką reiškia tas „mmm"?

– Palauk, aš bandau suformuluoti...

– Iš tiesų.

– Tačiau... žodžiu, tvarkaraštis yra *grafikas*, ar ne? Sąrašas... na... *laiko momentų*, kuriais, manoma, turėtų įvykti tam tikri įvykiai, teisingai? Kad ir – traukinių judėjimo grafikas yra tvarkaraštis, tiesa?

– Taip, – atsakė Riardanas. Jis įdėmiai klausėsi. Jam norėjosi užsirūkyti ir antrą cigaretę.

– Ir štai tas žmogus, Dodžas, pamatė grafiką ir... Tai gali būti ir visiškai nesusiję dalykai, tačiau nepaisant to, taip atsitiko... Jis nurūko pirkti sidabro – daug ir ilgam.

– Teisingai.

– Gerai... tarkime, kad šis tvarkaraštis buvo tam tikrų įvykių grafikas, kurie *paveiks* sidabro kainą?

– Paveiks?

– Privers ją kilti.

– Kaip ką?

– Na, aš nežinau, kaip ką.

Ji kelias akimirkas tylomis galvojo. Paskui tarė:

– Jei pradeda kilti *naftos* kaina, pavyzdžiui, dažniausiai pradeda kilti aukso ir sidabro kainos. Sakei, kad įsipainioję arabai, ar ne? Gerai, tarkime, OPEC planuoja seriją naftos kainos pakėlimų ir, įsivaizduok, tam tavo Dodžui atsitiktinai pakliuvo grafikas, kuriame surašytos *datos* ir kainos kėlimo *dydžiai*. Jeigu jis ką nors išmano apie rinką, jis supras tų kainos šoktelėjimų padarinius ir puls stambiai investuoti į sidabro arba aukso ateities kontraktus. Auksas kur kas brangesnis, tad jis galėjo pasirinkti sidabrą – reikia mažiau grynųjų. Gal kaip tik tai ir atsitiko?

– Naftos kainos kėlimo grafikas, hm?

– Gali būti, – atsakė ji ir gūžtelėjo pečiais.

– Ir tai jį privertė patikėti, kad pakils sidabro kaina, hm?

– Taip, paprastai įvykiai klostosi tokia seka.

– Ir jis išrūko, kad nepavėluotų susikrauti *savo* mažųjų sidabro lobių...

– Jeigu jis elgėsi, kaip sakai.

– Kad jis taip darė, sako jo bendradarbė. Išrūko pas Rotšteiną ir Felpsą pirkti daug ir ilgalaikių sidabro kontraktų. Iš tiesų ir jai patarė padaryti tą patį.

– Pažiūrėsiu, kokia šią savaitę prekyba sidabru, gerai? – tarė Sendi ir pasižiūrėjo į laikrodį. – Ar negalėtum pas mane užsukti į namus po kelių valandų? Truputį po penkių. Iki tol būsiu ką nors tau suradusi. Galėsime viską aptarti prie taurelės. Gerai?

– Ateisiu.

– Palauk, tau reikės rakto, – pasakė ji ir pradėjo raustis rankinuke. – O, velniava! Maniau, kad visas jas išmečiau, – ji padavė jam praplėštą cigarečių pakelį. – Prašom, išrūkyk sau smegenis. – Jis paėmė cigaretes. Ji vis dar rausėsi ieškodama raktų. Kai pagaliau rado, padavė jam per stalą ir tarė: – Susitiksime apie penkias.

– Ačiū, – pasakė jis.

– Kažko susirūpinęs?

Jis pakratė galvą.

– Dėl ko?

– Stebiuosi. Ar galėjo OPEC grafikas iš tiesų būti dviejų žmogžudysčių priežastis? Trijų, jeigu skaičiuosime ir tą oro uoste.

– Tu esi policininkas, – ištarė ji, – tu man ir pasakysi.

Žmogus, sėdintis medinėje kėdėje tiesia atkalte, niekam nieko nesakė.

Tai buvo Džozefas Felpsas

Mazis ir Samiuelsas pastebėjo jį išeinantį iš namo Saton Pleise truputį po pirmos, tačiau jiems nespėjus išlipti iš automobilio jis susistabdė taksi ir leidosi savais keliais. Jie suėmė jį Kenedžio oro uoste, kur šis jau pirko bilietą į vieną pusę į Braziliją.

Lagaminėlyje Felpsas vežėsi apie tris su puse milijono dolerių pateikėjo vekseliais. Trisdešimt vekselių šimto tūkstančių dolerių nominalo vertės. Penkis vekselius penkiasdešimties tūkstančių dolerių vertės. Vienuolika vekselių po dvidešimt tūkstančių dolerių ir vieną dešimties tūkstančių dolerių vekselį. Tai sudarė trijų milijonų keturių šimtų aštuoniasdešimties tūkstančių dolerių grynaisiais ekvivalentą.

– Maniau, kad tik naciai bėgo į Braziliją, – pasakė Džianelis.

Felpsas tylėjo.

– Buvo geras filmas, – tarė Mazis. – *Berniukai iš Brazilijos.*

– Kas šių vekselių savininkas? – paklausė Farmeris.

Felpsas neatsakė.

– Ką jūs žinote apie tvarkaraštį, kuris atsitiktinai pateko Piteriui Dodžui?

Tyla.

– Gal norite puodelio kavos? – paklausė jo Ruisas.

Jokio atsako.

Ruisas gūžtelėjo pečiais.

Riardanas rausėsi Felpso lagaminėlyje. Atidaręs vieną šoninių užtrauktukų, jis rado sulankstytą popieriaus lapą.

– Štai, laba diena! – tarė jis.

Išlankstė lapą.

Perskaitė užrašą puslapio viršuje:

KIDO ATEITIES KONTRAKTŲ GRAFIKAS:
CENTRINĖJE METALŲ BIRŽOJE TARPININKAUJANT
ROTŠTEINUI IR FELPSUI, NIUJORKAS

– *Štai* tvarkaraštis, – pasakė jis ir įteikė lapą Farmeriui.

Farmeris peržvelgė likusį tekstą.

– Bet ar čia *tas* grafikas? – paklausė jis.

– Kas yra arba kas toks tas Kidas? – Riardanas kreipėsi į Felpsą.

Felpsas nieko neatsakė.

– Paduokite man telefonų knygą, – paprašė Riardanas.

Hofmanas per stalą ištiesė Manhatano telefonų knygą, ir Riardanas pradėjo versti puslapius.

– Kidas, – jis ištarė garsiai, pirštu puslapyje vesdamas žemyn. – Kidas, Kidas, Kidas... čia jų mažiausiai dešimt. – Jis atsuko knygą, kad Felpsas galėtų įskaityti puslapį. – Ar pažįstate ką nors iš šių žmonių? – paklausė jo.

Felpsas nieko neatsakė.

– Ką tu manai, Lutai? – paklausė Riardanas.

Farmeris, valandėlę pamąstęs, tarė:

– Čikai, pasilik čia su manimi, pažiūrėsime, ar ponas Felpsas nenori mums ko papasakoti. Jūs trys pasidalykite pavardes ir aiškinkitės kiekvienas atskirai. Pirmyn!

Moters, atidariusios duris, kūną dengė tik peniuaras ir aukšti, iki kelių suvarstyti sandalai. Jos ūgis net be sandalų, kurie jai pridėjo mažiausiai porą colių, Riardanas spėjo, buvo kokios penkios pėdos ir aštuoni coliai. Tai buvo trečias Kidų butas, kurį aplankė per praėjusį pusvalandį. Jis jai parodė savo ženklą ir pažymėjimą, prisistatydamas esąs iš Penktosios policijos nuovados, ir paklausė, ar ji esanti Džesika Kid.

– Taip, aš esu, – atsakė moteris.

– Ar nesutrukdysiu, jei trumpam užeisiu į vidų? – paklausė jis.

– Prašom, užeikite, – tarė ji nusišypsodama.

Jis nusekė paskui ją į svetainę. Ilgi, juodi plaukai vilnijo jai per nugarą, šviesiai mėlynas peniuaras virš blyškiai rausvos odos, tvirti sėdmenys lingavo, jai einant židinio link, kur ji sustojo prieš mirgančią ugnį, išryškinusią jos ilgų kojų siluetą.

– Panele Kid, ar jums neteko pažinoti vyriškio, vardu Džozefas Felpsas?

To paties jis klausė ir kitų.

– Felpso? – perklausė ji. – Ne, kas jis?

– Ar jums tai ką nors primena? – tarė jis, iš kišenės išsitraukdamas lapą, kurį rado Felpso lagaminėlyje.

Ji pažvelgė į lapą.

– Kido ateities kontraktų grafikas? – perskaitė.

– Taip, panele. Ar numanote, ką tai galėtų reikšti?

– Tikrai nežinau, – atsakė ji.

– Arba šie skilčių pavadinimai? – tarė rodydamas eilutę:

PARD. DATA	SĄSK.	PARTIJOS	IŠ VISO UNCIJŲ	PRISTATYMO MĖNUO

– Štai čia reiškia „pardavimo datą“, – pasakė jis.

– Neturiu supratimo.

– O čia, žinoma, sąskaita...

– Patikėkite, pone Riardanai, aš nežinau...

– O čia – sidabro partijos, ar ne tiesa? Uncijos – tai sidabro. Ir pristatymo mėnuo.

– Niekada nesimokiau stenografijos, – pasakė ji.

– Ar šių sąskaitų pavadinimai jums ką nors sako? – tarė jis ir vėl parodė lapą.

PARD. DATA	SĄSK.	PARTIJOS	IŠ VISO UNCIJŲ	PRISTATYMO MĖNUO
12/16/86	GenBusVent	250	1 000 000	09/87
12/16/86	Quandax	235	1 175 000	08/87
12/16/86	Vandam	230	1 150 000	10/87
12/17/86	GenBus...			

– Ar privalau *viską* perskaityti? – tarė Džesika. – Iš tiesų, pone Riardanai, ko gero, esu per kvaila ką nors išmanyti apie verslą. Mano visiškai kiti interesai, patikėkite, – tai pasakiusi ji suraukė nosytę. – Ar nepageidausite ko nors išgerti? – ji nusišypsojo.

– Ne, dėkui, – tarė Riardanas ir nutilo. – Vadinasi, jūs nieko apie šį grafiką nežinote?

– Visiškai nieko.

– Ir jūs įsitikinusi, kad nieko nežinote apie žmogų, pavarde Felpsas.

– Ne. Kas jis toks?

– Makleris. Niekada netvarkė kokių nors jūsų sąskaitų?

– Niekada.

– O gal kam nors iš jūsų šeimos narių?

– Ne, kiek man teko girdėti.

Jis žiūrėjo į ją.

– Apgailestauju, – tarė ji.

– Ką jūs, neverta... Dėkoju jums, panele Kid, – pasakė jis. – Dėkoju, kad skyrėte man laiko. – Jis pasuko durų link. – Jeigu atsitiktinai, – tarė jis, – kas nors *paklaustų* apie poną Felpsą, tai jis dabar yra Penktojoje nuovadoje. Mes jį vis tiek patrauksime atsakomybėn.

– Negalėčiau įsivaizduoti, kas paklaustų, – pasakė ji, eidama link durų. – Viso gero, pone Riardanai, – tarė jam atidarydama duris. Ji dar akimirką žvelgė jam į nugarą. Kai tik jis peržengė slenkstį, ji užrakino duris ir sugrįžo į kambarį. Ji pasuko apvalią durų rankeną ir pravėrė bibliotekos duris.

– Jis jau išėjo, – pasakė ji ir apsisukusi ant kulno nuėjo, kur priešais židinį ant kavos stalelio buvo palikusi brendį.

Sardžas įėjo į kambarį. Jis atrodė labai susirūpinęs.

– Jis žino, – pasakė Sardžas ir iškart nuėjo į holą vilktis palto.

– Tačiau ne iš to, ką *aš* jam pasakiau.

– Ne. Tu elgeisi šauniai, tačiau jis žino. Arba tiesiog velniškai *arti* žinojimo, – jis papurtė galvą. – Paskambink Olivijai į „Park Lane“, – tarė jis sagstydamasis paltą, –

pasakyk jai, kad bukagalvis *policininkas* ruošiasi išsprogdinti visą reikalą. Ar padarysi, ko prašau, Džese?

– Žinoma, – atsakė ji. – Kur *tu* dabar susiruošei?

– Nenoriu jo pamesti iš akių.

Jis pabučiavo ją į skruostą.

– Aš dar grįšiu, – pasakė jis.

Sendi jis buvo pažadėjęs susitikti truputį po penktos. Apklausęs paskutinį Kidą savo sąraše, jis iškart nuėjo į jos butą. Įdomu, kaip sekėsi Ruisui ir Džianeliui. Įdomu, ar Felpsas galų gale Farmeriui ir Hofmanui ką nors pasakė. Bute jis uždegė žvakių, kambaryje ant medinės kėdės atkaltės pakabino švarką bei odinį ant peties kabinamą pistoleto dėklą ir užkūrė židinyje ugnį. Įsipylė škotiško viskio. Grįžęs prie švarko iš vidinės kišenės išsitraukė užrašus ir kartu su škotiško viskio taure nusinešė prie pintos kėdės. Patogiai įsitaisęs, atsivertė užrašus ir, siurbtelėjęs škotiško viskio, mintyse bandė atkurti nuoseklią įvykių eigą.

Sekmadienio, gruodžio keturioliktosios, vakare apie dešimtą valandą išlipant iš lėktuvo Vašingtone nužudytas Aminas Abasas...

Riardanas vėl siurbtelėjo škotiško viskio.

Apie vienuoliktą bendrininkai, ieškodami tvarkaraščio, nuvaro greitosios pagalbos automobilį, pagrobia lavoną ir supranta, kad tvarkaraštis dingo.

Jis linktelėjo ir vėl pažvelgė į užrašus.

Pirmadienį, gruodžio penkioliktąją, per pietus, tarkime, apie dvyliktą pusę pirmos, D'Anuncijus Dodžui parodo tvarkaraštį. Arba galbūt Dodžui atiduoda lagaminėlį, kurį Abasas paliko lėktuve. Bet kuriuo atveju Dodžas turi tvarkaraštį.

Pirmadienio vakarą apie šešias arabai nužudo Piterį Dodžą ir atgauna tvarkaraštį. Tos pačios dienos vakare septintą valandą arabai nužudo D'Anuncijų, nes jis matė...

Pasigirdo lauko durų skambutis.

– Sendi? – tarė jis atsisukdamas. – Atidaryta.

Durys iš tiesų buvo atidarytos. Jam bežiūrint jos vėrėsi vis plačiau. Žmogus, stovintis tarpduryje, deja, buvo ne Sendi. Tai buvo stambus, iš pažiūros šešių pėdų ir dviejų colių ūgio, dviejų šimtų trisdešimties svarų vyras, šiaip ar taip, į kažką miglotai panašus, nors Riardanas niekaip negalėjo prisiminti. Vyras į kambarį žengė greitai ir apdairiai. Pro kėdę, ant kurios kabėjo Riardano švarkas ir pistoleto dėklas, jis priėjo tiesiai prie Riardano, mėginančio kuo greičiau išsiropšti iš gilaus pinto krėslo, ir visa jėga smogė jam į veidą stambiu, tvirtai sugniaužtu kumščiu.

Riardanas dar kartą pabandė išsipainioti iš pinto krėslo žabangų. Vyras įrėmė kelį jam į žandikaulį ir tarsi kūju smogė kumščiu į nosį iš viršaus. *Trinkt*! Smulkios akinančios žiežirbos smigo jam į galvą. Ir vėl *trinkt*! Jis ketina mane užmušti, pagalvojo Riardanas, nespėsiu nė išsikapanoti iš to prakeikto krėslo! Vyras buvo stambesnis ir stipresnis už Riardaną ir sugrūdo jį į tą sumautą pintinę, kuri jį baigė įsiurbti. Riardanas žinojo, jei ko nors staiga nesiims – kodėl policijos darbe galų gale viską reikia daryti staiga? – tas žaliūkas jį sukals į grindis ir įmes į židinį arba pro langą, nes tai jau buvo žaidimo su amžinybe akimirka. Riardanas tai suvokė kiekviena smegenų ląstele.

Jis atsisakė pastangų atsistoti, atsisakė net minties, kaip nors pakilti iš pintinės. Atsidūręs ant grindų jis ėmė ridentis tolyn nuo žaliūko, kuris taikėsi jam spirti koja į galvą. Jis ridenosi ir ridenosi, kol nugara atsitrenkė į kitą

kambario sieną, o žaliūkas lenkdamasis jį nutvėrė už marškinių ir prisitraukė prie kojų. Riardanas smogė keliu į kirkšnis, žaliūkas, paleisdamas marškinius, suriko iš skausmo. Riardanas suprato, kad jam reikia kaip nors pasiekti pistoletą. Šis vaikinas jį užmuš, jis buvo per stambus ir per stiprus. Riardanui beviltiškai reikėjo pistoleto, tačiau šis – dėkle kitoje kambario pusėje, o tarp jų – spyrio į kiaušius parklupdytas įniršęs žaliūkas iš *pykčio* buvo pasiryžęs suplėšyti Riardaną į skutelius.

Iki tol pykčio nebuvo. Iki tol tebuvo metodiškas daužymas, spardymas ir įsitikinimas, kad nugalės žiauri jėga, tačiau dabar atsirado pyktis. Riardanas sumetė, kad pyktis taps jo, o ne priešininko sąjungininku. Pyktis sukelia didelę energiją. Jei muštynės būtų prasidėjusios su įpykusiu vaikinu, tai jis, apimtas įniršio, galėjo lengvai užmušti, tačiau tik tiek pyktis ir padeda.

Pyktis sukvailina.

Pyktis aptemdo protą.

Pyktis priverčia pralaimėti.

– Pulk, susmirdęs kvaily! – tarė Riardanas, vaidindamas įpykusį, nuleidęs rankas žemyn ir atkišęs smakrą jis žengtelėjo į kairę, išsisukdamas nuo žaliūko smūgio. – Nepataikei, šikniau, – prakošė Riardanas vėl atsidengdamas, laikydamas pusiausvyrą ant kulnų, pasiruošęs mestis į kairę ar dešinę, priklausomai nuo smūgio – šįkart staigaus iš kairės. Riardanas palenkė galvą į dešinę, šoktelėjo šalin, už koto sugriebdamas žvakidę.

Žvakė iš žvakidės lizdo nukrito ant grindų, vaškas sutrupėjo, dagtis, iškart užgesęs, kaip stuburo slanksteliai laikė gabalėlius. Riardanas užsimojo žvakide į žaliūko galvą, dugnu taikydamas į dešinį smilkinį. Pakėlęs stambią, tvirtą ranką vyriškis nukreipė smūgį, ir žvakidė

dugno briauna prakirto odą teužkabindama kairį skruostą. Nieko rimta, tai jam nesukliudys staigiu dešinės rankos smūgiu iš arti pasiekti Riardano pilvą.

– Uuuf! – iškvėpė Riardanas. Žaliūkas užspaudė jį visu smarkumu.

Man galas, pagalvojo jis, dabar tas kalės vaikas mane pribaigs. Pykčio valdomi smūgiai buvo dar kietesni. Riardaną jis vijosi kaip treniruotas žudikas, – „Jėzau, ar jis *ne* profesionalas?“ – šmėstelėjo Riardanui mintis, – talžė jį, grūdo, versdamas per kėdes ir stalus, norėdamas pasiekti iš arčiau, trankydamas jį į sieną ir smogdamas vėl, kai kūnas atšokdavo, pyktis, pyktis ir klaida, kurią iš to aklo įsiūčio padarė. Nubloškęs jį nuo savęs, žaliūkas grėsmingai artėjo sudėjęs abu kumščius į vieną, ruošdamasis kirsti mirtiną smūgį, tačiau nubloškęs prie kėdės, ant kurios kabėjo pistoletas, akimirkai leido savo pykčiui įsiterpti tarp savęs ir savo sveikos nuovokos, kartu leisdamas Riardanui atsistoti tarp jo ir pistoleto.

Riardanui tereikėjo akimirkos.

Savo dėklą ir pistoletą jis pažino kaip penkis pirštus, dėklas ir pistoletas buvo du seni draugai, beveik meilužiai, jis juos pažino ypač artimai. Kaire ranka griebė įprastą odą, dešine sučiupo raudonmedžio rankeną, staigiu judesiu išlupo pistoletą ir nukreipė į tą prakeiktą puolantį bulių, stovintį vos per trejetą pėdų, ir tarė: „Stok, subingalvi!“ Akimirką žaliūkas dar ėjo pirmyn, tarsi nebūtų girdėjęs Riardano perspėjimo. „*Šitas keliaus į lavoninę*“, – pagalvojo Riardanas, bet vėl šįkart garsiau sušuko: „*Stot*!“ ir žaliūkas sustojo kaip įbestas.

Staiga jo akys paklaiko.

Atlėgo įniršis.

Grįžo protas.

Bėgti.

Nešdintis iš čia.

Ištrūkti.

– Ne, – tarė Riardanas ir pajudino nutaikytą pistoletą. – Apsisuk. *Skubiau*! Vykdyk!

Dičkis apsisuko.

– Rankas už nugaros, – įsakė Riardanas. – *Greičiau*!

Dičkis sudėjo rankas už nugaros. Riardanas iškart uždėjo antrankius.

– Gerai, kas tu esi? – tarė jis.

– Aš kraujuoju? – paklausė. – Mano skruostas?

– Ko gero, tu, vištgaidi, mirtinai nukraujuosi, – atsakė Riardanas. – Kas tu *esi*?

– Iškviesk greitąją! – tarė dičkis. – Aš apskųsiu tave, Riardanai, teismui! Aš apskųsiu policiją! Aš...

– Oho, tu net žinai, kas *aš* toks? – pasakė Riardanas. – Gerai, pažiūrėkime, kas *esi* tu. Sėskis, – ir pastūmė žaliūką į kėdę, ant kurios tebekabėjo švarkas ir tuščias pistoleto dėklas.

– Tie antrankiai per stipriai veržia, – pasiskundė dičkis.

– Nuostabu, nejaugi! – pasakė Riardanas, tapšnodamas jam per kišenes, kol sudaro piniginę su dokumentais. – Ar žinai, kiek tau klius už policijos pareigūno užpuolimą? – paklausė. – Pasikėsinimą nužudyti? Ar žinai, ką? – Jis atsegė piniginę. – Štai čia, – ir pradėjo versti plastmasinius įdėklus. – Arizonoje išduotos vairuotojo teisės... – Iš nuostabos jis išpūtė akis. – Robertas Sardžentas Kidas, tai bent! – Pistoleto vamzdžiu jis pakėlė Sardžo smakrą. – Kas jūs esate, pone Kidai? Jos vyras? Brolis? Ar jūs buvote ten, kai pas ją užėjau?

– Pridėk ką nors man prie skruosto, – pasakė Sardžas. – Aš kraujuoju, ar nematai, kad aš *kraujuoju*?

– Taip, matau, kraujuoji, – tarė Riardanas, – kokia gėda. Kodėl tu bandei mane užmušti?

– Netiesa, aš nebandžiau.

– Ne? Esi įsitikinęs, kad dabar mane apkvailinsi, – jis vėl pistoleto vamzdžiu pakėlė jo smakrą. – Kaip čia mane radai?

Jokio atsakymo.

– Ar mane iki čia atsekei?

Jokio atsakymo.

– Iš tavo sesers namų? Ar ji tavo sesuo?

– Taip.

– Kur buvai, kai mes kalbėjomės?

Jokio atsakymo.

– Gerai, pone Kidai, – pasakė jis, – manau, kad tave nušausiu.

– Ne, neišdrįsi to padaryti, – tarė Sardžas.

– Taip, išdrįsiu, – atsakė Riardanas. – Po to nusegsiu antrankius ir visiems savo draugams policininkams, kurie čia susirinks, papasakosiu, kad užpuolei, bandydamas mane užmušti, ir besigindamas buvau priverstas tave nudėti. Policininkai nemėgsta žmonių, kurie bando užmušti kitus policininkus. Jų nemėgsta ir teisėjai, – jis maloniai šypsojosi. – Ką į tai pasakysite, pone Kidai?

– Pirmyn, nušauk mane! – tarė Sardžas.

– Džiaugiuosi, galėdamas pasitarnauti, – pasakė Riardanas ir atlenkė gaiduką.

– Man geriau numirti, – ištarė Sardžas.

– Oho? – pasakė Riardanas. – Kodėl? Ar kas nors susijaudins dėl tavo kvailos nesėkmės, pone Kidai? Policijos pareigūno užpuolimas? – Jis pakišo pistoletą Sardžui po nosimi, tiesiai virš viršutinės lūpos. – Kas tave pasiuntė čia paskui mane?

– Pats atėjau. Tai buvo mano sumanymas. Nagi, nušauk mane.

– Neskubink, – tarė Riardanas. – Į ką tu man panašus?

Sardžas nieko neatsakė.

– Robertas Sardžentas Kidas, – tarė Riardanas, įsistebeilydamas į jį. – Kur aš girdėjau tą vardą? – Jis tebežvelgė į jį. – Ar esi koks nors tapytojas? Ar turi ką bendra su tapyba? – Vis dar nustebęs. – Ne, palauk, tu p*ardavei* kai kuriuos paveikslus, mačiau tave per televiziją. Tave ir tavo seserį. Ne Džesiką, kitą. *Koks* jos vardas?

– Olivija.

– Teisingai, Olivija. Ir aš ją dar kartą mačiau per televiziją sekmadienio vakarą. Buvo ką tik miręs tavo tėvas, ar ne? Nuo kraujo išsiliejimo. Apie tą keletą praėjusių dienų tu *viską* žinai. Ir apie mane *taip pat*? Ko gi tu, kalės vaike, mane užpuolei? Ko bijai? Ar girdėjai, ką kalbėjau apie Felpsą? Ar dėl to čia atslinkai? Sidabro tvarkaraščio?

Sardžas pakratė galvą.

– Gerai, bičiuli, – pasakė Riardanas ir pažvelgė į pistoleto vamzdžio vidų. – Vieno šūvio turėtų pakakti. Švariai ir...

– Palauk truputį, – ištarė Sardžas.

– Maniau, kad tu skubi, – pasakė Riardanas.

– Aš nieko bendra su visu tuo neturėjau.

– Su visu kuo, pone Kidai?

– Su niekuo.

– Ar kalbate apie D'Anuncijų? – linktelėjimas. – Ir Dodžą? – kitas linktelėjimas. – Nieko bendra neturėjote su įsakymais juos nužudyti, ar kaip tik tai norite pasakyti?

Dar vienas linktelėjimas.

Ir dar vienas linktelėjimas, tik šį kartą linktelėjo Riardanas.

– Gerai, – tarė Riardanas. – Kas *įsakė*?

Išėjęs į gatvę Riardanas įėjo į pirmą pasitaikiusią telefono būdelę ir surinko seklių kambario numerį. Atsiliepė Hofmanas.

– Čikai, – pasakė jis, – čia Braj. Viename bute Penktojoje aveniu prie radiatoriaus antrankiais prirakinau vaikiną. Užsirašyk adresą, – pasakė jis ir perskaitė adresą. – Ar užsirašei? Jis vardu Robertas Sardžentas Kidas, pasiimk jį iš ten, gerai?

– Už ką?

– Už kėsinimąsi nužudyti. Gal tai ir ne visiškai tiks, tačiau manęs jis vos nesumalė į šūdą, patikėk, viskas galėjo labai liūdnai baigtis.

– Tuojau pat išvykstu, – atsakė Hofmanas.

– Kokios žinios iš Felpso?

– Pratrydo, – atsakė Hofmanas. – Tereikėjo nežymiai, skaičiuojant iki trijų, užsiminti apie žmogžudystes, ir jis buvo pasiruošęs mums parduoti savo motiną. Jis mums papasakojo kai kurių labai įdomių dalykų.

– Apie ką, – pasakė Riardanas, – norėčiau išgirsti.

Jis klausėsi.

– Aha, – pasakė.

Jis klausėsi toliau.

– Aha, aha, – pasakė jis, – aha. Aha, aha. Puiku. Gerai padirbėjome, Čikai. Šauniai. Kai kurių įdomių dalykėlių ir aš pats išgirdau. Netrukus pamatysime, kaip prigužės pilnas pastatas. Dabar vykstu į „Park Lane". Jeigu manęs prireiktų, būsiu pas Oliviją Kid. Ar supratai? Olivija Kid. Nelaukiu jokių netikėtumų, tačiau po pusės valandos

atsiųsk ten jūrų pėstininkus. Klausyk, ir nepamiršk prie radiatoriaus prirakinto vaikino, gerai? Būk atsargus, kai nuimsi antrankius, jis stambus kaip meška. Iki, Čikai.

Jis padėjo ragelį, pasitikrino, ar neiškrito atgal jo įmesta dvidešimt penkių centų moneta, susigūžė ir nužingsniavo link tos vietos, kur buvo pasistatęs automobilį.

13

Kai pasigirdo beldimas į duris, Olivija pasakė:

– Štai ir jis.

– Ar tu įsitikinusi, kad aš privalau pasilikti? – paklausė Rotšteinas.

– Kodėl gi ne? – tarė Olivija. – Tu esi verslo partneris.

– Tačiau jis čia atėjo dėl Džo. Kaip sakė tavo sesuo...

– Tuo labiau tau reikia čia būti. Tavo partneris su trimis su puse milijono dolerių vertės popieriais slepiasi nuo teisingumo...

Beldimas į duris pasigirdo dar kartą.

– Palaukite minutėlę, – sušuko Olivija ir, metusi į Rotšteiną įspėjamą žvilgsnį, nuėjo į prieangį atidaryti durų. Tarpduryje stovintis vyriškis, Olivija spėjo, buvo kokių trisdešimt septynerių aštuonerių metų, rudaplaukis ir mėlynomis akimis. Jo veidas buvo paraudęs nuo šalčio. Jis maloniai nusišypsojo.

– Panelė Kid?

– Taip, – ji atsakė.

Kairėje rankoje jis parodė ženklą, prisegtą prie odinio įdėklo:

– Seklys Riardanas iš Penktosios policijos nuovados seklių skyriaus. Ar neprieštarausite, jeigu aš?..

– O, taip, – pasakė Olivija. – Man jau skambino sesuo, sakė, kad buvote užėjęs pas ją. Kuo galėčiau padėti?

– Ar galėčiau įeiti į vidų?

– Žinoma, kokios problemos, sekly Riardanai?

– Jokių problemų. Norėjau jūsų paklausti apie keletą dalykų. Tikiuosi, niekam netrukdau.

– Prašom, užeikite, – pasakė Olivija.

Jis nusekė paskui ją pro atvirą arką į kambarį. Prie lango ant sofos sėdėjo Lovelas Rotšteinas. Per neuždangstytus užuolaidomis langus virš Centrinio parko matėsi žvaigždėtas dangus.

– Ei, sveiki, pone Rotšteinai, – maloniai tarė Riardanas.

– Labas, kaip jums sekasi? – pasakė Rotšteinas. – Koks netikėtumas!

– Ar jūs pažįstami? – paklausė Olivija.

– Visiškai atsitiktinai, – atsakė Riardanas. Jis nusišypsojo ir tarė Rotšteinui. – Nesitikėjau čia jūsų rasti.

– Aš... buvau apsipirkti „F.A.O." prekybos centre, – pasakė Rotšteinas.

– Tai kaip tik už kampo, – pabaigė Riardanas ir nusišypsojo.

– Mes su Lovelu seni draugai, – pasakė Olivija.

– Kaip blogai, kad Felpsas negali prie jūsų prisidėti, – pasakė tebesišypsodamas Riardanas. – Jis ten, Penktojoje nuovadoje. Tikiuosi, jums sesuo apie tai pranešė?

– Jūs jį suradote? – paklausė Rotšteinas. – Puiku.

„Slidus kaip gyvatė", – pagalvojo Riardanas, tačiau Rotšteino akyse šmėkščiojo baimė.

– Mes jį nukabinome Kenedžio oro uoste, perkant bilietą į Rio, – pasakė jis ir nusišypsojo. – Kodėl jie visuomet bėga į Rio? Jo lagaminėlis buvo pilnas JAV iždo vekselių. Trys milijonai keturi šimtai ir aštuoniasdešimt tūkstančių JAV dolerių. Krūva pinigų, – pasakė jis. – Pateikėjo vertybiniais popieriais. Tai tas pats, kas grynaisiais. Manau, kad jums, pone Rotšteinai, taip seniai užsiimančiam verslu, visa tai žinoma.

– Tie vekseliai priklauso moteriai, vardu Filis Kacman. Aš pastebėjau, kad jie dingo šį rytą truputį po vienuolikos. Nežinau, kiek Džo turėjo pinigų, iš tiesų...

– Tačiau jūs nepaskambinote į policiją? – tarė Riardanas.

– Atsiprašau?

– Kai aptikote vagystę, jūs nepranešėte policijai. Mano kolega patikrino. Penktojoje nuovadoje jokių pranešimų apie vagystę.

– Gerai, ne, aš...

– Vietoj to, jūs nuėjote apsipirkti į „F.A.O“?

– Iš tiesų aš... na... nežinojau, ką daryti. Maniau, kad Džo galėjo tam turėti kokių nors priežasčių...

– Kokių?

– Nežinau. Pavyzdžiui, nurodymus iš ponios Kacman grąžinti vekselius jai. Ar kokį protingą savo veiksmų paaiškinimą.

– Jis turėjo gerą priežastį *bėgti.* Ar apie tai kalbate?

– Taip, manau, jie visi turi savas priežastis, – Rotšteinas pasakė nusišypsodamas. – Turiu galvoje vagis. Bet kuriuo atveju, dėkoju, kad atėjote mums pranešti. Ir taip pat dėkoju už tai, kas, tikiu, buvo puikus policijos darbas.

– Vienintelis dalykas, kurį mūsų vyrukai darė, – tai trynėsi prie jo kontoros ir nusekė jį į Kenedžio oro uostą, – pasakė pečiais gūžtelėdamas Riardanas.

– Nesvarbu, ką darėte, svarbu, kad jį sugavote, – pasakė Olivija. – Atsiprašau, ar galiu jums pasiūlyti išgerti?

– Dėkoju, tačiau čia ne bendrauti atėjau. Tiksliau, užsukau ne vien dėl to, kad papasakočiau, jog sučiupome Felpsą ir vekselius. – Jis pažvelgė į Rotšteiną, o po to vėl atsisuko į Oliviją ir tarė: – Atėjau čia pakalbėti apie sidabrą... Remiantis tuo, ką Felpsas pasakė mano partneriui, jūsų šeima supirkinėjo sidabro kontraktus, panele Kid, daugybę sidabro kon...

– Nėra nieko neteisėta pirkti sidabro kontraktus. Mes nepadarėme nieko, kas nebūtų visiškai teisėta ir sąžininga.

– O kaip dėl žmogžudysčių? – paklausė Riardanas. – Ar jos teisėtos ir sąžiningos?

– Oho! Nejaugi kažkas buvo nužudytas?

– Du kažkokie. Trys, jei priskaičiuosime tą arabą, tačiau jums negalima prikišti to, ką padarė tie fanatikai, ar taip?

– Nesuprantu, apie ką jūs kal...

– Viena iš aukų buvo apsilankiusi pas jus Penkioliktojoje, pone Rotšteinai. Atsimenate? Aš jūsų apie tai šįryt klausiau, ir jūs atsakėte, kad jo nepažįstate.

– Aš... ką jūs turite galvoje? – paklausė Rotšteinas.

– Žmogų, pavarde Piteris Dodžas.

– Ir dabar tokio neprisimenu.

– Leiskite, aš jums padėsiu, – pasakė Riardanas. – Jis atsinešė kelis sidabro kontraktus. Pirko ilgalaikius. Kaip tik tai žmogus ir darytų, jei žinotų, kad kaina pakils, – jis pažvelgė į Oliviją. – Jei jis būtų matęs tvarkaraštį, tiesa, panele Kid?

– Pone Riardanai, teisėtas sidabro pirkimas ir pardavimas...

– Žinoma, – tarė Riardanas ir vėl atsisuko į Rotšteiną. – Sustabdykite mane, jei apie tai girdėjote, – pasakė jis. – Pasakysiu, ką mano apie tai, kas atsitiko, Felpsas. Tiksliau, atsitiko tai, ką jūs sakėte Felpsui, po ko jis nubėgo švarinti ponios Kacman skrynelės.

– Jeigu jūs pasirengę tikėti vagimi...

– Taip, aš iš tiesų juo pasirengęs tikėti, – pasakė Riardanas. – Pagal Felpsą viskas taip, kaip jam sakėte. Tą popietę jus aplankė Dodžas ir parodė lapą popieriaus su daugybe datų. Sidabro kontraktų pirkimo datų. Viskas surašyta. Vadovėlis laimei užsidirbti. Be to, jis jums parodė...

– Ne, jis man nieko nerodė, – pasakė Rotšteinas.

– Vadinasi, jūs jį pagaliau prisiminėte!

– Neaiškiai.

– Tada, kodėl man sakėte, kad jo nematėte?

– Kadangi...

– Kadangi jūs žinojote, kad jis nužudytas, ir žinojote, *kodėl* jis buvo nužudytas.

– Ne, aš...

– Taip. Štai kodėl, be kita ko, bėgo Felpsas. Tą akimirką, kai jis suprato, kad jūs įsivėlęs į žmogžudystę...

– Neturiu nieko bendra su Dodžo nužudymu!

– Tačiau jis buvo atėjęs pas jus, taip?

– Taip.

– Lovelai, – perspėjo Olivija.

– Po velnių, jis mane kaltina *žmogžudyste*! – atsisukdamas į Riardaną. – Taip, jis apsilankė pas mane ir parodė pirkimo grafiką, taip!

– Jūs ką tik sakėte, kad jis jums nieko nerodė?

– Jis man parodė tą grafiką.

– Kaip jis jį gavo?

– Iš italų restorano Malberi gatvėje savininko.
– Ralfo D'Anuncijaus?
– Dodžas neminėjo jo vardo.
– Tai buvo D'Anuncijus, kuris sėdėjo šalia arabo, vardu Aminas Abasas...
Olivija metė į jį griežtą žvilgsnį.
– ...skrendant lėktuvu iš Vašingtono Kolumbijos apygardos. Tęskite, pone Rotšteinai.
– Ar jūs kaltinate Lovelą kuo nors? – paklausė Olivija. – Nes jeigu kaltinate, jaučiu, kad advokatas...
– Sėdėkite ramiai, panele Kid, – tarė Riardanas. – Jūs pakankamai turėsite laiko advokatams. Tęskite, aš klausau, pone Rotšteinai.
– Matyt, jie lėktuve užmezgė pokalbį. Abasas su tuo italu. Abasas pamiršo savo lagaminą...
– Aš visa tai žinau, – pasakė Riardanas. – Man pasakojo D'Anuncijaus sūnus. Ką jums pasakė Dodžas, kai apsilankė kontoroje?
– Jis pasakė, kad jo klientas, kuriam atiteko lagaminėlis, bijo apie tai pranešti policijai, nes lagaminėlio savininkas buvo nušautas oro uoste „La Guardia“. Jis man tiksliai taip ir pasakė.
– Ir dėl to, ką jis rado lagaminėlyje, jis norėjo nusipirkti sidabro.
– Dėl pirkimo grafiko, taip.
– Ir tvarkaraščio.
– Nesuprantu, ką norite pasakyti, – tarė Rotšteinas. – Tvarkaraščio? Kas tai yra? Žmogus pas mane atėjo pirkti sidabro. Esu brokeris ir dideliais kiekiais prekiauju įvairiausiomis prekėmis...
– Jūsų partneris sakė, kad Dodžas prašė jam atidaryti neribotą kredito liniją, ar tai tiesa?

– Gerai, taip... manau...

– Prašė jus visapusiškos paramos perkant sidabrą pagal ilgalaikius kontraktus, ar ne?

– Taip, jis... taip, jis prašė.

– Ir taip atsitiktinai pasirašė sau mirties nuosprendį.

– Su Piterio Dodžo mirtimi neturiu nieko bendra, – pasakė Rotšteinas.

– Ne? Jūs žinote, kad jis turėjo tvarkaraštį, vienintelį dalyką, kuris galėjo sužlugdyti...

– Jis gi jums jau sakė, kad nieko nežino apie tą jūsų tvarkaraštį, – įsiterpė Olivija. – Daugiau jokių atsakymų, Lovelai, kol čia išsikviesime advokatą.

Ji nuėjo tiesiai prie telefono aparato ir pakėlė ragelį.

– Beje, – pasakė Riardanas, – Abasas turėjo bilietą į Fyniksą, Vašingtoną, Niujorką ir Rabatą. Fynikse jis ruošėsi susitikti su jūsų tėvu. Pakalbėti apie pinigus.

Olivija pažvelgė į jį.

– O Vašingtone, – tęsė Riardanas, – jis susitiko su senatoriumi Tomu Beiliu. Kalbėjosi apie bombonešius.

Ji padėjo ragelį atgal.

Nusisuko nuo stalo.

– Jūs buvote labai užsiėmęs, – pasakė ji.

– Taip pat, kaip ir jūs, – tarė Riardanas. – Kaip sakė jūsų brolis...

– Mano brolis? Ką?..

– Ar aš pamiršau apie jį užsiminti? – jis pasižiūrėjo į savo laikrodį. – Jis dabar jau turėtų būti nuovadoje. Jis mušė mane taip, kad buvau per plauką nuo mirties, stambus vaikinas, tas jūsų brolis, tačiau po to gražiai su juo pasikalbėjome, ir jis man apie tvarkaraštį papasakojo viską.

Olivija jį atidžiai tyrinėjo žvilgsniu. Rotšteinas sėdėjo ant kėdės krašto, tarsi ketindamas bet kurią akimirką it strėlė išlėkti pro duris.

– Abasas Vašingtone susitiko su senatoriumi Beiliu pasikalbėti, kaip jo šaliai gauti daugiau lėktuvų, nes kai bus pradėti vykdyti tvarkaraštyje numatyti... – jis dar kartą pasižiūrėjo į savo laikrodį. – Kuri, jūs manote, valanda dabar yra Saudo Arabijoje?

Rotšteinas metė žvilgsnį į Oliviją.

– Kiek valandų jie aplenkia? – paklausė Riardanas. – Aštuoniomis, devyniomis? Šiuo metu, tarkime, ten trečia ryto. Tada kiek laiko lieka iki šeštos ryto per Kalėdas, – jis nutilo, – kaip tik tada jie pradės bombarduoti naftos versloves, ar ne tiesa? Šeštą ryto per Kalėdas?

Niekas iš jų neatsakė.

– Pirmoji lėktuvų banga perskris Rab al Chali upę. Šeštą ryto, ar ne taip? – pasakė Riardanas. – Visiškai pagal tvarkaraštį?

Tyla.

– Firma „Kidd International" turės gražaus pelno, ar ne? – pasakė jis. – Prasidėjus Saudo Arabijoje karui, o jūsų pelno dalis yra visur Viduriniuose Rytuose. Jūsų brolis mano, kad uždirbsite trilijonus dolerių.

– Zilijonus, – atsakė nusišypsodama Olivija.

Jis taip pat atsakė šypsena.

– Tačiau vėl, pone Riardanai, mes nieko nepadarėme neteisėto, – pasakė ji, – sidabras, kurį perkame...

– O kaip dėl nedidelio karo finansavimo. Kaip teigia jūsų brolis, panele Kid, kaip tik dėl to Abasas lankėsi Fynikse. Kad gautų iš jūsų tėvo papildomos paramos. Iš Fynikso į Vašingtoną, tiesa? Pirmiausia daugiau grynųjų, o po to – daugiau bombonešių. Teisybė, panele Kid?

– Gal tai ir amoralu, – pasakė ji, vėl šypsodamasi, – tačiau nėra neteisėta? Tikrai, pone Riardanai...

– Apgailestauju, kad esu priverstas jums tai sakyti, – tarė jis, – bet žmogžudystė – tai neteisėta. Anot jūsų brolio, tą minutę, kai Dodžas išėjo iš Rotšteino kontoros...

– Neturiu nieko bendra su žmogžudystėmis! – sušuko Rotšteinas.

– Jūs žinojote, ką tas tvarkaraštis reiškia, argi ne? Kai tik pažvelgėte į jį...

– Taip, bet...

– Kai tik susiejote jį su sidabro pirkimo grafiku...

– Taip, bet aš nesu tas, kuris...

– Užsičiaupk, Lovelai!

– Aš tik paskambinau į Fyniksą!

– Užsičiaupsi ar ne...

– Ji yra ta, kuri užsiundė arabus ant Dodžo! Ji jiems įsakė...

– Stebiuosi, koks esi kvailas, – pasakė Olivija.

Riardanas pažvelgė į juos abu.

– Manau, kad jums geriau vykti su manimi, sutinkate? – tarė jis. – Tenai, miesto centre, galėsime išsamiau apie visa tai pasikalbėti.

– Kodėl? – paklausė Olivija.

– Panele Kid, jūs, ko gero, nesuvokiate situacijos...

– Žinoma, aš puikiai suprantu, kas vyksta, pone Riardanai, – pasakė ji, vėl šypsodamasi. – Jūs aptikote, ką įsivaizduojate esant didelių pinigų darymo schema...

– Nesijaudinkite dėl mano įsivaizdavimo, panele Kid.

– Gerai, jūs žinote arba, tiksliau, jūs tikite, kad žinote, nes Džozefas Felpsas taip papasakojo jūsų kolegoms, – jeigu vagimi apskritai galima pasitikėti, – ir kaip patvirtino prie sienos priremtas mano brolis...

– Jūsų brolis – ne vagis.

– Ne, jis tiesiog kvailys. Tačiau leiskite mums tarti, pone Riardanai, kad karas iš tiesų prasidės per Kalėdas ir kad mūšiai vyks prie naftos telkinių, ir Kidai dėl karo veiksmų iš Viduriniųjų Rytų naftos pasipelnys. Taip pat, pasakysiu jums, kad gobšumas – kitaip to nepavadinsi, – tai pasakiusi ji nusišypsojo, – paskatino gausias Kidų investicijas į sidabrą, darant prielaidą, kad sidabro kaina pašoks kartu su naftos. Ir dar leiskite pasakyti, kad toks gabus verslininkas kaip Dodžas, pavyzdžiui...

– Kuris pats ir kaltas, kad buvo nužudytas...

– Taip, tačiau tai nesėkmė. Gabus verslininkas, kuris, sakykime, žinojo apie visa tai... Na, toks verslininkas galėjo pats labai sėkmingai sulošti rinkoje, juk galėjo?

Riardanas žvelgė į ją.

– Pats nusipirkite truputį sidabro, pone Riardanai.

– Jeigu aš jus teisingai suprantu... – pasakė Riardanas.

– Aš įsitikinusi, kad teisingai suprantate. Kodėl jums pačiam nenusipirkus šiek tiek sidabro, pone Riardanai? Neabejotina, kaina per ateinančias kelias savaites mažiausiai padvigubės. Jūs padarytumėte teisingą žingsnį, pone Riardanai. Galėtumėte pats sau susikurti mažytę laimę.

– Oho! – tarė Riardanas.

– Kiek jūs uždirbate, pone Riardanai?

– Antrojo rango seklys per metus uždirba šiek tiek daugiau nei trisdešimt septynis tūkstančius.

– Ar žinote, kiek galėtumėte uždirbti per dvi savaites, pone Riardanai? Jei protingai investuotumėte į sidabro rinką kaip tik dabar? Jei prieš užsidarant rytoj, sakykime, investuotumėte pusę milijono dolerių? Nusipirktumėte, na, kokį šimtą penkiasdešimt partijų, panašiai tiek?

– Pusę milijono, oho! – atsakė Riardanas, papurtydamas galvą. – Nieko neišeis. Banke sąskaitoje teturiu trejetą tūkstančių dolerių.

– Yra žmonių, kurie galbūt norėtų jums suteikti tiek pinigų... o gal net ir daugiau... dideles pinigų sumas, pone Riardanai, jei žinotų, kad remia nepralaimintį lošėją.

– Olivija teisi, ir jūs tai žinote, – įsiterpė Rotšteinas. – Jūs galite tapti labai turtingas. Žinoma, nedidelė investicija čia nepagelbės, ne trys tūkstančiai dolerių.

– Jūs sakote, kad reikėtų pusės milijono dolerių, teisingai? – tarė Riardanas.

– Taip, – atsakė Olivija. – Arba daugiau, tai priklauso nuo jūsų poreikių.

– Ir jūs manote, kad atsirastų žmonių, kurie man leistų gauti tokius pinigus?

– Neabejoju, kad rastumėte investuotojų, – pasakė Rotšteinas, skubiai nukreipdamas žvilgsnį į Oliviją.

– Rėmėjų, – tarė Olivija ir nusišypsojo.

– Jūs galite tapti labai turtingu žmogumi, – vėl pasakė Rotšteinas.

– Nuostabu! O aš maniau, kad turėdamas tris tūkstančius banke jau esu turtingas, – pasakė Riardanas.

Vis dar šypsodamasi Olivija priėjo prie jo arčiau.

Ji padėjo ant jo rankos savąją.

Balsu, beveik šnabždėdama, ji tarė:

– Kilkite aukštyn, pone Riardanai. Tai visiškai kita miesto pusė.

Jis žvelgė jai į akis.

– Jums čia patiks, – pasakė ji.

Jis linktelėjo.

– Lovelai, – pasakė ji – Padaryk ponui Riardanui ko nors išgerti. Ko norėtumėte išgerti, pone Riar?..

– O aš manau, – pasakė Riardanas, – kad mums visiems geriau važiuoti žemyn, į nuovadą.

Jis nusišypsojo.

– Jums ten irgi patiks, – pasakė jis.

Nė nebūtum įtaręs, kad čia vos prieš kelias valandas vyko kvapą gniaužiančios kautynės. Viskas sustatyta atgal į vietas – baldai kur stovėjo, židinyje jaukiai spragsėjo ugnis.

– Būtum pamatęs, kaip viskas atrodė, kai įėjau, – pasakė Sendi. – Čia turėjo būti koks įsilaužėlis.

– Ne, čia buvau aš, – pasakė Riardanas.

– Kiek netvarkos čia pridarei.

– Būtum mačiusi tą kitą vaikiną.

– Ar nori išgerti?

– Iš tiesų, įpilk truputį.

Ant ledo gabalėlių ji užpylė škotiško viskio, ir jie susėdo prie ugnies. Ji susirangė pintame krėsle, o jis sėdėjo ant žemės prie jos kojų ir smulkiai jai pasakojo apie pėdsakus, kurie atvedė pas Oliviją Kid.

– Apygardos prokuroras mano, kad byloje daugiau skylių negu rėtyje, – pasakė jis. – Iš tiesų jis mane aprėkė už tai, kad per anksti jį atitempiau į nuovadą. Pasakėme, kad garantuotai turime arabus – pameni, pasakojau apie tris arabus – ne dėl to, kad jie prisiėmė žmogžudystes, bet dėl to, kad vienas iš jų turėjo ginklą, kuris, nė kiek neabejojame, yra ginklas, kuriuo žudyta. Egzotiškas pistoletas, pagamintas Šveicarijoje, dabar jį tikrina Balistikos departamente. Norėjome sužinoti, kaip galėtume įrodyti, kad žmogžudystes užsakė Olivija. Sakiau jam, kad reikės dar šiek tiek padirbėti su arabais, galbūt vedant derybas su jais dėl kaltės prisipažinimo, sužinoti,

per ką jie palaikydavo ryšį telefonu ir atskleisti tai Olivijai. Jis man pasakė, kad pirmiausia privalėjau padirbėti su arabais, o jam skambinti tik po to, kai jau žinočiau, kad byla, kuri nesubyrės, visiškai baigta.

Riardanas sunkiai atsiduso.

– Taigi ji išsisuks, teisybė? – pasakė jis.

– Gal ir ne, – pasakė Sendi.

– Ji tikrai išsisuks. Jos pinigai? Net jeigu mums pavyktų nutempti ją į teismą, ji išsisuktų, – jis papurtė galvą. – Prakeiktas darbas, – pasakė ir nutilo.

Jis ilgai tylėjo, kol pagaliau tarė:

– Ką pasakysiu D'Anuncijams? Jie prašė manęs užeiti per Kalėdas. Kaip galiu pas juos eiti, ką aš pasakysiu poniai D'Anuncijo? Kad trys bukagalviai banditai arabai užmušė jos vyrą, o tie, kurie užsakė jiems šią žmogžudystę, liko sausi? Dvi žmogžudystės, kad išsaugotų pinigų darymo schemą, ir ji vis tiek išsisuka? Kaip tai atleisti? Ką jie pagalvos apie teisingumą? – jis vėl papurtė galvą. – Negaliu jiems net pasakyti, kad esu užsiėmęs. Meluočiau. Mano duktė bus su savo motina Džersyje, neturiu jokios rimtos priežasties.

– Tai eik, – pasakė ji, – ir pasakyk jiems tiesą.

– Taip, kas belieka, – tarė jis ir pažvelgė į ją. – Ar eisi su manimi? Jei nesi užsiėmusi.

– Aš laisva.

– Tai... ar eisi?

– Jeigu tu nori, kad eičiau.

– Noriu, kad eitum kartu, – pasakė jis, – nes paklausyk, Sendi, bus labai nelengva jiems pasakyti tiesą. Man ten gali prireikti pagalbos. Reikės žmogaus, kuris palaikytų mano ranką.

– Aš palaikysiu, – pasakė ji švelniai.

– Nes, pagalvok, jeigu ji buvo teisi, apskritai nėra prasmės dirbti policinnku.

– Kas? – paklausė Sendi sumišusi. – Apie ką tu kalbi?

– Apie Kid. Oliviją. Negaliu pagalvoti, kad ji galėjo būti teisi. Jei manyčiau, kad ji teisi, išmesčiau savo ženklą į Yst Riverį.

– Vis tiek niekaip nesupran...

– Ji sakė, kad čia, aukščiau, yra kita miesto dalis, kitas mietas. Žinoma, jeigu iš tiesų yra... Jeigu kur gyvena turtingi, galingi žmonės... Jei tai ir yra kitas miestas... tai kokia tada prasmė, Sendi? Beprasmiška netgi bandyti, ar ne?

– Yra prasmė, – atsakė ji.

– Tikiuosi, kad yra, – tarė jis, – tikiuosi.

– Tai tiesiog principo reikalas, – pasakė ji.

– Taip, principo reikalas, – pasakė jis, sunkiai atsidusdamas. – Na gerai, eini kartu su manimi? Ten neilgai užtruksime, o po to... nežinau... ką nors sugalvosime. Gal eisime giedoti kalėdinių giesmių arba ką?

– Arba ką, – atsakė Sendi, paimdama jo ranką.

Jau veikia

Detektyvų mėgėjų klubas!

Klubo nariu gali tapti kiekvienas, manantis, kad detektyvų skaitymas nėra tuščias laiko gaišimas.

Klubo nariu tapsite atsiuntę mums laišką, kuriame bus nurodyta: vardas, pavardė, amžius, išsilavinimas, profesija, adresas, telefonas.

Laukiame:

Jūsų atsiliepimų apie jau išleistas *Juodosios serijos* knygas, pageidavimų, kurių autorių detektyvus siūlytumėte išleisti.

Jūsų pasisakymai ir pageidavimai bus spausdinami **Detektyvų klubo** leidinėlyje *Juodoji serija,* kurį nemokamai gaus visi klubo nariai.

Leidinėlyje rasite informaciją apie leidyklos planus ir klubo veiklą.

Aktyviausius klubo narius leidykla kvies dalyvauti lietuviško detektyvo konkurso vertinimo komisijoje.

Leidykloje kuriama detektyvų įvairiomis kalbomis biblioteka, kuria galės naudotis **Detektyvų klubo** nariai.

UAB „Baltų lankų“ leidyba,
Mėsinių g. 4, 2001 Vilnius
Spausdino AB „Vilspa“,
Viršuliškių sk. 80, 2056 Vilnius
Užsakymas 983

Riardanas per daug užsiėmęs smulkių banditėlių gaudymu, kad atkreiptų dėmesį į tai, kas vyksta toli nuo miesto centro. Kodėl žinomas meno kolekcininkas iš Medisono aveniu netikėtai parduoda savo paveikslus, kad už juos gautų milijonus dolerių? Kodėl nužudomas garsus arabas naftos magnatas?

Tikriausiai per vėlai Riardanas įžvelgia ryšį tarp multimilijonieriaus mirties ir paprasto restorano savininko nužudymo, per vėlai suvokia, kuo susiję naftos žaliavos, meno kūrinių ir tauriųjų metalų kainų svyravimai tarptautinėje rinkoje. Ar sužinojęs tiesą dar ilgai jis išliks gyvas?

Kita Niujorko pusė – tai kvapą gniaužiantis bandymas pažvelgti į tai, kas vyksta painiose Manhatano gatvėse, ir atskleisti kitą, tamsiąją, Niujorko pusę.

ISBN 9955-429-01-1